

๒๖๖. ๑๒๐๘

พ.๑๑๑

๙. ๓

การปฏิบัติการนิเทศการสอนภายในโรงเรียนประถมศึกษา .

สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดอุบลราชธานี

ปริญญานิพนธ์

ของ

เพ็ญศรี สิมภา

๒๖๖. ๑๒๐๘

เสนอต่อมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา

ตามหลักสูตรปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต วิชาเอกการบริหารการศึกษา

กันยายน ๒๕๓๕

ลิขสิทธิ์เป็นของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

185577

คณะกรรมการควบคุมและคณะกรรมการสอบได้พิจารณาปฏิญานีพนธ์ฉบับนี้แล้ว
เห็นสมควรรับเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต
วิชาเอกการบริหารการศึกษา ของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒได้

คณะกรรมการควบคุม

.....Don Sornthum.....ประธาน
(รศ.กาญจนา ศรีกาฬสินธุ์)
.....Dr. Jiraporn Bunsang.....กรรมการ
(ผศ.จิราภรณ์ บุญส่ง)

คณะกรรมการสอบ

.....Don Sornthum.....ประธาน
(รศ.กาญจนา ศรีกาฬสินธุ์)
.....Dr. Jiraporn Bunsang.....กรรมการ
(ผศ.จิราภรณ์ บุญส่ง)
.....Don Sornthum.....กรรมการที่แต่งตั้งเพิ่มเติม
(ผศ.สมหมาย รอดโพธิ์ทอง)

บัณฑิตวิทยาลัยอนุมัติให้รับปฏิญานีพนธ์ฉบับนี้ เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร
ปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต วิชาเอกการบริหารการศึกษา ของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

.....Dr. Somchai Buntong.....คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย
(ศ.ดร.สมพร บัวทอง)

วันที่ ๕๗ เดือน กันยายน พ.ศ. ๒๕๓๕

ประกาศคุณูปการ

ปริญญานิพนธ์ฉบับนี้ สำเร็จได้ด้วยความรู้ความกรุณาอย่างสูงจากท่านรองศาสตราจารย์กาญจนา ศรีกาฬสินธุ์ ผู้ช่วยศาสตราจารย์จิราภรณ์ บุณส่ง ผู้ช่วยศาสตราจารย์สมหมาย รอดโพธิ์ทอง ผู้วิจัยรู้สึกซาบซึ้งในความกรุณาและขอกราบขอบพระคุณเป็นอย่างสูง

ขอขอบพระคุณอาจารย์ปิยะศักดิ์ เกษมศิลป์ อาจารย์ระลึก ธาณี อาจารย์ ดร.ประสิทธิ์ เครือสิงห์ อาจารย์สถิต จิตตะนาสี และอาจารย์อรุณ สมชัย ที่ให้ความกรุณาเป็น ผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือ และให้คำแนะนำในการวิจัยเป็นอย่างดี

ขอขอบคุณผู้อำนวยการการประถมศึกษาจังหวัดอุบลราชธานี หัวหน้าการประถมศึกษา อำเภอ/กิ่งอำเภอ ศึกษาพิเศษ สำนักงานการประถมศึกษาอำเภอ/กิ่งอำเภอ ผู้บริหารโรงเรียน และครูผู้สอน ในสังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดอุบลราชธานีทุกท่านที่กรุณาอำนวยความสะดวก และกรุณาให้ความร่วมมือในการวิจัยเป็นอย่างดี

ขอขอบคุณศึกษานิเทศก์ สำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดอุบลราชธานี เพื่อน พี่ น้อง ทุกท่าน ที่ให้ความช่วยเหลือ สนับสนุน และให้กำลังใจแก่ผู้วิจัยมาโดยตลอด

คุณค่าจากปริญญานิพนธ์ฉบับนี้ ผู้วิจัยขอมอบเป็นเครื่องบูชาพระคุณบิดา มารดา ครู อาจารย์ ผู้มีพระคุณที่ให้ความรัก ความเมตตา และให้การศึกษาแก่ผู้วิจัย

เพ็ญศรี สืบภา

สารบัญ

บทที่	หน้า
1 บทนำ	1
ภูมิหลัง	1
จุดมุ่งหมายของการศึกษาค้นคว้า	3
ความสำคัญของการศึกษาค้นคว้า	4
ขอบเขตของการศึกษาค้นคว้า	4
นิยามศัพท์เฉพาะ	5
2 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	8
การนิเทศการสอนกับการนิเทศการศึกษา	9
การนิเทศการสอนในโรงเรียน	11
การปฏิบัติการนิเทศการสอนภายในโรงเรียน	39
การสร้างบรรยากาศการทำงานที่เอื้อต่อความสำเร็จในการนิเทศการสอน ภายในโรงเรียน	46
งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	55
สมมติฐานของการศึกษาค้นคว้า	59
3 วิธีดำเนินการศึกษาค้นคว้า	60
ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง	60
เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้า	67
การสร้างเครื่องมือ	67
วิธีเก็บรวบรวมข้อมูล	68

การจัดกระทำข้อมูลและการวิเคราะห์ข้อมูล	69
สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล	70
4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล	71
สัญลักษณ์และอักษรย่อที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล	71
การวิเคราะห์ข้อมูล	71
5 บทย่อ สรุปผล อภิปรายผลและข้อเสนอแนะ	218
ความมุ่งหมายการศึกษาค้นคว้า	218
ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง	218
เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้า	219
การวิเคราะห์ข้อมูล	220
สรุปผลการวิเคราะห์ข้อมูล	220
อภิปรายผล	229
ข้อเสนอแนะ	236
ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยต่อไป	237
บรรณานุกรม	238
ภาคผนวก	249
ประวัติย่อของผู้วิจัย	267

บัญชีตาราง

ตาราง

หน้า

1	จำนวนกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามตำแหน่งบุคลากร ขนาดและประเภทโรงเรียน ..	62
2	จำนวนกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามตำแหน่งบุคลากร ขนาดและประเภทโรงเรียน ประถมศึกษาสังกัดสำนักงานการศึกษาอำเภอ/กิ่งอำเภอ จังหวัดอุบลราชธานี	63
3	จำนวนแบบสอบถามที่ได้รับคืนจากกลุ่มตัวอย่างทั้งหมด	72
① 4	แสดงการวิเคราะห์การปฏิบัติการนิเทศการสอนภายในโรงเรียนประถมศึกษา ในสังกัดสำนักงานการศึกษาจังหวัดอุบลราชธานี ตามทัศนะของ ผู้บริหารโรงเรียนและครูผู้สอน	73
5	แสดงการปฏิบัติการนิเทศการสอนโดยสรุปทุกด้านทั้ง 3 ด้านภายในโรงเรียน ประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการศึกษาจังหวัดอุบลราชธานี ตามทัศนะของผู้บริหารโรงเรียนและครูผู้สอน	74
6	แสดงการปฏิบัติการนิเทศการสอนภายในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงาน การศึกษาจังหวัดอุบลราชธานี ที่เป็นโรงเรียนก้นคัน และไม้ก้นคัน ตามทัศนะของผู้บริหารโรงเรียนและครูผู้สอน จำแนกตามขนาดโรงเรียน ...	76
7	แสดงการปฏิบัติการนิเทศการสอนภายในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงาน การศึกษาจังหวัดอุบลราชธานี ด้านการเตรียมความพร้อมในการนิเทศ การสอนภายในโรงเรียน 3 ขนาด ในรายละเอียดเป็นรายข้อ ตามทัศนะของ ผู้บริหารโรงเรียนและครูผู้สอน	79

8	แสดงการวิเคราะห์การปฏิบัติการนิเทศการสอนภายในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดอุบลราชธานี ด้านการดำเนินการและ กิจกรรมการนิเทศการสอนภายในโรงเรียน 3 ขนาด คือ ขนาดใหญ่ ขนาดกลาง และขนาดเล็ก ตามทัศนะของผู้บริหารโรงเรียนและครูผู้สอน	89
9	แสดงการวิเคราะห์การปฏิบัติการนิเทศการสอนภายในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดอุบลราชธานี ด้านการใช้หลักการและวิธี การนิเทศการสอนภายในโรงเรียน 3 ขนาด ได้แก่ ขนาดใหญ่ ขนาดกลาง และขนาดเล็ก ตามทัศนะของผู้บริหารโรงเรียนและครูผู้สอน	112
10	การปฏิบัติการนิเทศการสอนภายในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงาน การประถมศึกษาจังหวัดอุบลราชธานี ที่เป็นโรงเรียนกึ่งคาร ด้านการเตรียมความพร้อม ในการนิเทศการสอนภายในโรงเรียน 3 ขนาด ได้แก่ ขนาดใหญ่ ขนาดกลาง และขนาดเล็ก ตามทัศนะของผู้บริหารโรงเรียน และครูผู้สอน	124
11	การปฏิบัติการนิเทศการสอนภายในโรงเรียนประถมศึกษาจังหวัดอุบลราชธานี ซึ่งเป็นโรงเรียนกึ่งคาร ด้านการดำเนินการและกิจกรรมการนิเทศการสอน ภายในโรงเรียน 3 ขนาด ได้แก่ ขนาดใหญ่ ขนาดกลาง และขนาดเล็ก ตามทัศนะของผู้บริหารโรงเรียนและครูผู้สอน	134
12	การปฏิบัติการนิเทศการสอนภายในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงาน การประถมศึกษาจังหวัดอุบลราชธานี ที่เป็นโรงเรียนกึ่งคาร ด้านการใช้หลักการและวิธีการนิเทศการสอนภายในโรงเรียน 3 ขนาด ได้แก่ ขนาดใหญ่ ขนาดกลาง และขนาดเล็ก ตามทัศนะของผู้บริหารโรงเรียน และครูผู้สอน	1

13	การปฏิบัติการนิเทศการสอนภายในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงาน การศึกษาจังหวัดอุบลราชธานี ที่เป็นโรงเรียนไม่กั้นการ ด้านการเตรียมความพร้อมในการนิเทศการสอนภายในโรงเรียน ตามทัศนะของผู้บริหารโรงเรียนและครูผู้สอน จานแนกตามขนาดโรงเรียน ..	166
14	การปฏิบัติการนิเทศการสอนภายในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงาน การศึกษาจังหวัดอุบลราชธานี ที่เป็นโรงเรียนไม่กั้นการ ด้านการดำเนินการและวิธีการนิเทศการสอนภายในโรงเรียน ตามทัศนะของผู้บริหารโรงเรียนและครูผู้สอน	177
15	การปฏิบัติการนิเทศการสอนภายในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงาน การศึกษาจังหวัดอุบลราชธานี ที่เป็นโรงเรียนไม่กั้นการ ด้านการใช้หลักการและวิธีการนิเทศการสอนภายในโรงเรียน ตามทัศนะของผู้บริหารโรงเรียนและครูผู้สอน จานแนกตามขนาดโรงเรียน ...	198
16	เปรียบเทียบการปฏิบัติการนิเทศการสอนภายในโรงเรียนประถมศึกษาระหว่าง ในโรงเรียนกั้นการกับโรงเรียนไม่กั้นการโดยรวมทุกด้าน ตามทัศนะของ ผู้บริหารโรงเรียนและครูผู้สอน	209
17	เปรียบเทียบการปฏิบัติการนิเทศการสอนภายในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการศึกษาจังหวัดอุบลราชธานี ระหว่างโรงเรียนกั้นการ กับโรงเรียนไม่กั้นการ ตามทัศนะของผู้บริหารโรงเรียนและครูผู้สอน	210
18	เปรียบเทียบการปฏิบัติการนิเทศการสอนภายในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการศึกษาจังหวัดอุบลราชธานี ระหว่างโรงเรียนกั้นการ กับโรงเรียนไม่กั้นการ ตามทัศนะของผู้บริหารโรงเรียนและครูผู้สอน	211
19	เปรียบเทียบการปฏิบัติการนิเทศการสอนภายในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการศึกษาจังหวัดอุบลราชธานี ระหว่างโรงเรียนกั้นการ กับโรงเรียนไม่กั้นการ ตามทัศนะของกลุ่มตัวอย่างทั้งหมด	212

20	เปรียบเทียบการปฏิบัติการนิเทศการสอนภายในโรงเรียนประถมศึกษา ที่เป็น โรงเรียนกึ่งคารทุกด้าน ตามทัศนะของผู้บริหารโรงเรียนและครูผู้สอน จำแนกตามขนาดโรงเรียน	213
21	เปรียบเทียบการปฏิบัติการนิเทศการสอนภายในโรงเรียนประถมศึกษาที่เป็น โรงเรียนกึ่งคารทุกด้าน ตามทัศนะของผู้บริหารโรงเรียนและครูผู้สอน จำแนกตามขนาดโรงเรียน	214
22	ทดสอบความแตกต่างของการปฏิบัติการนิเทศการสอนภายในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดอุบลราชธานีที่เป็นโรงเรียนไม่กึ่งคาร 3 ขนาด คือ ขนาดใหญ่ ขนาดกลาง ขนาดเล็ก รายคู่ โดยวิธี Studentized q-Statistic ของ Newman Keul ตามทัศนะของ ผู้บริหารโรงเรียนและครูผู้สอน	216

บัญชีภาพประกอบ

ภาพประกอบ	หน้า
1 แสดงความสัมพันธ์ของการนิเทศ	10
2 แสดงความหมายของการนิเทศ	13
3 แสดงระบบการเรียนรู้การสอน	15
4 แสดงการเรียนรู้การสอน	16
5 แสดงการเรียนรู้การสอน	16
6 แสดงการสอนทั้ง 5 รูปแบบ	18
7 แสดงระบบการเรียนรู้การสอนและวิธีสอน	19
8 แสดงรูปแบบของระบบการเรียนรู้การสอน	21
9 แสดงการนิเทศแบบวิทยาศาสตร์	25
10 แสดงขั้นตอนการนิเทศแบบคลินิก	41

ภูมิหลัง

การนิเทศการสอนเป็นส่วนหนึ่งของการนิเทศการศึกษา และเป็นวิธีที่ช่วยให้ครูพัฒนาการสอนได้ กูด (Good. 1959 : 599) มีความเห็นว่า การนิเทศการศึกษาเป็นการช่วยเหลือแนะนำครูหรือผู้เกี่ยวข้องให้สามารถปรับปรุงการสอนของตนให้ดีขึ้น และทำให้เกิดความก้าวหน้าในวิชาชีพ ตั้งแต่อดีตจนถึงปัจจุบัน การนิเทศการศึกษาโดยเฉพาะการนิเทศการสอนภายในโรงเรียนประถมศึกษาในประเทศไทย ยังไม่ประสบผลสำเร็จเท่าที่ควร เนื่องจากมีอุปสรรคปัญหาหลายประการ ไสภม รอดทอง (2521 : 131) ได้ศึกษาปัญหาการปฏิบัติงานของศึกษานิเทศก์ฝ่ายสามัญศึกษาประจำจังหวัด พบว่า ปัญหาที่สำคัญ ได้แก่ การขาดแคลนเกี่ยวกับ งบประมาณ แรงจูงใจ วัสดุอุปกรณ์ คู่มือเอกสารในการศึกษาค้นคว้าทดลอง วิจัย เครื่องมือประเมินผลงาน ด้านวิชาการ ซึ่ง สุปิยา อีระกุล กาญจนา ศรีภาพสินธุ์ และวิจิตร (อีระกุล) วรุตบางกูร (2524 : 42 - 44) เห็นพ้องกันว่า การที่การนิเทศการศึกษาของไทยในปัจจุบันยังไม่ได้รับความสำเร็จเท่าที่ควรเพราะขาดบุคลากร และบุคลากรบางส่วนมีความรู้ความสามารถยังไม่เป็นที่ยอมรับของครู บุคลากรขาดขวัญและกำลังใจ ระบบการจัดการศึกษาขาดเอกภาพ ผู้บริหารระดับจังหวัด อำเภอ กลุ่มโรงเรียน และโรงเรียนขาดการประสานงานกัน ทำให้งานล่าช้าและปฏิบัติไปกันคนละทาง ไม่มีความต่อเนื่องกัน

นอกจากนี้ ยังพบว่าบุคลากรในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดอุบลราชธานี ส่วนใหญ่เห็นว่าการนิเทศการศึกษารวมทั้งการนิเทศการสอนภายในโรงเรียนเป็นภารกิจของศึกษานิเทศก์ ซึ่งสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ (2529 : 9) กล่าวไว้ว่า การนิเทศการศึกษา โดยเฉพาะการนิเทศการสอนภายในโรงเรียน เป็นหน้าที่โดยตรงของผู้บริหารและบุคลากรในโรงเรียน และสิปปนนท์ เกตุทัต (2528 : 132) ได้เสนอแนะว่า การปรับปรุงการเรียนการสอนในโรงเรียนให้ได้ผลอย่างแท้จริง ควรใช้การนิเทศโดยบุคลากรในโรงเรียน ซึ่งมีข้อดีหลายประการ เช่น ทำให้มีเทศได้ทั่วถึง แก้ปัญหาได้ตรงจุด ไม่เสียเวลานาน และสามารถติดตามผลการปฏิบัติงานได้ตลอดเวลา

ตั้งแต่ปี พ.ศ. 2523 จนถึงปัจจุบัน สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ (2531 : บทนำ) ระบุว่า ปัญหาการสอนของครู คือครูใช้วิธีสอนแบบบรรยายเป็นหลัก ไม่เปลี่ยนแปลงพฤติกรรมการสอน ทำให้การเรียนของนักเรียนขาดคุณภาพ และคาดหวังว่า ถ้าหากโรงเรียนประถมศึกษาจัดการนิเทศการสอนภายในโรงเรียนได้อย่างมีประสิทธิภาพแล้ว พฤติกรรมการสอนของครูจะเปลี่ยนไปเป็นการสอนโดยมีนักเรียนเป็นศูนย์กลาง ซึ่งจะทำให้การเรียนการสอนมีประสิทธิภาพด้วย

สำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดอุบลราชธานี (2533 : 1 - 8) มีนโยบายให้โรงเรียนประถมศึกษาในสังกัดทุกโรงเรียนสามารถจัดการนิเทศการสอนภายในโรงเรียนได้อย่างถูกต้องตามหลักการและวิธีการ จึงได้ผลิตและเผยแพร่สื่อที่เกี่ยวข้องกับการนิเทศการสอนภายในโรงเรียน เช่น เอกสาร วิทยุทัศน์ ให้โรงเรียนศึกษานำไปใช้ในการปรับปรุง และพัฒนาการจัดการเรียนการสอนให้ดีขึ้น

ผู้วิจัยเป็นศึกษานิเทศก์ สำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดอุบลราชธานี ได้ปฏิบัติงานด้านการนิเทศโดยใช้กระบวนการ วิธีการ กิจกรรมต่าง ๆ มาแล้วหลายรูปแบบ แต่ยังไม่อาจกล่าวได้ว่าประสบความสำเร็จในวิชาชีพ ทั้งนี้เพราะการปฏิบัติการนิเทศของผู้วิจัยเป็นการปฏิบัติการนิเทศจากภายนอกโรงเรียน ไม่ตรงกับปัญหาและความต้องการของโรงเรียน ซึ่งสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดอุบลราชธานี (2533 : 7 - 8) มีโรงเรียนประถมศึกษาในสังกัด จำนวน 1344 โรงเรียน ได้ยอมรับว่า การนิเทศจากภายนอกโดยศึกษานิเทศก์ทุกระดับ และผู้บริหารทุกระดับจังหวัด และอำเภอ ทำให้การนิเทศไม่ทั่วถึง ไม่ต่อเนื่อง ไม่สม่ำเสมอ ทางที่จะแก้ปัญหานี้ได้คือ ส่งเสริมให้โรงเรียนปฏิบัติการนิเทศการสอนภายในโรงเรียน

จังหวัดอุบลราชธานีมีพื้นที่ 19,067.87 ตารางกิโลเมตร บางท้องที่เป็นพื้นที่กันดาร โรงเรียนประถมศึกษาในสังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดอุบลราชธานี จึงมีทั้งโรงเรียนกันดารและไม่กันดาร ซึ่งหน่วยศึกษานิเทศก์ สำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดอุบลราชธานี (2533 : 11 - 14) ได้สรุปปัญหาการจัดการเรียนการสอนของโรงเรียนกันดาร ดังนี้ ปัญหาอัตราการเข้าชั้นของนักเรียนสูงทุกระดับชั้น ความสามารถพื้นฐานและผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนอยู่ในเกณฑ์ต่ำ พฤติกรรมการสอนของครูไม่เอื้อต่อการเรียนของนักเรียน ครูหนึ่งคนสอน

มากกว่าหนึ่งห้องเรียน ฉะนั้น การนิเทศการสอนภายในโรงเรียนกันดารจึงควรได้รับความเอาใจใส่เป็นพิเศษ

X ผู้วิจัยเห็นว่า มีความจำเป็นต้องศึกษาเฉพาะการปฏิบัติการนิเทศการสอนภายในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดอุบลราชธานี ทั้งโรงเรียนกันดารและไม่กันดาร ซึ่งโรงเรียนทั้งสองสภาพนี้ มีการแวดล้อมต่างกัน และต่างก็แบ่งโรงเรียนเป็นหลายขนาด คือขนาดใหญ่ ขนาดกลาง ขนาดเล็ก ซึ่งใช้เกณฑ์เดียวกันในการแบ่งขนาดโรงเรียน การปฏิบัติการนิเทศการสอนภายในโรงเรียนต่างรูปแบบกัน โดยผู้วิจัยมีความประสงค์ที่จะทราบความเป็นจริงเกี่ยวกับสภาพการปฏิบัติการนิเทศการสอนภายในโรงเรียน ด้วยวิธีศึกษาโดยตรงจากผู้บริหารโรงเรียนและครูผู้สอน เพื่อจะได้นำผลการศึกษาค้นคว้ามาเป็นแนวทางสำหรับให้ข้อเสนอแนะในการปฏิบัติการนิเทศการสอนภายในโรงเรียน ซึ่งจะนำไปปรับปรุง พัฒนาการเรียนการสอน และยกระดับคุณภาพการศึกษาของโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดอุบลราชธานีให้สูงขึ้นต่อไป

จุดมุ่งหมายของการศึกษาค้นคว้า

1. เพื่อศึกษาการปฏิบัติการนิเทศการสอนภายในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดอุบลราชธานี ตามทัศนะของผู้บริหารโรงเรียนและครู
2. เพื่อเปรียบเทียบการปฏิบัติการนิเทศการสอนภายในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดอุบลราชธานี ระหว่างโรงเรียนกันดารกับโรงเรียนไม่กันดาร ตามทัศนะของผู้บริหารโรงเรียนและครู
3. เพื่อเปรียบเทียบการปฏิบัติการนิเทศการสอน ภายในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดอุบลราชธานี ระหว่างโรงเรียนไม่กันดารที่มีขนาดแตกต่างกัน
4. เพื่อเปรียบเทียบการปฏิบัติการนิเทศการสอนภายในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดอุบลราชธานี ระหว่างโรงเรียนกันดารที่มีขนาดแตกต่างกัน

ความสำคัญของการศึกษาค้นคว้า

จากการศึกษาครั้งนี้ ผู้บริหารระดับจังหวัด อำเภอ/กิ่งอำเภอ ศึกษาพิเศษ สำนักงาน
งานการประถมศึกษาจังหวัด ศึกษาพิเศษสำนักงานการประถมศึกษาอำเภอ/กิ่งอำเภอ บุคลากร
ในโรงเรียน ได้แก่ ผู้บริหารและครูที่ปฏิบัติการนิเทศการสอนภายในโรงเรียน สามารถนำไปใช้
เป็นแนวทางในการปรับปรุง และพัฒนาการนิเทศการสอนภายในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัด
สำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดอุบลราชธานี และสังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดอื่น
ให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น และข้อมูลที่ได้จะเป็นส่วนประกอบการวางแผนอบรมเพื่อพัฒนาบุคลากร
ในโรงเรียนประถมศึกษาในเรื่องที่เกี่ยวกับการปฏิบัติการนิเทศการสอนภายในโรงเรียน
ประถมศึกษาทั้งโรงเรียนกึ่งคาร และ ไมกัคารต่อไป

ขอบเขตของการศึกษาค้นคว้า

1. ขอบเขตของเนื้อหา

การศึกษาเกี่ยวกับการปฏิบัติการนิเทศการสอนภายในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัด
สำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดอุบลราชธานีครั้งนี้ จะศึกษาโดยการสอบถามทัศนะของผู้บริหาร
โรงเรียนและครูผู้สอนในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัด
อุบลราชธานี ซึ่งศึกษาการปฏิบัติการนิเทศการสอนภายในโรงเรียนในเรื่องต่อไปนี้

- 1.1 การเตรียมความพร้อมในการนิเทศการสอนภายในโรงเรียน
- 1.2 การดำเนินการและกิจกรรมการนิเทศการสอนภายในโรงเรียน
- 1.3 หลักการและวิธีการนิเทศการสอนภายในโรงเรียน

2. ประชากร

ประชากรที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้านี้ ประกอบด้วยผู้บริหารโรงเรียน 2,443 คน
ครูผู้สอน 10,744 คน รวม 13,187 คน ที่ปฏิบัติงานอยู่ในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงาน
การประถมศึกษาจังหวัดอุบลราชธานี จำนวน 1,344 โรงเรียน

3. กลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่างที่จะนำมาใช้ในการศึกษาค้นคว้า ได้มาจากการสุ่มแบบแบ่งชั้น (Stratified Random Sampling) จากประชากร ขนาดของกลุ่มตัวอย่างใช้ตารางกลุ่มตัวอย่างของ เครซี และมอร์แกน (Krejcie and Morgan) ได้จำนวนผู้บริหาร 350 คน ครูผู้สอน 400 คน รวม 750 คน

4. ตัวแปรที่ศึกษา

13 4.1 ตัวแปรอิสระ ประกอบด้วย

4.1.1 สภาพของโรงเรียน ได้แก่ โรงเรียนกึ่งดารา และไมกัณดาร

4.1.2 ขนาดของโรงเรียน ได้แก่ ขนาดเล็ก ขนาดกลาง และขนาดใหญ่

4.1.3 สภาพภาพของพื้นที่การสอนภายในโรงเรียน ได้แก่ ผู้บริหาร

โรงเรียน และครูผู้สอน

13.2 4.2 ตัวแปรตาม ได้แก่ การปฏิบัติการนิเทศการสอนภายในโรงเรียนใน 3 เรื่อง คือ

4.2.1 การเตรียมความพร้อมในการนิเทศการสอนภายในโรงเรียน

4.2.2 การดำเนินการและกิจกรรมการนิเทศการสอนภายในโรงเรียน

4.2.3 หลักการและวิธีการนิเทศการสอนภายในโรงเรียน

นิยามศัพท์

1. การปฏิบัติการนิเทศการสอนภายในโรงเรียนประถมศึกษา หมายถึง การลงมือดำเนินการปรับปรุงและพัฒนาการสอนของครูในแต่ละโรงเรียน เพื่อให้การสอนดีขึ้น โดยบุคลากรในโรงเรียน ดำเนินการใน 3 เรื่อง คือ

1.1 การเตรียมความพร้อมในการนิเทศการสอนภายในโรงเรียน ซึ่งหมายถึง การเตรียมบุคลากรให้เห็นความสำคัญ และมีความรู้ความเข้าใจในเรื่องการนิเทศการสอน การเตรียมบุคลากรที่จะใช้เป็นหลักในการนิเทศ การประชุมตกลงร่วมกันในการวางเป้าหมายของการนิเทศ ตลอดจนการร่วมมือกันวางแผนพัฒนาการเรียนการสอนของโรงเรียน

1.2 การดำเนินการและกิจกรรมการนิเทศการสอนภายในโรงเรียน หมายถึง
 วิธีดำเนินการและกิจกรรมการนิเทศการสอนภายในโรงเรียนที่ผู้นิเทศนำมาใช้ในการพัฒนา
 การสอนแก่คณะครูในโรงเรียน เช่น การสำรวจปัญหาและความต้องการการประชุมเพื่อระดม
 ความคิด การเยี่ยมชั้นเรียน การสาธิตการสอน การฟังคำบรรยาย การประชุมเชิงปฏิบัติการ
 การศึกษานอกสถานที่ ฯลฯ

1.3 หลักการและวิธีการนิเทศการสอนภายในโรงเรียน หมายถึง การนำเอา
 ทฤษฎีที่เกี่ยวข้องมาประยุกต์ใช้เพื่อให้การนิเทศการสอนบรรลุผลสำเร็จ อันได้แก่ หลักมนุษยสัมพันธ์
 หลักการสร้างขวัญกำลังใจ กระบวนการกลุ่ม หลักการสื่อสาร หลักการพัฒนาบุคลากร หลักการ
 สร้างภาวะผู้นำ

การปฏิบัติการนิเทศการสอนภายในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงาน
 การประถมศึกษาจังหวัดอุดรธานี วัตถุประสงค์ของผู้บริหารโรงเรียน และครู จากการตอบ
 แบบสอบถามที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น

2. ผู้บริหารโรงเรียน หมายถึง บุคคลที่ดำรงตำแหน่งเป็นผู้บริหารโรงเรียน ผู้ช่วย
 ผู้บริหารโรงเรียน และหัวหน้ากลุ่มประสบการณ์ต่าง ๆ ที่ปฏิบัติงานอยู่ในโรงเรียนประถมศึกษา
 สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดอุดรธานี

3. ครูผู้สอน หมายถึง ครูที่ปฏิบัติการสอนและทำหน้าที่นิเทศการสอนภายในโรงเรียน
 ประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดอุดรธานี

4. ขนาดของโรงเรียน หมายถึง โรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถม
 ศึกษาจังหวัดอุดรธานี ทั้งโรงเรียนกึ่งคันและไมกัคันคาร แบ่งเป็น 3 ขนาด คือ

4.1 โรงเรียนขนาดเล็ก คือโรงเรียนที่มีนักเรียนจำนวนระหว่าง 1 - 120 คน
 มี 444 โรงเรียน

4.2 โรงเรียนขนาดกลาง คือโรงเรียนที่มีนักเรียน จำนวน 121 - 300 คน
 มี 701 โรงเรียน

4.3 โรงเรียนขนาดใหญ่ คือโรงเรียนที่มีนักเรียนจำนวนตั้งแต่ 301 คน ขึ้นไป
 มี 199 โรงเรียน

5. โรงเรียนกัณดาร หมายถึง โรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษา
จังหวัดอุบลราชธานี ซึ่งเป็นโรงเรียนกัณดารตามประกาศกระทรวงการคลัง เรื่องกำหนดโรงเรียน
ที่กัณดาร เมื่อ พ.ศ. 2532 มีจำนวน 126 โรงเรียน โดยเป็นโรงเรียนที่อยู่ในเกณฑ์ข้อใดข้อหนึ่ง
ใน 3 ข้อ ต่อไปนี้

5.1 โรงเรียนที่มีอยู่ในท้องที่ที่มีการคมนาคมไม่สะดวก

5.2 โรงเรียนที่ไม่มีรถยนต์หรือเรือยนต์โดยสารไปมาตลอดปี

5.3 โรงเรียนที่อยู่ในเขตที่มีโรคภัยไข้เจ็บชุกชุม

6. โรงเรียนไม่กัณดาร หมายถึง โรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประม
ศศึกษาจังหวัดอุบลราชธานี ที่ไม่อยู่ในเกณฑ์เป็นโรงเรียนกัณดาร มีจำนวน 1,218 โรงเรียน

บทที่ 2

เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

การศึกษาค้นคว้าเกี่ยวกับการปฏิบัติการนิเทศการสอนในโรงเรียนประถมศึกษาครั้งนี้
ผู้วิจัยจะศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องดังต่อไปนี้

1. การนิเทศการสอนกับการนิเทศการศึกษา
2. การนิเทศการสอนภายในโรงเรียน
 - 2.1 ความหมายของการนิเทศการสอนภายในโรงเรียน
 - 2.2 ความมุ่งหมายของการนิเทศการสอนภายในโรงเรียน
 - 2.3 ความสำคัญของการนิเทศการสอนภายในโรงเรียน
 - 2.4 หลักการ กระบวนการ และรูปแบบของการนิเทศการสอนภายในโรงเรียน
 - 2.5 กิจกรรมและเทคนิคการนิเทศการสอนภายในโรงเรียน
 - 2.6 ผู้นิเทศการสอนภายในโรงเรียน
 - 2.7 บทบาทของผู้นิเทศการสอนภายในโรงเรียน
3. การปฏิบัติการนิเทศการสอนภายในโรงเรียน
 - 3.1 การนิเทศแบบคลินิก
 - 3.2 การฝึกทักษะการสอนแบบจุลภาค
4. การสร้างบรรยากาศการทำงานที่เอื้อต่อความสำเร็จในการนิเทศการสอนภายในโรงเรียน
 - 4.1 การสร้างขวัญกำลังใจ
 - 4.2 การใช้วิธีแบบประชาธิปไตย
 - 4.3 การใช้วิธีการแบบมนุษยสัมพันธ์
 - 4.4 การสร้างทีมงาน

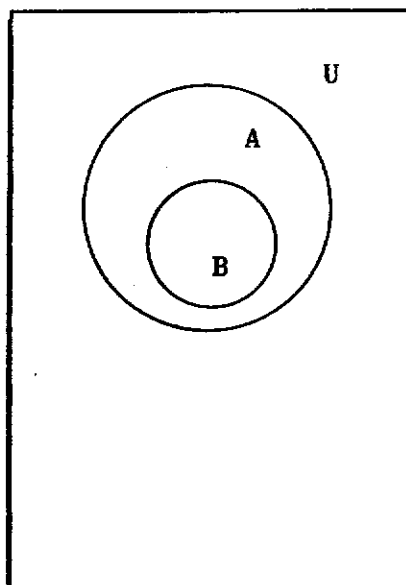
การนิเทศการสอนกับการนิเทศการศึกษา

การนิเทศการศึกษาเริ่มมีบทบาทในวงการการศึกษาของไทยมาแล้ว ตั้งแต่สมัยหลัง สงครามโลกครั้งที่สอง ซึ่งหน่วยศึกษานิเทศก์ กรมสามัญศึกษา (2532 : บทนำ) ได้สรุปการ นิเทศในสมัยนั้นไว้ว่า เป็นสมัยที่นักการศึกษา ครู อาจารย์ ได้ไปศึกษาต่อต่างประเทศจำนวนมาก ทำให้บุคคลเหล่านี้มาเอาความรู้ ประสบการณ์ต่าง ๆ มาพัฒนาระบบการจัดการศึกษา รวมทั้งการพัฒนาระบบการนิเทศการศึกษาด้วย จึงส่งผลให้โรงเรียนสามารถจัดการเรียนการสอน ได้อย่างมีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น ต่อมาเมื่อประเทศชาติมีความเจริญก้าวหน้าในด้านต่าง ๆ มากขึ้น มีการขยายโอกาสทางการศึกษาได้เพิ่มขึ้น จำนวนโรงเรียนทุกระดับก็เพิ่มมากขึ้นอย่างรวดเร็ว พร้อมทั้งโรงเรียนก็มีบุคลากรที่มีความรู้ความสามารถในการพัฒนาตนเอง และในการพัฒนา การเรียนการสอนสูงขึ้น โรงเรียนจึงได้พยายามหาวิธีการหลายประการเพื่อให้การพัฒนาการจัดการ ศึกษาบรรลุตามเป้าหมายได้มากยิ่งขึ้น ซึ่งวิธีการที่มีประสิทธิภาพสูงวิธีหนึ่งก็คือการจัดการ นิเทศภายในโรงเรียน ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของการนิเทศศึกษานั้นเอง

อย่างไรก็ตามในเรื่องของการจัดการนิเทศ ได้มีนักการศึกษาหลายท่านได้ให้ความสนใจ คิดเห็นและทัศนะเกี่ยวกับความสัมพันธ์ระหว่างการนิเทศศึกษากับการนิเทศการสอนไว้ดังนี้

กลิคแมน (Glickman. 1981 : 6) เห็นว่า การนิเทศการศึกษาเป็นเรื่องของงาน และพันธกิจ ที่เกี่ยวกับการปรับปรุงการเรียนการสอนโดยทั่วไป ส่วนการนิเทศการสอนเป็นขุดย่อย ของการนิเทศการศึกษา เป็นกระบวนการที่ปรับปรุงงาน และพันธกิจ ในชั้นเรียนและกิจกรรมที่ ดำเนินการในโรงเรียนโดยกระทำโดยตรงกับครู

โกลด์แฮมเมอร์ และคนอื่น ๆ (Goldhammer and others. 1980 : 20 - 21) ได้เขียนแผนภูมิของความสัมพันธ์ของการนิเทศไว้ดังนี้

ภาพประกอบ 1 แสดงความสัมพันธ์ของการนิเทศ (นิพนธ์ ไทยพานิช. 2532 : 15)

U หมายถึง การนิเทศทุกชนิด เมื่อผู้นิเทศดำเนินการเกี่ยวกับการเกี่ยวกับการ
การบริหารด้านหลักสูตร

A หมายถึง กระบวนการนิเทศการสอน

B หมายถึง การนิเทศแบบคลินิก เป็นกิจกรรมที่ดำเนินการตามขั้นตอนที่เกี่ยวข้อง
กับชั้นเรียนโดยตรง เป็นเรื่องของการเรียนการสอนโดยตรง

จากภาพประกอบดังกล่าวนี้ แสดงว่าการนิเทศการสอนเป็นงานส่วนหนึ่งของงานนิเทศ
ทั้งหมด หรือเป็นส่วนหนึ่งของการนิเทศการศึกษาของโรงเรียนนั่นเอง ส่วนการนิเทศแบบคลินิก
ก็เป็นการนิเทศการสอนวิธีหนึ่งของการนิเทศการสอนหลาย ๆ วิธีที่ใช้ในโรงเรียน

นิพนธ์ ไทยพานิช (2532 : 18) สรุปไว้ว่า การนิเทศการศึกษากับการนิเทศการสอน
และการนิเทศแบบคลินิก มีความสัมพันธ์กันคล้ายลูกโซ่ โดยที่การนิเทศการศึกษาเป็นการนิเทศ

ทั่วไป มีขอบเขตกว้างขวาง เป็นการปฏิบัติการทั้งในและนอกห้องเรียนครอบคลุมงานกิจกรรมหลายประเภท ส่วนการนิเทศการสอนเป็นชุดย่อยของการนิเทศการศึกษา เป็นกระบวนการสำหรับปรับปรุงและพัฒนาทั้งในชั้นเรียนและนอกห้องเรียนโดยตรงกับครู เพื่อปรับปรุงการเรียนการสอน ส่วนการนิเทศแบบคลีนิกนั้นเป็นชุดย่อย (Subset) ของการนิเทศการสอน เป็นกิจกรรมทุกอย่างที่ดำเนินการตามกระบวนการและขั้นตอนของการนิเทศแบบคลีนิกซึ่งเกี่ยวข้องกับชั้นเรียนโดยตรง

สันต์ ธรรมบำรุง (2526 : 1) มีความคิดเห็นเกี่ยวกับการนิเทศการสอนว่าในปัจจุบันการจัดการเรียนการสอนในระดับประถมศึกษายังมีคุณภาพไม่ได้พอ และเห็นว่าการที่จะปรับปรุงคุณภาพ ดังกล่าวนั้นให้มีคุณภาพและมีประสิทธิภาพยิ่งขึ้นแนวทางหนึ่งก็คือ การนิเทศการสอน

เมื่อพิจารณาถึงลักษณะของการนิเทศการศึกษาและการนิเทศการสอน ตามนัยของการปฏิบัติจะเห็นว่า การนิเทศการศึกษาและการนิเทศการสอน เป็นงานที่มีความสำคัญและจำเป็นต่อการพัฒนาและปรับปรุงการจัดการเรียนการสอน ที่จะทำให้โรงเรียนสามารถจัดการเรียนการสอนให้บรรลุจุดประสงค์อย่างมีคุณภาพและเกิดประโยชน์สูงสุดแก่ผู้เรียนได้

การนิเทศการสอนในโรงเรียน

1. ความหมายของการนิเทศการสอนภายในโรงเรียน

อาย และคนอื่น ๆ (Eye and others. 1971 : 30) ให้ความหมายของการนิเทศการสอนไว้ว่า การนิเทศการสอนเป็นส่วนหนึ่งของการบริหารโรงเรียน ซึ่งมีจุดมุ่งหมายที่เน้นถึงผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนอันเกิดจากการจัดการเรียนการสอนที่เหมาะสม การนิเทศการสอนเป็นความคาดหวังของโรงเรียน เป็นกระบวนการและความคิดรวบยอด (Concept) เพื่อปรับปรุงคุณภาพการสอนของครู เพื่อประโยชน์ของนักเรียนในอันที่จะเพิ่มประสิทธิภาพการเรียนรู้ให้สูงขึ้น นับเป็นการนิเทศที่เกี่ยวข้องกับครูโดยตรง

สอาด ศศิธรรมาศ (2532 : 159 - 165) มีความเห็นว่า การนิเทศการสอนหมายถึง การนิเทศที่มีผลโดยตรงต่อการปรับปรุงพฤติกรรมการสอนของครู และคุณภาพของนักเรียน จุดมุ่งหมายที่สำคัญของการนิเทศการสอนก็คือ ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนที่สอดคล้องกับเจตนารมณ์ของหลักสูตร นั่นคือ การนิเทศการสอนเป็นกระบวนการที่ปรับปรุงคุณภาพ

การสอนของครู เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพและประสิทธิผลในการเรียนของนักเรียน แบ่งการนิเทศการสอนออกเป็น 2 ลักษณะคือ

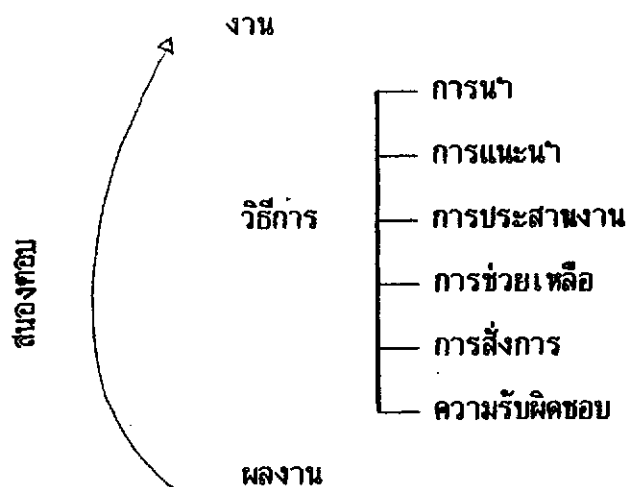
1. การนิเทศการสอนนอกห้องเรียน ได้แก่ การพัฒนาการสอน ด้วยวิธีการหรือกิจกรรมต่าง ๆ ที่จัดนอกห้องเรียน เช่น การประชุมอภิปรายปัญหาการเรียนการสอน การประชุมเพื่อเตรียมการสอนเป็นทีม การจัดศูนย์ครู เพื่อเป็นศูนย์รวมเอกสาร และการประเมินผลการสอนของตนเอง

2. การนิเทศการสอนในห้องเรียน เป็นการพัฒนาการสอนโดยการศึกษาพฤติกรรมการสอนของครูในชั้นเรียนโดยตรง เพื่อช่วยปรับปรุงพฤติกรรมบางส่วนที่ยังบกพร่องให้เกิดประโยชน์ต่อผู้เรียน และเกิดความเจริญงอกงามในวิชาชีพ มีทัศนคติที่ดี มีความมั่นคง กิจกรรมที่ใช้ในการนิเทศการสอนในห้องเรียน ได้แก่ การสังเกตการสอน การวิเคราะห์พฤติกรรมการสอน การบันทึกพฤติกรรม การสอนของครู และการให้ข้อมูลย้อนกลับในการนิเทศแบบคลีนิก หรือการฝึกทักษะการสอนแต่ละทักษะในการสอนแบบจุลภาค เป็นต้น

สมาคมศึกษานิเทศก์ (2525 : 57 - 82) ได้ให้ความหมายของการนิเทศการสอนไว้ว่า การนิเทศการสอนเป็นการนิเทศแบบทางตรงของผู้ทำการนิเทศที่มีกิจรยาสัมพันธ์กับผู้รับการนิเทศอันส่งผลต่อการเปลี่ยนแปลงที่ทำให้คุณภาพการสอนดีขึ้น ซึ่งแบ่งออกเป็น 5 ลักษณะ คือ

1. การเยี่ยมนิเทศชั้นเรียน
2. การแนะนำเป็นรายบุคคล
3. การแนะนำเป็นรายกลุ่ม
4. การสังเกตการสอน
5. การแนะนำการใช้วัสดุการสอน

ส่วน สันต์ ธรรมบำรุง (2526 : 1) มีความเห็นว่า การนิเทศการสอนประกอบด้วยคำว่า การนิเทศกับการสอน ซึ่ง "การนิเทศ" หมายถึง การแนะนำ การช่วยเหลือ การชี้แจงการปรับปรุง การแสดง การจำแนก ตลอดจนการนำ การประสาน การสั่งการ เพื่อให้งานบรรลุตามวัตถุประสงค์ โดยสรุปเป็นภาพประกอบ ดังนี้

ภาพประกอบ 2 แสดงความหมายของการนิเทศ (สันต์ ธรรมบำรุง. 2526 : 3)

ส่วน "การสอน" (Instruction) หมายถึง การที่บุคคลผู้ที่เป็นครูนำเอาความรู้ ความรู้สึก นวัตกรรมที่มีคุณประโยชน์มาเผยแพร่ให้กับผู้เรียนหรือนักเรียน เพื่อให้ทราบและมีความรู้ สำหรับนำไปใช้ประโยชน์ในการดำรงชีวิตต่อไป กล่าวโดยสรุป การสอนคือ การช่วยให้คนมีความรู้เพื่อให้เกิดการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมไปในทางที่ดีขึ้นเอง

ในการนิเทศการสอนนั้น เนื่องจากการสอนเป็นพฤติกรรมที่สามารถสังเกตได้ ควบคุมได้และสามารถปรับปรุงแก้ไขตลอดจนการพัฒนาและเปลี่ยนแปลงได้ จึงจำเป็นต้องมีระบบ หรือรูปแบบมาช่วยในการพัฒนาการสอนให้ดำเนินไปอย่างมีประสิทธิภาพ โดยครูและนักเรียน สามารถมองเห็นองค์ประกอบที่สัมพันธ์กัน การนิเทศอย่างมีระบบหรือรูปแบบที่ชัดเจนนั้น จะช่วยให้ การดำเนินการมีความสะดวก ประหยัด และได้ทราบจุดบกพร่องอย่างชัดเจน รูปแบบและระบบ การนิเทศจึงมีประโยชน์ต่อการทำให้การเรียนการสอนไปสู่จุดมุ่งหมายได้เร็วขึ้น

สำหรับรูปแบบและระบบการจัดการเรียนการสอน นักการศึกษาได้ให้แนวคิดไว้ หลายทัศนะ กล่าวคือ

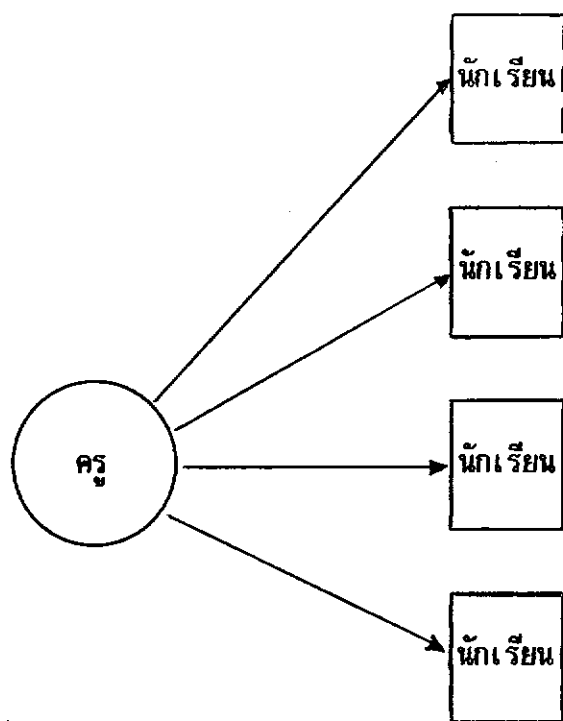
ลาฟอง บุญช่วย (2524 : 1) ได้เสนอแนะไว้ว่า องค์ประกอบที่สำคัญของการจัดการเรียนการสอน ประกอบด้วยสิ่งต่อไปนี้

1. ครู
2. ผู้เรียน
3. หลักสูตร
4. วิธีสอน
5. วัตถุประสงค์ของการสอน
6. สื่อการสอน
7. การประเมินผล

สันต์ ธรรมบำรุง (2526 : 45 - 46) ได้สรุปเกี่ยวกับเรื่องการสอนของครูไว้ว่า ครูต้องใช้วิธีสอนหลาย ๆ วิธี จึงจะบรรลุเป้าหมายได้ ซึ่งควรมี 2 วิธี เป็นแนวทางคือ

แนวทางที่ 1 ยึดกิจกรรมเป็นหลัก ถียบทบาทที่แสดงออกในกิจกรรมของครูและผู้เรียนพิจารณาได้ 2 อย่าง คือ

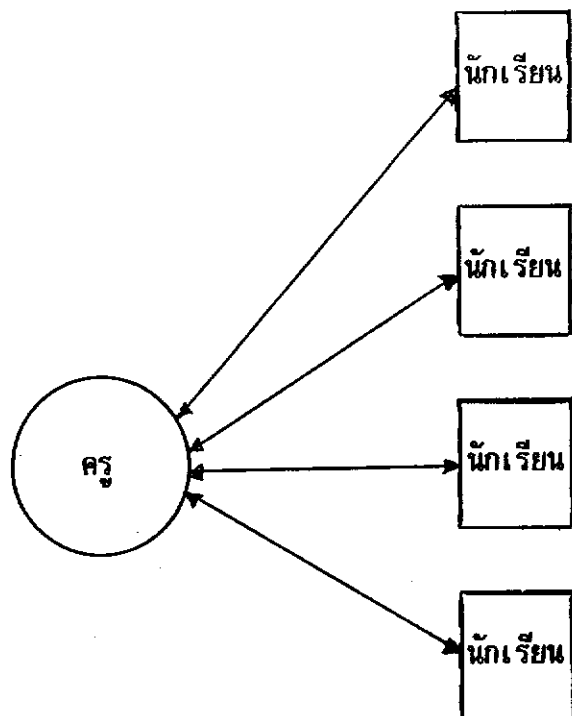
1. รูปแบบของการสอนแบบยัดครูเป็นศูนย์กลาง (Passive Learning)
การสอนแบบนี้ครูเป็นผู้ควบคุมการเรียนการสอน ถือว่าการสอนคือการบอกให้ผู้เรียนจดจำมุ่งในการให้เนื้อหาให้มากที่สุด ผู้เรียนจะต้องอยู่ในระเบียบวินัย ขาดอิสระภาพ เป็นการสื่อสารทางเดียว จากครูผู้สอนไปสู่ผู้เรียน ผู้เรียนขาดการมีส่วนร่วมในการเรียนการสอน ซึ่งเป็นการสอนแบบเจื้อยชา รูปแบบของการสอนนี้สามารถเขียนเป็นรูปแบบได้ดังนี้

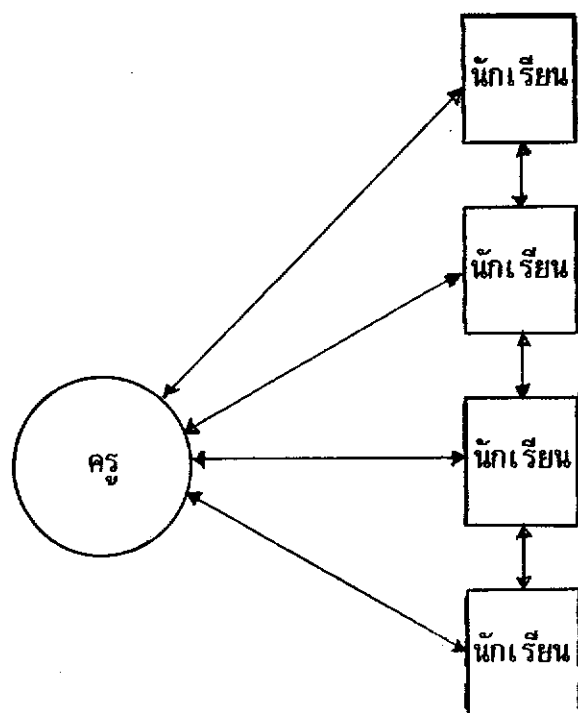
ภาพประกอบ 3 แสดงระบบการเรียนรู้การสอน (สันต์ ธรรมบำรุง. 2526 : 49)

2. รูปแบบของการสอนแบบยิ่คผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง (Active Learning)

เป็นรูปแบบการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง ครูผู้สอนจะพยายามให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมอย่างเต็มที่ในการเรียนการสอน เป็นการสื่อสารระหว่างครูและนักเรียน ทำให้ผู้เรียนมีเสรีภาพในความคิด ในการที่จะแสดงออก ผู้เรียนมีความกระตือรือร้นในการเรียนและทำงานร่วมกันอย่างเพื่อนนักเรียน เขียนเป็นรูปแบบได้ 2 แบบ คือ

ภาพประกอบ 4 แสดงการเรียนการสอน (สันต์ ธรรมบำรุง. 2526 : 49)

ภาพประกอบ 5 แสดงการเรียนการสอน (สันต์ ธรรมบำรุง. 2526 : 49)

แนวทางที่ 2 พิจารณาจากการสอนทั่วไป ประกอบด้วย 5 รูปแบบ คือ

แบบที่ 1 การสอนแบบนี้ หน้าที่ความรับผิดชอบของครูมีเพียงแต่การสอน ไม่ว่าสิ่ง
ที่สอนนั้นจะเกี่ยวข้องกับนักเรียนหรือไม่ ไม่ว่านักเรียนจะเรียนรู้หรือไม่ เป็นเรื่องของนักเรียนเอง
ทั้งสิ้น ถ้าหากนักเรียนมีแรงจูงใจสูง รู้จักตนเอง และรู้จักประเมินตนเอง การสอนแบบนี้จะ
เหมาะสมมาก

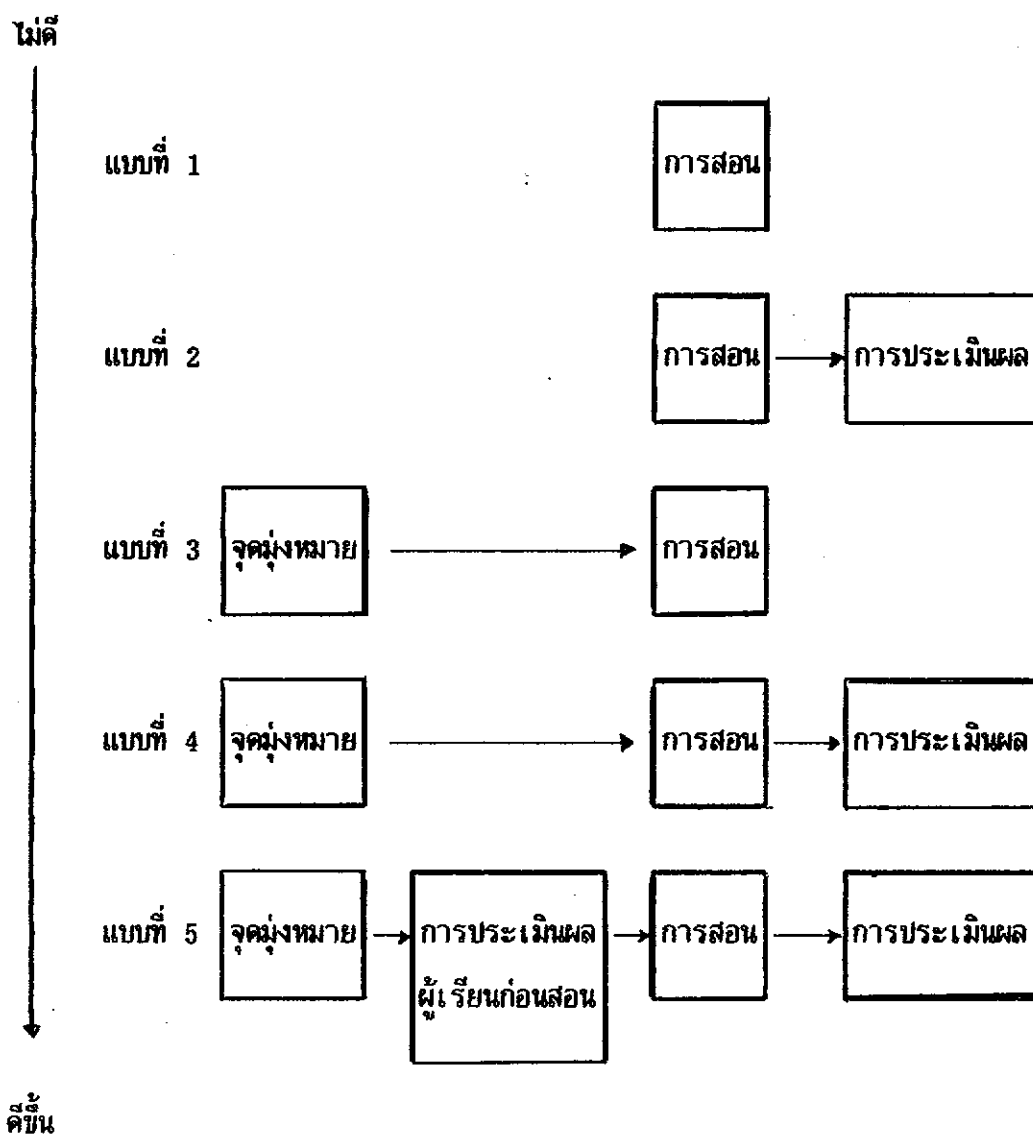
แบบที่ 2 ในขณะที่มีการสอน จะมีการประเมินผลเมื่อจบบทเรียน โดยให้นักเรียน
ช่วยกันสรุป หรือครูสรุปให้นักเรียน หรือให้ทำข้อทดสอบ หรืออาจใช้คำถามในขณะที่ครูกำลังสอน

แบบที่ 3 การสอนของครูในแต่ละครั้ง ครูจะตั้งเป้าหมายวัตถุประสงค์ในการสอน
ไว้อย่างแน่ชัด และการสอนให้นักเรียนได้รับความรู้ ทักษะ เจตคติ ค่านิยม หรือมีพฤติกรรมตรง
กับวัตถุประสงค์นั้น

แบบที่ 4 นั้นค่อนข้างสมบูรณ์มากขึ้น คือมีการตั้งวัตถุประสงค์ในการสอน สอนตาม
วัตถุประสงค์ มีการประเมินผลว่าการสอนนั้นตรงกับวัตถุประสงค์หรือไม่

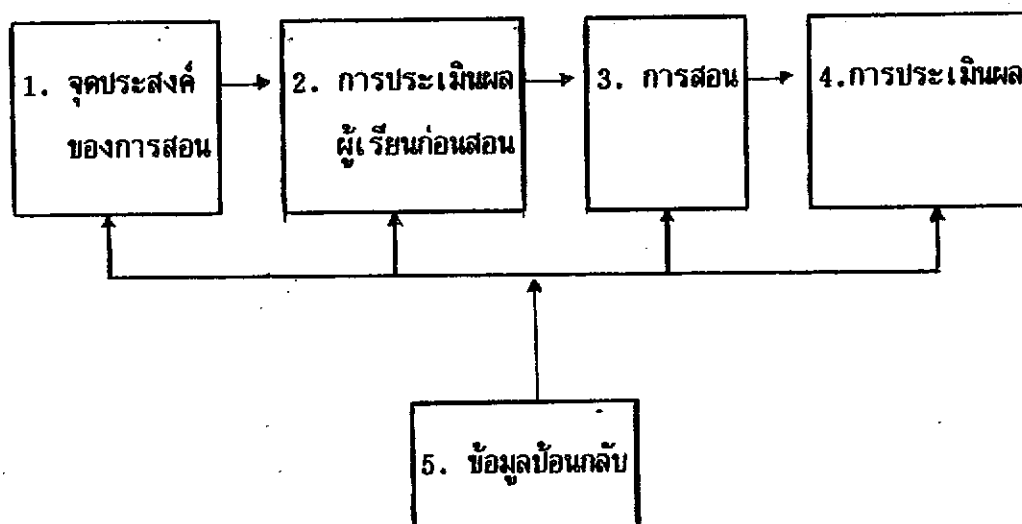
ตั้งแต่แบบที่ 1 ถึงแบบที่ 4 การสอนยังไม่คำนึงถึงความแตกต่างระหว่างบุคคลของผู้
เรียน ถือว่าผู้เรียนมีความรู้ มีความสามารถ มีความถนัดที่ใกล้เคียงกันหรือเหมือนกัน

แบบที่ 5 จะแตกต่างกับทั้ง 4 รูปแบบที่กล่าวมา คือมีการเพิ่มขั้นตอนการประเมิน
ผู้เรียนก่อนสอน จะทำให้ทราบว่านักเรียนคนใดมีความรู้ ความสามารถ ความถนัดมากน้อย
เพียงใด เพื่อจะได้จัดการเรียนการสอนให้ตรงกับความต้องการระหว่างบุคคลของผู้เรียน เพื่อให้
เห็นความแตกต่างของการสอนทั้ง 5 แบบ จึงเขียนเป็นภาพประกอบได้ดังนี้

ภาพประกอบ 6 แสดงการสอนทั้ง 5 รูปแบบ (สันต์ ธรรมบำรุง, 2526 : 50)

จะเห็นว่าแบบของการสอนแบบที่ 5 มีองค์ประกอบถึง 5 ขั้นตอน คือวัตถุประสงค์ การสอนหรือจุดมุ่งหมายเชิงพฤติกรรม การประเมินผลผู้เรียนก่อนสอน การสอน การประเมินผล หลังการสอน และข้อมูลป้อนกลับ ซึ่งแสดงเป็นภาพประกอบ ได้ดังนี้

ภาพประกอบ 7 แสดงระบบการเรียนรู้การสอนและวิธีสอน (สันต์ ธรรมบำรุง. 2526 : 50)

สังัด อุทรานันท์ (2525 : 26) มีความเห็นว่า การสอนมีภารกิจอยู่ 3 ขั้นตอนคือ เตรียมการสอน การสอน และการประเมินผลการสอน

ขั้นเตรียมการสอน ครูต้องเตรียมการสอนในเรื่องต่อไปนี้

1. พื้นฐานของผู้เรียนที่เกี่ยวกับเรื่องที่จะนำมาสอน
2. จุดประสงค์ของการสอน
3. เนื้อหาที่จะนำมาสอน โดยให้สอดคล้องกับจุดประสงค์ของการสอน

และเหมาะสมกับความรู้ความสามารถของผู้เรียน

4. จัดเตรียมกิจกรรมให้เหมาะสมกับเนื้อหา เวลา และสื่อประกอบอื่น ๆ
กล่าวคือ ถ้าการสอนมุ่งเน้นความรู้ ความเข้าใจ ควรแบ่งเวลาดังนี้

กิจกรรมเตรียมความพร้อม ร้อยละ 10 - 15

กิจกรรมที่จะกระทำและใช้สื่อ ร้อยละ 25 - 65

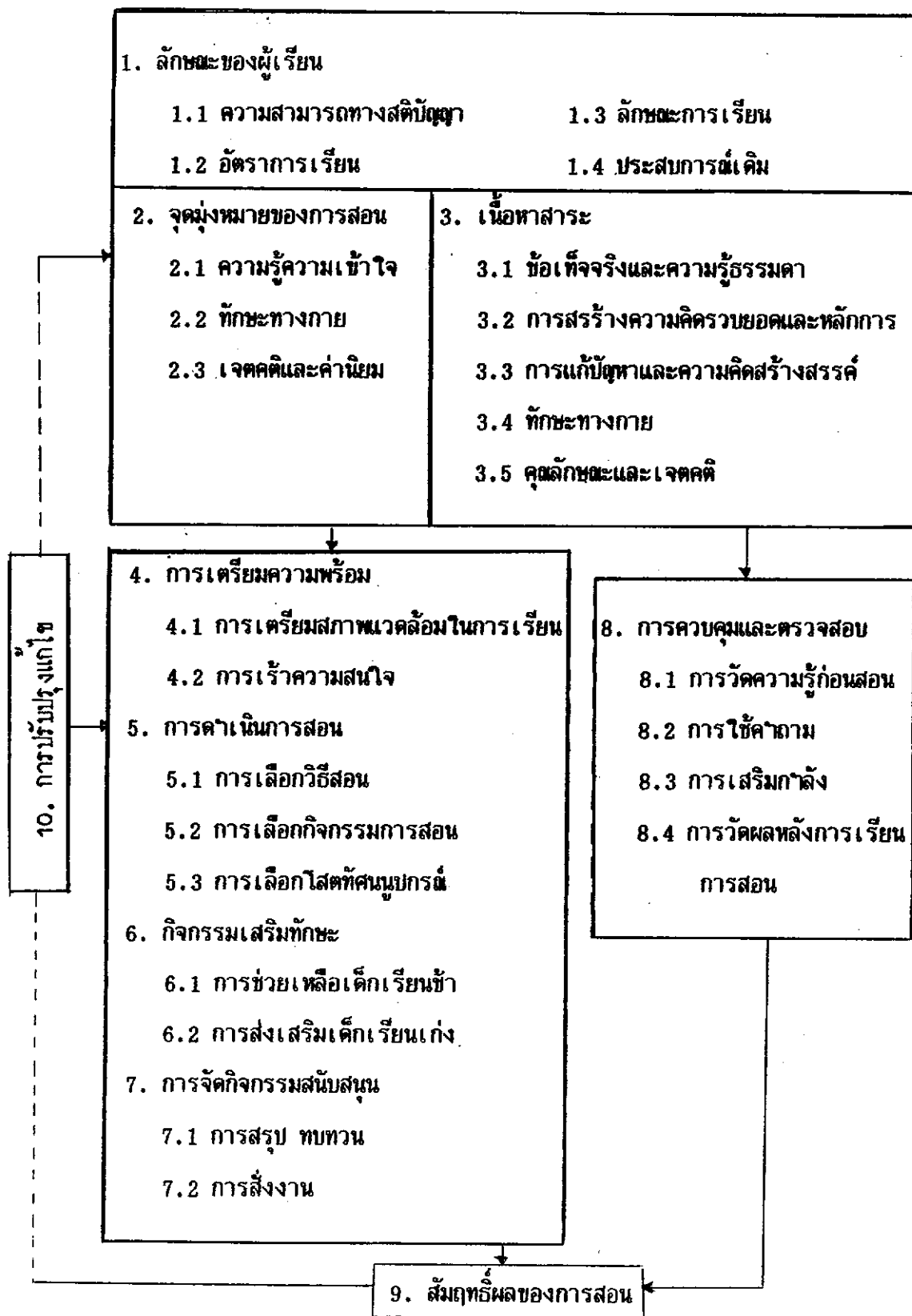
กิจกรรมเสริมสร้างทักษะ ร้อยละ 25 - 60

5. กำหนดกิจกรรมควบคุม และตรวจสอบการเรียนรู้การสอน เช่น
การวัดความรู้ก่อนสอน การใช้คำถาม การเสริมกำลังใจ การวัดผลหลังการเรียนรู้

ขั้นสอน ครูนำเอาสิ่งที่เตรียมการสอนไว้แล้วมาดำเนินการ โดยสามารถ
ปรับเวลาให้เหมาะสมกับสถานการณ์ของการสอนจริง เช่น ถ้าเป็นกิจกรรมการให้ความรู้
ครูต้องยึดหลักว่า ถ้าหากนักเรียนบรรลุตามจุดประสงค์ได้ร้อยละ 80-90 ของจำนวนนักเรียน
ทั้งหมดก็ให้ยุติการให้ความรู้นั้นได้

ขั้นประเมินผล หลังจากการสอนแล้ว ครูก็ทำการประเมินผลการเรียนการสอน
ที่เสร็จสิ้นไปเพื่อทราบว่าบรรลุจุดประสงค์ของการสอนเพียงใด ซึ่งต้องระบุว่านักเรียน
ผ่านเกณฑ์เท่าไร ยังไม่ผ่านเกณฑ์เท่าไร

เพื่อให้เห็นความสัมพันธ์ของขั้นตอนต่าง ๆ สรุปเป็นภาพประกอบ ได้ดังนี้

ภาพประกอบ 8 แสดงรูปแบบของระบบการเรียนรู้การสอน (สังัด อุทรานันท์, 2530 :242)

2. ความมุ่งหมายของการนิเทศการสอนภายในโรงเรียน

การนิเทศการสอนภายในโรงเรียนเป็นงานที่จัดขึ้นเพื่อปรับปรุงการสอนให้ดีขึ้น ส่งเสริมให้หาวิทยาการใหม่ ๆ มาใช้ในการเรียนการสอน และยังมุ่งหวังให้เกิดการประสานงาน ประสานความเข้าใจที่ดีระหว่างบุคลากรในโรงเรียน จึงมีนักการศึกษาหลายท่านได้ให้ความ มุ่งหมายของการนิเทศการสอนไว้หลายทัศนะ ดังเช่น

สุภากร ราชากรกิจ (ม.ป.ป. : 75) ได้กล่าวถึงความมุ่งหมายของการนิเทศ การสอนภายในโรงเรียนไว้ว่า

1. เพื่อให้ครูแต่ละคนค้นหาปัญหาและปรับปรุงตนเอง
2. เพื่อให้ครูเรียนรู้วิทยาการใหม่ ๆ และฝึกฝนตนเองกับผู้ที่มีความชำนาญ มากกว่า
3. เพื่อเพิ่มพูนประสบการณ์ให้แก่ครูที่เริ่มสอน
4. เพื่อให้ครูรู้จักการยอมรับฟังความคิดเห็น ยอมรับคำแนะนำ และข้อเสนอแนะ เต็มใจที่จะนำไปปรับปรุงงานของตน
5. เพื่อให้ผู้มีประสบการณ์ได้มีโอกาช่วยเหลือแนะนำให้ข้อคิด แนวปฏิบัติการสอน ที่เหมาะสมมาใช้ในการเรียนการสอนในโรงเรียน

สันต์ ธรรมบำรุง (2526 : 16 - 17) ได้สรุปเกี่ยวกับความมุ่งหมายของการ นิเทศการสอนไว้ดังนี้

1. เพื่อให้ครูสามารถเปลี่ยนแปลงหน้าที่ได้ คือ เป็นทั้งผู้แนะนำและทำหน้าที่ ต่าง ๆ ในโรงเรียน
2. เพื่อช่วยให้ครูเข้าใจอย่างถ่องแท้เกี่ยวกับวัตถุประสงค์ทางการศึกษาและ วัตถุประสงค์ ของการสอน
3. ช่วยสร้างคุณลักษณะแห่งความเป็นผู้นำให้แก่ครู
4. ครูต้องแสวงหาความรู้ ความก้าวหน้าทางวิชาการที่ใหม่ ๆ อยู่เสมอ ซึ่งจะ ส่งผลต่อการสอน
5. โรงเรียนมีขนาดใหญ่ขึ้น จำนวนครูเพิ่มขึ้น กิจกรรมการเรียนการสอนก็มากขึ้น ครูสามารถช่วยเหลือซึ่งกันและกันได้มากขึ้นด้วย

6. เพื่อส่งเสริมประสิทธิภาพของการเรียนการสอน
7. เพื่อส่งเสริมให้ครูศึกษาค้นคว้า ทดลอง วิจัย ทหาวิธีการใหม่มาใช้ในการเรียนการสอน
8. ช่วยสร้างขวัญและกำลังใจให้ครูอยู่ในสภาพที่ดี ทำงานเป็นกลุ่มคณะได้
9. ช่วยพิจารณาความเหมาะสมของงาน ให้ถูกกับความสามารถของแต่ละบุคคล
10. เพื่อช่วยให้ครูรู้จักการค้นหาความแตกต่างของเด็ก และมีการวางแผนการสอนได้อย่างเหมาะสม
11. ช่วยประเมินผลงานด้านการสอนของครู โดยอาศัยความจริงของงานของนักเรียนตามแนวทางที่กำหนดไว้เป็นเกณฑ์

ความสำคัญของการนิเทศการสอนภายในโรงเรียน

การนิเทศการสอนในปัจจุบันเน้นกระบวนการและกิจกรรมการนิเทศมากกว่าเน้นที่บทบาทของผู้นิเทศ กระบวนการนิเทศการสอนจึงเป็นลักษณะของกระบวนการทำงานร่วมกัน เพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์ตามความคาดหวัง ผู้ที่มีส่วนร่วมในการทำงานทุกคนจึงมีส่วนร่วมในฐานะผู้นิเทศและผู้รับการนิเทศ ซึ่งผลจากการปฏิบัติการนิเทศการสอนอย่างเป็นกระบวนการมีความสำคัญต่อการปฏิบัติหลายประการ กล่าวคือ ทำให้การนิเทศเป็นไปอย่างทั่วถึง แก้ปัญหาการเรียนการสอนได้ตรงจุด ไม่เสียเวลามาก และสามารถติดตามประเมินผลการสอนได้ตลอดอย่างทั่วถึง

ในเรื่องนี้ สันต์ ธรรมบำรุง (2526 : 17 - 18) ได้สรุปความสำคัญของการนิเทศการสอนไว้ดังนี้

1. การนิเทศการสอน คือ ปรัชญา
 - 1.1 การนิเทศการสอนเป็นการเสาะแสวงหาความจริง ความรู้และคุณค่าในสิ่งต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับการเรียนการสอน เช่น จะสอนอะไรซึ่งจะต้องคิดค้นต่อไป ปัจจุบันทำอย่างไร ต่อไปข้างหน้าอาจจะต้องปรับปรุงแก้ไขตามความคิด ความจริงที่ได้ค้นพบว่าความจริงคืออะไร
 - 1.2 การนิเทศการสอนทำหน้าที่ประเมินผลวัตถุประสงค์การสอนและสิ่งที่มีประสงคฺ์ผู้นิเทศการสอนจะต้องประสานความคิดอ่านต่าง ๆ อันมีอยู่ในตัวครูทั้งหลายในชั้นต้น เพื่อหาทางสนองวัตถุประสงค์ของการสอนหรือการศึกษาที่ตั้งไว้

2. การนิเทศการสอนคือความร่วมมือ

2.1 งานของผู้นิเทศ ที่สำคัญจะต้องพยายามประสานงาน ประสานความคิด ความร่วมมือ เพื่อปฏิบัติงานให้บรรลุผลอันเป็นจุดหมายปลายทางร่วมกันตามที่ตกลงกันไว้

2.2 ผู้นิเทศปฏิบัติงานร่วมกับครู เพื่อหาทางแก้ไขปัญหาร่วมกัน ผู้นิเทศต้องแสดงความจริงใจที่มีต่อครู ที่จะทำให้ครูไว้วางใจและปรึกษางานการเรียนการสอนด้วยความสบายใจ

3. การนิเทศการสอน คือ งานสร้างสรรค์ การนิเทศการสอนเป็นการเสาะแสวงหา ค้นพบความสามารถพิเศษที่ซ่อนเร้นอยู่ในตัวครูให้แสดงออกมา เพื่อให้การทำงานมีประสิทธิภาพ และประสิทธิผล

4. การนิเทศการสอนคือ วิทยาศาสตร์

4.1 การนิเทศการสอนนำเอาวิธีการทางวิทยาศาสตร์มาใช้ในการกระบวนการศึกษา และกระบวนการสอน

4.2 การปฏิบัติงานได้ผลสำเร็จตามความมุ่งหมาย จะเป็นเครื่องพิสูจน์ตัวเองของการนิเทศการสอน ทั้งนี้การนิเทศการสอนจึงต้องพยายามปรับปรุงเครื่องวัดผลให้มีคุณภาพ เพื่อใช้วัดผลบุคคลและหมู่พวก ผลการเรียนการสอนจะถูกนำมาประเมินโดยใช้หลักเกณฑ์อันเดียวกันกับการประเมินผลการสอนของครู

4.3 การนิเทศการสอนสนับสนุนการทดลองซึ่งอยู่ภายใต้การควบคุมที่ถูกต้อง เป็นการช่วยปรุงแต่งกระบวนการทดลองแบบผิดเป็นครู แม้ว่าการทดลองผลออกมา จะเป็นอย่างไรก็ตาม การนิเทศการสอนย่อมรับนับถือเป็นหลักฐานอันมีคุณค่าเสมอ

5. การนิเทศการสอนยังให้เกิดผลดีแก่ครู

การนิเทศการสอนนอกจากจะช่วยจัดเตรียมความรู้สำหรับประกอบการสอนให้เป็นผลแก่ครู ซึ่งครูจะได้ใช้เป็นเครื่องมือในขณะที่ทำการสอนให้ได้ผลดี เช่น หลักสูตร แบบเรียน อุปกรณ์การสอน ข้อทดสอบมาตรฐาน และเครื่องใช้อื่น ๆ แล้ว การนิเทศการสอนยังช่วยให้ครูเข้าใจทฤษฎีและข้อเท็จจริงที่จำเป็นจะต้องให้ครู ได้ทดลองปฏิบัติจริง ๆ พร้อมกันไปด้วย

6. การนิเทศการสอนคือ ประชาธิปไตย การนิเทศการสอนเป็นประชาธิปไตย เพราะจะต้องอาศัยสิ่งต่อไปนี้

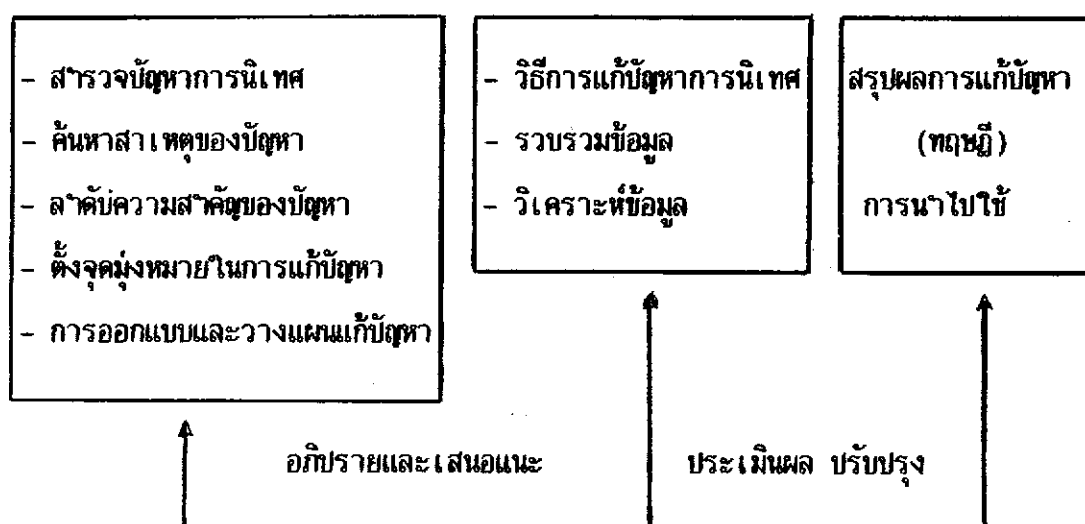
- 6.1 ไว้วางใจซึ่งกันและกัน
- 6.2 เคารพซึ่งกันและกัน
- 6.3 ร่วมมือกัน

4. หลักการ กระบวนการ และรูปแบบของการนิเทศการสอนภายในโรงเรียน

การนิเทศการสอนเป็นกระบวนการที่มีความคิดรวบยอดคือ การปรับปรุงประสิทธิภาพการสอนของครู เพื่อให้เกิดประโยชน์แก่นักเรียนให้เรียนรู้ได้อย่างมีประสิทธิภาพ และประสิทธิผลสูงขึ้น มีหลักการและแนวปฏิบัติหลายแนวคิด ซึ่งสันต์ ธรรมบำรุง (2526 : 78 - 79) เห็นว่า หลักการนิเทศการสอนภายในโรงเรียนที่เหมาะสมกับสภาพปัจจุบันคือการนิเทศการสอนแบบประชาธิปไตย กับการนิเทศแบบวิทยาศาสตร์และแบบคลินิก

การนิเทศแบบประชาธิปไตย เป็นการนิเทศการสอนที่คำนึงถึงหลักมนุษยสัมพันธ์ และการทำงานร่วมกันเป็นหมู่คณะ เพื่อร่วมงานร่วมกันปรับปรุงแก้ไขการสอนให้ดีขึ้น และสอนได้ตรงตามเป้าหมายของการศึกษาได้มากที่สุด

การนิเทศแบบวิทยาศาสตร์ เป็นการนิเทศที่อาศัยกระบวนการทางวิทยาศาสตร์ มาใช้เป็นวิธีการที่ทดลองได้ พิสูจน์ได้ และเป็นการทำงานอย่างมีระบบระเบียบที่มีผล และเชื่อถือได้ มีหลักฐานปรากฏชัดเจน แสดงเป็นภาพประกอบดังนี้

ภาพประกอบ 8 แสดงการนิเทศแบบวิทยาศาสตร์ (สันต์ ธรรมบำรุง. 2526 : 79)

สังกัด อุตสาหกรรม (2530 : 84 - 88) ได้กล่าวไว้ว่า การนิเทศการสอนควรมีขั้นตอนตามลำดับ คือ

1. วางแผนการนิเทศ (Planning - P) ผู้นิเทศและผู้รับการนิเทศทำการประชุมปรึกษาเพื่อหาปัญหาและความต้องการรวมทั้งวางแผนในขั้นตอนปฏิบัติงานเกี่ยวกับการนิเทศ
2. ให้ความรู้ในสิ่งที่จะทำ (Informing - I) เป็นขั้นตอนที่ให้ความรู้ความเข้าใจในสิ่งที่จะทำ ทบทวนความรู้ในการปฏิบัติงานที่ถูกต้อง
3. การปฏิบัติงาน (Doing - D) ประกอบด้วยการปฏิบัติงาน 3 ลักษณะคือ
 - 3.1 การปฏิบัติงานของผู้รับการนิเทศที่จะต้องดำเนินการตามความรู้ความเข้าใจในสิ่งที่จะทำ
 - 3.2 การปฏิบัติงานของผู้นิเทศ ผู้นิเทศดำเนินการนิเทศ ควบคุมคุณภาพของงานให้สำเร็จตามกำหนดด้วยคุณภาพสูง
 - 3.3 การปฏิบัติงานของผู้สนับสนุนการนิเทศ
4. การสร้างขวัญและกำลังใจ (Reinforcing - R) เป็นขั้นการเสริมกำลังใจเพื่อให้ทุกฝ่ายมีความมั่นใจ มีความพึงพอใจในการดำเนินงาน
5. ประเมินผลผลิตของการดำเนินงาน (Evaluating - E) ผู้นิเทศทำการประเมินผลการดำเนินงานเพื่อจะ ได้รับปรับปรุงแก้ไขในสิ่งที่ไม่บรรลุจุดประสงค์

แฮร์ริส (Harris. 1975 : 14 - 15) ได้เสนอรูปแบบและกระบวนการนิเทศไว้ดังนี้

1. ประเมินสภาพการทำงาน (Assessing) ศึกษาสภาพภาพ ข้อมูล เพื่อนำมาเป็นตัวกำหนดความต้องการ ประกอบด้วย
 - 1.1 วิเคราะห์ข้อมูลตามธรรมชาติและความสัมพันธ์
 - 1.2 สังเกตสิ่งต่าง ๆ ด้วยความรอบคอบ
 - 1.3 ทบทวนตรวจสอบด้วยความระมัดระวัง
 - 1.4 วัตถุประสงค์การทำงาน
 - 1.5 เปรียบเทียบพฤติกรรมการทำงาน

2. จัดลำดับความสำคัญของงาน (Priority) ประกอบด้วย
 - 2.1 กำหนดเป้าหมาย
 - 2.2 ระบุจุดประสงค์ในการทำงาน
 - 2.3 กำหนดทางเลือก
 - 2.4 จัดลำดับความสำคัญ
3. ออกแบบวิธีทำงาน (Designing) ประกอบด้วย
 - 3.1 จัดสายงานในส่วนประกอบต่าง ๆ ที่สัมพันธ์กัน
 - 3.2 หาวิธีการนำเอาทฤษฎี แนวคิดไปสู่การปฏิบัติ
 - 3.3 เตรียมการต่าง ๆ ให้พร้อมที่จะดำเนินการ
 - 3.4 จัดระบบการทำงาน
 - 3.5 กำหนดแผนในการทำงาน
4. จัดสรรทรัพยากร (Allocating Resources) ประกอบด้วยงานต่อไปนี้
 - 4.1 กำหนดทรัพยากรที่ต้องการใช้
 - 4.2 จัดสรรทรัพยากร
 - 4.3 มอบหมายงานให้กับบุคลากรแต่ละฝ่าย
5. ประสานงาน (Coordinating) กระบวนการประสานงาน ได้แก่
 - 5.1 ประสานการปฏิบัติงานของฝ่ายต่าง ๆ
 - 5.2 สร้างความกลมกลืนและความพร้อมเพรียง
 - 5.3 ปรับสภาพการทำงานให้มีประสิทธิภาพสูง
 - 5.4 กำหนดเวลาในการทำงานแต่ละช่วง
 - 5.5 สร้างความสัมพันธ์ให้เกิดขึ้น
6. นำการทำงาน (Directing) ได้แก่
 - 6.1 การแต่งตั้งบุคลากร
 - 6.2 กำหนดแนวปฏิบัติหรือกฎเกณฑ์การทำงาน
 - 6.3 กำหนดระเบียบแบบแผน เวลา ปริมาณหรืออัตราเร็วในการทำงาน

6.4 แนะนำการปฏิบัติ

6.5 ขี้แจงกระบวนการทำงาน

6.6 ตัดสินใจเกี่ยวกับทางเลือก

สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ (2533 : 14 - 15) แบ่งรูปแบบของการนิเทศออกเป็น 2 แบบ คือ

1. แบ่งตามพื้นที่และบุคคลที่ปฏิบัติงาน มีสองลักษณะ คือ

1.1 การนิเทศภายนอก ดำเนินงานตามกระบวนการนิเทศของบุคคลภายนอกร่วมกับบุคคลในหน่วยงาน

1.2 การนิเทศภายใน บุคลากรภายในโรงเรียนร่วมมือกันปรับปรุงเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพของการจัดการเรียนการสอน ซึ่งส่งผลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียน

2. แบ่งตามวิธีการปฏิบัติงาน มีสองลักษณะคือ

2.1 การนิเทศทางตรง ผู้รับการนิเทศและผู้นิเทศมีปฏิสัมพันธ์กัน สื่อสารกันได้ทันทีด้วยท่าทางหรือโทรศัพท์ ซึ่งเหมาะกับการนิเทศรายบุคคล

2.2 การนิเทศทางอ้อม ผู้นิเทศกับผู้รับการนิเทศไม่สามารถพบกันโดยตรงอย่างต่อเนื่อง จึงใช้วิธีสื่อสารด้วยสิ่งตีพิมพ์ จดหมาย วิทยู โทรสาร เป็นการเผยแพร่ความรู้ข่าวสารทางวิชาการซึ่งถือว่าเป็นการเสริมการนิเทศภายในโรงเรียนได้ด้วย

รูปแบบและกระบวนการนิเทศการสอนภายในโรงเรียน ส่วนใหญ่จะเน้นอยู่ที่การเปลี่ยนแปลงและความเหมาะสมที่ผู้นิเทศควรพิจารณาตัดสินใจเลือกใช้ให้เหมาะสมกับสภาพ

5. กิจกรรมและเทคนิคการนิเทศการสอนภายในโรงเรียน

กิจกรรมและเทคนิคการนิเทศการสอนภายในโรงเรียน เป็นเครื่องมือที่สำคัญที่จะทำให้การปฏิบัติการนิเทศการสอนบรรลุผลตามเป้าหมาย ในการวิจัยครั้งนี้ ได้ศึกษากิจกรรมและเทคนิคการนิเทศการสอนภายในโรงเรียนในสองประเด็นคือ

1. การนิเทศการสอนโดยตรง ได้แก่ การเข้าสังเกตการสอนในชั้นเรียน การนิเทศแบบคลีนิก การฝึกทักษะการสอนแบบจุลภาค และการสาธิตการสอน

การสังเกตการสอนในชั้นเรียน

วิธีนี้ใช้กันมานานแล้วและยังคงใช้กันอยู่เสมอ ๆ ในการนิเทศเพื่อปรับปรุงการสอน โดยมีการอภิปรายร่วมกันหลังจากการสังเกตการสอน การเยี่ยมชั้นเรียนอาจจะบอกกล่าวล่วงหน้าหรือไม่บอกล่วงหน้าก็ได้ แต่ การปฏิบัติการแต่ละแห่ง บางครั้งครูอาจจะเชิญผู้ นิเทศการสอนมาเยี่ยมชั้นเรียนก็ได้ ในการสังเกตการสอนในชั้นเรียน มีหลักการระลึกถึงสำหรับ ผู้เยี่ยมหลายประการ คือ

1. รู้ล่วงหน้าว่าครูเขาสอนหรือทำอะไร แล้วศึกษาบทเรียน อุปกรณ์การสอนที่จะ ใช้ล่วงหน้าก่อนเยี่ยมชม
 2. เตรียมศึกษาวิธีสอนใหม่ ๆ ในเรื่องที่ดำเนินการอยู่นั้น บางทีจะต้องใช้เวลา 2 ถึง 5 วัน ในการที่ผู้นิเทศการสอนจะเข้าใจว่า ครู - นักเรียน กำลังทำอะไรและการเรียน การสอนเป็นอย่างไร
 3. ควรเตรียมการเยี่ยมชั้นเรียนล่วงหน้าเมื่อได้รับเชิญ หรือจัดการไปเยี่ยมชั้น เอง ตามตารางนิเทศที่กำหนดไว้ กำหนดจุดมุ่งหมายของการสังเกตให้แน่นอน
 4. มีการทบทวนหลักการสังเกตอย่างที่เป็นจริงว่าครูและนักเรียนทำอะไรกันบ้าง กระตุ้นให้ครูทบทวนหลักการสังเกตการสอนไว้เพื่อนำมาวิเคราะห์
 5. ควรมีการอภิปรายร่วมกับครู ร่วมกันวิเคราะห์การสอนโดยคำนึงถึงจุด มุ่งหมายของการสังเกตที่กำหนดไว้
 6. ไม่ให้ข้อเสนอแนะในการปรับปรุงการสอนจนกว่าจะได้วิเคราะห์การสังเกต ร่วมกับครู และครูต้องทราบข้อเสนอแนะ
- ถ้าผู้นิเทศการสอนสร้างความสัมพันธ์ที่ดีกับครูแล้ว มักจะไม่มีข้อเสียในการสังเกต การสอน

การทดลองในห้องเรียน

ในการทดลองนั้น ครูจะได้พัฒนาเทคนิค วิธีการ และวัสดุใหม่ ๆ เพื่อใช้ใน การสอน การทดลองสอน ยังช่วยประเมินผลงานของนักเรียน และประสิทธิภาพการทำงานของครู และครูแต่ละคน สามารถจะทดลองตามความต้องการของตนเมื่อเห็นว่ามีประโยชน์ ครูควรมีอิสระ ในการทดลองแต่มีข้อควรระวังที่สำคัญ คือ

1. วิธีการใหม่ที่จะทดลองควรได้รับการพิจารณาแล้วว่ามีประสิทธิภาพดีกว่าของเก่าและต้องไม่เกิดผลเสียต่อการเรียนของนักเรียนในภายหลัง
2. ทั้งนักเรียนและผู้ปกครองจะต้องเข้าใจเหตุผลของการทดลองและให้ความร่วมมือด้วยดี
3. ครูไม่ควรจะตำหนิการทดลองนั้น ๆ ถ้าไม่ประสบผลสำเร็จ เพราะการทดลองอาจจะไม่ประสบผลสำเร็จทุกครั้งเสมอไป

การสาธิตการสอน

การสาธิตการสอนเป็นการนิเทศแบบกลุ่มและแบบรายบุคคล ถ้าสาธิตการสอนให้ครูหลาย ๆ คน ดูเป็นการนิเทศแบบกลุ่ม แต่ถ้าแสดงวิธีสอนที่ดีเป็นรายบุคคลให้ครูคนใดคนหนึ่งดูตามคำขอร้อง ก็เป็นการนิเทศแบบรายบุคคล การสาธิตการสอนที่ดีจะต้องเตรียมการอย่างรอบคอบและมีความมุ่งหมายที่แน่นอน ให้ออกาสครูได้เห็นวิธีการสอนใหม่ ๆ ครูที่สังเกตการสอนจะต้องเข้าใจจุดมุ่งหมายของการสาธิตก่อนจะมีการจัดบันทึกอย่างระมัดระวัง มีการอภิปรายการสอนร่วมกับครูอื่น ๆ และผู้สาคิภายหลังการสาธิตแล้ว

ข้อจำกัดของการสาธิตการสอนมีดังนี้

1. การพัฒนาการสอนต้องใช้เวลาในการสาธิตนาน
2. ผู้สังเกตการสอนบางคนไม่สามารถสาธิตการสอนที่ดีได้
3. ครูที่สอนดีหลายคนอาจไม่ชอบแสดงการสอนหรือช่วยผู้สังเกตการสอนทำการสาธิตการสอน

2. การนิเทศการสอนโดยทางอ้อม ได้แก่ การตั้งกลุ่มทำงาน การตั้งกลุ่มศึกษาวิชาการ จัดห้องปฏิบัติการหลักสูตร การอ่านเฉพาะเรื่อง การศึกษานอกสถานที่ การฟังคำบรรยาย การอภิปราย การจัดห้องสมุดเฉพาะวิชา การประชุมทางวิชาชีพ การจัดป้ายนิเทศ การใช้หนังสือคู่มือครูการปฐมนิเทศครูใหม่ การวิจัยเชิงปฏิบัติการ เป็นต้น

การจัดตั้งกรรมการกลุ่มทำงาน

การจัดตั้งกรรมการกลุ่มขนาดเล็ก เพื่อศึกษาความจริงในกลุ่มขนาดใหญ่ มีประโยชน์มากเมื่ออยากทราบข้อมูลต่าง ๆ อย่างไรก็ตาม การแบ่งกลุ่มขนาดเล็กโดยไม่กำหนดหน้าที่และขอบเขตของงานให้ชัดเจนอาจจะไม่ได้ผลดีเท่าที่ควร

การจัดตั้งคณะกรรมการย่อยในโรงเรียนขนาดใหญ่ให้ทำหน้าที่พิเศษต่าง ๆ ที่มีประโยชน์ เช่น คณะกรรมการรายงานผู้ปกครอง คณะกรรมการจัดทำงานประจำ คณะกรรมการกิจกรรม เป็นต้น คณะกรรมการเหล่านี้ใช้ประมาณ 4 - 5 คน คณะกรรมการปฏิบัติการย่อยนี้เมื่อดำเนินโครงการเฉพาะเรื่องแล้ว รายงานให้คณะครูทราบ

กลุ่มศึกษาวิชาการ

หมายถึง การที่ครูไปศึกษาความรู้เพิ่มเติมนอกเวลาการสอน อาจจะเป็นภาคฤดูร้อนหรือเรียนตอนเย็น ในสถาบันชั้นสูง อาจจะเป็นระดับปริญญาตรีหรือประกาศนียบัตรชั้นสูง โดยปกติจะมีการจ่ายเงินเดือนให้แก่ครูที่ไปศึกษาและได้ความรู้มา โดยมีความเชื่อว่าเมื่อได้รับการศึกษาเพิ่มเติม ย่อมสามารถปรับปรุงการทำงานและการสอนดีขึ้น ข้อบกพร่องของการเรียนวิชาการชั้นสูง คือ

1. วิชาบางวิชายากเกินไปที่จะนำมาใช้กับสภาพการณ์จริง
2. ผู้สอนบางคนไม่รู้วิธีการนำประสบการณ์จริง ๆ ของครูมาใช้
3. วิธีการบรรยายในการสอนไม่เหมาะกับการพัฒนาวิธีการใหม่ ๆ
4. ผู้สอนบางคนไม่ได้ระลึกถึงปัญหาประจำวันและความต้องการของครูจริง

ห้องปฏิบัติการหลักสูตร

เป็นศูนย์กลางที่จะรวบรวมวัสดุอุปกรณ์และหนังสือคู่มือ แบบเรียนต่าง ๆ เป็นแหล่งวิทยาการ และกระตุ้นการทำงานในวิชาชีพครู ลักษณะห้องปฏิบัติการหลักสูตรประกอบด้วย

1. หนังสือ วารสาร เกี่ยวกับวิชาชีพ
2. อุปกรณ์การสอน และวัสดุช่วยสอนต่าง ๆ เช่น แผนที่ ภาพ คู่มือครู หนังสือ

อ่านประกอบ เป็นต้น

3. มีทัศนคติเป็นกลุ่มเล็ก ๆ เพื่อให้ได้ศึกษาเป็นรายบุคคล
4. เครื่องถ่ายเอกสาร
5. แบบทดสอบต่าง ๆ ทั้งข้อสอบมาตรฐานและข้อสอบที่ครูทำขึ้นเอง
6. เครื่องมือสำหรับพิมพ์เอกสารหรือผลิตวัสดุอุปกรณ์
7. บุคคลที่ทำหน้าที่รับผิดชอบ ซึ่งได้รับการศึกษาอบรมทางบรรณารักษ์และ

โสตทัศนอุปกรณ์

ศูนย์เทศการสอนต้องคุ้นเคยกับห้องปฏิบัติการ และพร้อมที่จะแนะนำการใช้ให้กับครูอย่างมีประสิทธิภาพ

การอ่านเฉพาะเรื่อง

เป็นการแนะนำและส่งเสริมให้ครูอ่านบทความสั้น ๆ ที่เกี่ยวข้องกับวิชาชีพการสอนของตน อาจเป็นการเสนอแนะวิธีการใหม่ ๆ เมื่อครูยอมรับและเห็นด้วยกับบทความนั้น ๆ มากกว่าที่จะยอมรับทั้งจากศูนย์เทศการสอน ครูได้รับการส่งเสริมและแนะนำให้อ่านตามความต้องการและความสนใจของแต่ละคน ในการที่จะปรับปรุงจุดอ่อนหรือความรู้ที่ตนขาดไป

ข้อจำกัดของวิธีการนี้คือ

1. ครูบางคนอ่านหนังสือและทำความเข้าใจได้ช้า
2. ครูมีความปรารถนาที่จะเรียนเป็นกลุ่ม
3. ศูนย์เทศการสอน ไม่มีเวลาที่จะกำหนดความรู้ความต้องการของครู

การศึกษานอกสถานที่

การจัดทัศนศึกษาสำหรับครูก็คล้ายกับการจัดการศึกษานอกสถานที่สำหรับเด็ก ในกรณีของครูนั้น ครูจะต้องหารือกับศูนย์เทศการสอนวางแผนไปเยี่ยมสถานที่ต่าง ๆ นอกชุมชน อาจจะเป็นสถานศึกษา แหล่งวิทยาการต่าง ๆ ครูจะต้องศึกษาและประเมินผลแต่ละครั้งของการไปศึกษานอกสถานที่ การศึกษานอกสถานที่เป็นการเพิ่มประสบการณ์ตรงให้แก่ครูมากที่สุด

การฟังบรรยาย

เป็นการเชิญวิทยากรมาบรรยายพิเศษให้ครูฟังเฉพาะเรื่องต่าง ๆ อาจเป็นเรื่องที่กำลังอยู่ในความสนใจ วิธีการสอนใหม่ ๆ อย่างไรก็ตาม วิธีการที่ให้ครูฟังและได้ผลดีนั้น ควรใช้เวลาประมาณ 20 - 30 นาที

การอภิปราย

เป็นวิธีการที่นำมาใช้ในการให้การศึกษาแก่ครู โดยความเชื่อที่ว่า ทุก ๆ คน ต้องการได้รับการยกย่อง ยอมรับจากบุคคลอื่น ดังนั้นครูจะต้องเตรียมการศึกษาเรื่องราวต่าง ๆ ในการอภิปราย ผู้แทนการสอนมีโอกาสนำเสนอให้ครูตื่นตัว ขวนขวายเพื่อแสดงความคิดและความสามารถของตนเอง อย่างไรก็ตามถ้าวิธีนี้ใช้บ่อยเกินไป ครูจะไม่เห็นความสำคัญของการช่วยแสดงความคิดเห็นและไม่เห็นความจำเป็นของวิธีการนี้ อาจใช้วิธีอื่นอีกหลายวิธี ที่ช่วยให้เกิดความก้าวหน้าในงาน

ห้องสมุดเฉพาะวิชา

โรงเรียนบางแห่งรวมห้องสมุดวิชาชีพเข้ากับห้องปฏิบัติการหลักสูตร ผู้แทนการสอนบางโรงเรียนถือว่า โรงเรียนต้องมีห้องสมุดสำหรับเป็นที่รวบรวมสารและวัสดุต่าง ๆ ที่เลือกไว้เพื่อความเจริญและการปรับปรุงของครู ควรเป็นห้องที่สบาย มีเก้าอี้เหมาะสม แสงสว่างดี และมีเครื่องมือพร้อม ครูควรมีอิสระที่จะมาใช้ด้วยตนเองตลอดเวลา นำหนังสือและวัสดุออกไปได้ตามความต้องการ ภายในห้องควรมีที่สำหรับประชุมย่อย ๆ หรือประชุมพิจารณาปัญหาธรรมดาหรือปรึกษาหารือกันได้อย่างสะดวกสบาย

องค์การวิชาชีพและการประชุมทางวิชาชีพ

การจัดตั้งสมาคมวิชาชีพต่าง ๆ ตามความสนใจของกลุ่มคนวิชาเดียวกันกำลังมีประโยชน์เพิ่มมากขึ้นทุกที มีการจัดการประชุมเป็นประจำปี เป็นเวลาหลาย ๆ วัน เกี่ยวกับปัญหาและแผนงานการปรับปรุงการสอนรวมทั้งเรื่องเกี่ยวข้องอื่น ๆ

ในการประชุมทางวิชาชีพนั้นมีคุณค่ามาก นอกจากมีคุณค่าทางวิชาการแล้ว ยังมี
คุณประโยชน์ในทางสังคมของครู ทำให้ครูพบปะบุคคลต่าง ๆ และรู้จักคุ้นเคยกันมากขึ้นด้วย
หลังจากการประชุมแล้ว ควรให้ครูได้เขียนรายงานเกี่ยวกับการประชุม และถ้ามีการตีพิมพ์
เผยแพร่ก็จะมีประโยชน์มากขึ้น

การวิจัยเชิงปฏิบัติการ

การเรียนการสอนและการพัฒนาหลักสูตรจะได้ จะต้องนำผลจากการวิจัยมา
ปรับปรุงแก้ไข การวิจัยจะเป็นวิธีการทางวิทยาศาสตร์ ทำให้ค้นพบความจริงในความจริงในความ
สัมพันธ์ระหว่างการเรียนการสอนกับหลักสูตร ผู้ร่วมงานทุกคนต้องร่วมมือกัน ต้องเข้าใจ
จุดมุ่งหมายของงานที่จะปรับปรุงต้องมีการประชุมชี้แจงให้เข้าใจเสียก่อน การนิเทศการศึกษา
มุ่งคุณภาพของการสอนของครู การให้อุปกรณ์การสอน และวิธีการสอนแบบใหม่

สรุปการวิจัยเชิงปฏิบัติการ ได้แก่ การศึกษาค้นคว้าโดยผู้ปฏิบัติงาน หรือปรับปรุง
งานที่ปฏิบัติอยู่ให้ดียิ่งขึ้น

ป้ายนิเทศ หนังสือคู่มือครู

การจัดป้ายนิเทศมีคุณค่ามากสำหรับโรงเรียนใหญ่ ๆ จุดมุ่งหมายในการจัดเพื่อให้
บุคคลากรทราบถึงแผนงานและโครงการใหม่ ๆ ตลอดจนวัสดุและอุปกรณ์ใหม่ ๆ เพื่อให้ทุกคน
ได้ทราบว่ามียะไรที่น่าสนใจในขณะนั้นมียะไรบ้าง

ในโรงเรียนขนาดเล็กที่มีครูน้อยกว่า 30 คน ความจำเป็นในการใช้ป้ายนิเทศอาจ
น้อยลง เพราะทุกคนได้พบกันทุกวันอยู่แล้ว คู่มือครูอาจนำมาใช้แทนป้ายนิเทศได้หลาย ๆ กรณี
เช่น การจัดคู่มือครูสำหรับครูพิเศษ อาจมีข้อความเรื่องราวต่าง ๆ คือ

1. การต้อนรับ
2. หนังสือคู่มือโรงเรียน
3. เรื่องราวเกี่ยวกับโรงเรียนและชุมชน
4. การพบปะระหว่างครูประจำการกับครูพิเศษเมื่อเริ่มต้นปีการศึกษาใหม่

5. การเตรียมการสำหรับครูประจำการให้ครูพิเศษ

6. รายละเอียดเกี่ยวกับความรับผิดชอบของครูใหญ่

การจัดป้ายนิเทศยังมีจุดมุ่งหมายอื่น ๆ กล่าวคือ ทำให้ชุมชนเข้าใจงานของโรงเรียนโครงการความก้าวหน้าของโรงเรียน ได้อีกด้วย

การปฐมนิเทศครูใหม่

ผู้แทนการสอนควรจะมีมือกับโรงเรียนในการปฐมนิเทศครูใหม่ก่อนโรงเรียนเปิดเพื่อช่วยให้ครูใหม่ได้คุ้นเคยกับโรงเรียนและงานในหน้าที่จะต้องทำ ในการนี้ควรช่วยให้ครูใหม่มีความรู้ในสิ่งต่อไปนี้

1. ปรัชญาและวัตถุประสงค์ของโรงเรียน
2. ประวัติความเป็นมาของโรงเรียน
3. กิจกรรมต่าง ๆ ที่จัดขึ้นในโรงเรียน
4. ระเบียบ ข้อบังคับต่าง ๆ ที่ครูและนักเรียนควรปฏิบัติตาม
5. การจัดสายงานของฝ่ายบริหาร
6. สวัสดิการต่าง ๆ ที่ครูควรจะได้รับ
7. สภาพในการทำงาน
8. การวางแผนการสอนและบันทึกการสอน
9. บริการต่าง ๆ ในโรงเรียนที่ครูจะนำมาใช้ประกอบการสอน
10. บทบาทของครูใหม่ จะต้องทำเกี่ยวกับกิจการต่าง ๆ

การให้ความรู้แก่ครูใหม่ อาจทำได้ด้วยการบรรยาย การสนทนา อภิปราย ชักถาม หรือแจกเอกสารที่พิมพ์ไว้เสร็จแล้วไปให้ครูอ่าน ครูใหม่ควรศึกษาหลักสูตร โครงการสอน บันทึกการสอน สังเกตการสอนของครูอื่นก่อนลงมือสอนจริง

6. ผู้นิเทศการสอนภายในโรงเรียน

การนิเทศการสอนภายในโรงเรียน สิ่งสำคัญคือบุคคลากรที่จะมาทำการนิเทศการสอนซึ่งสันต์ ธรรมบำรุง (2526 : 61) มีความเห็นว่า บุคคลสำคัญในการทำหน้าที่นิเทศการสอนภายในโรงเรียนคือ

1. ศึกษานิเทศก์
2. ครูใหญ่ อาจารย์ใหญ่
3. หัวหน้าสายวิชา หรือหัวหน้าฝ่ายวิชาการ หรือหัวหน้ากลุ่มวิชา
4. ครูประจำชั้น

สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ (2533 : 14 - 15) เสนอไว้ว่าผู้นิเทศการสอนมี 2 ลักษณะ คือ

1. ผู้นิเทศภายนอก เป็นการดำเนินงานการนิเทศโดยบุคคลภายนอกโรงเรียน ร่วมกับบุคลากรในโรงเรียน ได้แก่ ผู้เชี่ยวชาญพิเศษ ศึกษานิเทศก์ และผู้เกี่ยวข้องอื่น ๆ
2. ผู้นิเทศภายใน เป็นการนิเทศที่ดำเนินการโดยบุคลากรภายในโรงเรียน ซึ่งได้แก่ ผู้บริหารโรงเรียนและครูร่วมมือกันปรับปรุง ส่งเสริม เพิ่มประสิทธิภาพของการจัดการเรียนการสอนภายในโรงเรียน

ผู้นิเทศภายนอก กับผู้นิเทศภายในโรงเรียนมีความแตกต่างกันดังนี้

รายการ	ผู้นิเทศภายนอก	ผู้นิเทศภายใน
พื้นที่ปฏิบัติงาน	นอกสถานที่ปฏิบัติงานของผู้นิเทศ	ปฏิบัติงานในหน่วยงานของผู้นิเทศ
ผู้นิเทศ	ศึกษานิเทศก์ หรือผู้ที่ได้รับมอบหมายหน้าที่	ผู้บริหาร/ผู้ที่ได้รับมอบหมาย
ผู้รับการนิเทศ	บุคลากรกลุ่มเป้าหมาย	ครู หรือบุคลากรภายในโรงเรียน

7. บทบาทของผู้นิเทศการสอนภายในโรงเรียน

1. ศึกษาวิเคราะห์ บทบาทและหน้าที่ของศึกษานิเทศก์ในการจัดนิเทศการสอนในปัจจุบันเน้นในเรื่องต่อไปนี้

- 1.1 สนับสนุนและสร้างผู้นิเทศภายในโรงเรียน
- 1.2 ให้บริการในเรื่องสื่อการเรียนการสอน เอกสาร คู่มือต่าง ๆ ที่เกี่ยวกับการพัฒนาการเรียนการสอน และการพัฒนาวิชาชีพครู
- 1.3 เป็นผู้ประสานงาน ประสานประโยชน์ระหว่างโรงเรียนกับโรงเรียน และระหว่างโรงเรียนกับหน่วยงานอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้อง

สัจ จูทรานันท์ (2530 : 63) ได้สรุปบทบาทและหน้าที่สำคัญของการศึกษานิเทศก์ไว้ดังนี้

1. ร่วมวางแผนในการปฏิบัติงาน
2. เป็นวิทยากรให้ความรู้ในสิ่งที่จะปฏิบัติ
3. ดำเนินการนิเทศร่วมกับผู้นิเทศภายในโรงเรียน เพื่อให้โรงเรียนสามารถนิเทศและพัฒนาตนเองได้

4. สร้างขวัญกำลังใจให้แก่ผู้ปฏิบัติงานนิเทศ
5. ประเมินผลการปฏิบัติงานนิเทศเพื่อหาจุดบกพร่องและหาทางแก้ไขต่อไป

2. ผู้บริหารโรงเรียน บทบาทและหน้าที่ของผู้บริหารโรงเรียนในการนิเทศการสอนภายในโรงเรียนมีความสำคัญมาก เพราะผู้บริหารโรงเรียนเป็นบุคคลที่อยู่ใกล้ชิดกับครูทราบสภาพปัญหาความต้องการของครูได้ตามความเป็นจริง และยังเป็นผู้นำงานและการบริการรวมอยู่ด้วย สันต์ ธรรมบำรุง (2526 : 18) ได้สรุปบทบาทของผู้บริหารโรงเรียน ผู้ช่วยผู้บริหารโรงเรียน และหัวหน้าสายที่มีต่อการนิเทศการสอนไว้ภายในโรงเรียน ดังนี้

1. ช่วยให้ครูแต่ละคนสอนดี แก้ปัญหาได้ ให้ความแจ่มชัดด้านวิชาชีพ
2. เป็นผู้ประสานงาน ให้บริการ ช่วยเหลือครูเกี่ยวกับการสอน
3. ทำหน้าที่เป็นวิทยากรทุกโอกาส
4. เป็นผู้ประเมินผลการเรียนการสอนเพื่อหาทางปรับปรุง

3. หัวหน้าสายวิชา/ผู้ช่วยผู้บริหารโรงเรียนกับการนิเทศการสอนภายใน

โรงเรียน

1. ช่วยเหลือสนับสนุนการปฐมนิเทศครูใหม่และครูที่เข้ามาทำงานใหม่
 2. เสนอแนะให้ครูมีความเจริญงอกงามในวิชาชีพ
 3. ช่วยจัดโปรแกรมการสอนของครูที่ไม่ประสบผลสำเร็จในการสอน
 4. จัดหาตัวอย่างการสอนที่ดีนำเสนอให้ครูใช้เป็นแนวทางการสอน
 5. จัดหาข้อมูล วัสดุอุปกรณ์ ที่นำมาปรับปรุงการเรียนการสอน
 6. จัดให้ครูมีโอกาสพบปะ รับทราบปัญหา เพื่อปรับปรุงการเรียนการสอน
 7. สร้างขวัญและกำลังใจแก่ครู เพื่อให้ทำงานอย่างมีประสิทธิภาพ
 8. เข้าเยี่ยมชั้นเรียน ทำงานร่วมกับครู แนะนำแหล่งวิชาการ
 9. สนับสนุนให้ครูมีผลงานในการค้นคว้า วิจัย
4. ครูประจำชั้นกับการนิเทศการสอนภายในโรงเรียน

โดยลักษณะของการปฏิบัติงานจะเห็นได้ว่า ครูประจำชั้นสามารถเป็นผู้นิเทศ

การสอนได้ 2 ลักษณะ คือ

1. นิเทศการสอนให้แก่เพื่อนครูด้วยกัน โดยยึดหลักการทำงานร่วมกัน แสดงความคิดเห็นร่วมกัน แลกเปลี่ยนความคิดเห็นซึ่งกันและกัน เพื่อเป็นแนวทางในการปรับปรุง ในสิ่งที่แต่ละคนยังบกพร่อง หรือช่วยเหลือครูที่มีประสบการณ์น้อยให้สามารถดำเนินการสอนดีขึ้น
 2. นิเทศการเรียนให้แก่ผู้เรียน บทบาทและหน้าที่ของครูประจำชั้น
- แนวใหม่ ควรเป็นผู้ที่เน้นให้ผู้เรียนได้เรียนรู้เกี่ยวกับกระบวนการเรียน วิธีการเรียนได้มาก ๆ เน้นถึงวิธีการเรียนรู้มากกว่าจะเรียนรู้อะไร (Learn how to Learn Than Learn how to Know) ฉะนั้นครูประจำชั้นจึงต้องชี้แนะ ช่วยเหลือ สนับสนุน ปรับปรุง จัดสิ่งแวดล้อมที่ดีอยู่เสมอ

8. การปฏิบัติการนิเทศการสอนภายในโรงเรียน

การนิเทศการสอน ที่เป็นไปตามจุดมุ่งหมายของการนิเทศ มักจะเน้นถึงการปรับปรุง การเรียนการสอนให้มีคุณภาพและประสิทธิภาพ โดยมีคณะบุคคลดำเนินการประกอบด้วยศึกษา นิเทศก์ผู้บริหารโรงเรียน หัวหน้าสายวิชา ครูประจำชั้น ซึ่งการดำเนินงานของคณะบุคคลเหล่านี้ ต้องอาศัยความร่วมมือ การประสานงานกัน การวางแผนร่วมกันทุกฝ่าย และยังต้องอาศัยความ จริ่งใจต่อกันในการทำงาน เพื่อจะทำให้ผลการนิเทศส่งผลต่อการเปลี่ยนแปลง ไปในทางที่ เหมาะสมกับสภาพความต้องการและปัญหา โดยสรุปแล้ว หน้าที่เกี่ยวข้องกับการนิเทศการสอน โดยคณะบุคคลประกอบด้วยสิ่งต่าง ๆ คือ

1. จัดหา แะนแนสื่อการเรียนการสอนชนิดต่าง ๆ ให้ครู หรือให้ครูรู้จัก
 2. เรียนรู้เรื่องความวิตกกังวลของครู โดยเฉพาะเกี่ยวกับการสอน เพื่อหาทางแก้ไข
 3. ช่วยครูในการทำข้อทดสอบหรือวิธีสอน
 4. ส่งเสริมให้ครูใช้วิธีสอนแบบต่าง ๆ อย่างเหมาะสม
 5. ช่วยครูในเรื่องการทดสอบสมรรถภาพของผู้เรียนก่อนสอน
 6. สาธิตการสอน การใช้นวัตกรรมและเทคโนโลยี
 7. ทำงานร่วมกับครูตามโครงการ
 8. สนใจครูที่บรรจุใหม่ที่ยังขาดประสบการณ์และให้ความช่วยเหลือ
 9. ส่งเสริมให้ครูรู้จักการสอนให้สอดคล้องกับความต้องการของท้องถิ่น
 10. จัดแปลงวิธีสอนให้เหมาะสมกับพื้นฐานและประสบการณ์ของครู
 11. จัดเวลาสอนของครูให้เหมาะสมกับสาระของการเรียนรู้
 12. ช่วยครูในการจัดแปลงห้องเรียนให้เกิดประโยชน์ในการสอน
 13. จัดแปลงเพิ่มเติมสาระการเรียนรู้ให้เหมาะสมกับความแตกต่างของนักเรียน
- จากหน้าที่และบทบาทของผู้นิเทศการสอนที่กล่าวมาแล้วจะช่วยในการปรับปรุง การเรียนการสอน คุณภาพของครู การเรียนรู้ของผู้เรียน และสภาพของโรงเรียน ให้พัฒนาถาวร ตลอดไป ในทางการศึกษา โดยเฉพาะทางด้านวิชาการ

จากรูปแบบและกระบวนการนิเทศการสอนจะเห็นว่าไม่ว่าจะแบ่งในรูปแบบใดก็ตาม ถ้าหากการนิเทศนั้นได้ผลดีส่งผลต่อการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมก็ควรปฏิบัติได้ดังนี้

1. ครูตระหนักถึงความสัมพันธ์ของการพัฒนานักเรียนทุกด้าน และเชื่อว่าพัฒนาได้
2. ครูรู้จักจุดที่จะต้องพัฒนา
3. ครูแสดงพฤติกรรมที่สำคัญ มีความรู้ จัดกิจกรรมได้อย่างมีประสิทธิภาพ
4. ครูมีความภูมิใจในผลงานที่ทำ ผลสำเร็จของงานเป็นกำลังใจได้

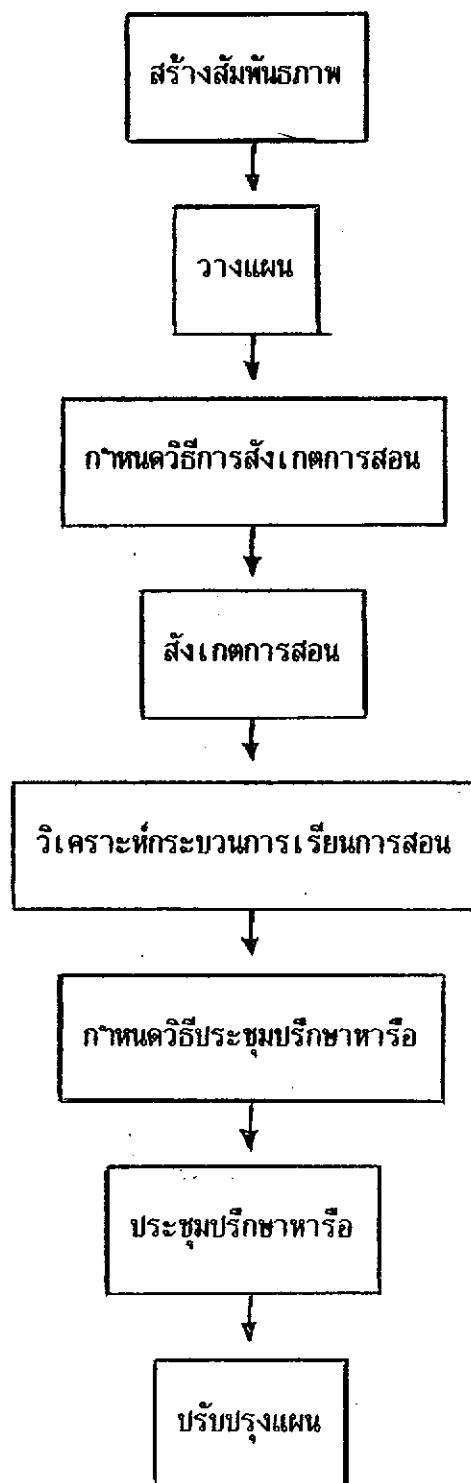
ปัจจุบันการนิเทศการศึกษาที่เป็นรูปแบบที่ได้รับความสนใจและใช้กันอย่างแพร่หลาย คือ การนิเทศการสอนภายในโรงเรียนแบบคลินิก และการฝึกทักษะการสอนแบบจุลภาค

การนิเทศแบบคลินิก (Clinical Supervision) มีผู้เชี่ยวชาญได้คิดค้น

มากมาย เช่น โกลด์แฮมเมอร์ (Goldhammer. 1969 : 8 - 13) ได้แบ่งไว้เป็น 2 แบบคือ

1. การนิเทศแบบทั่วไป
2. การนิเทศแบบคลินิก มุ่งปรับปรุงครูในห้องเรียน จึงมีวงจรดังนี้
 - ขั้นที่ 1 สร้างความสัมพันธ์ระหว่างครูกับผู้นิเทศ
 1. เสริมสร้างความสัมพันธ์
 2. ช่วยให้เข้าใจเรื่องการนิเทศแบบคลินิก
 3. เริ่มชักนำครูเข้าสู่บทบาทการนิเทศ
 - ขั้นที่ 2 วางแผนร่วมกับครู เตรียมการสอนร่วมกัน
 - ขั้นที่ 3 กำหนดวิธีสังเกต กำหนดวัตถุประสงค์ และหน้าที่
 - ขั้นที่ 4 สังเกตการสอน โดยมีเทคนิควิธีตามหลักของการสังเกตการสอน
 - ขั้นที่ 5 วิเคราะห์กระบวนการเรียนการสอน
 - ขั้นที่ 6 กำหนดวิธีปรึกษาหารือ
 - ขั้นที่ 7 ประชุมปรึกษาหารือ
 - ขั้นที่ 8 ปรับปรุงแผน

ขั้นตอนต่าง ๆ แสดงเป็นภาพประกอบ ดังนี้ .

ภาพประกอบ 10 แสดงขั้นตอนการนิเทศแบบคลินิก (นิพนธ์ ไทยพานิช. 2532 : 125)

ซึ่งโกลด์แฮมเมอร์ (Goldhammer, 1980 : 4) เห็นว่า การนิเทศแบบคลินิก หมายถึงการมีความสัมพันธ์กันอย่างใกล้ชิดจริงใจและโดยตรง (Face-to-face Relationship) โดยมีจุดมุ่งหมายร่วมกันทำงานกันอย่างใกล้ชิดเดียวกัน การปฏิสัมพันธ์ ระหว่างกันและกันเป็นแบบโดยตรง (Face-to-face Interaction)

โคแกน (Cogan, 1973 : 9) ได้ให้คำจำกัดความของการนิเทศแบบคลินิก ไว้ว่าเป็นหลักการและเหตุผลที่ออกแบบมาเพื่อปรับปรุงพฤติกรรมและการสอนของครู โดยอาศัย ข้อมูลที่ได้รับจากการสังเกตการสอนในชั้นเรียน ซึ่งผู้นิเทศและผู้รับการนิเทศร่วมทำงาน อย่างใกล้ชิดอย่างมีระบบและกระบวนการ พร้อมทั้งยุทธวิธี

แฟลนเดอร์ (Flanders, 1976 : 47 - 48) ให้ความหมายว่า การนิเทศ แบบคลินิกคือ การสอนที่จัดสรรไว้โดยเฉพาะ ที่มีบุคคลอย่างน้อยสองคนเกี่ยวข้องกัน ส่วนใจที่จะ ปรับปรุงพฤติกรรมการสอน

สังัด อุทรานันท์ (2525 : 62 - 63) ให้ความหมายว่า การนิเทศแบบคลินิก เป็นกระบวนการสำหรับการสังเกตการสอนภายในห้องเรียน ถือว่าห้องเรียนคือคลินิก เชื่อว่า การสอนสามารถปรับปรุงได้โดยใช้กระบวนการย้อนกลับ (Feed Back) เกี่ยวกับการสอน ของครูคนนั้น ๆ

นิพนธ์ ไทยพานิช (2532 : 25) เห็นว่าการนิเทศแบบคลินิก เป็นกระบวนการ สำหรับการสังเกตการสอนในห้องเรียนที่มีการดำเนินการอย่างมีระบบระเบียบ เพื่อปรับปรุง ประสิทธิภาพการสอน โดยผู้นิเทศและผู้รับการนิเทศร่วมมืออย่างใกล้ชิด

จากควมหมายและแนวคิดของการนิเทศแบบคลินิกที่กล่าวมาแล้ว สรุปได้ว่า การนิเทศแบบคลินิกเป็นกระบวนการสังเกตการสอนในห้องเรียน ที่มีการดำเนินการอย่างมีระบบ มีจุดมุ่งหมายเพื่อปรับปรุงคุณภาพการเรียนการสอน และพัฒนาวิชาชีพครู โดยที่ผู้นิเทศและผู้รับ การนิเทศร่วมมือกันอย่างใกล้ชิด มีความสัมพันธ์ ความเชื่อมั่น ความจริงใจ ไว้วางใจต่อกัน ในลักษณะเป็นประชาธิปไตย

จุดมุ่งหมายของการนิเทศแบบคลินิก นิพนธ์ ไทยพานิช (2532 : 26 - 27) ได้ วิเคราะห์และสรุปไว้ว่า

1. เพื่อเป็นการให้ข้อมูลย้อนกลับที่เด่นชัดอย่างกระตือรือร้น เรื่องพฤติกรรมการสอน
2. เพื่อวินิจฉัยและแก้ไขพฤติกรรมการสอน
3. เพื่อเป็นการให้ความช่วยเหลือครูให้พัฒนาและกลยุทธ์ในการสอน

ซัลลิวัน (Sullivan. 1980 : 7 - 8) กล่าวว่า การนิเทศแบบคลินิคมอง การสอนเป็นพฤติกรรม ที่สามารถศึกษา วิเคราะห์ได้ ควบคุมได้ จึงมีความเชื่อดังนี้

1. การนิเทศแบบคลินิคถือว่าการสอนเป็นพฤติกรรมที่สังเกตได้
 2. การสอนเป็นพฤติกรรมที่ซับซ้อน เป็นพฤติกรรมที่มีกระสวน (Pattern) เกิดขึ้นได้ด้วยกฎเกณฑ์มากกว่าเกิดเพราะความบังเอิญ
 3. พฤติกรรมการสอนสามารถศึกษาได้ ควบคุมได้ ปรับปรุงได้ คัดแปลงได้
- ลักษณะสำคัญของการนิเทศแบบคลินิค โกลด์แฮมเมอร์ (Goldhammer. 1981 : 26 -27) ชี้ให้เห็นว่ามีลักษณะดังนี้

1. เป็นเทคโนโลยีสำหรับการปรับปรุงการเรียนการสอน
2. เป็นการดำเนินงานที่มีการวางแผน มีวัตถุประสงค์ที่แน่นอนชัดเจน
3. ยึดจุดประสงค์ของการนิเทศประสานกับความต้องการ
4. ยึดสัมพันธภาพของการทำงานร่วมกัน
5. ต้องการความเชื่อมั่น ความจริงใจ ความเข้าใจซึ่งกันและกัน
6. ดำเนินงานอย่างมีระบบแต่ยืดหยุ่นได้
7. เป็นการสร้างหรือแสวงหาแนวทางเชื่อมโยงการสอนในอุดมคติกับพฤติกรรม
8. ผู้นิเทศต้องเป็นผู้ที่มีความรู้ความสามารถมากกว่าผู้รับการนิเทศ
9. ผู้นิเทศต้องได้รับการฝึกฝนการดำเนินงานด้านการนิเทศเป็นอย่างดี

นิพนธ์ ไทพพานิช (2532 : 27 - 28) เห็นว่าลักษณะของการนิเทศแบบคลินิค

มีดังนี้

1. การปรับปรุงการเรียนการสอนครูต้องรู้เกี่ยวกับทักษะการสอน
2. ผู้นิเทศมีหน้าที่สอนแนะ ส่งเสริมให้ครูพัฒนาตนเอง ในทักษะต่อไปนี้
 - 2.1 การวิเคราะห์พฤติกรรมและกระบวนการ
 - 2.2 การใช้เหตุผลตามกระบวนการทางวิทยาศาสตร์

2.3 ความสามารถในการแปลความหมายของหลักสูตรและการนำมา

ใช้ในห้อง

2.4 การประเมินผลการเรียนของนักเรียน

2.5 ทักษะด้านพฤติกรรมการสอน

3. พฤติกรรมของผู้นิเทศอยู่ที่พฤติกรรมการสอนของครู ไม่ใช่บุคลิกของครู
4. ความสนใจของผู้นิเทศอยู่ที่การวางแผน การวิเคราะห์
5. ผู้นิเทศมุ่งวิเคราะห์พฤติกรรมการสอนอย่างจำเพาะเจาะจงและเด่นชัด
6. การวิเคราะห์คำนึงถึงด้านขวัญและกำลังใจ
7. การวิเคราะห์ขึ้นอยู่กับข้อมูลที่สังเกตได้
8. กระบวนการนิเทศเป็นกระบวนการเคลื่อนไหว ถือว่าผู้รับการนิเทศคือผู้ร่วม

วิชาชีพเดียวกัน

9. ความรับผิดชอบและความมีอิสระภาพของครูเป็นสิ่งสำคัญ ทุกคนมีแบบฉบับ

ของตน

10. ผู้นิเทศมีความเป็นอิสระที่จะวิเคราะห์และประเมิน

สมาน อัสวภูมิ (2526 : 30) กล่าวถึงลักษณะสำคัญของการนิเทศแบบคลีนิก

ไว้ว่าเป็นการนำเอาวิธีการอย่างมีระบบมาใช้ในการดำเนินการโดยเฉพาะ เกี่ยวกับการวางแผนการเก็บข้อมูล การวิเคราะห์ข้อมูล ด้วยความเชื่อที่ว่า การสอนเป็นพฤติกรรมที่สามารถสังเกต ศึกษา ควบคุม เปลี่ยนแปลงได้

จะเห็นว่าการนิเทศแบบคลีนิก เป็นการนิเทศการสอนภายในห้องเรียน โดยตรง เป็นการ ศึกษาพฤติกรรมต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นในชั้นเรียน โดยที่ผู้นิเทศและผู้รับการนิเทศได้ร่วมมือกัน ในการรวบรวมและวิเคราะห์ข้อมูลที่รวบรวมได้ในชั้นเรียนอย่างต่อเนื่อง มีความพึงพอใจที่จะปรับปรุง แก้ไขและพัฒนาในส่วนที่บกพร่องอย่างทันเหตุการณ์โดยตรง

การฝึกทักษะการสอนแบบจุลภาค

สมจิตร สวธนไพบูลย์ (เอกสารประกอบการสอนวิชาบริหาร 513 ภาคเรียน
ที่ 1/2533) ให้ความหมายว่า เป็นลักษณะการฝึกฝนทักษะการสอนทีละทักษะ โดยใช้เวลาครั้งละ
5 - 10 นาทีใช้กลุ่มนักเรียน 5 - 10 คน ลักษณะเด่นคือ

1. ฝึกแต่ละทักษะในเวลาสั้น ๆ
2. เนื้อหาสั้น ๆ และง่าย ๆ
3. เน้นกระบวนการฝึกเพื่อเพิ่มพูนทักษะการสอนเป็นสำคัญ
4. เน้นกระบวนการป้อนข้อมูลย้อนกลับ
5. ใช้กระบวนการประเมินผลโดยตนเองและผู้เกี่ยวข้อง
6. ผู้สอนได้แนวทางและปรับปรุงการสอนตามข้อมูลของการประเมิน

จุดมุ่งหมายของการสอนแบบจุลภาค

1. ให้ความรู้ความเข้าใจแบบการสอนจุลภาค
2. ให้ปฏิบัติการสอนตามหลักการของการสอนแบบจุลภาค
3. ให้สามารถวิเคราะห์การสอนด้วยตนเอง
4. ประเมินผลการสอนด้วยตนเองและด้วยข้อมูล
5. เสริมคุณสมบัติของการยอมรับฟังความคิดเห็นของผู้อื่น
6. ให้ตระหนักถึงความสำคัญของการสอนมากขึ้น

นิพนธ์ ไทยพานิช (2532 : 43) ให้แนวคิดไว้ว่า การนิเทศแบบคลีนิกมีความ
สัมพันธ์กับการนิเทศแบบใช้การสอนแบบจุลภาค คือ ผู้นิเทศให้ความช่วยเหลือครูในการแปล
ความหมายของความกังวลใจ ความห่วงใยเกี่ยวกับการสอน ที่กว้าง ๆ ให้แคบลงเพื่อจะได้มี
ความเจาะจงในลักษณะเป็นพฤติกรรมที่สังเกตได้ ครูมีโอกาสเสนอขอทบทวนที่ฝึกทักษะการสอน
การสอนแบบเน้นขั้นตอนในการให้ข้อมูลย้อนกลับ คือ

1. เสนอข้อมูลที่เป็นพฤติกรรมการสอน และพฤติกรรมการเรียนรู้ วิเคราะห์ความ
สัมพันธ์ของปฏิสัมพันธ์การเรียนการสอนให้ผู้สอนทราบ โดยวิธี

1.1 บันทึกในเอกสาร

1.2 บันทึกเป็นภาพ-เสียง เช่น วีดีโอ

1.3 บันทึกเสียง

1.4 ใช้โทรศัพท์วงจรปิด

2. ผู้สอนและผู้นิเทศร่วมกันวิเคราะห์ข้อมูล

3. สรุปผลการประเมินจากข้อมูล

4. เสนอแนวทางปรับปรุง หรือพัฒนาการจัดระบบการเรียนการสอน

ลักษณะของการนิเทศการสอนแบบจุลภาค

1. ให้ความคิดเห็นทันทีหลังจากการสอนเสร็จสิ้นลง

2. ถามผู้สอนว่า ควรปรับปรุงส่วนใดหรือไม่

3. เลือกประเด็นที่สำคัญเพียง 1 - 2 ประเด็นเพื่ออภิปราย

4. ปรึกษาหารือ เน้นย้ำและเสนอวิธีการปรับปรุงในพฤติกรรมที่ต้องการ

5. สรุปความคิดเห็นของผู้สอนและผู้นิเทศ

จะเห็นได้ว่า การสอนแบบจุลภาคนั้น เป็นลักษณะการฝึกฝนทักษะการสอนที่ละทักษะ

เพื่อให้เห็นช่องทางในการเปลี่ยนแปลงวิธีสอนในลักษณะต่าง ๆ เช่น การใช้สื่อ วิทยุ โทรศัพท์ ซึ่งจะเป็นการเสริมความสามารถของผู้สอน อันจะช่วยให้นักเรียนมีความเข้าใจในบทเรียนได้ดียิ่งขึ้น

การสร้างบรรยากาศการทำงานที่เอื้อต่อความสำเร็จในการนิเทศการสอนภายในโรงเรียน

การสร้างขวัญกำลังใจ

สังัด อุทรานันท์ (2530 : 201 - 202) ให้ความหมายของคำว่าขวัญหรือกำลังใจ (Morale) ไว้ว่า เป็นเจตคติของผู้ปฏิบัติงานที่มีต่องานและสภาพแวดล้อม จึงเป็นผลที่เกิดจากสภาพของการดำเนินงาน

มิลเลอร์ (Millers. 1978 : 105 - 109) กล่าวว่า ความหมายของคำว่า การสร้างเสริมกำลังใจ หมายถึง กระบวนการที่ทำให้เกิดการเพิ่มความถี่ในการแสดงพฤติกรรม การสร้างเสริมขวัญแตกต่างจากการให้รางวัล คือ รางวัลเป็นสิ่งที่บุคคลปรารถนาและได้รับ หลังจากการปฏิบัติงานเสร็จสิ้นแล้ว ซึ่งรางวัลไม่เป็นแรงเสริมกำลังใจทุกครั้งไป แต่การสร้างเสริมกำลังใจ เป็นการสนับสนุนให้เปลี่ยนแปลงพฤติกรรม

หลักทั่วไปในการสร้างเสริมกำลังใจ สัจด์ อูทรานนท์ (2530 : 201) ได้เสนอแนะวิธีสร้างเสริมขวัญและกำลังใจในการทำงานไว้ว่า ผู้ที่ดำเนินการนิเทศการสอนต้องทบทวนที่สร้างเสริมกำลังใจให้แก่ผู้รับการนิเทศ ซึ่งอาจทำได้โดย

1. ให้ความสนใจเอาใจใส่ต่อการปฏิบัติงานอย่างสม่ำเสมอ
2. ให้เข้ามามีส่วนในการทำงานในฐานะเป็นสมาชิกคนหนึ่ง
3. คำนึงการทบทวนรางวัลหลาย ๆ วิธี

จอร์จ (George. 1979 : 73 - 74) ได้ชี้ให้เห็นว่า สัญญาณที่แสดงว่าขวัญการทำงานตกต่ำมีดังนี้

1. การลาออกจากงานมีมาก
2. การไม่ยอมรับหัวหน้างานหรือผู้นิเทศ
3. ปริมาณงานมีน้อย
4. การสูญเสียเวลามาก
5. มีความขุ่นข้องใจกันมาก
6. มีอุบัติเหตุสูง
7. ขาดการประสานงาน
8. ผลงานด้อยคุณภาพ
9. มาทำงานสายกันมาก
10. มีการลาป่วยบ่อยครั้ง
11. เลิกงานเร็ว
12. พักกลางวันนาน
13. การขาดงานมีมาก

ผู้นิเทศส่วนใหญ่ไม่ได้ใช้อำนาจในการทำให้ผู้รับการนิเทศปฏิบัติงาน การสร้างขวัญและกำลังใจที่ผู้นิเทศทำได้คือการสร้างบรรยากาศในการทำงาน

ฟูลเมอร์ และแฟรงกลิน (Fulmer and Franklin. 1982 : 729 - 285) ได้เสนอวิธีจูงใจให้คนทำงานดังนี้

1. วิธีการแบบเก่า (Classical approach) คำนึงการโดยกำหนดปริมาณงานกับผลของค่าตอบแทนไว้ ให้ความสำคัญต่อวัตถุมากกว่าความสำคัญของมนุษย์
2. วิธีสนองความต้องการของมนุษย์ (Human Needs Approach) อาศัยแนวคิดจากหลักการของความต้องการมาสโลว์ (Maslow) เห็นว่าแรงขับพื้นฐานจะบังคับให้มนุษย์ทำสิ่งที่ผลิตผลได้
3. วิธีมนุษยสัมพันธ์ (Human Relation Approach) เน้นสิ่งจูงใจมากกว่าบุคคล ผู้รับการจูงใจ ได้แก่ แผนการสร้างแรงจูงใจ การให้รางวัล การยกย่องให้เกียรติอย่างเป็นพิธีการเพื่อกระตุ้นให้ทำความดีมากขึ้น ความสัมพันธ์จะทำให้การทำงานเป็นไปอย่างมีความสุข ทำงานร่วมกันเพื่อความบรรลุผลสำเร็จ
4. วิธีบำรุงขวัญและสร้างแรงจูงใจ (Two-Factor Approach) เฮอส์เบอร์ก (Herzberg, 1966) ได้ศึกษาเกี่ยวกับเรื่องนี้และอธิบายว่า องค์ประกอบที่สร้างความพึงพอใจในการปฏิบัติงานก็คือการบำรุงขวัญและการจูงใจ
5. วิธีการให้ความคาดหวังในสิ่งที่ชอบ (Preference Expectation) ถือว่าแรงจูงใจขึ้นอยู่กับความคาดหวัง

เทคนิคของผู้นำในการสร้างแรงจูงใจ

จอร์จ (Goerge, 1979 : 137 - 139) ได้เสนอแนะวิธีสร้างแรงจูงใจ ดังนี้

1. สร้างจุดมุ่งหมายที่มีคุณค่าในการทำงานให้แก่ผู้ปฏิบัติงาน
2. ให้ผู้ร่วมงานทำการตัดสินใจร่วมกัน และมีความพร้อมที่จะร่วมอย่างเต็มใจ
3. พยายามให้ข้อมูลย้อนกลับ เพื่อให้เห็นความจำเป็นของการแก้ไขปรับปรุง
4. แก้ไขข้อขัดข้องโดยการสร้างความเข้าใจที่ดีต่อกัน
5. สื่อสารความเข้าใจอยู่เสมอ ซึ่งจะทำให้ผู้ร่วมงานทราบสถานการณ์ได้ดี
6. รับฟังข้อแนะนำ สนใจต่อข้อเสนอแนะของผู้ร่วมงาน
7. ให้ความสนใจต่อการปฏิบัติงานเป็นรายบุคคล
8. ให้ความจริงใจต่อการยกย่องชมเชยทั้งต่อหน้าและลับหลัง
9. พยายามควบคุมอารมณ์เมื่อเกิดสภาพการณ์ที่ไม่พึงพอใจ

10. เป็นผู้มีใจกว้างขวางเป็นมิตร ได้กับทุกคน
11. การตัดสินใจกระทำเมื่อมีความจำเป็นและเพื่อให้เกิดความรู้และการเปลี่ยนแปลง
12. พยายามสร้างงานให้เป็นที่สนใจและสอดคล้องกับความต้องการ
13. ให้เกียรติยกย่องด้วยความจริงใจ
14. อย่าใช้วิธีข่มขู่ให้ทำงาน
15. อย่าโยนความผิดให้แก่ผู้ปฏิบัติงาน ระวังเสมอว่าเราได้ทำดีที่สุดแล้ว
16. หาทางสร้างความก้าวหน้าให้แก่ผู้ปฏิบัติงานอยู่เสมอ
17. พยายามจัดระบบงานที่ดีอย่าให้เกิดความสับสน
18. ปรับปรุงตนเองให้มีความสามารถเพียงพอต่อการสร้างความก้าวหน้า
19. อย่าท้อแท้ให้ไร้ค่า
20. อย่าท้อแท้เป็นผู้รู้ดีทุกเรื่อง

เฮอส์เบอร์ก (Herzberg, 1969) มีแนวคิดว่าคุณภาพที่มีผลต่อการทำงานมีองค์ประกอบ 2 อย่างคือ องค์ประกอบค่าจุน กับองค์ประกอบจูงใจ

องค์ประกอบค่าจุน ได้แก่

1. นโยบายและการบริหารของหน่วยงาน
2. เทคนิควิธีการนิเทศงาน
3. ความสัมพันธ์กับผู้นำเทศ
4. ความสัมพันธ์กับผู้ร่วมงาน
5. ความสัมพันธ์กับผู้บังคับบัญชา
6. เงินเดือน
7. ความปลอดภัย
8. ชีวิตส่วนบุคคล
9. สภาพของงาน
10. สถานภาพของงาน

องค์ประกอบหัวใจ มีส่วนประกอบดังนี้

1. ความเร็วของงาน
2. การยอมรับ
3. ความก้าวหน้า
4. ลักษณะของงาน
5. ความเป็นไปได้ในการก้าวสู่ตำแหน่ง
6. ความรับผิดชอบ

สัจจ อุทรานนท์ (2530 : 217) ได้เสนอแนะวิธีที่ผู้บริหารสถานศึกษาจะใช้สำหรับ

การจูงใจบุคลากรปฏิบัติงาน

1. ให้ความสนใจแก่บุคลากรที่ปฏิบัติงานนิเทศ ทั้งผู้ให้การนิเทศและผู้รับการนิเทศอย่างเท่าเทียมกัน

2. ให้ความสนใจต่อความก้าวหน้า ความต้องการ และอุปสรรคการทำงาน
3. พยายามให้โอกาสเข้าร่วมปฏิบัติงานนิเทศ
4. ให้การสนับสนุนด้านทรัพยากร และอำนวยความสะดวก
5. ยกย่องชมเชย ให้เกียรติบุคลากรทุกคนอย่างเท่าเทียมกัน

การใช้วิธีแบบประชาธิปไตย

วิธีแบบประชาธิปไตย มีพื้นฐานมาจากการทำงานร่วมกันเป็นทีม โดยมีความรับผิดชอบร่วมกัน มีการแบ่งอำนาจหน้าที่ซึ่งกันและกัน ผู้นิเทศและผู้รับการนิเทศจะวางตัวเป็นเพื่อนร่วมงานกัน

ซารี มณีศรี (2523 : 111 - 112) ได้สรุปเกี่ยวกับประชาธิปไตยทางการศึกษาไว้ดังนี้

1. การให้การยอมรับนับถือผู้อื่น ให้เกียรติคนอื่นอย่างมีศักดิ์ศรี ปฏิบัติต่อคนอื่น เช่นเดียวกับที่เราต้องการให้คนอื่นปฏิบัติต่อเรา
2. การเฉลี่ยร่วม มีการแจกจ่ายงานและร่วมมือกันทำงานมากกว่าการแข่งขันกัน มีความสามัคคีกัน

3. เชื้อในหลักแห่งปัญญา ใช้ปัญญาพิจารณาอย่างมีเหตุผล

การนิเทศการสอนภายในโรงเรียนจะใช้วิธีทางประชาธิปไตยได้นั้น ผู้ร่วมปฏิบัติ การนิเทศจะต้องรวมกำลังในด้าน การจัดหาสื่อการเรียนการสอน ร่วมกันศึกษาเทคนิควิธีสอน ใหม่ ๆ แสวงหาแหล่งวิทยาการและประสบการณ์ในการแก้ปัญหา ซึ่งจะเป็นอีกทางหนึ่งที่ส่งเสริม ให้ครูนำเอาหลักการของวิธีทางประชาธิปไตย ไปใช้ในห้องเรียนได้อีกด้วย

การใช้วิธีการแบบมนุษย์สัมพันธ์

มนุษย์สัมพันธ์ เป็นเรื่องที่ว่าด้วยการติดต่อ การอยู่ร่วมกัน และการทำงานร่วมกัน เพื่อ ให้เกิดผลงานที่พึงประสงค์ โดยที่ผู้ร่วมงานทุกฝ่ายมีความพึงพอใจ

วิธีการสร้างมนุษย์สัมพันธ์ หน่วยงานนิเทศก์ สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษา แห่งชาติ (2533 : 73 - 74) ได้เสนอแนะไว้ดังนี้

1. เข้าใจตนเอง สรรวจข้อบกพร่องในด้านบุคลิกภาพ การพูด การแต่งกาย จิตใจ เปิดใจให้กว้าง เพื่อให้คนอื่นพิจารณาตัวเรา แล้วปรับปรุงแก้ไขในสิ่งที่บกพร่อง
2. เข้าใจผู้อื่น ยอมรับในความแตกต่างของบุคคล ยอมรับในอิทธิพลของสิ่งแวดล้อม ที่มีผลต่อพฤติกรรมของมนุษย์ ค้นหาในสิ่งที่ เป็นความดีของแต่ละบุคคลให้ได้

วัตถุประสงค์ของมนุษย์สัมพันธ์ เนื่องจากมนุษย์เป็นสัตว์สังคม ต้องอยู่ร่วมกัน ต้องอาศัย ชิงกันและกัน วิจิตร (ธีระกุล) วรุตบางกูร และคนอื่น ๆ (2524 : 52) ให้แนวคิดเกี่ยวกับ วัตถุประสงค์ของมนุษย์สัมพันธ์ไว้ว่า

1. เพื่อให้การติดต่อได้ผลดีที่สุด
2. เพื่อให้อยู่ร่วมกันอย่างราบรื่น
3. เพื่อให้ทำงานร่วมกันอย่างมีประสิทธิภาพ
4. เพื่อให้เกิดความรัก ความนิยมชมชอบ และความเคารพนับถือกันด้วยความจริงใจ

และบริสุทธิ์ใจ

มนุษย์สัมพันธ์ในการนิเทศการสอนภายในโรงเรียน เป็นสิ่งจำเป็นมาก เพราะ เหตุว่าการปฏิบัติการนิเทศเป็นการทำงานเพื่ออาศัยกระบวนการกลุ่ม การฝึกการนิเทศจึงมุ่งเน้น

การฝึกความมีมนุษยสัมพันธ์ก่อน โดยมีความเชื่อว่า การมีมนุษยสัมพันธ์ที่ดี จะช่วยให้การปฏิบัติการ
นิเทศมีประสิทธิภาพ ผู้ที่มีส่วนร่วมทุกฝ่ายอยู่อย่างเป็นสุข พอใจที่จะร่วมกันทำงาน

หน่วยศึกษานิเทศก์ สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ (2533 : 73 -74)

ได้เสนอแนะเทคนิคเบื้องต้นในการสร้างความมีมนุษยสัมพันธ์ ดังนี้

1. อุดหนุนคนอื่น ในสิ่งที่ตนเองไม่พึงพอใจ รักษาอารมณ์ให้มั่นคง
2. ยกย่องและหวังดีต่อเพื่อนร่วมงานอย่างจริงจัง
3. ชมเชยเพื่อร่วมงานเมื่อเขาทำงานให้สำเร็จ
4. ระมัดระวังเกี่ยวกับการวิจารณ์ผลงานของคนอื่น
5. เป็นนักฟังที่ดี
6. พูดกับทุกคน
7. พูดอย่างนุ่มนวล ไพเราะ และแจ่มชัด
8. ยิ้มแย้มกับทุกคน
9. จาชื่อผู้ร่วมงานให้ได้
10. สุกภาพ อ่อนโยน วางท่าทางให้เหมาะสมกับสถานการณ์

วิธีการของมนุษยสัมพันธ์ที่นำมาใช้กับการนิเทศการสอนภายในโรงเรียน ควรปฏิบัติดัง

ต่อไปนี้

1. ไม่ได้เถียง พยายามหลีกเลี่ยงการขัดแย้ง
2. เคารพความคิดเห็นของผู้ร่วมการนิเทศ
3. หากเราผิดต้องรับผิดชอบอย่างหนักแน่น
4. เริ่มต้นด้วยความเป็นมิตร พูดจาไพเราะและยินดีที่จะช่วยเหลือ
5. หลีกเลี่ยงการแสดงออกว่าตนมีความสามารถสูงกว่า มีคุณวุฒิสูงกว่า
6. ปลอ่ยให้ผู้ร่วมงานนิเทศแสดงความคิดเห็นอย่างเต็มที่
7. ให้ผู้รับการนิเทศมีความรู้สึกว่าคุณเสนอแนะเหล่านั้นเป็นของเขาเอง
8. แสดงความสนใจทุก ๆ ด้านอย่างจริงจัง
9. แสดงความเข้าใจ เห็นใจ ในข้อบกพร่องของผู้รับการนิเทศ

10. ชี้แจงเด่น เวนบมค้อยของผู้รับการนิเทศ
11. สร้างบรรยากาศให้สนุกสนาน หลีกเลียงศัพท์ทางวิชาการ
12. ยั่วให้ผู้รับการนิเทศมีการแข่งขันกันทำงาน

การสร้างทีมงาน

เนื่องจากงานด้านการปฏิบัติการนิเทศการสอนภายในโรงเรียนนั้นดำเนินไปด้วยความร่วมมือของบุคคลหลายฝ่าย ผู้ปฏิบัติการนิเทศจะต้องคำนึงถึงการทำงานในลักษณะที่เป็นกระบวนการกลุ่ม จัดสร้างวิธีรวมแหล่งประสบการณ์ โดยให้กลุ่มมีความพอใจในความสัมพันธ์ซึ่งกันและกันที่จะแก้ปัญหา การมีทีมงานที่ดีจะสามารถสร้างประสิทธิภาพของการทำงานได้ดี เพราะได้ระดมพลังสติปัญญา ความคิด ความสามารถ และประสบการณ์ของบุคคลมาใช้ในการพิจารณาแก้ปัญหา เพื่อให้ได้ข้อยุติที่มีเหตุผลเพียงพอ

ข้อปฏิบัติในการสร้างทีมงานที่ดี

1. ต้องมีอุดมการณ์ที่แน่นอน มุ่งมั่นทำงานให้สำเร็จ
 2. แบ่งงาน มอบหมายงานให้สมาชิกตามความสามารถและความถนัด
 3. เคารพในความรู้ความสามารถ แบ่งงานอย่างเท่าเทียมกัน
 4. เคารพในสิทธิของผู้อื่น ให้เกียรติซึ่งกันและกัน
 5. ไม่ยกตนข่มท่าน
 6. ร่วมกันแก้ปัญหา ยอมรับว่าปัญหาต่าง ๆ เป็นปัญหาของกลุ่มที่ต้องช่วยกันแก้ไข
 7. มีความรับผิดชอบ ยอมรับเมื่อทำผิด
 8. ทำงานโดยยึดเหตุผล และความถูกต้องเป็นหลัก
 9. หลีกเลียงความขัดแย้งส่วนตัว ให้อยู่ภายในความฉันทผลที่เกิดขึ้น
- ขั้นตอนและกระบวนการทำงานเพื่อให้มีประสิทธิภาพของทีมงาน มีดังนี้
1. ตั้งจุดมุ่งหมายร่วมกัน
 2. อภิปรายร่วมกัน ให้อีกทุกคนแสดงความคิดเห็น
 3. ตัดสินใจร่วมกัน เพื่อจะนำไปสู่ความรับผิดชอบร่วมกัน

4. คำนึงการร่วมกัน การมอบหมายงานต้องได้รับความยินยอมจากกลุ่มทำงาน
5. ประเมินตามจุดประสงค์ที่ตั้งไว้ร่วมกัน
6. ตั้งจุดมุ่งหมายใหม่เมื่อมีงานใหม่ครั้งต่อไป

การสร้างทีมงานต้องคำนึงถึงลักษณะของบุคลากร ถ้าหากบุคลากรมีคุณสมบัติที่เหมาะสมการทำงานก็จะมีประสิทธิภาพยิ่ง หน่วยศึกษานิเทศก์ สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ (2533 : 76) ได้เสนอแนะเกี่ยวกับคุณสมบัติของผู้นำทีมงานกับผู้ร่วมทีมงานไว้ดังนี้

ผู้นำทีมงาน ควรมีคุณสมบัติ คือ

1. สามารถบริหารงานกลุ่มให้ดำเนินไปตามจุดมุ่งหมายที่กำหนดไว้
 2. พัฒนาตนเอง และสมาชิก ให้ทำงานอย่างมีประสิทธิภาพ
 3. ส่งเสริมให้สมาชิกมีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์
 4. มอบหมายงานตามความเหมาะสมให้แก่สมาชิก
 5. ติดตามผลการดำเนินงานของกลุ่ม
 6. ชักจูง ส่งเสริม และให้กำลังใจ
 7. ประสานงานกับผู้เกี่ยวข้อง สร้างมนุษยสัมพันธ์ที่ดี
- คุณสมบัติของผู้ร่วมทีม ควรเป็นดังนี้

1. รับผิดชอบงานที่ได้รับมอบหมายจากกลุ่ม
2. เปิดใจกว้าง รับฟังความคิดเห็นของคนอื่น ๆ
3. ปฏิบัติตามมติของกลุ่มด้วยความเต็มใจ อย่างเคร่งครัด
4. ให้ความร่วมมืออย่างเต็มที่ มีความกระตือรือร้นที่จะทำงานให้สำเร็จ

ในการปฏิบัติการนิเทศการสอน ถ้าหากใช้วิธีทางกระบวนการกลุ่ม โดยอาศัยทีมงาน จะทำให้ทำงานได้คล่องตัวในหลาย ๆ กรณี อาทิ การประชุม การค้นคว้า การผลิตสื่อการเรียน การสอน การสัมมนา การสาธิตการสอนที่ดี และการประเมินผลงาน

งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

การวิจัยภายในประเทศ

ทองอินทร์ วงศ์ไธธร (2519) ได้สำรวจความคิดของนิสิตคณะครุศาสตร์ เกี่ยวกับพฤติกรรมการสอนที่ควรปฏิบัติ พบว่า ผู้สอนต้องมีความรู้ในเรื่องหาวิชาที่สอนเป็นอย่างดี สำคัญเป็นอันดับหนึ่ง รองลงมาคือความกระตือรือร้นในการสอน และการตั้งใจทุ่มเทหมายการสอนอย่างชัดเจน

ชลอ วงศ์แสง (2522) พบว่า พฤติกรรมการเรียนการสอนทางวาจาในชั้นเรียน ยังเน้นพฤติกรรมของครู ร้อยละ 78.84 และเป็นอธิบายร้อยละ 54.90 แสดงว่าการเรียนการสอนยังเน้นให้ครูเป็นศูนย์กลาง

อุทุมพร ทองอุไทย (2523) ได้วิจัยโดยวิเคราะห์ตัวประกอบการสอนของครู พบว่า ประสิทธิภาพการสอนของครูประกอบด้วยตัวแปรต่อไปนี้ ความรู้กว้างที่ถูกต้องแม่นยำ การเข้าใจผู้เรียน ความกระตือรือร้น ความสัมพันธ์ที่ดี ความสามารถในการอธิบาย การสนับสนุนให้คิดและการยกตัวอย่างเปรียบเทียบ ความยุติธรรมในการประเมินผล การให้ความช่วยเหลือผู้เรียนทั้งในและนอกห้องเรียน ความมีชีวิตชีวาสนุกสนานในการสอน

ชลอ จันทกรล (2524) วิจัยเรื่อง บทบาทการนิเทศการศึกษาของผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษา จังหวัดตรัง พบว่า

1. บทบาทของผู้บริหารโรงเรียนในการนิเทศการศึกษาทางด้าน หลักสูตร การสอน การจัดบุคลากรและการพัฒนา การจัดอุปกรณ์ ด้านความสัมพันธ์กับชุมชน อยู่ในระดับปานกลาง
2. ผู้บริหารโรงเรียนมีความคิดเห็นต่อบทบาทการนิเทศการศึกษาด้านต่าง ๆ ไม่แตกต่างกัน แต่ความคิดเห็นด้านความสัมพันธ์กับชุมชนผู้บริหารกับครูแตกต่างกัน
3. ปัญหาและอุปสรรคการนิเทศ คือ ขาดงบประมาณ และผู้ทำการนิเทศขาดความรู้ความเข้าใจ

สมาน อัสวภูมิ (2526) ได้ศึกษาการนิเทศแบบคลีนิก พบว่า เป็นโปรแกรมการฝึกอบรมที่มีประสิทธิภาพสูง เป็นประโยชน์การฝึกอบรมผู้ที่ทำหน้าที่ในการนิเทศการศึกษาแบบคลีนิก

สุนทร โคลมี (2527) ศึกษาเรื่อง การจัดการนิเทศการศึกษาภายในโรงเรียน
ประถมศึกษา สังกัดสำนักงานประถมศึกษาจังหวัดกาฬสินธุ์ พบว่า

1. โรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการศึกษาจังหวัดกาฬสินธุ์ มีการ
นิเทศการศึกษา 3 แบบ คือ งานด้านวิชาการหรืองานการเรียนการสอนโดยตรง งานด้านพัฒนา
ครูและงานสนับสนุนและบริการด้านการเรียนการสอน
2. กระบวนการนิเทศการศึกษาที่จัดมีขั้นตอนดังนี้ การวางแผน การสร้างความเข้าใจ
ในการปฏิบัติงาน การดำเนินงาน การสร้างขวัญและกำลังใจในการปฏิบัติงาน การประเมินผล
การปฏิบัติงาน
3. ปัจจัยที่ช่วยสนับสนุนงานการนิเทศการศึกษา โรงเรียนระบุความต้องการคือ
ด้านบุคลากร การจัดการ การวางแผน โดยให้โรงเรียนได้รับคำแนะนำเป็นกลุ่มใหญ่ก่อนที่จะ
จัดการนิเทศการศึกษาภายในแต่ละโรงเรียน
4. ปัญหาและอุปสรรคของการนิเทศการศึกษา ได้แก่ ด้านบุคลากร และแหล่งวิชาการ
ผลกระทบต่อการนิเทศคือทำให้ขาดประสิทธิภาพของการดำเนินงาน

✓ มณเฑียร ชมดอกไม้ (2528) ได้ศึกษาเรื่อง การนำเสนอรูปแบบการจัดการนิเทศ
การศึกษาภายในกลุ่มโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการศึกษาจังหวัดปทุมธานี
พบว่า

1. กลุ่มโรงเรียนจัดทำโครงการนิเทศการศึกษาภายในกลุ่มในลักษณะการจัดทำขึ้นเอง
เพื่อสนองนโยบายมากที่สุด โดยพัฒนาการสอนมากที่สุด รองลงมาคือการพัฒนาการให้บริการ
และสนับสนุนการสอน และยังพบว่า กลุ่มโรงเรียนต้องการให้ศึกษานิเทศก์อาเภอช่วยเหลือ
ในการจัดการนิเทศการศึกษาในกลุ่มอีกด้วย
2. รูปแบบการจัดการนิเทศการศึกษา มีกระบวนการคือ ศึกษาสภาพปัจจุบันปัญหา
วางแผนการนิเทศ ให้ความรู้และสร้างความเข้าใจแก่ผู้ลงมือปฏิบัติ ควบคุมการนิเทศโดยให้
มีรายงานผล ติดตามผล และเข้าร่วมประชุมภายในกลุ่มโรงเรียน

วรวิทย์ วชิรกิจโกศล (2529) ได้ศึกษาความเข้าใจเกี่ยวกับการนิเทศการศึกษาของ
ผู้บริหารและครูในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ
เขตการศึกษา 5 พบว่า

1. ความเข้าใจเกี่ยวกับการนิเทศการศึกษาของผู้บริหารและครู ตามระดับความหมาย
ของการนิเทศการศึกษา หลักการนิเทศการศึกษา บทบาทหน้าที่ของบุคลากรทางการศึกษา
คุณลักษณะและคุณสมบัติของผู้นิเทศการศึกษา งานนิเทศการศึกษา กิจกรรมทางการนิเทศการศึกษา
และเทคนิคทักษะทางการเมืองการศึกษา ความสำคัญและความจำเป็น จุดมุ่งหมายของการนิเทศ
การศึกษา ผู้บริหารและครูมีความรู้ระดับมาก และหมวดบุคลากรที่เกี่ยวข้องกับการนิเทศการศึกษา
ผู้บริหารและครูมีความเข้าใจระดับน้อย

2. เมื่อวิเคราะห์เป็นรายด้านพบว่า ผู้บริหารและครูมีความเข้าใจทุกด้าน โดยที่
ผู้บริหารมีความเข้าใจดีกว่าครู

3. เมื่อเปรียบเทียบความเข้าใจเกี่ยวกับการนิเทศการศึกษาของผู้บริหารและครู
จำแนกตามเพศ อายุ อายุราชการ วุฒิทางการศึกษา และขนาดโรงเรียน พบว่า ไม่แตกต่างกัน
แต่ผู้บริหารและครูเพศชาย มีความเข้าใจดีกว่าผู้บริหารและครูที่เป็นเพศหญิง

สอาด ศศิธรรมาศ (2529) ได้ศึกษาเรื่อง การศึกษาเปรียบเทียบพฤติกรรมการสอน
ภาษาอังกฤษ ทักษะคติของครูผู้สอนต่อการนิเทศ และผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนที่เรียน
กับครูผู้สอนที่ได้รับการนิเทศภายในแบบคลินิก กับการนิเทศแบบปกติ ในโรงเรียนมัธยมจังหวัด
เชียงใหม่ พบว่า พฤติกรรมการสอน และผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียน ที่เรียนกับครูที่ได้
รับการนิเทศภายในแบบคลินิกสูงกว่าผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนที่เรียนกับครูผู้สอนที่ได้รับ
การนิเทศแบบปกติ

การวิจัยในต่างประเทศ

อีแวน (Evans. 1946) ได้วิจัยเกี่ยวกับหน้าที่ของการศึกษานิเทศก์ทั่วประเทศสหรัฐ
อเมริกา พบว่าหน้าที่ที่ศึกษานิเทศก์ทำมากที่สุดคือ การร่วมประชุม การประชุมกลุ่มเพื่ออภิปราย
ปัญหาและการเยี่ยมชั้นเรียน การกำหนดนโยบายของโรงเรียน ร่วมมือครูในการประชุม ช่วย
คัดเลือกแบบเรียน

สเปียร์ (Spears. 1953) ได้สำรวจความคิดเห็นของการศึกษานิเทศก์เกี่ยวกับการแบ่งเวลาปฏิบัติงาน พบว่า

1. การทำงานร่วมกับครู ใช้เวลาร้อยละ 45
2. การรวบรวมวัสดุอุปกรณ์การสอน ใช้เวลาร้อยละ 10
3. การสาธิตการสอน ใช้เวลาร้อยละ 5
4. การจัดประชุม ร่วมประชุมครู ใช้เวลาร้อยละ 11
5. การทำวิจัยและการวางแผน ใช้เวลาร้อยละ 14
6. การทำงานสัมพันธ์กับหน่วยงานอื่น ๆ ใช้เวลาร้อยละ 9

คาร์ลตัน (Carlton. 1970) ได้ศึกษาบทบาทของการศึกษานิเทศก์ที่เป็นจริงตามทัศนคติของครู พบว่า บทบาทจริงคือการช่วยเหลือครูพัฒนาโครงการสอน การบริหาร

โคแกน (Cogan. 1973) ได้ศึกษาไว้หลายเรื่องเกี่ยวกับการนิเทศการสอน และได้สรุปผลการวิจัยไว้ว่า ในทางด้านจิตวิทยา การนิเทศการสอนนั้น ครูจำนวนมากมีทัศนคติในทางลบ ในทางถูกข่มขู่ทางวิชาชีพ ทำให้หมดกำลังใจ และเสียขวัญต่อความสามารถในการสอน ซึ่ง บลูมเบิร์ก (Blumberg. 1974) ได้ศึกษาค้นคว้าต่อไปว่า ทางการนิเทศการสอน ครูได้พิจารณาและให้ความเห็นว่า การนิเทศการสอนเป็นส่วนหนึ่งเป็นส่วนหนึ่งของระบบการศึกษา ซึ่งได้ฝังรากอย่างลึกซึ้งมานานแต่ไม่มีบทบาทอย่างจริงจัง และแท้จริงที่จะช่วยเหลือหรือปรับปรุงให้วิชาชีพของครูให้ดีขึ้น จะเป็นเสมือนสิ่งที่ติดค้างอยู่ในระบบการจัดการศึกษาในปัจจุบันที่ไม่มีประโยชน์

เคอร์ (Kerr. 1976) ได้ทำการวิจัยเกี่ยวกับความสัมพันธ์ระหว่างครูกับผู้นิเทศโดยเก็บรวบรวมข้อมูลมาทดสอบความสัมพันธ์ ระหว่างทัศนคติของครูกับองค์ประกอบและข้อสมมุติฐานของการนิเทศแบบคลินิค เกี่ยวกับระดับการเปิดใจ (Open Mindness) ของครู และการเปลี่ยนแปลงแนวการสอน ที่มีประสบการณ์ในกระบวนการนิเทศแบบคลินิค พบว่า ครูมีระดับความเปิดใจมากเท่าใด ยิ่งส่งผลต่อการเสริมโอกาสการสื่อสารแบบสองทางกับผู้นิเทศมากขึ้น และพบว่าครูเปลี่ยนแปลงแนวการสอนทางตรง มากกว่าทางอ้อม ส่วน การ์แมน (Garman. 1971) สเคร็ค (Skarak. 1973) และคราจิวิสกี (Krajewski. 1976) พบว่า ครูมีการ

เปลี่ยนแปลงพฤติกรรมการสอนไปในทางบวก และมีประสิทธิภาพในการสอนมากขึ้น ซึ่งเป็นผล
เนื่องจากการได้รับการนิเทศแบบคลินิก

รีวิส (Reveas. 1977 : 311 - 315) ได้ศึกษาพฤติกรรมการสอนและทัศนคติของ
ครูต่อการนิเทศการศึกษา พบว่า ครูที่ได้รับการนิเทศแบบคลินิก มีพฤติกรรมการสอนดีกว่า และมี
ทัศนคติต่อการนิเทศดีกว่า ครูที่ได้รับการนิเทศตามปกติ ซึ่ง เมย์ฟิลด์ (1983) ได้ศึกษาผลสัมฤทธิ์
ทางการเรียนของนักเรียน เรื่องการอ่านกับครูที่ได้รับการนิเทศแบบคลินิกและการนิเทศแบบปกติ
พบว่านักเรียนที่เรียนอ่านกับครูที่ได้รับการนิเทศแบบคลินิก มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงกว่า
นักเรียนที่เรียนกับครูที่ได้รับการนิเทศแบบปกติ และยูน (Yoon. 1983 : 75 - A) ได้ศึกษา
ทัศนคติของนักเรียนฝึกสอนที่มีต่อครูพี่เลี้ยง ที่ได้รับการฝึกนิเทศแบบคลินิก กับครูพี่เลี้ยงที่ไม่ได้รับ
การฝึกนิเทศแบบคลินิก พบว่า นักศึกษาฝึกสอนมีทัศนคติที่ดีต่อครูพี่เลี้ยงที่ได้รับการฝึกนิเทศแบบ
คลินิกมากกว่ากับครูพี่เลี้ยง ที่ไม่ได้รับการฝึกนิเทศแบบคลินิก

→ สมมติฐานทางการศึกษาค้นคว้า

1. ผู้บริหารโรงเรียนและครูมีทัศนคติต่อการปฏิบัติการนิเทศการสอนภายในโรงเรียน
ประถมศึกษา ที่เป็นโรงเรียนกัณฑ์การกับโรงเรียนไม่กัณฑ์การแตกต่างกัน
2. โรงเรียนประถมศึกษาที่เป็นโรงเรียนกัณฑ์การ ที่มีขนาดแตกต่างกัน ปฏิบัติการ
นิเทศการสอนภายในโรงเรียนแตกต่างกัน
3. โรงเรียนประถมศึกษาที่เป็นโรงเรียนไม่กัณฑ์การ ที่มีขนาดแตกต่างกัน ปฏิบัติการ
นิเทศการสอนภายในโรงเรียนแตกต่างกัน

บทที่ 3

วิธีดำเนินการศึกษาค้นคว้า

การศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ มีความมุ่งหมายเพื่อศึกษาการนิเทศการสอนภายในโรงเรียนประถมศึกษา ในสังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดอุบลราชธานี ตามที่คณะผู้บริหารโรงเรียนและครูผู้สอน ในการนี้ผู้วิจัยจะดำเนินการตามขั้นตอนต่อไปนี้

1. กำหนดประชากรและกลุ่มตัวอย่าง
2. สร้างเครื่องมือในการศึกษาค้นคว้า
3. เก็บรวบรวมข้อมูล
4. จัดกระทำและวิเคราะห์ข้อมูล
5. สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1. ประชากร

ประชากรที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้า ได้แก่ ผู้บริหารโรงเรียนและครูผู้สอนในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดอุบลราชธานี ปีการศึกษา 2533 จำนวน 13,187 คน แบ่งเป็นผู้บริหารโรงเรียน จำนวน 2,443 คน และครูผู้สอน จำนวน 10,744 คน

2. กลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้า ได้แก่ ผู้บริหารโรงเรียนและครูผู้สอนในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดอุบลราชธานี ปีการศึกษา 2533 ที่ได้จากการสุ่มโดยวิธีสุ่มกลุ่ม

2.1 แบ่งเขตสำนักงานการประถมศึกษาอำเภอ/กิ่งอำเภอ โดยมีเงื่อนไขว่าเป็นแหล่งที่มีโรงเรียนประถมศึกษาในสังกัด เป็นโรงเรียนกันดาร ซึ่งมีจำนวน 17 แห่ง และเป็นโรงเรียนไม่กันดาร ซึ่งมีจำนวน 5 แห่ง รวมทั้งสิ้น 22 แห่ง

2.2 จัดกลุ่มโรงเรียนในเขตสำนักงานการประถมศึกษาอำเภอ/กิ่งอำเภอตาม

ข้อ 2.1 โดยจำแนกตามขนาดของโรงเรียน 3 ขนาด คือ ขนาดใหญ่ ขนาดกลาง และขนาดเล็ก

2.3 จัดกลุ่มผู้บริหารโรงเรียน และครูผู้สอนในโรงเรียนตาม ข้อ 2.2 แล้วสุ่มกลุ่มตัวอย่างโดยใช้ตารางสัดส่วนของ เครจซี่ และมอร์แกน (Krejcie and Morgan, 1970 : 608) เป็นแนวทางในการกำหนดขนาดตัวอย่างได้กลุ่มตัวอย่างดังนี้

2.3.1 ผู้บริหารโรงเรียนและครูผู้สอนในโรงเรียนประถมศึกษาที่เป็นโรงเรียนกึ่งนิตยาคาร

2.3.1.1 ผู้บริหารโรงเรียน จำนวน 203 คน จำแนกตามขนาดโรงเรียนได้ดังนี้ ในโรงเรียนขนาดใหญ่ 24 คน ในโรงเรียนขนาดกลาง 122 คน และในโรงเรียนขนาดเล็ก 57 คน ได้ผู้บริหารโรงเรียนขนาดใหญ่ 4 คน ขนาดกลาง 18 คน และขนาดเล็ก 8 คน

2.3.1.2 ครูผู้สอน จำนวน 687 คน จำแนกตามโรงเรียนได้ดังนี้ ในโรงเรียนขนาดใหญ่ 89 คน ในโรงเรียนขนาดกลาง 344 คน และในโรงเรียนขนาดเล็ก 254 คน ได้ครูผู้สอนโรงเรียนขนาดใหญ่ 5 คน ขนาดกลาง 15 คน และขนาดเล็ก 10 คน

2.3.2 ผู้บริหารโรงเรียนและครูผู้สอนในโรงเรียนประถมศึกษา ที่เป็นโรงเรียนไม่กึ่งนิตยาคาร

2.3.2.1 ผู้บริหารโรงเรียน จำนวน 2,240 คน จำแนกตามขนาดโรงเรียนได้ดังนี้ ในโรงเรียนขนาดใหญ่ 573 คน ในโรงเรียนขนาดกลาง 1,280 คน และในโรงเรียนขนาดเล็ก 387 คน ได้ผู้บริหารโรงเรียนจากโรงเรียนขนาดใหญ่ 82 คน ขนาดกลาง 182 คน และขนาดเล็ก 56 คน

2.3.2.2 ครูผู้สอน จำนวน 10,057 คน จำแนกตามขนาดโรงเรียนได้ดังนี้ ในโรงเรียนขนาดใหญ่ 3,466 คน ในโรงเรียนขนาดกลาง 4,693 คน และในโรงเรียนขนาดเล็ก 1,898 คน ได้ครูผู้สอนจากโรงเรียนขนาดใหญ่ 127 คน ขนาดกลาง 173 คน และขนาดเล็ก 70 คน

จำนวนกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษา จำแนกตามตำแหน่งบุคลากร ขนาดโรงเรียน และประเภทของโรงเรียน แสดงให้เห็นดังตาราง

ตาราง 1 จำนวนกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามตำแหน่งบุคลากร ขนาด ประเภทโรงเรียน

ขนาดและประเภท ของโรงเรียน	ผู้บริหารโรงเรียน		รวม	ครูผู้สอน		รวม
	กัณฑ์	ไม่กัณฑ์		กัณฑ์	ไม่กัณฑ์	
ขนาดใหญ่	4	82	86	5	127	132
ขนาดกลาง	18	182	200	15	173	188
ขนาดเล็ก	8	56	64	10	70	80
รวม	30	320	350	30	370	400

ผู้บริหารโรงเรียนทั้งหมด 350 คน ครูผู้สอนทั้งหมด 400 คน

ตาราง 2 จำนวนกลุ่มตัวอย่าง จำนวนตามตำแหน่งบุคลากร ขนาด และประเภทของ โรงเรียนประถมศึกษาในสังกัดสำนักงาน
การประถมศึกษาอำเภอ/กิ่งอำเภอ จังหวัดอุบลราชธานี

	โรงเรียนกันดาร				โรงเรียนไม่กันดาร				รวม			
	ขนาดโรงเรียนและตำแหน่งบุคลากร				ขนาดโรงเรียนและตำแหน่งบุคลากร				ขนาดโรงเรียนและตำแหน่งบุคลากร			
	ใหญ่		กลาง		เล็ก		ใหญ่		กลาง		เล็ก	
	ผู้ บริหาร	ครูผู้ สอน	ผู้ บริหาร	ครูผู้ สอน	ผู้ บริหาร	ครูผู้ สอน	ผู้ บริหาร	ครูผู้ สอน	ผู้ บริหาร	ครูผู้ สอน	ผู้ บริหาร	ครูผู้ สอน
สำนักงาน	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
การประถมศึกษา	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
อำเภอ/กิ่ง	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
อำเภอ	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
เมืองอุบล	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
กุดข้าวปุ้น	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
เบมราฐ	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
โขงเจียม	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
เขื่องใน	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
ขามเฒ่า	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
เดชอุดม	1	1	1	1	-	-	-	-	-	-	-	-

ตาราง 2 (ต่อ)

	โรงเรียนกันดาร						โรงเรียนไม่กันดาร						รวม					
	ขนาดโรงเรียนและตำแหน่งบุคลากร						ขนาดโรงเรียนและตำแหน่งบุคลากร						ขนาดโรงเรียนและตำแหน่งบุคลากร					
	ใหญ่		กลาง		เล็ก		ใหญ่		กลาง		เล็ก		ใหญ่		กลาง		เล็ก	
	ผู้ บริหาร	ครูผู้ สอน	ผู้ บริหาร	ครูผู้ สอน	ผู้ บริหาร	ครูผู้ สอน	ผู้ บริหาร	ครูผู้ สอน	ผู้ บริหาร	ครูผู้ สอน	ผู้ บริหาร	ครูผู้ สอน	ผู้ บริหาร	ครูผู้ สอน	ผู้ บริหาร	ครูผู้ สอน	ผู้ บริหาร	ครูผู้ สอน
สำนักงาน	-	-	1	1	1	1	5	8	9	8	3	4	5	8	10	9	4	5
การประถมศึกษา	1	1	1	-	-	-	3	5	8	7	2	2	4	6	9	8	2	2
อาเภอ/กิ่ง	1	1	1	-	-	-	3	5	8	7	2	2	4	6	9	8	2	2
อำเภอ	1	2	2	1	1	2	-	-	4	4	2	2	1	2	6	5	3	4
คณะกรรมการพิเศษ	-	-	2	1	1	2	-	-	8	7	3	4	-	-	10	9	4	6
ศาลสม	-	-	-	-	-	-	3	5	8	8	2	2	3	5	8	8	2	2
นางจะพลวย	-	-	-	-	-	-	6	8	10	10	3	4	6	8	11	10	4	5
นายน	-	-	-	-	-	-	3	5	9	9	3	4	3	5	9	9	3	4
บุญพริก	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
พนา	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
พิณงสาร	-	-	1	1	1	1	6	8	10	10	3	4	6	8	11	10	4	5
ม่วงสามสิบ	-	-	-	-	-	-	3	5	9	9	3	4	3	5	9	9	3	4

	โรงเรียนกัณดาร						โรงเรียนไม้กัณดาร						รวม					
	ขนาดโรงเรียนและตำแหน่งบุคลากร						ขนาดโรงเรียนและตำแหน่งบุคลากร						ขนาดโรงเรียนและตำแหน่งบุคลากร					
	ใหญ่		กลาง		เล็ก		ใหญ่		กลาง		เล็ก		ใหญ่		กลาง		เล็ก	
สำนักงาน การประถมศึกษา อำเภอ/กิ่ง อำเภอ	ผู้ บริหาร	ครูผู้ สอน	ผู้ บริหาร	ครูผู้ สอน	ผู้ บริหาร	ครูผู้ สอน	ผู้ บริหาร	ครูผู้ สอน	ผู้ บริหาร	ครูผู้ สอน	ผู้ บริหาร	ครูผู้ สอน	ผู้ บริหาร	ครูผู้ สอน	ผู้ บริหาร	ครูผู้ สอน	ผู้ บริหาร	ครูผู้ สอน
	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
วารินชำราบ	-	-	-	1	1	1	9	11	9	9	3	4	9	11	9	9	4	5
ศรีเมืองใหม่	-	-	2	2	-	-	4	6	8	7	3	4	4	6	10	9	3	4
เสนางคนิคม	-	-	-	-	1	1	5	7	5	5	3	4	5	7	5	5	4	5
ห้วยตะพาน	-	-	-	-	-	-	3	5	9	9	3	4	3	5	9	3	4	4
อำนาจเจริญ	-	-	1	1	-	-	6	9	12	11	3	4	6	9	13	12	3	4
โพธิ์ไทร	-	-	1	1	1	1	2	4	8	7	2	3	2	4	9	8	3	4

ตาราง 2 (ต่อ)

สำนักงาน การประถมศึกษา อำเภอ/กิ่ง อำเภอ	โรงเรียนกันดาร					โรงเรียนไมกัณดาร					รวม							
	ขนาดโรงเรียนและตำแหน่งบุคลากร					ขนาดโรงเรียนและตำแหน่งบุคลากร					ขนาดโรงเรียนและตำแหน่งบุคลากร							
	ใหญ่		กลาง		เล็ก	ใหญ่		กลาง		เล็ก	ใหญ่		กลาง		เล็ก			
	ผู้ บริหาร	ครูผู้ สอน	ผู้ บริหาร	ครูผู้ สอน	ครูผู้ สอน	ผู้ บริหาร	ครูผู้ สอน	ผู้ บริหาร	ครูผู้ สอน	ครูผู้ สอน	ผู้ บริหาร	ครูผู้ สอน	ผู้ บริหาร	ครูผู้ สอน	ครูผู้ สอน			
กิ่งสำโรง	-	-	1	-	-	1	3	8	8	2	3	1	3	9	8	2	3	
รวม	4	5	18	15	8	10	82	127	182	173	56	70	86	132	200	188	64	80

เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้า

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลเป็นแบบสอบถาม แบ่งเป็น 2 ตอน คือ

ตอนที่ 1 แบบสอบถามให้เลือกตอบ (Check List) ถามเกี่ยวกับสภาพของผู้ตอบ
แบบสอบถาม ได้แก่ ตำแหน่ง ขนาด และลักษณะของโรงเรียนที่ปฏิบัติงานอยู่

ตอนที่ 2 แบบสอบถามเกี่ยวกับการปฏิบัติการนิเทศการสอนภายในโรงเรียน
ประถมศึกษา 3 ด้าน ดังนี้

1. การเตรียมความพร้อมในการนิเทศการสอนภายในโรงเรียน
2. การดำเนินการและและกิจกรรมการนิเทศการสอนภายในโรงเรียน
3. หลักการและวิธีการนิเทศการสอนภายในโรงเรียน

เป็นแบบสอบถามชนิดมาตราส่วน (Rating Scale) ใช้ตัวเลขแบ่งเป็น
5 ระดับ และกำหนดความหมายของตัวเลขแต่ละระดับดังนี้

คะแนน	5	หมายถึง	มีการปฏิบัติมาก หรือการปฏิบัติได้ผลดีมาก
คะแนน	4	หมายถึง	มีการปฏิบัติค่อนข้างมาก หรือการปฏิบัติได้ผลค่อนข้างมาก
คะแนน	3	หมายถึง	มีการปฏิบัติปานกลาง หรือการปฏิบัติได้ผลปานกลาง
คะแนน	2	หมายถึง	มีการปฏิบัติค่อนข้างน้อย หรือการปฏิบัติได้ผลค่อนข้างน้อย
คะแนน	1	หมายถึง	มีการปฏิบัติน้อย หรือการปฏิบัติได้ผลน้อย

การสร้างเครื่องมือ

การสร้างแบบสอบถามสำหรับใช้เป็นเครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูล ดำเนินการ
ดังนี้

1. ศึกษาเอกสารที่เกี่ยวข้องกับการปฏิบัติการนิเทศการสอนภายในโรงเรียนเพื่อเป็น
แนวทางในการเขียนข้อคำถาม

2. ศึกษารายงานการวิจัยที่เกี่ยวข้อง และนำเอาแบบสอบถามที่เกี่ยวข้องมาวิเคราะห์ เพื่อประกอบการสร้างแบบสอบถาม

3. ศึกษาหลักเกณฑ์การสร้างแบบสอบถาม

4. สร้างแบบสอบถามเพื่อสำรวจสภาพการปฏิบัติการนิเทศการสอนภายในโรงเรียน ประถมศึกษา

5. นำแบบสอบถามที่สร้างเสร็จแล้ว ไปให้ประธานกรรมการที่ปรึกษาการทำ ปรินทิพณ์ตรวจแก้เพื่อปรับปรุง

6. นำแบบสอบถามนี้ไปให้ผู้เชี่ยวชาญจำนวน 5 ท่าน ตรวจสอบเพื่อให้มีความเที่ยงตรงตามเนื้อหา ซึ่งผู้เชี่ยวชาญลงความเห็นว่ามีคามเที่ยงตรงตามเนื้อหาอย่างเป็น เอกฉันท์

7. นำแบบสอบถามไปทดลองใช้กับผู้บริหารโรงเรียนและครูผู้สอนในโรงเรียน ประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดยโสธร จำนวน 60 คน จำแนกเป็นผู้บริหาร โรงเรียน 30 คน และครูผู้สอน 30 คน

8. นำผลจากการทดลองใช้แบบสอบถาม มาหาค่าความเชื่อมั่นโดยวิธีหาสัมประสิทธิ์ แอลฟา (Alpha-Coefficient) ของ ครอนบาค (Cronbach) (ลัวัน สายยศ และ อังคณา สายยศ. 2531 : 171) ได้ค่าความเชื่อมั่น 0.67

9. นำแบบสอบถามไปใช้กับกลุ่มตัวอย่าง

วิธีเก็บรวบรวมข้อมูล

การเก็บข้อมูล มีขั้นตอนการดำเนินงานดังนี้

1. ขอหนังสือประสานงานจากบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร ถึงผู้อำนวยการการประถมศึกษาจังหวัดอุบลราชธานี

2. ขอความอนุเคราะห์จากผู้อำนวยการการประถมศึกษาจังหวัดอุบลราชธานี ออกหนังสือขอความร่วมมือพร้อมทั้งส่งแบบสอบถามถึงหัวหน้าการประถมศึกษาอำเภอทุกอำเภอ และทุกกิ่งอำเภอ เพื่อให้ส่งแบบสอบถามให้กลุ่มตัวอย่างที่อยู่ในสังกัด

3. ในการเก็บรวบรวมแบบสอบถาม ดำเนินโดยอาศัยระบบการส่งหนังสือราชการ กล่าวคือกลุ่มตัวอย่างส่งแบบสอบถามที่ตอบแล้วให้สำนักงานการประถมศึกษาอำเภอ/กิ่งอำเภอ เมื่อสำนักงานการประถมศึกษาอำเภอ/กิ่งอำเภอแต่ละแห่งรวบรวมได้ครบ จึงจัดส่งให้สำนักงานการประถมศึกษาจังหวัด ผู้วิจัยจึงเก็บรวบรวมแบบสอบถามในสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดด้วยตนเอง เพื่อนำมาวิเคราะห์ข้อมูลตามวิธีทางสถิติต่อไป

การจัดกระทำข้อมูลและการวิเคราะห์ข้อมูล

1. นำแบบสอบถามที่ได้รับคืน มาตรวจสอบความสมบูรณ์ แล้วตรวจให้คะแนนตามเกณฑ์ที่กำหนด คือ

คะแนน 5	หมายถึง	มีการปฏิบัติมาก หรือการปฏิบัติ ได้ผลดีมาก
คะแนน 4	หมายถึง	มีการปฏิบัติค่อนข้างมาก หรือการปฏิบัติ ได้ผลค่อนข้างมาก
คะแนน 3	หมายถึง	มีการปฏิบัติปานกลาง หรือการปฏิบัติ ได้ผลปานกลาง
คะแนน 2	หมายถึง	มีการปฏิบัติค่อนข้างน้อย หรือการปฏิบัติ ได้ผลค่อนข้างน้อย
คะแนน 1	หมายถึง	มีการปฏิบัติน้อย หรือการปฏิบัติ ได้ผลน้อย

2. ประเมินค่าระดับคะแนนเฉลี่ยใช้เกณฑ์ ดังนี้

คะแนนเฉลี่ย	4.51 - 5.00	ถือว่ามีการปฏิบัติมาก หรือการปฏิบัติ ได้ผลดีมาก
คะแนนเฉลี่ย	3.51 - 4.50	ถือว่ามีการปฏิบัติค่อนข้างมาก หรือการปฏิบัติ ได้ผลค่อนข้างมาก
คะแนนเฉลี่ย	2.51 - 3.50	ถือว่ามีการปฏิบัติปานกลาง หรือการปฏิบัติ ได้ผลปานกลาง
คะแนนเฉลี่ย	1.51 - 2.50	ถือว่ามีการปฏิบัติค่อนข้างน้อย หรือการปฏิบัติ ได้ผลค่อนข้างน้อย
คะแนนเฉลี่ย	1.00 - 1.50	ถือว่ามีการปฏิบัติน้อย หรือการปฏิบัติ ได้ผลน้อย

3. จัดแยกแบบสอบถามตามรายการดังต่อไปนี้

3.1 โรงเรียนกัณดาร จานนอกออกเป็น

3.1.1 ขนาดโรงเรียน คือ ขนาดใหญ่ ขนาดกลาง และขนาดเล็ก

3.1.2 ตำแหน่งของกลุ่มตัวอย่าง คือ ผู้บริหารโรงเรียน และครูผู้สอน

3.2 โรงเรียนไม่กัณดาร จานนอกออกเป็น

3.2.1 ขนาดโรงเรียน คือ ขนาดใหญ่ ขนาดกลาง และขนาดเล็ก

3.2.2 ตำแหน่งของกลุ่มตัวอย่าง คือ ผู้บริหารโรงเรียนและครูผู้สอน

4. การวิเคราะห์ข้อมูล

วิเคราะห์ข้อมูลจากแบบสอบถาม ตอนที่ 2 โดยคำนวณค่าสถิติต่าง ๆ ตามโปรแกรมคอมพิวเตอร์แบบ Statistical Package for the Social Science (SPSS) เพื่อหาค่าร้อยละ ค่าคะแนนเฉลี่ย ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน และวิเคราะห์ความแปรปรวน

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

1. หาค่าคะแนนเฉลี่ย (ชูศรี วงศ์รัตนะ. 2530 : 40)
2. หาค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน (ล้วน สายยศ และอังคณา สายยศ. 2531 : 64)
3. หาค่าความแปรปรวน ใช้สูตร (ล้วน สายยศ และอังคณา สายยศ. 2531 : 63)
4. เปรียบเทียบความแตกต่างของการปฏิบัติการนิเทศการสอนภายในโรงเรียนตามทัศนะของกลุ่มตัวอย่างระหว่างโรงเรียนกัณดารกับโรงเรียนไม่กัณดาร ใช้สูตร t-test (ชูศรี วงศ์รัตนะ. 2530 : 179)
5. เปรียบเทียบความแตกต่างของการปฏิบัติการนิเทศการสอนภายในโรงเรียนขนาดต่าง ๆ ตามทัศนะของผู้บริหารโรงเรียนและครูผู้สอนเป็นรายคู่โดยใช้วิธีการของ Newman Keul

บทที่ 4

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

เพื่อให้มีความเข้าใจตรงกันในการแปลความหมายของผลการวิเคราะห์ จึงได้กำหนดสัญลักษณ์ และอักษรย่อที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ดังนี้

สัญลักษณ์และอักษรย่อที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

M	แทน	ค่าคะแนนเฉลี่ย
N	แทน	จำนวนผู้บริหารโรงเรียนและครูผู้สอนที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง
S.D.	แทน	ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน
SS	แทน	ค่าผลบวกกำลังสองของคะแนน (Sum of Square)
MS	แทน	ค่าเฉลี่ยกำลังสองของคะแนน (Mean Square)
df	แทน	ระดับความเป็นอิสระ (Degree of Freedom)
t	แทน	อัตราส่วน t ที่ใช้ในการพิจารณาในการแจกแจงแบบ t
F	แทน	อัตราส่วน F ที่ใช้ในการพิจารณาในการแจกแจงแบบ F
*	แทน	มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05
**	แทน	มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

1. การเก็บรวบรวมแบบสอบถาม ดำเนินโดยอาศัยระบบการส่งหนังสือราชการ กล่าวคือ มีหนังสือสั่งการจากสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดอุบลราชธานี ถึงสำนักงานการประถมศึกษาอำเภอ/กิ่งอำเภอ ทุกแห่ง ให้รวบรวมแบบสอบถามที่กลุ่มตัวอย่างตอบเรียบร้อยแล้วครบทุกฉบับ แล้วจัดส่งสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดอุบลราชธานี ผู้วิจัยจึงเก็บรวบรวมแบบสอบถามตามจำนวน ดังนี้

ตาราง 3 จำนวนแบบสอบถามที่ได้รับคืนจากกลุ่มตัวอย่างทั้งหมด

กลุ่มตัวอย่าง	จำนวนแบบสอบถาม		ร้อยละ
	ส่งไป	รับคืนมา	
ผู้บริหารโรงเรียน	350	350	100
ครูผู้สอน	400	400	100
รวม	750	750	100

จากตาราง 3 แสดงให้เห็นว่าการเก็บข้อมูลครั้งนี้เก็บได้ทุกฉบับ คิดเป็นร้อยละ 100 โดยผู้บริหารโรงเรียนทั้งทั้งโรงเรียนกันดารและโรงเรียนไม่กันดารตอบแบบสอบถามและส่งคืนมาให้ทั้งหมด เป็นจำนวนทั้งสิ้น 350 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 100 และ ครูผู้สอนในทั้ง 2 ประเภทก็ตอบแบบสอบถามส่งคืนมาให้เต็มจำนวน 400 ฉบับคิดเป็นร้อยละ 100 เช่นเดียวกัน

การเสนอการวิเคราะห์ข้อมูล

ตอนที่ 1 ศึกษาเกี่ยวกับการปฏิบัติการนิเทศการสอนภายในโรงเรียนประถมศึกษา
ตามทัศนะของผู้บริหารโรงเรียนและครูผู้สอน

1. ทัศนะของผู้บริหารโรงเรียนและครูผู้สอนที่มีต่อการปฏิบัติการนิเทศการสอน
ภายในโรงเรียน

ตาราง 4 แสดงการวิเคราะห์การปฏิบัติการนิเทศการสอนภายในโรงเรียนประถมศึกษา
ในสังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดอุบลราชธานี ตามทัศนะของผู้บริหารโรงเรียนและ
ครูผู้สอน

กลุ่มตัวอย่าง	N	ทัศนะที่มีต่อการปฏิบัติการนิเทศการสอน	
		M	S.D
ผู้บริหารโรงเรียน	350	3.80	0.64
ครูผู้สอน	400	3.73	0.73
รวม	750	3.76	0.69

จากตาราง 4 แสดงให้เห็นว่า เมื่อพิจารณาการปฏิบัติการนิเทศการสอนภายใน
โรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดอุบลราชธานี โดยรวมทุกด้านแล้ว
พบว่ากลุ่มตัวอย่างทั้งหมดมีความเห็นว่า มีการปฏิบัติการนิเทศการสอนภายในโรงเรียนอยู่ในระดับ
ค่อนข้างมาก ($M = 3.76$) และเมื่อพิจารณาความเห็นของผู้บริหารโรงเรียนและครูผู้สอนทั้ง
2 ฝ่าย และแต่ละฝ่ายพบว่า โรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัด
อุบลราชธานีมีการปฏิบัติการนิเทศการสอนอยู่ในระดับค่อนข้างมาก เช่นเดียวกัน (ผู้บริหารโรงเรียน
 $M = 3.80$ และครูผู้สอน $M = 3.73$)

ตาราง 5 แสดงการปฏิบัติการนิเทศการสอนโดยสรุปทุกด้านทั้ง 3 ด้าน ภายในโรงเรียนประถมศึกษาสังกัดสำนักงานการศึกษา
จังหวัดอุบลราชธานี ตามทักษะของผู้บริหารโรงเรียนและครูผู้สอน

การปฏิบัติการนิเทศการสอนภายใน โรงเรียน	โรงเรียนขนาดใหญ่				โรงเรียนขนาดกลาง				โรงเรียนขนาดเล็ก				รวมทุกขนาด			
	ทักษะ ของผู้ บริหาร	ทักษะ ของครู ผู้สอน	รวม	M	ทักษะ ของผู้ บริหาร	ทักษะ ของครู ผู้สอน	รวม	M	ทักษะ ของผู้ บริหาร	ทักษะ ของครู ผู้สอน	รวม	M	ทักษะ ของผู้ บริหาร	ทักษะ ของครู ผู้สอน	รวม	M
ด้านที่ 1 การเตรียมความพร้อมในการ นิเทศการสอนภายในโรงเรียน	4.11	3.77	3.94		3.79	3.71	3.75		3.68	3.76	3.72		3.86	3.74	3.80	
	3.94	3.60	3.77		3.63	3.53	3.58		3.23	3.77	3.50		3.60	3.63	3.62	
ด้านที่ 2 การดำเนินการและกิจการ การนิเทศการสอนภายใน โรงเรียน	4.14	4.10	4.12		4.12	3.76	3.94		3.98	3.72	3.85		4.08	3.86	3.97	
	4.06	3.82	3.91		3.84	3.70	3.76		3.63	3.75	3.69		3.80	3.73	3.76	
รวม																

จากตาราง 5 แสดงให้เห็นว่า เมื่อพิจารณาการปฏิบัติการนิเทศการสอนภายในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาอุบลราชธานี โดยรวมทุกด้าน ผู้บริหารโรงเรียนและครูผู้สอนมีความเห็นว่า มีการปฏิบัติอยู่ในระดับค่อนข้างมาก ($M = 3.76$) และเมื่อพิจารณาความเห็นผู้บริหารโรงเรียนและครูผู้สอนแต่ละฝ่าย ทั้ง 2 ฝ่ายมีความเห็นว่าโรงเรียนประถมศึกษาสังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดอุบลราชธานี มีการปฏิบัติการนิเทศการสอนรวมทุกด้านอยู่ในระดับค่อนข้างมากเช่นเดียวกัน

เมื่อพิจารณาการปฏิบัติการนิเทศการสอนภายในโรงเรียนแต่ละขนาด โดยรวมทุกด้านและแต่ละด้าน ตามความเห็นของผู้บริหารโรงเรียนและครูผู้สอน และแต่ละฝ่าย พบว่าโรงเรียนมีการปฏิบัติการนิเทศการสอนภายในโรงเรียนทุกด้านอยู่ในระดับค่อนข้างมากเช่นเดียวกันทั้งหมด ยกเว้นในโรงเรียนขนาดเล็ก ผู้บริหารโรงเรียนมีความเห็นว่าการปฏิบัติการนิเทศการสอนภายในโรงเรียนมีเพียงระดับปานกลาง ($M = 3.23$)

3. การปฏิบัติการนิเทศการสอนภายในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดอุบลราชธานี ที่เป็นโรงเรียนกึ่งคารและไมกัันคาร ตามทัศนะของผู้บริหารโรงเรียนและครูผู้สอน

ตาราง 6 แสดงการปฏิบัติการนิเทศการสอนภายในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงาน
การประถมศึกษาจังหวัดอุบลราชธานี ที่เป็นโรงเรียนกัณดาร และไม่กัณดาร ตามทัศนะของ
ผู้บริหารโรงเรียนและครูผู้สอน จำแนกตามขนาดโรงเรียน

การปฏิบัติการนิเทศการสอน ภายในโรงเรียน	โรงเรียน ขนาดใหญ่		โรงเรียน ขนาดกลาง		โรงเรียน ขนาดเล็ก		รวมทุกขนาด	
	กัณดาร	ไม่ กัณดาร	กัณดาร	ไม่ กัณดาร	กัณดาร	ไม่ กัณดาร	กัณดาร	ไม่ กัณดาร
	M	M	M	M	M	M	M	M
ด้านการเตรียมความพร้อม								
ผู้บริหารโรงเรียน	4.08	4.14	3.78	3.81	4.04	3.31	3.96	3.75
ครูผู้สอน	3.94	3.60	3.58	3.83	3.56	3.95	3.69	3.69
รวม	4.01	3.87	3.68	3.82	3.80	3.63	3.83	3.72
ด้านหลักการดำเนินการ								
ผู้บริหารโรงเรียน	4.00	3.88	3.72	3.53	3.44	3.02	3.72	3.48
ครูผู้สอน	3.66	3.52	3.36	3.69	3.70	3.82	3.46	3.72
รวม	3.83	3.70	3.54	3.61	3.57	3.42	3.59	3.60

ตาราง 6 (ต่อ)

การปฏิบัติการนิเทศการสอน ภายในโรงเรียน	โรงเรียน ขนาดใหญ่		โรงเรียน ขนาดกลาง		โรงเรียน ขนาดเล็ก		รวมทุกขนาด	
	ก้นดาร์	ไม่ ก้นดาร์	ก้นดาร์	ไม่ ก้นดาร์	ก้นดาร์	ไม่ ก้นดาร์	ก้นดาร์	ไม่ ก้นดาร์
	M	M	M	M	M	M	M	M
ด้านหลักการและวิธีการฯ								
ผู้บริหารโรงเรียน	4.06	4.21	4.00	4.24	3.84	4.14	3.97	4.20
ครูผู้สอน	4.26	3.95	3.68	3.84	3.96	3.46	3.85	3.80
รวม	4.16	4.08	3.84	4.04	3.90	3.80	3.91	4.00
รวมทุกด้าน								
ผู้บริหารโรงเรียนทั้งหมด	4.00	3.95	3.83	3.83	3.77	3.49	3.88	3.80
ครูผู้สอน	3.95	3.79	3.59	3.80	3.80	3.74	3.67	3.73
รวม	3.97	3.87	3.71	3.72	3.78	3.62	3.78	3.76

จากตาราง 6 แสดงให้เห็นว่า เมื่อพิจารณาทัศนะของผู้บริหารโรงเรียนและครูผู้สอน ทั้ง 2 ฝ่าย และแต่ละฝ่าย พบว่า ทั้งโรงเรียนก้นดาร์และโรงเรียนไม่ก้นดาร์ โดยรวมทุกขนาด และแต่ละขนาดมีการปฏิบัติการนิเทศการสอนภายในโรงเรียนโดยรวมทุกด้านและแต่ละด้านอยู่ในระดับค่อนข้างมากเช่นเดียวกัน ยกเว้นกรณีต่อไปนี้ ที่เห็นว่าการปฏิบัติการนิเทศการสอนภายในโรงเรียนอยู่ในระดับปานกลาง

การปฏิบัติการนิเทศการสอนภายในโรงเรียนด้านการเตรียมความพร้อมในการนิเทศ
ในโรงเรียนไม่กั้นตารขนาดเล็ก ตามความเห็นของผู้บริหารโรงเรียน ($M = 3.31$)

การปฏิบัติการนิเทศการสอนภายในโรงเรียนด้านการประเมินการและกิจกรรมการนิเทศ
ในโรงเรียนขนาดเล็กทั้งโรงเรียนกั้นตารและโรงเรียนไม่กั้นตารและโรงเรียนไม่กั้นตาร
และรวมทุกขนาด ตามทัศนะของผู้บริหารโรงเรียน ($M = 3.44, 3.02$ และ 3.48 ตามลำดับ)

การปฏิบัติการนิเทศการสอนภายในโรงเรียนไม่กั้นตารขนาดเล็ก โดยรวมทุกด้าน ตาม
ทัศนะของผู้บริหารโรงเรียน ($M = 3.49$)

การปฏิบัติการนิเทศการสอนด้านการเตรียมความพร้อมภายในโรงเรียนกั้นตารทุกขนาด
และขนาดกลาง ตามทัศนะของครูผู้สอน ($M = 3.46, 3.36$ ตามลำดับ)

การปฏิบัติการนิเทศการสอนด้านการประเมินการและกิจกรรมการนิเทศภายในโรงเรียน
ไม่กั้นตารขนาดเล็ก ตามทัศนะของกลุ่มตัวอย่างทั้งสองฝ่าย ($M = 3.42$)

การปฏิบัติการนิเทศการสอนด้านการใช้หลักการและวิธีการนิเทศการสอนภายใน
โรงเรียนไม่กั้นตารขนาดเล็ก ตามทัศนะของครูผู้สอน ($M = 3.46$)

4. วิเคราะห์การปฏิบัติการนิเทศการสอนภายในโรงเรียนประถมศึกษาสำนักงาน
การประถมศึกษาจังหวัดอุบลราชธานี ด้านการเตรียมความพร้อมในการนิเทศการสอนภายใน
โรงเรียน 3 ขนาด คือ ขนาดใหญ่ ขนาดกลาง และขนาดเล็ก ในรายละเอียดเป็นรายข้อ ตาม
ทัศนะของกลุ่มตัวอย่างทั้งหมด

ตาราง 7 แสดงการวิเคราะห์การปฏิบัติการนิเทศการสอนภายในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการศึกษาธิการประถมศึกษาจังหวัดอุบลราชธานี ด้านการเตรียมความพร้อมในการนิเทศการสอนภายในโรงเรียน 3 ขนาด ในรายละเอียดเป็นรายข้อ ตามที่เสนอของผู้บริหาร โรงเรียนและครูผู้สอน

การปฏิบัติการนิเทศการสอนภายในโรงเรียนด้านการเตรียมความพร้อมในการนิเทศการสอน	โรงเรียนขนาดใหญ่			โรงเรียนขนาดกลาง			โรงเรียนขนาดเล็ก			รวมทุกขนาด		
	ทักษะ ของผู้ บริหาร	ทักษะ ของครู ผู้สอน	รวม	ทักษะ ของผู้ บริหาร	ทักษะ ของครู ผู้สอน	รวม	ทักษะ ของผู้ บริหาร	ทักษะ ของครู ผู้สอน	รวม	ทักษะ ของผู้ บริหาร	ทักษะ ของครู ผู้สอน	รวม
	M	M	M	M	M	M	M	M	M	M	M	M
1. โรงเรียนมีการประชาสัมพันธ์ด้วยรูปแบบต่าง ๆ เพื่อให้บุคลากรทุกฝ่ายรู้จักการนิเทศการสอนและเข้าใจในความสำคัญของการนิเทศการสอนภายในโรงเรียน	3.96	3.95	3.96	3.89	3.89	3.89	3.94	3.74	3.84	3.93	3.86	3.89
	3.91	3.87	3.86	3.89	3.73	3.80	3.75	3.56	3.66	3.84	3.82	3.78
2. มีการพัฒนาผู้บริหารโรงเรียนและครูผู้สอนให้มีความรู้ความสามารถในการนิเทศการสอน เพื่อเป็นผู้นำ												

ตาราง 7 (ต่อ)

การปฏิบัติการนี้เทศการสอนภายใน โรงเรียนด้านการเตรียมความพร้อม ในการนี้เทศการสอน	โรงเรียนขนาดใหญ่			โรงเรียนขนาดกลาง			โรงเรียนขนาดเล็ก			รวมทุกขนาด		
	ทักษะ ของผู้ บริหาร	ทักษะ ของครู ผู้สอน	รวม	ทักษะ ของผู้ บริหาร	ทักษะ ของครู ผู้สอน	รวม	ทักษะ ของผู้ บริหาร	ทักษะ ของครู ผู้สอน	รวม	ทักษะ ของผู้ บริหาร	ทักษะ ของครู ผู้สอน	รวม
	M	M	M	M	M	M	M	M	M	M	M	M
3. การพัฒนาหัวหน้ากลุ่มประสบการณ์ ที่มีความรู้ความสามารถในการ นี้เทศ เพื่อเป็นหลักในการพัฒนา การเรียนการสอนในกลุ่ม ประสบการณ์ของตน	3.89	3.82	3.86	3.71	3.37	3.54	3.11	3.04	3.08	3.57	3.41	3.49
	4.12	4.28	4.20	4.09	3.78	3.94	3.91	3.64	3.78	4.05	3.90	3.97
4. โรงเรียนมีความมุ่งหมายในการจัด การศึกษาอย่างชัดเจนและมีการ ทบทวนให้คณะครูอาจารย์ ได้ ตระหนักอยู่เสมอ												

ตาราง 7 (ต่อ)

	โรงเรียนขนาดใหญ่			โรงเรียนขนาดกลาง			โรงเรียนขนาดเล็ก			รวมทุกขนาด		
	ทักษะ ของผู้ บริหาร M	ทักษะ ของครู ผู้สอน M	รวม	ทักษะ ของผู้ บริหาร M	ทักษะ ของครู ผู้สอน M	รวม	ทักษะ ของผู้ บริหาร M	ทักษะ ของครู ผู้สอน M	รวม	ทักษะ ของผู้ บริหาร M	ทักษะ ของครู ผู้สอน M	รวม
การปฏิบัติการนิเทศการสอนภายใน โรงเรียนด้านการเตรียมความพร้อม ในการนิเทศการสอน	4.11	4.18	4.15	4.07	3.87	3.94	4.00	3.80	3.90	4.06	3.95	4.00
5. โรงเรียนมีการกำหนดนโยบาย การจัดการเรียนการสอนและวิธี ปกครองดูแลนักเรียนที่ดี พร้อมทั้งทำ ให้นักเรียนมีคุณภาพตามความ มุ่งหมายที่ตั้งไว้	4.21	4.06	4.14	4.09	4.00	4.05	3.97	3.94	3.96	4.09	4.00	4.04
6. ครูอาจารย์ทุกคนได้รับทราบและ เข้าใจนโยบายการปกครอง และแนวการจัดการเรียนการสอนที่ โรงเรียนกำหนด												

ตาราง 7 (ต่อ)

	โรงเรียนขนาดใหญ่				โรงเรียนขนาดกลาง				โรงเรียนขนาดเล็ก				รวมทุกขนาด			
	พัฒนา ครู	พัฒนา บุคลากร	พัฒนา นักเรียน	รวม	พัฒนา ครู	พัฒนา บุคลากร	พัฒนา นักเรียน	รวม	พัฒนา ครู	พัฒนา บุคลากร	พัฒนา นักเรียน	รวม	พัฒนา ครู	พัฒนา บุคลากร	พัฒนา นักเรียน	รวม
7. ครูอาจารย์ส่วนใหญ่ต่างมีวิทยาลั งใจที่จะร่วมมือกันพัฒนาการสอนให้ ก้าวหน้า	4.32	4.01	4.17	4.07	3.98	4.03	3.88	3.92	3.90	4.09	3.97	4.02				
8. โรงเรียนได้พยายามสร้างความ เข้าใจในหลักการนี้แก่ครูอาจารย์ก่อน ลักษณะร่วมกันพัฒนาการเรียน การสอนให้แก่คณะครูอาจารย์ก่อน	4.06	3.77	3.92	3.93	3.75	3.84	3.92	3.70	3.81	3.97	3.74	3.85				
9. มีการพัฒนาครูอาจารย์ให้มีความรู้ ความเข้าใจขั้นตอนการนิเทศ การสอนอย่างชัดเจน	3.87	3.86	3.87	3.83	3.77	3.80	3.67	3.68	3.66	3.79	3.77	3.78				

ตาราง 7 (ต่อ)

	โรงเรียนขนาดใหญ่			โรงเรียนขนาดกลาง			โรงเรียนขนาดเล็ก			รวมทุกขนาด		
	พัฒนา ของ ผู้บริหาร	พัฒนา ของครู ผู้สอน	รวม	พัฒนา ของ ผู้บริหาร	พัฒนา ของครู ผู้สอน	รวม	พัฒนา ของ ผู้บริหาร	พัฒนา ของครู ผู้สอน	รวม	พัฒนา ของ ผู้บริหาร	พัฒนา ของครู ผู้สอน	รวม
10. แผนงาน/โครงการนี้เทศที่ โรงเรียนจัดทำขึ้นเพื่อแก้ปัญหาที่ พึงพอใจของครูอาจารย์ส่วนใหญ่	3.94	3.87	3.91	3.75	3.75	3.75	3.74	3.72	3.73	3.81	3.78	3.80
11. มีการนำเอาข้อมูลที่ได้จากการ สำรวจปัญหาและความต้องการของ ครูมาใช้ในการตั้งเป้าหมายของ การทำงานแผนงานนี้เทศ	3.86	3.70	3.78	3.82	3.70	3.76	3.63	3.61	3.62	3.80	3.67	3.73
12. มีการจัดลำดับความต้องการจำเป็น ที่จะปรับปรุงและพัฒนาการเรียน การสอนตามลำดับความสำคัญของ ปัญหา	3.96	3.95	3.96	3.91	3.96	3.80	3.71	3.58	3.65	3.86	3.74	3.79

การปฏิบัติงานนี้เพื่อการสอนภายใน โรงเรียนด้านการเตรียมความพร้อม ในการนี้เพื่อการสอน	โรงเรียนขนาดใหญ่			โรงเรียนขนาดกลาง			โรงเรียนขนาดเล็ก			รวมทุกขนาด		
	ทัศนคติ			ทัศนคติ			ทัศนคติ			ทัศนคติ		
	ของ ผู้ บริหาร	ของ ครู ผู้สอน	รวม	ของ ผู้ บริหาร	ของ ครู ผู้สอน	รวม	ของ ผู้ บริหาร	ของ ครู ผู้สอน	รวม	ของ ผู้ บริหาร	ของ ครู ผู้สอน	รวม
13. มีการประสานงานด้านนี้เพื่อ การสอนกับงานอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้อง ภายในโรงเรียนอย่างกว้างถึง	3.81	3.70	3.76	3.79	3.71	3.75	3.77	3.60	3.69	3.79	3.67	3.73
14. มีการประสานงานกับหน่วยงาน ภายนอกโรงเรียนเพื่อความร่วมมือ เกี่ยวกับการนี้เพื่อการสอน	3.79	3.26	3.53	3.68	3.59	3.64	2.88	3.50	3.19	3.45	3.45	3.45
15. มีการสร้างความเป็นผู้นำให้แก่ คณะครูโดยเปิดโอกาสให้รับผิดชอบ งานต่าง ๆ ตามความสามารถและ ความชำนาญ	4.40	3.38	4.39	4.31	4.09	4.20	4.19	3.89	4.04	4.30	4.12	4.20

ตาราง 7 (ต่อ)

	โรงเรียนขนาดใหญ่			โรงเรียนขนาดกลาง			โรงเรียนขนาดเล็ก			รวมทุกขนาด		
	ทักษะ	ทักษะ	รวม	ทักษะ	ทักษะ	รวม	ทักษะ	ทักษะ	รวม	ทักษะ	ทักษะ	รวม
	ของผู้บริหาร	ของครู	ผู้สอน	ของผู้บริหาร	ของครู	ผู้สอน	ของผู้บริหาร	ของครู	ผู้สอน	ของผู้บริหาร	ของครู	ผู้สอน
การปฏิบัติการนิเทศการสอนภายในโรงเรียนดำเนินการเตรียมความพร้อมในการนิเทศการสอน	M	M	M	M	M	M	M	M	M	M	M	M
16. มีการจัดสิ่งอำนวยความสะดวกต่าง ๆ ภายในโรงเรียนให้ครูมีความคล่องตัวในการทำงาน	4.37	4.02	4.20	4.21	3.75	3.98	3.75	3.42	3.59	4.11	3.73	3.91
17. มีการทำความเข้าใจและจัดเตรียมเครื่องมือในการนิเทศการสอน	4.11	4.25	4.18	3.98	4.00	3.99	3.70	3.15	3.43	3.93	3.80	3.86
18. โรงเรียนได้จัดเวลาสำหรับให้บุคลากรทุกคนได้รับการนิเทศอย่างทั่วถึง	3.97	4.51	4.24	3.85	3.57	3.71	3.43	3.20	3.32	3.75	3.76	3.75

การปฏิบัติการนิเทศการสอนภายใน โรงเรียนด้านการเตรียมความพร้อม ในการนิเทศการสอน	โรงเรียนขนาดใหญ่			โรงเรียนขนาดกลาง			โรงเรียนขนาดเล็ก			รวมทุกขนาด		
	ทักษะ ของผู้ บริหาร	ทักษะ ของครู ผู้สอน	รวม	ทักษะ ของผู้ บริหาร	ทักษะ ของครู ผู้สอน	รวม	ทักษะ ของผู้ บริหาร	ทักษะ ของครู ผู้สอน	รวม	ทักษะ ของผู้ บริหาร	ทักษะ ของครู ผู้สอน	รวม
	M	M	M	M	M	M	M	M	M	M	M	M
19. โรงเรียนมีการกำหนดสถานที่เพื่อ ดำเนินงานนิเทศไว้อย่างเหมาะสม	3.84	4.04	3.94	3.69	3.78	3.74	3.48	2.95	3.22	3.67	3.59	3.63
20. โรงเรียนมีหรือเตรียมการจัดทำ กำลังใจเพื่อการนิเทศการสอน ไว้อย่างเพียงพอ	3.57	4.10	3.84	3.39	3.01	3.20	2.94	2.79	2.87	3.30	3.30	3.30
รวม	3.95	3.79	3.87	3.77	3.74	3.75	3.80	3.66	3.72	3.86	3.74	3.80

จากตาราง 7 แสดงให้เห็นว่า เมื่อพิจารณาการปฏิบัติการนิเทศการสอนภายในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดอุบลราชธานี ด้านการเตรียมความพร้อมในการนิเทศการสอนภายในโรงเรียน โดยรวมทุกข้อและทุกรายข้อในโรงเรียนทุกขนาดและแต่ละขนาด ตามทัศนะของกลุ่มตัวอย่างโดยรวมทุกฝ่ายและแต่ละฝ่ายพบว่า กลุ่มตัวอย่างทั้งหมด มีความเห็นว่า ปฏิบัติอยู่ในระดับค่อนข้างมาก ($M = 3.80$) และพบว่ากลุ่มตัวอย่าง แต่ละฝ่าย คือ ฝ่ายผู้บริหาร และฝ่ายครูผู้สอน ก็เห็นว่าโรงเรียนในสังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดอุบลราชธานี ปฏิบัติด้านการเตรียมความพร้อมในการนิเทศ โดยรวมทุกข้อ อยู่ในระดับค่อนข้างมากเช่นเดียวกัน

เมื่อพิจารณาการปฏิบัติการนิเทศการสอนภายในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดอุบลราชธานี ด้านการเตรียมความพร้อมในการนิเทศตามทัศนะของกลุ่มตัวอย่างทั้งหมด พบว่า กลุ่มตัวอย่างทั้งหมดมีความเห็นว่า โรงเรียนแต่ละขนาดทุกขนาด ปฏิบัติอยู่ในระดับค่อนข้างมากเช่นเดียวกัน แต่เมื่อพิจารณาทัศนะของกลุ่มตัวอย่าง แต่ละฝ่าย คือฝ่ายที่เป็นผู้บริหารโรงเรียน และฝ่ายครูผู้สอน พบว่าต่างก็มีความเห็นว่า โรงเรียนแต่ละขนาดมีการปฏิบัติอยู่ในระดับค่อนข้างมากเช่นเดียวกัน

เมื่อพิจารณาการปฏิบัติการสอนภายในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดอุบลราชธานี ด้วยการเตรียมความพร้อมในการนิเทศเป็นรายหัวข้อ พบว่า ค่าเฉลี่ยรวม ของการปฏิบัติการนิเทศการสอนภายในโรงเรียน ของโรงเรียนทุกขนาดในแต่ละรายข้อ ส่วนใหญ่ชี้ให้เห็นว่าโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดอุบลราชธานี มีการปฏิบัติอยู่ในระดับค่อนข้างมาก แต่มีบางรายข้อที่มีการปฏิบัติเพียงในระดับปานกลาง ได้แก่ข้อที่ 3 ว่า มีการพัฒนาหัวหน้ากลุ่มประสบการณ์ ให้มีความรู้ความสามารถในการนิเทศ เพื่อเป็นหลักการในการพัฒนาการเรียนรู้ออน ในกลุ่มประสบการณ์ของตน ($M = 3.41$) และข้อที่ 20 ว่า โรงเรียนมีหรือเตรียมการจัดหาคลังทรัพยากรเพื่อการนิเทศการสอนไว้อย่างเพียงพอ ($M = 3.30$)

เมื่อพิจารณาการปฏิบัติการนิเทศการสอนภายในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดอุบลราชธานี ในด้านการเตรียมความพร้อมในการนิเทศเป็นรายข้อของโรงเรียนแต่ละขนาด ตามทัศนะของกลุ่มตัวอย่างโดยรวมและแต่ละฝ่ายพบว่า เป็นดังนี้

โรงเรียนขนาดใหญ่ เกือบทุกรายข้อมีการปฏิบัติอยู่ในระดับค่อนข้างมากและส่วนใหญ่ ค่าเฉลี่ยค่อนข้างสูงเกือบถึงขั้นปฏิบัติระดับมาก ยกเว้นข้อ 20 ที่ว่า โรงเรียนมี หรือเตรียมการจัดหาคลังทรัพยากรเพื่อการนิเทศการสอนไว้อย่างเพียงพอ ที่มีการปฏิบัติอยู่ในระดับปานกลาง ($M = 3.20$)

โรงเรียนขนาดเล็กจำนวน 15 ข้อ ที่มีการปฏิบัติค่อนข้างมาก ยกเว้นข้อต่อไปนี้ ที่มีการปฏิบัติเพียงระดับปานกลาง ได้แก่

ข้อที่ 14 มีการประสานงานกับหน่วยงานภายนอกโรงเรียน เพื่อความร่วมมือกับการนิเทศการสอน ($M = 3.19$)

ข้อที่ 17 มีการทำความเข้าใจและจัดเตรียมเครื่องมือในการนิเทศการสอน ($M = 3.43$)

ข้อที่ 18 โรงเรียนได้จัดเวลาสำหรับให้บุคลากร ได้รับการนิเทศอย่างทั่วถึง ($M = 3.32$)

ข้อที่ 19 โรงเรียนมีการกำหนดสถานที่เพื่อดำเนินงานนิเทศไว้อย่างเหมาะสม ($M = 3.22$)

ข้อที่ 20 โรงเรียนมี หรือ เตรียมการจัดหาคลังทรัพยากรเพื่อการนิเทศการสอนไว้อย่างเพียงพอ

5. วิเคราะห์การปฏิบัติการนิเทศการสอนภายในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดอุบลราชธานี ด้านการดำเนินการและกิจกรรมการนิเทศการสอนภายในโรงเรียน 3 ขนาด คือ ขนาดใหญ่ ขนาดกลาง และขนาดเล็ก ตามทัศนะของผู้บริหารโรงเรียนและครูผู้สอน

ตาราง 8 การปฏิบัติการนิเทศการสอนภายในโรงเรียนประถมศึกษาสังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดอุบลราชธานี ด้านการ
 ดำเนินการและกิจกรรมการนิเทศการสอนภายในโรงเรียน 3 ขนาด คือ ขนาดใหญ่ ขนาดกลาง ขนาดเล็ก ตามทัศนะของผู้บริหาร
 โรงเรียน

	โรงเรียนขนาดใหญ่			โรงเรียนขนาดกลาง ⁴			โรงเรียนขนาดเล็ก			รวมทุกขนาด		
	ทัศนะ ของผู้ บริหาร	ทัศนะ ของครู ผู้สอน	รวม	ทัศนะ ของผู้ บริหาร	ทัศนะ ของครู ผู้สอน	รวม	ทัศนะ ของผู้ บริหาร	ทัศนะ ของครู ผู้สอน	รวม	ทัศนะ ของผู้ บริหาร	ทัศนะ ของครู ผู้สอน	รวม
การปฏิบัติการนิเทศการสอนภายใน โรงเรียนด้านการดำเนินงานและการ กิจกรรมการนิเทศการสอน	M	M	M	M	M	M	M	M	M	M	M	M
	4.01	3.96	3.99	3.89	3.82	3.86	3.65	3.77	3.71	3.85	3.85	3.85
1. ผู้บริหารและคณะทำงานนิเทศของ โรงเรียนสามารถสร้างความร่วมมือ ให้เกิดขึ้นในการนิเทศการสอน ภายในโรงเรียน												
2. คณะครูอาจารย์แต่ละกลุ่ม ประสบความสำเร็จร่วมกัน วิเคราะห์ปัญหาการเรียนการสอน เพื่อดำเนินการแก้ไขปรับปรุงให้ดีขึ้น	3.82	3.82	3.82	3.73	3.71	3.72	3.72	3.57	3.65	3.75	3.70	3.72

ตาราง 8 (ต่อ)

การปฏิบัติการนิเทศการสอนภายใน โรงเรียนด้านการดำเนินการและ กิจกรรมการนิเทศการสอน	โรงเรียนขนาดใหญ่			โรงเรียนขนาดกลาง			โรงเรียนขนาดเล็ก			รวมทุกขนาด		
	ทักษะ ของผู้ บริหาร	ทักษะ ของครู ผู้สอน	รวม	ทักษะ ของผู้ บริหาร	ทักษะ ของครู ผู้สอน	รวม	ทักษะ ของผู้ บริหาร	ทักษะ ของครู ผู้สอน	รวม	ทักษะ ของผู้ บริหาร	ทักษะ ของครู ผู้สอน	รวม
	M	M	M	M	M	M	M	M	M	M	M	M
3. ผู้บริหารและคณะครูอาจารย์ร่วมมือ กันวางแผนและดำเนินการนิเทศ อย่างเป็นระบบ	3.88	3.73	3.81	3.78	3.62	3.70	3.62	3.57	3.60	3.76	3.64	3.69
4. มีการเยี่ยมชมชั้นเรียนเพื่อนิเทศการ สอนซึ่งกันและกันอย่างต่อเนื่อง	3.97	3.84	3.91	3.94	3.72	3.83	3.01	2.94	2.98	3.64	3.50	3.56
5. มีการนิเทศโดยการเยี่ยมชมชั้นเรียน เพื่อพัฒนาการสอนในโรงเรียน	4.31	4.28	4.30	3.99	3.57	3.78	3.04	2.86	2.95	3.78	3.75	3.67

ตาราง 8 (ต่อ)

การปฏิบัติการนี้เทศการสอนภายใน โรงเรียนด้านการดาเนินการและ กิจกรรมการนี้เทศการสอน	โรงเรียนขนาดใหญ่			โรงเรียนขนาดกลาง			โรงเรียนขนาดเล็ก			รวมทุกขนาด		
	ทักษะ ของผู้ บริหาร	ทักษะ ของครู ผู้สอน	รวม	ทักษะ ของผู้ บริหาร	ทักษะ ของครู ผู้สอน	รวม	ทักษะ ของผู้ บริหาร	ทักษะ ของครู ผู้สอน	รวม	ทักษะ ของผู้ บริหาร	ทักษะ ของครู ผู้สอน	รวม
	M	M	M	M	M	M	M	M	M	M	M	M
6. ครูอาจารย์ได้รับการแนะนำให้มี ความเข้าใจและยอมรับความสำคัญ ของทักษะและพฤติกรรมการสอนแบบ ต่าง ๆ ที่มีผลอย่างสำคัญต่อการ เรียนรู้และการพัฒนาการของเด็ก	4.89	4.02	4.46	3.71	3.67	3.69	3.35	3.53	3.44	3.65	3.74	3.70
	3.86	3.74	3.80	3.57	3.61	3.59	3.16	3.57	3.37	3.53	3.64	3.59
7. คณะครูอาจารย์มีการพิจารณาศึกษา และกำหนดทักษะ/พฤติกรรมการสอน ที่มีคุณภาพ												

ตาราง 8 (ต่อ)

	โรงเรียนขนาดใหญ่				โรงเรียนขนาดกลาง				โรงเรียนขนาดเล็ก				รวมทุกขนาด			
	พัฒนา	ครู	สอน	รวม	พัฒนา	ครู	สอน	รวม	พัฒนา	ครู	สอน	รวม	พัฒนา	ครู	สอน	รวม
	ของ	ของ	ของ	ของ	ของ	ของ	ของ	ของ	ของ	ของ	ของ	ของ	ของ	ของ	ของ	ของ
การปฏิบัติการนิเทศการสอนภายในโรงเรียนด้านการดำเนินงานและกิจกรรมการนิเทศการสอน	3.83	4.04	3.94	3.94	3.74	3.59	3.67	3.67	3.71	3.47	3.59	3.59	3.76	3.70	3.70	3.73
8. คณะครูอาจารย์มีการร่วมมือกันพิจารณาและศึกษาขั้นตอนและกิจกรรมการสอนแบบต่าง ๆ ที่ให้ผลดีแก่ผู้เรียน	4.01	3.96	3.99	3.99	3.89	3.96	3.93	3.93	3.80	3.86	3.83	3.83	3.90	3.94	3.94	3.92
9. บุคลากรฝ่ายวิชาการทุกคนให้ความร่วมมือในการพัฒนาการสอนอยู่เสมอด้วยความตั้งใจ	3.79	3.64	3.72	3.72	3.72	3.56	3.64	3.64	3.35	3.42	3.39	3.39	3.62	3.54	3.54	3.58
10. คณะครูอาจารย์พยายามจัดลำดับขั้นตอนและใช้กิจกรรมการเรียนการสอนอย่างหลากหลายและมีคุณภาพ																

ตาราง 8 (ต่อ)

	โรงเรียนขนาดใหญ่			โรงเรียนขนาดกลาง			โรงเรียนขนาดเล็ก			รวมทุกขนาด		
	ทักษะ ของผู้ บริหาร	ทักษะ ของครู	ทักษะ รวม	ทักษะ ของผู้ บริหาร	ทักษะ ของครู	ทักษะ รวม	ทักษะ ของผู้ บริหาร	ทักษะ ของครู	ทักษะ รวม	ทักษะ ของผู้ บริหาร	ทักษะ ของครู	ทักษะ รวม
	M	M	M	M	M	M	M	M	M	M	M	M
การปฏิบัติการนิเทศการสอนภายใน โรงเรียนด้านการดำเนินการและ กิจกรรมการนิเทศการสอน	3.75	4.24	4.00	3.60	3.31	3.46	3.48	3.86	3.67	3.61	3.47	3.53
	3.97	4.42	4.20	3.67	3.41	3.54	3.46	3.00	3.23	3.70	3.61	3.65
	3.87	4.30	4.09	3.62	3.23	3.43	3.04	2.97	3.01	3.51	3.50	3.50
11. มีการให้คำปรึกษาก่อนเข้าสังเกต การสอนเพื่อร่วมกันปรับปรุง แผนการสอนและกำหนดความ มุ่งหมายของการนิเทศให้แน่ชัด												
12. การให้คำปรึกษาก่อนสังเกตการ สอน ทำให้ครูสบายใจ และมั่นใจ การสอน												
13. มีการศึกษาและใช้เทคนิคการ สังเกตการสอนในชั้นเรียนอย่าง ได้ผลและเป็นที่พอใจแก่ครูผู้สอน												

ตาราง 8 (ต่อ)

	โรงเรียนขนาดใหญ่				โรงเรียนขนาดกลาง				โรงเรียนขนาดเล็ก				รวมทุกขนาด			
	ทัศนะ		ทัศนะ		ทัศนะ		ทัศนะ		ทัศนะ		ทัศนะ		ทัศนะ		ทัศนะ	
	ของผู	ของครู	ของผู	ของครู	ของผู	ของครู	ของผู	ของครู	ของผู	ของครู	ของผู	ของครู	ของผู	ของครู	ของผู	ของครู
การปฏิบัติการนิเทศการสอนภายในโรงเรียนด้านการดาเนินการและกิจกรรมการนิเทศการสอน	บริหาร	ผู้สอน	รวม	ผู้สอน	รวม	ผู้สอน	รวม	ผู้สอน	รวม	ผู้สอน	รวม	ผู้สอน	รวม	ผู้สอน	รวม	ผู้สอน
	M	M	M	M	M	M	M	M	M	M	M	M	M	M	M	M
14. ผู้นิเทศและผู้สอนสามารถสร้างหรือเลือกใช้เครื่องมือในการพัฒนาการเรียนการสอนในชั้นเรียนได้อย่างเหมาะสมกับความมุ่งหมายของการนิเทศแต่ละครั้ง	3.95	4.30	4.13	3.72	3.40	3.56	3.19	2.95	3.07	3.62	3.55	3.58				
15. มีการบันทึกพฤติกรรมการสอนของครู ตามความมุ่งหมายของการนิเทศที่ผู้นิเทศและผู้สอนร่วมกันกำหนดไว้	3.82	4.11	3.97	3.72	3.49	3.61	3.35	3.14	3.25	3.63	3.58	3.60				

	โรงเรียนขนาดใหญ่			โรงเรียนขนาดกลาง			โรงเรียนขนาดเล็ก			รวมทุกขนาด		
	พัฒนา ของ ผู้ บริหาร	พัฒนา ของ ครู ผู้สอน	รวม	พัฒนา ของ ผู้ บริหาร	พัฒนา ของ ครู ผู้สอน	รวม	พัฒนา ของ ผู้ บริหาร	พัฒนา ของ ครู ผู้สอน	รวม	พัฒนา ของ ผู้ บริหาร	พัฒนา ของ ครู ผู้สอน	รวม
	M	M	M	M	M	M	M	M	M	M	M	M
การปฏิบัติการนิเทศการสอนภายใน โรงเรียนด้านการดำเนินการและ กิจกรรมการนิเทศการสอน	2.75	3.27	3.01	2.23	2.02	2.13	2.01	2.00	2.00	2.33	2.43	2.38
	3.00	3.31	3.16	2.97	3.07	3.02	2.47	2.71	2.95	3.08	3.11	3.10
	3.05	3.35	3.20	3.05	3.00	3.03	2.96	2.85	2.74	3.02	3.03	3.02
20. มีการจัดสวัสดิการเรียนการสอน โดยเทปวีดิทัศน์												
21. มีการจัดให้ครูอาจารย์ไปศึกษา นอกสถานที่เพื่อเรียนรู้งานในอาชีพ เพิ่มเติม												
22. มีการจัดประชุมเชิงปฏิบัติการเพื่อ ให้ครูอาจารย์มีทดลองสอนแบบ ใหม่ ๆ เช่นการแสดงบทบาท สมมติ การสอบแบบจุลภาค การใช้ สื่อและเทคโนโลยีทางการศึกษา												

ตาราง 8 (ต่อ)

	โรงเรียนขนาดใหญ่			โรงเรียนขนาดกลาง			โรงเรียนขนาดเล็ก			รวมทุกขนาด		
	ทักษะ ของผู้ บริหาร	ทักษะ ของครู ผู้สอน	รวม	ทักษะ ของผู้ บริหาร	ทักษะ ของครู ผู้สอน	รวม	ทักษะ ของผู้ บริหาร	ทักษะ ของครู ผู้สอน	รวม	ทักษะ ของผู้ บริหาร	ทักษะ ของครู ผู้สอน	รวม
	M	M	M	M	M	M	M	M	M	M	M	M
การปฏิบัติการนิเทศการสอนภายใน โรงเรียนด้านการดำเนินการและ กิจกรรมการนิเทศการสอน												
23. มีการส่งเสริมให้ครูอาจารย์ใน โรงเรียนเขียนบทความเพื่อเผยแพร่ วิธีการจัดการเรียนการสอน	3.07	3.32	3.20	3.05	2.96	3.01	2.97	2.66	2.82	3.02	2.98	3.01
24. มีการเสนอแนะและสนับสนุนให้ครู อาจารย์แสวงหาแหล่งค้นคว้าทาง วิชาการ และจัดเตรียมเอกสาร ที่เกี่ยวข้องไว้	4.11	4.01	4.06	3.54	3.60	3.57	3.51	3.34	3.43	3.72	3.65	3.68
25. การนิเทศการสอนภายใน โรงเรียนช่วยให้ครูอาจารย์ สามารถพัฒนาตนเองให้มีทักษะ และพฤติกรรมการสอนที่ดีเพิ่มขึ้น	4.01	4.00	4.01	3.92	3.88	3.90	3.80	3.37	3.59	3.91	3.75	3.82

ตาราง 8 (ต่อ)

	โรงเรียนขนาดใหญ่			โรงเรียนขนาดกลาง			โรงเรียนขนาดเล็ก			รวมทุกขนาด		
	ทักษะ ของผู้ บริหาร M	ทักษะ ของครู ผู้สอน M	รวม	ทักษะ ของผู้ บริหาร M	ทักษะ ของครู ผู้สอน M	รวม	ทักษะ ของผู้ บริหาร M	ทักษะ ของครู ผู้สอน M	รวม	ทักษะ ของผู้ บริหาร M	ทักษะ ของครู ผู้สอน M	รวม
การปฏิบัติการนิเทศการสอนภายใน โรงเรียนด้านการดำเนินการและ กิจกรรมการนิเทศการสอน												
26. การนิเทศการสอนภายใน โรงเรียนช่วยให้การสอนของครู แต่ละครั้งมีการพัฒนาความ มุ่งหมายของการสอนไว้อย่าง ชัดเจน	3.79	4.06	3.93	3.66	3.87	3.77	3.64	3.32	3.48	3.73	3.75	3.74
27. การนิเทศการสอนภายในโรงเรียน ช่วยให้ครูอาจารย์สามารถจัด พฤติกรรมการสอนที่ไม่มีระเบียบ และหรือเป็นอุปสรรคต่อการเรียนรู้ และพัฒนาการของเด็ก	3.89	4.11	4.00	3.76	3.89	3.83	3.75	3.31	3.44	3.74	3.77	3.75

	โรงเรียนขนาดใหญ่			โรงเรียนขนาดกลาง			โรงเรียนขนาดเล็ก			รวมทุกขนาด		
	พัฒนาระ	พัฒนาระ	รวม	พัฒนาระ	พัฒนาระ	รวม	พัฒนาระ	พัฒนาระ	รวม	พัฒนาระ	พัฒนาระ	รวม
	ของผู	ของครู		ของผู	ของครู		ของผู	ของครู		ของผู	ของครู	
การปฏิบัติการนี้เทศการสอณายใน	M	M	M	M	M	M	M	M	M	M	M	M
โรงเรียนดำเนินการดำนเนินการและ												
กิจกรรมการนี้เทศการสอณ												
28. การนี้เทศการสอณายใน												
โรงเรียนช่วยใหครูอาจารย์ควบคุม												
การสอณของตนเองใหดำเนินไป												
ตามลำดับขั้นตอนตามแผนการสอณ												
ที่วางไว้	4.09	4.05	4.07	3.86	3.94	3.90	3.72	3.44	3.58	3.89	3.81	3.85
29. ในการสอณแต่ละครั้งครูตระหนักใน												
ความสำคัญ และความสามารถ												
แสดงออกซึ่งทักษะการสนับสนุนให้												
นักเรียนมีส่วนร่วมในการพิจารณา												
เหตุผลและความมุ่งหมายใน												
การเรียนแต่ละบท	3.82	4.07	3.95	3.71	3.91	3.81	3.69	3.57	3.63	3.74	3.85	3.80

	โรงเรียนขนาดใหญ่				โรงเรียนขนาดกลาง				โรงเรียนขนาดเล็ก				รวมทุกขนาด			
	ทักษะ ของผู้ บริหาร	ทักษะ ของครู	ทักษะ รวม	ทักษะ ของผู้ บริหาร	ทักษะ ของครู	ทักษะ รวม	ทักษะ ของผู้ บริหาร	ทักษะ ของครู	ทักษะ รวม	ทักษะ ของผู้ บริหาร	ทักษะ ของครู	ทักษะ รวม	ทักษะ ของผู้ บริหาร	ทักษะ ของครู	ทักษะ รวม	ทักษะ ของผู้ บริหาร
การปฏิบัติการนิเทศการสอนภายใน โรงเรียนด้านการดำเนินการและ กิจกรรมการนิเทศการสอน	M	M	M	M	M	M	M	M	M	M	M	M	M	M	M	M
	3.67	3.98	3.83	3.63	3.88	3.76	3.56	3.57	3.57	3.62	3.81	3.72				
30. ในการสอนแต่ละครั้งครูตระหนัก ในความสำเร็จและสามารถแสดง ออกซึ่งทักษะสันติสนุนให้แก่เรียน รู้จักวางแผนและกำหนดกิจกรรม การเรียนรู้เพื่อให้บรรลุความ มุ่งหมายที่ตั้งไว้																
31. ในการสอนแต่ละครั้งครูตระหนัก ในความสำคัญและความสามารถ แสดงออกซึ่งทักษะสันติสนุนให้ นักเรียนร่วมอภิปราย แสดงความ คิดเห็นในการแก้ปัญหาและหรือ																

ตาราง 8 (ต่อ)

การปฏิบัติการนิเทศการสอนภายใน โรงเรียนด้านการดำเนินการและ กิจกรรมการนิเทศการสอน	โรงเรียนขนาดใหญ่			โรงเรียนขนาดกลาง			โรงเรียนขนาดเล็ก			รวมทุกขนาด		
	ทักษะ ของผู้ บริหาร M	ทักษะ ของครู ผู้สอน M	รวม M	ทักษะ ของผู้ บริหาร M	ทักษะ ของครู ผู้สอน M	รวม M	ทักษะ ของผู้ บริหาร M	ทักษะ ของครู ผู้สอน M	รวม M	ทักษะ ของผู้ บริหาร M	ทักษะ ของครู ผู้สอน M	รวม M
หาแนวทางดำเนินงานต่าง ๆ ร่วมกัน	3.89	4.11	4.00	3.57	3.85	3.71	3.49	3.65	3.57	3.65	3.87	3.77
32. ในการสอนแต่ละครั้งครูตระหนักใน ความสำคัญและสามารถแสดงออก ซึ่งทักษะเสริมแรง อันได้แก่ การชมเชยการยกย่อง และการ ยอมรับในความผิด การพูด การกระทำของนักเรียน เพื่อช่วย ให้นักเรียนมีความมั่นใจและกล้าคิด กล้าพูด กล้าทำมากยิ่งขึ้น	4.06	4.25	4.16	3.98	4.18	4.08	3.93	3.96	3.95	3.99	4.13	4.07

ตาราง 8 (ต่อ)

	โรงเรียนขนาดใหญ่			โรงเรียนขนาดกลาง			โรงเรียนขนาดเล็ก			รวมทุกขนาด		
	ทักษะ ของผู้ บริหาร M	ทักษะ ของครู ผู้สอน M	รวม M	ทักษะ ของผู้ บริหาร M	ทักษะ ของครู ผู้สอน M	รวม M	ทักษะ ของผู้ บริหาร M	ทักษะ ของครู ผู้สอน M	รวม M	ทักษะ ของผู้ บริหาร M	ทักษะ ของครู ผู้สอน M	รวม M
การปฏิบัติการนิเทศการสอนภายใน โรงเรียนด้านการดำเนินการและ กิจกรรมการนิเทศการสอน												
33. ในการสอนแต่ละครั้งครูตระหนัก ในความสำคัญและความสามารถ แสดงออกซึ่งทักษะการแสดง ความรัก ความช่วยเหลือเอื้ออาทร ต่อกันเรียน	4.03	4.35	4.19	4.02	4.20	4.11	3.74	3.78	3.76	3.93	4.11	4.03
34. ในการสอนแต่ละครั้งครูตระหนักใน ความสำคัญและความสามารถในการ แสดงออกซึ่งทักษะ/พฤติกรรมการ ให้คำปรึกษาที่พัฒนาระดับความคิดของ นักเรียนให้สูงขึ้น	3.86	4.10	3.98	3.84	3.92	3.88	3.67	3.68	3.68	3.79	3.90	3.85

ตาราง 8 (ต่อ)

	โรงเรียนขนาดใหญ่			โรงเรียนขนาดกลาง			โรงเรียนขนาดเล็ก			รวมทุกขนาด		
	ทัศนะ ของผู้ บริหาร	ทัศนะ ของครู ผู้สอน	รวม	ทัศนะ ของผู้ บริหาร	ทัศนะ ของครู ผู้สอน	รวม	ทัศนะ ของผู้ บริหาร	ทัศนะ ของครู ผู้สอน	รวม	ทัศนะ ของผู้ บริหาร	ทัศนะ ของครู ผู้สอน	รวม
	M	M	M	M	M	M	M	M	M	M	M	M
35. ในการสอนแต่ละครั้งครูตระหนัก ในความสำคัญและสามารถแสดง ออกซึ่งทักษะพฤติกรรมการเป็น นักฟังที่ดี โดยการลดการพูดการสั่ง การอบรมว่ากล่าว และการลงโทษ ให้น้อยลง	3.96	4.31	4.14	3.87	3.85	3.86	3.81	3.57	3.69	3.88	3.91	3.90

ตาราง 8 (ต่อ)

	โรงเรียนขนาดใหญ่			โรงเรียนขนาดกลาง			โรงเรียนขนาดเล็ก			รวมทุกขนาด		
	พัฒนา ของ ผู้ บริหาร	พัฒนา ของ ครู ผู้สอน	รวม	พัฒนา ของ ผู้ บริหาร	พัฒนา ของ ครู ผู้สอน	รวม	พัฒนา ของ ผู้ บริหาร	พัฒนา ของ ครู ผู้สอน	รวม	พัฒนา ของ ผู้ บริหาร	พัฒนา ของ ครู ผู้สอน	รวม
การปฏิบัติการนิเทศการสอนภายใน โรงเรียนดำเนินการดำเนินการและ กิจกรรมการนิเทศการสอน	M	M	M	M	M	M	M	M	M	M	M	M
	3.69	3.94	3.82	3.67	3.91	3.79	3.65	3.54	3.60	3.67	3.80	3.74
36. สามารถทำให้ครูตระหนักใน ความสำคัญและสามารถเก็บข้อมูล ของนักเรียนแต่ละคนเป็น อย่างดีในการช่วยเหลือ 37. พัฒนาครูให้ทักษะการแสวงหา การเตรียมการ และการใช้ วัสดุอุปกรณ์ประกอบ การสอน	4.03	3.95	3.99	3.47	3.68	3.58	3.21	3.56	3.39	3.57	3.73	3.66

ตาราง 8 (ต่อ)

	โรงเรียนขนาดใหญ่			โรงเรียนขนาดกลาง			โรงเรียนขนาดเล็ก			รวมทุกขนาด		
	ทักษะ ของผู้ บริหาร	ทักษะ ของผู้ สอน	รวม	ทักษะ ของผู้ บริหาร	ทักษะ ของผู้ สอน	รวม	ทักษะ ของผู้ บริหาร	ทักษะ ของผู้ สอน	รวม	ทักษะ ของผู้ บริหาร	ทักษะ ของผู้ สอน	รวม
	M	M	M	M	M	M	M	M	M	M	M	M
การปฏิบัติการนิเทศการสอนภายใน โรงเรียนด้านการดำเนินการและ กิจกรรมการนิเทศการสอน	4.44	4.11	4.28	3.64	3.98	3.81	3.47	3.76	3.62	3.85	3.95	3.90
38. ส่งเสริมให้ครูรู้จักให้ทรัพยากรใน ท้องถิ่นให้เกิดประโยชน์ต่อ การเรียนการสอน	4.09	3.97	4.03	3.52	3.84	3.68	3.46	3.26	3.36	3.69	3.69	3.69
39. มีการจัดหรือสนับสนุนให้ครู อาจารย์ไปพบนิเทศการต่าง ๆ ซึ่งเป็นประโยชน์ต่อการพัฒนาการ เรียนการสอน เช่น การผลิตและ การใช้สื่อ หนังสือหรือตำรา วิชาชีพครู												

ตาราง 8 (ต่อ)

	โรงเรียนขนาดใหญ่			โรงเรียนขนาดกลาง			โรงเรียนขนาดเล็ก				รวมทุกขนาด	
	ทัศนะ ของผู้ บริหาร M	ทัศนะ ของครู ผู้สอน M	รวม M	ทัศนะ ของผู้ บริหาร M	ทัศนะ ของครู ผู้สอน M	รวม M	ทัศนะ ของผู้ บริหาร M	ทัศนะ ของครู ผู้สอน M	รวม M	ทัศนะ ของผู้ บริหาร M	ทัศนะ ของครู ผู้สอน M	รวม M
การปฏิบัติการนิเทศการสอนภายใน โรงเรียนด้านการดำเนินการและ กิจกรรมการนิเทศการสอน												
40. ครูอาจารย์ได้รับการส่งเสริมให้ ไปศึกษาเพื่อเติมในระหว่าง ปิดภาคเรียน ในภาคค่ำ หรือ สัปดาห์ว่างเพื่อไปศึกษาต่อเติมเวลา	4.45	4.05	4.25	3.65	3.75	3.70	3.00	2.73	2.89	3.70	3.51	3.60
รวม	3.84	3.72	3.77	3.59	3.57	3.58	3.59	3.41	3.50	3.60	3.60	3.60

จากตาราง 8 แสดงให้เห็นว่า เมื่อพิจารณาการปฏิบัติการนิเทศการสอนภายในโรงเรียนประถมศึกษา สำนักงานสำนักงานการศึกษาจังหวัดอุบลราชธานี ในด้านการดำเนินการและกิจกรรมการนิเทศการสอนโดยรวมทุกข้อ พบว่า กลุ่มตัวอย่างทั้งหมดมีความเห็นว่าการปฏิบัติการนิเทศการสอนภายในโรงเรียน แต่ละขนาดปฏิบัติอยู่ในระดับค่อนข้างมาก ($M = 3.60$) โดยที่ผู้บริหารโรงเรียนและครูผู้สอน มีความเห็นว่าการปฏิบัติอยู่ในระดับค่อนข้างมากเช่นเดียวกัน และเมื่อพิจารณาการปฏิบัติการสอนภายในโรงเรียนแต่ละขนาดทุกขนาด พบว่า ส่วนใหญ่ปฏิบัติอยู่ในระดับค่อนข้างมาก ยกเว้นข้อต่อไปนี้ที่เห็นว่าปฏิบัติเพียงระดับปานกลาง ได้แก่

ข้อ 16 มีการพบปะหลังการสังเกตการสอนเพื่อร่วมกันพิจารณาและสรุปความก้าวหน้าของการสอน ($M = 3.47$)

ข้อ 18 มีการจัดอบรมสัมมนา โดยผู้ทรงคุณวุฒิมาบรรยายเพื่อให้เกิดความก้าวหน้าให้วิชาชีพอยู่เสมอ ($M = 3.01$)

ข้อ 19 มีการจัดสวัสดิการเรียนการสอนโดยครูผู้สอนดีเด่น ($M = 2.77$)

ข้อ 21 มีการจัดให้ครูอาจารย์ไปศึกษานอกสถานที่เพื่อเรียนรู้งานในอาชีพเพิ่มเติม ($M = 3.10$)

ข้อ 22 มีการจัดประชุมปฏิบัติการ เพื่อให้ครูอาจารย์ฝึกทดลองสอนแบบใหม่ ๆ เช่น การแสดงบทบาทสมมติ การสอนแบบจุลภาค การใช้สื่อและเทคโนโลยีทางการศึกษา ($M = 3.02$)

ข้อ 23 มีการส่งเสริมให้ครูอาจารย์ในโรงเรียนเขียนบทความเพื่อเผยแพร่วิธีการเรียนการสอน ($M = 3.01$)

และมีเพียง 1 ข้อ ที่เห็นว่าปฏิบัติได้เพียงระดับค่อนข้างน้อย คือ

ข้อ 20 มีการจัดสวัสดิการเรียนการสอนโดยเทปวีดีโอ ($M = 2.38$)

เมื่อพิจารณาการปฏิบัติการนิเทศการสอนภายในโรงเรียน ด้านการดำเนินการและกิจกรรมการนิเทศการสอนเป็นรายข้อ พบว่า ค่าเฉลี่ยรวมการปฏิบัติการนิเทศการสอนภายในโรงเรียนของโรงเรียนทุกขนาดในแต่ละรายข้อ ส่วนใหญ่ชี้ให้เห็นว่าโรงเรียนสังกัดสำนักงาน

การประถมศึกษาจังหวัดอุบลราชธานี มีการปฏิบัติอยู่ในระดับค่อนข้างมาก เมื่อแยกตามขนาดโรงเรียนเป็นดังนี้

โรงเรียนขนาดใหญ่ แต่ละรายข้อ กลุ่มตัวอย่างทั้งหมดเห็นว่า ปฏิบัติอยู่ในระดับค่อนข้างมาก และส่วนใหญ่มีค่าเฉลี่ยค่อนข้างมาก ยกเว้น ข้อต่อไปนี้ที่เห็นว่าการปฏิบัติอยู่ในระดับปานกลาง ได้แก่

ข้อ 20 มีการจัดสาขาการเรียนการสอนโดยเทววิทยาค้น (M = 3.27)

ข้อ 21 มีการจัดให้ครูอาจารย์โรงเรียนไปศึกษานอกสถานที่เพื่อเรียนรู้งานในอาชีพเพิ่มเติม (M = 3.31)

ข้อ 22 มีการจัดประชุมเชิงปฏิบัติการ เพื่อให้ครูอาจารย์ฝึกทดลองสอนแบบใหม่ ๆ เช่น การแสดงบทบาทสมมติ การสอนแบบจุลภาค การใช้สื่อและเทคโนโลยีทางการศึกษา (M = 3.35)

ข้อ 23 มีการส่งเสริมให้ครูอาจารย์ในโรงเรียนเขียนบทความเพื่อเผยแพร่วิธีการจัดการเรียนการสอน (M = 3.32)

โรงเรียนขนาดกลาง แต่ละรายข้อ กลุ่มตัวอย่างทั้งหมดเห็นว่าปฏิบัติอยู่ในระดับค่อนข้างมาก และส่วนใหญ่มีค่าเฉลี่ยค่อนข้างสูง ยกเว้นข้อต่อไปนี้ ที่เห็นว่าการปฏิบัติอยู่ในระดับปานกลาง ได้แก่

ข้อ 11 มีการให้คำปรึกษา ก่อนเข้าสังเกตการสอน เพื่อร่วมกันปรับปรุงแผนการสอน (M = 3.46)

ข้อ 13 มีการศึกษาและใช้เทคนิคการสังเกตการสอนใช้ชั้นเรียนอย่างได้ผลและเป็นที่พอใจแก่ครูผู้สอน (M = 3.43)

ข้อ 16 มีการพบปะหลังการสังเกตการสอน เพื่อร่วมกันพิจารณาและสรุปความก้าวหน้าของการสอน (M = 3.3.43)

ข้อ 18 มีการจัดอบรมสัมมนา โดยผู้ทรงคุณวุฒิมาบรรยาย เพื่อให้เกิดความก้าวหน้าในวิชาชีพอยู่เสมอ (M = 2.98)

ข้อ 19 มีการจัดการสาธิตการเรียนการสอนโดยครูผู้สอนดีเด่น (M = 2.65)

ข้อ 22 มีการจัดประชุมเชิงปฏิบัติการ เพื่อให้ครูอาจารย์ฝึกทดลองสอนแบบใหม่ ๆ เช่น การแสดงบทบาทสมมติ การสอนแบบจุลภาพ การใช้สื่อและเทคโนโลยีทางการศึกษา (M = 2.96)

ข้อ 23 มีการส่งเสริมให้ครูอาจารย์ในโรงเรียน เขียนบทความเพื่อเผยแพร่วิธีการจัดการเรียนการสอน (M = 2.97)

ส่วนรายชื่อที่ผู้บริหารโรงเรียนและครูผู้สอนเห็นว่า โรงเรียนขนาดกลางปฏิบัติได้เพียงระดับค่อนข้างน้อยคือ ข้อ 20 ที่ว่า มีการจัดสวัสดิการการเรียนการสอนโดยครูผู้สอนดีเด่น (M = 2.13)

โรงเรียนขนาดเล็ก ผู้บริหารโรงเรียนและครูผู้สอน เห็นว่า การปฏิบัติการสอนภายในโรงเรียนประถมศึกษาขนาดเล็กนั้น ปฏิบัติได้เพียงระดับปานกลาง (M = 3.50) แต่ผู้บริหารโรงเรียนเห็นว่า ปฏิบัติในระดับค่อนข้างมาก (M = 3.59) โดยที่ครูผู้สอนเห็นว่าปฏิบัติได้เพียงระดับค่อนข้างน้อย (M = 3.41) และเมื่อพิจารณารายชื่อ พบว่า ทั้งผู้บริหารโรงเรียนและครูผู้สอน มีความเห็นว่าในเรื่องที่โรงเรียนขนาดเล็กปฏิบัติได้ในระดับปานกลางได้แก่

ข้อ 4 การเยี่ยมชั้นเรียนเพื่อการนิเทศการสอนซึ่งกันและกันอย่างต่อเนื่อง (M = 2.98)

ข้อ 5 การนิเทศโดยการเยี่ยมชั้นเรียนเพื่อพัฒนาการสอนในโรงเรียน (M = 2.95)

ข้อ 6 ครูอาจารย์ได้รับคำแนะนำให้มีความเข้าใจ และยอมรับความสำคัญของทักษะ และพฤติกรรมการสอนแบบต่าง ๆ ที่มีผลต่อการเรียนรู้และพัฒนาการของเด็ก (M = 3.44)

ข้อ 7 คณะครูอาจารย์มีการพิจารณาโดยศึกษาและกำหนดทักษะ/พฤติกรรมการสอนที่มีคุณภาพ (M = 3.37)

ข้อ 10 คณะครูอาจารย์พยายามจัดลำดับขั้นตอนและใช้กิจกรรมการเรียนการสอนอย่างหลากหลายและมีคุณภาพ (M = 3.39)

ข้อ 12 การให้คำปรึกษา ก่อนสังเกตการสอน ทำให้ครูสบายใจ และมั่นใจในการสอน (M = 3.23)

ข้อ 13 การศึกษาและใช้เทคนิคการสังเกตการสอนในชั้นเรียนอย่างได้ผล และเป็น
ที่พอใจแก่ครูผู้สอน ($M = 3.01$)

ข้อ 14 ผู้นิเทศและผู้รับการนิเทศสามารถสร้างและเลือกใช้เครื่องมือในการพัฒนา
การเรียนการสอนได้อย่างเหมาะสมกับความมุ่งหมายของการนิเทศ ($M = 3.07$)

ข้อ 15 การบันทึกพฤติกรรมการสอนของครูตามความมุ่งหมายของการนิเทศ
($M = 3.25$)

ข้อ 16 การพบปะหลังการสังเกตการสอน เพื่อร่วมกันสรุปความก้าวหน้า
($M = 3.12$)

ข้อ 21 การจัดให้ครูอาจารย์ไปศึกษานอกสถานที่ เพื่อเรียนรู้งานในอาชีพเพิ่มเติม
($M = 2.71$)

ข้อ 22 การจัดประชุมเชิงปฏิบัติการ เพื่อให้ครูอาจารย์ฝึกทดลองสอนแบบใหม่ ๆ
เช่น การแสดงบทบาทสมมติ การสอนแบบจุลภาพ การใช้สื่อเทคโนโลยีทางการศึกษา
($M = 2.85$)

ข้อ 23 การส่งเสริมให้ครูอาจารย์เขียนบทบาทเผยแพร่วิธีสอน ($M = 2.82$)

ข้อ 24 การเสนอแนะและสนับสนุนให้ครูอาจารย์แสวงหาแหล่งค้นคว้าทางวิชาการ
และจัดเตรียมเอกสารที่เกี่ยวข้อง ($M = 3.43$)

ข้อ 26 การนิเทศการสอนภายในโรงเรียนช่วยให้การสอนของครูเป็นไปตามกำหนด
การสอนที่วางไว้ ($M = 3.48$)

ข้อ 27 การนิเทศการสอนภายในโรงเรียนช่วยให้ครูอาจารย์สามารถจัดพฤติกรรมการ
การสอนที่ไม่เป็นประโยชน์ต่อการเรียนการสอนของเด็ก ($M = 3.44$)

ข้อ 37 ในการสอนแต่ละครั้งครูตระหนักในทักษะการแสวงหา การเตรียมการ และ
การใช้วัสดุอุปกรณ์การสอน ($M = 3.39$)

ข้อ 39 มีการสนับสนุนให้ครูอาจารย์ไปชมนิทรรศการต่าง ๆ ที่เป็นประโยชน์ต่อ
การพัฒนาการเรียนการสอน เช่น การผลิตสื่อ ($M = 3.36$)

ข้อ 40 ครูอาจารย์ได้รับการส่งเสริมให้ไปศึกษาต่อเพิ่มเติมในระหว่างปิดภาคเรียน
ในภาคค่ำ หรือสอนชิงทุนไปศึกษาต่อในเวลา ($M = 2.89$)

ส่วนในเรื่องที่ผู้บริหารโรงเรียนและครูผู้สอนเห็นว่า โรงเรียนปฏิบัติได้เพียงในระดับค่อนข้างน้อย ได้แก่

ข้อ 18 การจัดสัมมนาโดยผู้ทรงคุณวุฒิมาบรรยายเพื่อให้เกิดความก้าวหน้าในวิชาชีพ (M = 2.27)

ข้อ 19 การจัดสัณติการสอนโดยครูผู้สอนดีเด่น (M = 2.21)

ข้อ 20 การจัดสัณติการเรียนการสอนโดยเทปวีดิทัศน์ (M = 2.00)

6. วิเคราะห์การปฏิบัติการนิเทศการสอนภายในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดอุบลราชธานี ด้านการใช้หลักการและวิธีการนิเทศการสอนภายในโรงเรียน 3 ขนาด คือ ขนาดใหญ่ ขนาดกลาง และขนาดเล็ก ตามทัศนะของผู้บริหารโรงเรียนและครูผู้สอน

ตาราง 9 แสดงการวิเคราะห์การปฏิบัติการในเทศการสอนภายในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษา จังหวัด
อุบลราชธานี ด้านการใช้หลักการและวิธีการในเทศการสอนภายในโรงเรียน 3 ขนาด ได้แก่ ขนาดใหญ่ ขนาดกลาง และขนาดเล็ก
ตามทัศนะของผู้บริหารโรงเรียน และครูผู้สอน

การปฏิบัติการในเทศการสอนภายใน โรงเรียนด้านการใช้หลักการและวิธี การในเทศการสอน	โรงเรียนขนาดใหญ่			โรงเรียนขนาดกลาง			โรงเรียนขนาดเล็ก			รวมทุกขนาด		
	ทัศนะ ของผู้ บริหาร	ทัศนะ ของครู ผู้สอน	รวม	ทัศนะ ของผู้ บริหาร	ทัศนะ ของครู ผู้สอน	รวม	ทัศนะ ของผู้ บริหาร	ทัศนะ ของครู ผู้สอน	รวม	ทัศนะ ของผู้ บริหาร	ทัศนะ ของครู ผู้สอน	รวม
1. ผู้ร่วมงานในเทศการสอนต่างยึดถือ หลักให้การยอมรับนับถือซึ่งกันและกัน เสมอ โดยสนับสนุนให้ครูได้ร่วมคิด ตัดสินใจ ในการวางแผนดำเนินงาน และประเมินผลต่าง ๆ ของ โรงเรียน	3.92	3.97	3.95									
2. ผู้ร่วมงานในเทศการสอนต่างพยายามที่จะ ร่วมมือกันแสวงหาทางนำเอา ทฤษฎีมาใช้ในการปฏิบัติการในเทศ การสอน	3.81	3.84	3.83	3.81	3.79	3.80	3.78	3.35	3.57	3.80	3.66	3.73

ตาราง 9 (ต่อ)

	โรงเรียนขนาดใหญ่			โรงเรียนขนาดกลาง			โรงเรียนขนาดเล็ก			รวมทุกขนาด		
	ทัศนะ ของผู้ บริหาร M	ทัศนะ ของครู ผู้สอน M	รวม M	ทัศนะ ของผู้ บริหาร M	ทัศนะ ของครู ผู้สอน M	รวม M	ทัศนะ ของผู้ บริหาร M	ทัศนะ ของครู ผู้สอน M	รวม M	ทัศนะ ของผู้ บริหาร M	ทัศนะ ของครู ผู้สอน M	รวม M
การปฏิบัติการนิเทศการสอนภายใน โรงเรียนด้านการใช้หลักการและวิธี การนิเทศการสอน	4.29	4.01	4.15	4.17	3.98	4.08	3.95	4.08	4.01	4.18	3.98	4.07
3. สิ่งพึงปรารถนาอย่างยิ่งของการ นิเทศการสอนภายในโรงเรียน คือ ให้ครูทุกคนสามารถนิเทศกันเองได้												
4. โรงเรียนถือหลักว่า การจัดการ การนิเทศการสอนเป็นวิธีการพัฒนา ในวิชาชีพการสอนที่จะต้องทำกัน อย่างต่อเนื่อง	4.28	4.06	4.17	4.23	3.97	4.10	4.18	3.91	4.05	4.23	3.98	4.10
5. มีการกำหนดขั้นตอนและขอบข่ายงาน ที่ครูแต่ละคนจะต้องรับผิดชอบอย่าง ชัดเจน	4.38	4.00	4.19	4.26	3.98	4.12	4.17	3.87	4.02	4.27	3.95	4.11

การปฏิบัติการนิเทศการสอนภายใน โรงเรียนด้านการใช้หลักการและวิธี การนิเทศการสอน	โรงเรียนขนาดใหญ่			โรงเรียนขนาดกลาง			โรงเรียนขนาดเล็ก			รวมทุกขนาด		
	ทักษะ ของผู้ บริหาร	ทักษะ ของครู ผู้สอน	รวม	ทักษะ ของผู้ บริหาร	ทักษะ ของครู ผู้สอน	รวม	ทักษะ ของผู้ บริหาร	ทักษะ ของครู ผู้สอน	รวม	ทักษะ ของผู้ บริหาร	ทักษะ ของครู ผู้สอน	รวม
6. บุคลากรทุกฝ่ายในโรงเรียนมีส่วน ร่วมในการจัดทำแผนปฏิบัติงาน ประจำปี	4.19	4.05	4.12	4.08	3.93	4.01	3.93	3.90	3.92	4.07	3.96	4.01
7. โรงเรียนพยายามช่วยเหลือครูที่มี ปัญหาทางด้านส่วนตัวและด้านการสอน	4.43	4.96	4.56	4.10	4.10	4.10	3.87	3.94	4.18	4.22	4.20	
8. ผู้ให้เทศาภิบาลเป็นกันเอง และใช้ หลักมนุษยสัมพันธ์อันดีกับครูทุกคนใน โรงเรียน	4.35	4.36	4.36	4.29	4.00	4.15	4.17	3.97	4.07	4.27	4.11	4.18
9. มีการจัดสภาพการทำงานที่ดี มี บรรยากาศในการทำงานที่เสรีและ สงบสุข	3.96	3.98	4.97	3.97	3.77	3.87	3.96	3.98	3.97	3.91	3.94	

ตาราง 9 (ต่อ)

	โรงเรียนขนาดใหญ่				โรงเรียนขนาดกลาง				โรงเรียนขนาดเล็ก				รวมทุกขนาด			
	พัฒนา ของ ผู้ บริหาร	พัฒนา ของ ครู ผู้สอน	รวม	พัฒนา ของ ผู้ บริหาร	พัฒนา ของ ครู ผู้สอน	รวม	พัฒนา ของ ผู้ บริหาร	พัฒนา ของ ครู ผู้สอน	รวม	พัฒนา ของ ผู้ บริหาร	พัฒนา ของ ครู ผู้สอน	รวม	พัฒนา ของ ผู้ บริหาร	พัฒนา ของ ครู ผู้สอน	รวม	พัฒนา ของ ผู้ บริหาร
การปฏิบัติการนิเทศการสอนภายใน โรงเรียนด้านการให้หลักการและวิธี การนิเทศการสอน	M	M	M	M	M	M	M	M	M	M	M	M	M	M	M	M
	3.97	3.67	3.82	3.96	3.68	3.82	3.95	3.75	3.85	3.96	3.70	3.82	3.96	3.70	3.82	3.96
10. โรงเรียนมีการประชาสัมพันธ์ ด้วยรูปแบบต่าง ๆ ให้ทุกฝ่ายที่ เกี่ยวข้องได้รับทราบความสำคัญ และการดำเนินงานนิเทศการสอน อย่างต่อเนื่อง ซึ่งมีผลทำให้งาน ดำเนินไปด้วยความราบรื่น																
11. โรงเรียนให้เสรีภาพทางวิชาการ แก่ครูอาจารย์อย่างเต็มที่ในการ ทำการสอนและการพัฒนาการเรียน การสอน	4.39	4.24	4.32	4.38	4.11	4.25	4.22	4.07	4.15	4.33	4.14	4.22	4.33	4.14	4.22	4.33

การปฏิบัติการนิเทศการสอนภายใน โรงเรียนด้านการใช้หลักการและวิธี การนิเทศการสอน	โรงเรียนขนาดใหญ่			โรงเรียนขนาดกลาง			โรงเรียนขนาดเล็ก			รวมทุกขนาด		
	ทัศนะ ของผู้ บริหาร	ทัศนะ ของครู ผู้สอน	รวม	ทัศนะ ของผู้ บริหาร	ทัศนะ ของครู ผู้สอน	รวม	ทัศนะ ของผู้ บริหาร	ทัศนะ ของครู ผู้สอน	รวม	ทัศนะ ของผู้ บริหาร	ทัศนะ ของครู ผู้สอน	รวม
	M	M	M	M	M	M	M	M	M	M	M	M
12. โรงเรียนเสนอแนะให้ครูอาจารย์ ปรับปรุงและทดลองวิธีสอน โดย ถือว่าความก้าวหน้าย่อมเกิดไม่ได้ โดยปราศจากการปรับปรุง เปลี่ยนแปลง	4.14	4.15	4.15	4.13	3.84	3.99	4.12	3.62	3.87	4.13	3.87	3.99
13. โรงเรียนมุ่งสร้างความสัมพันธ์ และสร้างทีมงานให้เกิดขึ้นใน หมู่คณะอาจารย์	4.42	4.22	4.32	4.35	4.01	4.18	3.95	3.89	4.92	4.24	4.04	4.13

ตาราง 9 (ต่อ)

การปฏิบัติการนี้ ทศการสอนภายใน โรงเรียนด้านการใช้หลักการและวิธี การนี้ ทศการสอน	โรงเรียนขนาดใหญ่			โรงเรียนขนาดกลาง			โรงเรียนขนาดเล็ก			รวมทุกขนาด		
	ทักษะ ของผู้ บริหาร	ทักษะ ของครู ผู้สอน	รวม	ทักษะ ของผู้ บริหาร	ทักษะ ของครู ผู้สอน	รวม	ทักษะ ของผู้ บริหาร	ทักษะ ของครู ผู้สอน	รวม	ทักษะ ของผู้ บริหาร	ทักษะ ของครู ผู้สอน	รวม
	M	M	M	M	M	M	M	M	M	M	M	M
14. โรงเรียนพยาบาลทำให้ครูอาจารย์ ร่วมงานนี้ ทศด้วยความสบายใจ ไม่ได้เกิดความพอใจหรือกังวล ใจมากนัก	4.35	4.13	4.24	4.25	4.10	4.18	4.24	4.05	4.15	4.28	4.06	4.16
15. โรงเรียนยอมรับและสามารถให้ ความแตกต่างระหว่างบุคคลให้เกิด ประโยชน์ต่องานนี้ ทศ	4.34	4.05	4.20	4.26	3.94	4.10	4.18	3.77	3.98	4.26	3.92	4.08

การปฏิบัติการนิเทศการสอนภายใน โรงเรียนด้านการใช้หลักการเรียนรู้ การนิเทศการสอน	โรงเรียนขนาดใหญ่			โรงเรียนขนาดกลาง			โรงเรียนขนาดเล็ก			รวมทุกขนาด		
	โรงเรียนขนาดใหญ่			โรงเรียนขนาดกลาง			โรงเรียนขนาดเล็ก			รวมทุกขนาด		
	ทักษะ ของผู้ บริหาร	ทักษะ ของครู ผู้สอน	ทักษะ รวม	ทักษะ ของผู้ บริหาร	ทักษะ ของครู ผู้สอน	ทักษะ รวม	ทักษะ ของผู้ บริหาร	ทักษะ ของครู ผู้สอน	ทักษะ รวม	ทักษะ ของผู้ บริหาร	ทักษะ ของครู ผู้สอน	รวม
	M	M	M	M	M	M	M	M	M	M	M	M
16. โรงเรียนใช้หลักการเรียนรู้แบบ ประชาธิปไตยอันได้แก่ การยอมรับ นับถือและส่งเสริมให้ครูอาจารย์มี ส่วนร่วมในการวางแผนดำเนินงาน และประเมินผลงานต่าง ๆ ของ โรงเรียนอยู่เสมอ	4.43	4.11	4.27	4.36	4.08	4.22	4.20	4.05	4.13	4.33	4.08	4.20
17. ผู้บริหารหรือผู้ดำเนินการนิเทศและคณะ ทำงานนิเทศเป็นผู้มีความรู้และ บุคลิกภาพเหมาะสม เป็นที่นำ เลื่อมใสศรัทธา	4.42	4.17	4.30	4.11	3.98	4.05	3.95	3.97	3.96	4.16	4.04	4.09

	โรงเรียนขนาดใหญ่			โรงเรียนขนาดกลาง			โรงเรียนขนาดเล็ก			รวมทุกขนาด		
	ทักษะ	พัฒนา	รวม	ทักษะ	พัฒนา	รวม	ทักษะ	พัฒนา	รวม	ทักษะ	พัฒนา	รวม
	ของครู	ผู้สอน	M	ของครู	ผู้สอน	M	ของครู	ผู้สอน	M	ของครู	ผู้สอน	M
การปฏิบัติการนิเทศการสอนภายในโรงเรียนด้านการใช้หลักการและวิธีการนิเทศการสอน	4.27	4.00	4.14	4.05	3.91	3.98	3.89	3.73	3.81	4.07	3.88	3.97
18. ผู้บริหารหรือผู้นำการนิเทศเอาใจใส่ทำการนิเทศด้วยความจริงจังจริงใจ และเพิ่มโอกาสให้ครูอาจารย์ได้มีส่วนร่วม												
19. ผู้บริหารหรือผู้นำการนิเทศการสอนภายในโรงเรียนเป็นผู้มีความรู้ความสามารถในการนิเทศการบริหาร เป็นที่ยอมรับนับถือแก่คณะครูอาจารย์	4.25	4.15	4.20	4.14	3.93	4.04	3.58	3.89	3.74	3.99	3.99	3.99

ตาราง 9 (ต่อ)

	โรงเรียนขนาดใหญ่			โรงเรียนขนาดกลาง			โรงเรียนขนาดเล็ก			รวมทุกขนาด		
	ทักษะ	ทักษะ	ทักษะ	ทักษะ	ทักษะ	ทักษะ	ทักษะ	ทักษะ	ทักษะ	ทักษะ	ทักษะ	ทักษะ
	ของผู้บริหาร	ของครู	รวม	ของผู้บริหาร	ของครู	รวม	ของผู้บริหาร	ของครู	รวม	ของผู้บริหาร	ของครู	รวม
การปฏิบัติการนิเทศการสอนภายในโรงเรียนด้านการให้หลักการและวิธีการนิเทศการสอน	M	M	M	M	M	M	M	M	M	M	M	M
	3.78	3.90	3.84	3.71	3.85	3.78	3.64	3.80	3.70	3.71	3.85	3.79
	4.18	3.81	4.50	3.52	3.66	3.59	3.49	3.39	3.44	3.73	3.62	3.67
20. โรงเรียนนิเทศการ วิธีการนิเทศที่คิดและเพียงพอกที่จะทำให้ครูอาจารย์พัฒนาการสอนได้จริง												
21. การนิเทศการสอนภายในโรงเรียนดำเนินการเป็นอย่างดีมีระบบ มีขั้นตอน												
22. การดำเนินการนิเทศการสอนต่อเนื่อง ขั้นตอนและวิธีการสอนที่ดี เป็นที่ตกลงและยอมรับจากคณะครูอาจารย์ ผู้ร่วมงานการนิเทศการสอนภายในโรงเรียนทุกฝ่าย	4.01	3.87	3.94	3.93	3.81	3.91	3.78	3.85	3.85	3.95	3.82	3.88

ตาราง 9 (ต่อ)

	โรงเรียนขนาดใหญ่			โรงเรียนขนาดกลาง			โรงเรียนขนาดเล็ก			รวมทุกขนาด		
	ทักษะ ของผู้ บริหาร	ทักษะ ของครู ผู้สอน	รวม	ทักษะ ของผู้ บริหาร	ทักษะ ของครู ผู้สอน	รวม	ทักษะ ของผู้ บริหาร	ทักษะ ของครู ผู้สอน	รวม	ทักษะ ของผู้ บริหาร	ทักษะ ของครู ผู้สอน	รวม
การปฏิบัติการนิเทศการสอนภายใน โรงเรียนด้านการใช้หลักการและวิธี การนิเทศการสอน	M	M	M	M	M	M	M	M	M	M	M	M
23. ผู้ร่วมงานนิเทศทุกฝ่าย เห็นความ สำคัญและสามารถนำหลักการให้ คำปรึกษาทางอ้อม เพื่อช่วยให้ครู มีกำลังใจ และได้ประเมินตนเอง ให้ได้มากที่สุด	4.07	3.91	3.99	4.00	3.77	3.89	3.93	3.42	3.68	4.00	3.70	3.84
24. ครูอาจารย์ทุกคน มีโอกาสได้รับ การยกย่องให้เป็นผู้นำในการทำ งานที่ตนถนัด	4.16	4.12	4.14	4.12	3.99	4.06	4.11	3.89	4.00	4.13	4.00	4.06

ตาราง 9 (ต่อ)

	โรงเรียนขนาดใหญ่			โรงเรียนขนาดกลาง			โรงเรียนขนาดเล็ก			รวมทุกขนาด		
	ทัศนะ ของผู้ บริหาร	ทัศนะ ของครู ผู้สอน	รวม	ทัศนะ ของผู้ บริหาร	ทัศนะ ของครู ผู้สอน	รวม	ทัศนะ ของผู้ บริหาร	ทัศนะ ของครู ผู้สอน	รวม	ทัศนะ ของผู้ บริหาร	ทัศนะ ของครู ผู้สอน	รวม
การปฏิบัติการนิเทศการสอนภายใน โรงเรียนด้านการใช้หลักการและวิธี การนิเทศการสอน	M	M	M	M	M	M	M	M	M	M	M	M
25. การนิเทศการสอนภายใน โรงเรียนจะเริ่มต้นจากสภาพปัญหา สิ่งแวดล้อมและทรัพยากรเท่าที่มี อยู่	4.10	3.80	4.45	4.08	3.92	4.00	3.97	4.01	3.99	4.05	3.91	3.98
รวม	4.21	4.03	4.12	3.73	4.15	3.94	3.98	3.72	3.85	4.08	3.93	4.01
รวมทั้งสิ้น	3.95	3.79	3.91	3.76	3.76	3.72	3.73	3.50	3.63	3.80	3.73	3.76

จากตาราง 9 แสดงให้เห็นว่า เมื่อพิจารณาการปฏิบัติการนิเทศการสอนภายในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดอุบลราชธานี ในด้านการใช้หลักการและวิธีการนิเทศการสอนภายในโรงเรียน โดยรวมทุกข้อ พบว่า กลุ่มตัวอย่างทั้งหมดมีความเห็นว่า ปฏิบัติอยู่ในระดับค่อนข้างมาก ($M = 4.01$) และพบว่ากลุ่มตัวอย่างแต่ละฝ่ายคือฝ่ายผู้บริหารโรงเรียน และฝ่ายครูผู้สอนก็เห็นว่า โรงเรียนในสังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดอุบลราชธานี มีการปฏิบัติค่อนข้างมากเช่นเดียวกัน

เมื่อพิจารณาการปฏิบัติการนิเทศการสอนภายในโรงเรียน ด้านการใช้หลักการและวิธีการนิเทศการสอนภายในโรงเรียนแต่ละขนาด ทุกขนาด และรายข้อพบว่า กลุ่มตัวอย่างทั้งหมดเห็นว่าการปฏิบัติค่อนข้างมาก ทุกขนาดและทุกข้อ

7. วิเคราะห์การปฏิบัติการนิเทศการสอนภายในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดอุบลราชธานี ที่เป็นโรงเรียนกึ่งคาร ด้านการเตรียมความพร้อมในการนิเทศการสอนภายในโรงเรียน 3 ขนาด คือ ขนาดใหญ่ ขนาดกลาง และขนาดเล็ก ตามทัศนะของผู้บริหารโรงเรียน และครูผู้สอน

ตาราง 10 การปฏิบัติการนิเทศการสอนภายในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดอุบลราชธานี ที่เป็นโรงเรียนกวดวิชา ด้านความพร้อมในการนิเทศการสอนภายในโรงเรียน 3 ขนาด ได้แก่ ขนาดใหญ่ ขนาดกลาง และขนาดเล็ก ตามทัศนะของผู้บริหารโรงเรียนและครูผู้สอน

	โรงเรียนขนาดใหญ่			โรงเรียนขนาดกลาง			โรงเรียนขนาดเล็ก			รวมทุกขนาด		
	ทัศนะ ของผู้ บริหาร	ทัศนะ ของครู ผู้สอน	รวม	ทัศนะ ของผู้ บริหาร	ทัศนะ ของครู ผู้สอน	รวม	ทัศนะ ของผู้ บริหาร	ทัศนะ ของครู ผู้สอน	รวม	ทัศนะ ของผู้ บริหาร	ทัศนะ ของครู ผู้สอน	รวม
การปฏิบัติการนิเทศการสอนภายในโรงเรียนด้านการเตรียมความพร้อมในการนิเทศการสอน	M	M	M	M	M	M	M	M	M	M	M	M
	4.09	3.89	3.98	3.90	3.79	3.89	3.96	3.72	3.84	4.01	3.79	3.90
1. โรงเรียนมีการประชาสัมพันธ์ด้วยรูปแบบต่าง ๆ เพื่อให้บุคลากรทุกฝ่ายรู้จักการนิเทศการสอนภายในโรงเรียน												
2. มีการพัฒนาผู้บริหารโรงเรียนและครูผู้สอนใหม่มีความรู้ความสามารถในการนิเทศการสอนเพื่อเป็นผู้นำและสามารถประสานงานได้อย่างแท้จริง	4.07	3.75	3.91	3.87	3.73	3.80	3.82	3.74	3.78	3.92	3.74	3.83

ตาราง 10 (ต่อ)

การปฏิบัติการนี้เทศการสอนภายใน โรงเรียนด้านการเตรียมความพร้อม ในการนี้เทศการสอน	โรงเรียนขนาดใหญ่			โรงเรียนขนาดกลาง			โรงเรียนขนาดเล็ก			รวมทุกขนาด		
	ทักษะ ของผู้ บริหาร	ทักษะ ของครู ผู้สอน	รวม	ทักษะ ของผู้ บริหาร	ทักษะ ของครู ผู้สอน	รวม	ทักษะ ของผู้ บริหาร	ทักษะ ของครู ผู้สอน	รวม	ทักษะ ของผู้ บริหาร	ทักษะ ของครู ผู้สอน	รวม
	M	M	M	M	M	M	M	M	M	M	M	M
3. มีการพัฒนาหัวหน้ากลุ่มประสบการณ์ ให้มีความรู้ความสามารถใน การนี้เทศ เพื่อเป็นหลักการใน การนี้เทศการพัฒนาการเรียนการสอน ในกลุ่มประสบการณ์ของตน	3.83	3.62	3.73	3.78	3.52	3.65	3.67	3.48	3.58	3.76	3.54	3.65
	4.20	4.11	4.16	4.06	4.02	4.08	4.01	3.90	3.96	4.09	4.01	4.05
4. โรงเรียนมีความมุ่งหมายในการจัด การศึกษาอย่างชัดเจนและมีการ ทบทวนให้คณะครูอาจารย์ ได้ ตระหนักอยู่เสมอ												

ตาราง 10 (ต่อ)

	โรงเรียนขนาดใหญ่			โรงเรียนขนาดกลาง			โรงเรียนขนาดเล็ก			รวมทุกขนาด		
	ที่คณะ ของผู บริหาร M	ที่คณะ ของครู ผู้สอน M	รวม M	ที่คณะ ของผู บริหาร M	ที่คณะ ของครู ผู้สอน M	รวม M	ที่คณะ ของผู บริหาร M	ที่คณะ ของครู ผู้สอน M	รวม M	ที่คณะ ของผู บริหาร M	ที่คณะ ของครู ผู้สอน M	รวม M
การปฏิบัติการนี้เพื่อการสอนภายใน โรงเรียนดำเนินการเตรียมความพร้อม ในการนี้เพื่อการสอน	4.31	4.07	4.19	4.20	3.95	4.08	4.19	3.86	4.03	4.24	3.96	4.10
5. โรงเรียนมีการกำหนดนโยบาย การจัดการเรียนการสอนและวิธี ปกครองดูแลนักเรียนที่ดี พร้อมทั้งทำ ให้นักเรียนมีคุณภาพตามความ มุ่งหมายที่ตั้งไว้												
6. ครูอาจารย์ทุกคนได้รับทราบและ เข้าใจในนโยบายการปกครอง และ แนวการจัดการเรียนการสอนที่ โรงเรียนกำหนด	4.22	3.94	4.08	3.97	3.90	3.94	3.78	3.89	3.84	3.99	3.91	3.95

	โรงเรียนขนาดใหญ่			โรงเรียนขนาดกลาง			โรงเรียนขนาดเล็ก			รวมทุกขนาด		
	ทัศนะ ของผู้ บริหาร	ทัศนะ ของครู ผู้สอน	รวม	ทัศนะ ของผู้ บริหาร	ทัศนะ ของครู ผู้สอน	รวม	ทัศนะ ของผู้ บริหาร	ทัศนะ ของครู ผู้สอน	รวม	ทัศนะ ของผู้ บริหาร	ทัศนะ ของครู ผู้สอน	รวม
	M	M	M	M	M	M	M	M	M	M	M	M
7. ครูอาจารย์ส่วนใหญ่ต่างมีวิทยุกำลัง ใจที่จะร่วมมือจะร่วมกันพัฒนา การสอนให้ก้าวหน้า	3.87	3.72	3.80	3.85	3.62	3.74	3.38	3.40	3.39	3.70	3.58	3.64
	4.32	3.91	4.12	4.30	3.87	4.09	4.25	3.83	4.04	4.29	3.87	4.08
8. โรงเรียนได้พยายามสร้างความ เข้าใจในหลักการนี้เทศปัจจุบัน ซึ่งมีลักษณะร่วมกัน พัฒนาการเรียน การสอนให้แก่คณะครู อาจารย์ ก่อนการปฏิบัติการนี้เทศ												

ตาราง 10 (ต่อ)

การปฏิบัติการนิเทศการสอนภายใน โรงเรียนด้านการเตรียมความพร้อม ในการนิเทศการสอน	โรงเรียนขนาดใหญ่				โรงเรียนขนาดกลาง				โรงเรียนขนาดเล็ก				รวมทุกขนาด			
	พัฒนาระดับ		พัฒนาระดับ		พัฒนาระดับ		พัฒนาระดับ		พัฒนาระดับ		พัฒนาระดับ		พัฒนาระดับ		พัฒนาระดับ	
	พัฒนา ผู้สอน	พัฒนา ครู	พัฒนา รวม	พัฒนา ผู้บริหาร	พัฒนา ผู้สอน	พัฒนา ครู	พัฒนา รวม	พัฒนา ผู้บริหาร	พัฒนา ผู้สอน	พัฒนา ครู	พัฒนา รวม	พัฒนา ผู้บริหาร	พัฒนา ผู้สอน	พัฒนา ครู	พัฒนา รวม	พัฒนา ผู้บริหาร
	3.88	3.64	3.76	3.71	3.61	3.66	3.66	3.27	3.49	3.38	3.62	3.58	3.60	3.53	3.47	3.35
9. มีการพัฒนาครูอาจารย์ให้มีความรู้ ความเข้าใจในขั้นตอนการนิเทศ การสอนอย่างชัดเจน	3.56	3.48	3.52	3.60	3.46	3.53	3.61	3.61	3.47	3.54	3.59	3.47	3.53	3.47	3.35	3.65
10. แผนงาน/โครงการนิเทศที่โรงเรียน จัดทำขึ้น เพื่อแก้ปัญหาเป็นที่ยอมรับ ของครูอาจารย์ส่วนใหญ่	4.01	3.45	3.73	3.93	3.32	3.63	3.91	3.28	3.60	3.95	3.65	3.65	3.65	3.65	3.65	3.65
11. มีการนำเอาข้อมูลที่ได้จากการ สำรวจปัญหาและความต้องการของ ครูมาใช้ในการตั้งเป้าหมายของ การทำงานแผนการนิเทศ																

การปฏิบัติการนิเทศการสอนภายใน โรงเรียนด้านการเตรียมความพร้อม ในการนิเทศการสอน	โรงเรียนขนาดใหญ่			โรงเรียนขนาดกลาง			โรงเรียนขนาดเล็ก			รวมทุกขนาด		
	ทัศนะ ของผู้ บริหาร		รวม	ทัศนะ ของผู้ บริหาร		รวม	ทัศนะ ของผู้ บริหาร		รวม	ทัศนะ ของผู้ บริหาร		รวม
	M	M		M	M		M	M		M	M	
12. มีการจัดลำดับความต้องการจำเป็น ที่จะปรับปรุงและพัฒนาการเรียน การสอนตามลำดับความสำคัญของ ปัญหา	4.30	3.50	3.90	4.27	3.48	3.88	4.15	3.40	3.78	4.24	3.46	3.85
13. มีการประสานงานด้านนิเทศการ สอนกับงานอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้อง ภายในโรงเรียนอย่างทั่วถึง	3.91	3.83	3.87	3.85	3.72	3.79	3.82	3.37	3.60	3.86	3.64	3.75
14. มีการประสานงานกับหน่วยงาน ภายนอกโรงเรียนเพื่อขอความ ร่วมมือเกี่ยวกับการนิเทศการสอน	4.01	3.90	3.96	3.87	3.78	3.84	3.53	3.09	3.31	3.81	3.59	3.70

ตาราง 10 (ต่อ)

การปฏิบัติการนิเทศการสอนภายใน โรงเรียนด้านการเตรียมความพร้อม ในการนิเทศการสอน	โรงเรียนขนาดใหญ่			โรงเรียนขนาดกลาง			โรงเรียนขนาดเล็ก			รวมทุกขนาด		
	ทักษะ ของผู้ บริหาร	ทักษะ ของครู ผู้สอน	ทักษะ รวม	ทักษะ ของผู้ บริหาร	ทักษะ ของครู ผู้สอน	ทักษะ รวม	ทักษะ ของผู้ บริหาร	ทักษะ ของครู ผู้สอน	ทักษะ รวม	ทักษะ ของผู้ บริหาร	ทักษะ ของครู ผู้สอน	รวม
	M	M	M	M	M	M	M	M	M	M	M	M
15. มีการสร้างความเป็นผู้เข้าใจแก่ คณะครู โดยเปิดโอกาสให้รับ ผิดชอบต่าง ๆ ตามความสามารถ และความชำนาญ	4.21	3.41	4.31	4.19	3.33	3.76	4.14	3.22	3.68	4.18	3.32	3.75
16. มีการจัดสิ่งอำนวยความสะดวก ต่าง ภายในโรงเรียนให้ครู มี ความคล่องตัวในการทำงาน	4.31	3.51	3.91	3.94	3.47	3.71	3.93	3.46	3.70	4.06	3.48	
17. มีการหาความเข้าใจและจัดเตรียม เครื่องมือในการนิเทศการสอน	4.28	3.62	3.95	4.21	3.54	3.88	4.17	3.46	3.82	4.22	3.54	3.88

ตาราง 10 (ต่อ)

	โรงเรียนขนาดใหญ่			โรงเรียนขนาดกลาง			โรงเรียนขนาดเล็ก			รวมทุกขนาด		
	ทัศนะ ของผู้ บริหาร	ทัศนะ ของครู ผู้สอน	ทัศนะ รวม	ทัศนะ ของผู้ บริหาร	ทัศนะ ของครู ผู้สอน	ทัศนะ รวม	ทัศนะ ของผู้ บริหาร	ทัศนะ ของครู ผู้สอน	ทัศนะ รวม	ทัศนะ ของผู้ บริหาร	ทัศนะ ของครู ผู้สอน	ทัศนะ รวม
การปฏิบัติการนิเทศการสอนภายใน โรงเรียนด้านการเตรียมความพร้อม ในการนิเทศการสอน	M	M	M	M	M	M	M	M	M	M	M	M
18. โรงเรียนได้จัดเวลาสำหรับให้ บุคลากรทุกคนได้รับการนิเทศ อย่างทั่วถึง	4.25	3.49	3.87	4.14	3.20	3.67	3.91	3.03	3.47	4.10	3.24	3.67
19. โรงเรียนมีการกำหนดสถานที่เพื่อ ดำเนินงานนิเทศไว้อย่างเหมาะสม	4.36	3.67	4.02	4.32	3.29	3.81	3.92	2.34	3.13	4.20	3.10	3.65
20. โรงเรียนมีหรือเตรียมการจัดหา กำลังทรัพยากรเพื่อการนิเทศการสอน ไว้อย่างเพียงพอ	3.67	3.01	3.34	3.59	3.00	3.30	3.48	2.93	3.21	3.58	2.98	3.28
รวม	4.08	3.94	4.01	3.78	3.58	3.68	4.04	3.56	3.80	3.96	3.69	3.83

จากตาราง 10 แสดงให้เห็นว่า เมื่อพิจารณาการปฏิบัติการนิเทศการสอนภายในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการศึกษาจังหวัดอุบลราชธานี ที่เป็นโรงเรียนก้นดาร์ 3 ขนาด ในด้านการเตรียมความพร้อมในการนิเทศการสอนภายในโรงเรียน ตามทัศนะของกลุ่มตัวอย่างทั้งหมด โดยรวมทุกข้อ พบว่า กลุ่มตัวอย่างทั้งหมด มีความเห็นว่า ปฏิบัติอยู่ในระดับค่อนข้างมาก ($M = 3.83$) และพบว่ากลุ่มตัวอย่างแต่ละฝ่าย คือ ผู้บริหารโรงเรียน และครูผู้สอนก็เห็นว่า โรงเรียนก้นดาร์มีการปฏิบัติการนิเทศการสอน ด้านการเตรียมความพร้อมในการนิเทศการสอนภายในโรงเรียนก้นดาร์ โดยรวมทุกขนาดอยู่ในระดับค่อนข้างมาก เช่นเดียวกัน ยกเว้นข้อ 20 ที่ว่า โรงเรียนมีหรือเตรียมการจัดหากำลังทรัพย์เพื่อการนิเทศการสอนไว้อย่างเพียงพอ กลุ่มตัวอย่างทั้งหมดและครูผู้สอนเห็นว่า มีการปฏิบัติเพียงระดับปานกลางเท่านั้น ($M = 3.28$ และ $M = 2.98$)

เมื่อพิจารณาการปฏิบัติการนิเทศการสอนภายในโรงเรียนก้นดาร์ ด้านการเตรียมความพร้อมในการนิเทศการสอนภายในโรงเรียน แต่ละขนาดทุกขนาด เป็นรายข้อ รวมทุกข้อ ตามทัศนะของกลุ่มตัวอย่างทั้งหมด พบว่า ค่าเฉลี่ยรวม การปฏิบัติการนิเทศการสอนภายในโรงเรียน แต่ละขนาดทุกขนาดส่วนใหญ่ ชี้ให้เห็นว่าโรงเรียนก้นดาร์มีการปฏิบัติอยู่ในระดับค่อนข้างมาก แต่มีโรงเรียนบางขนาดที่กลุ่มตัวอย่างทั้งหมด เห็นว่ามีการปฏิบัติระดับปานกลาง ได้แก่

โรงเรียนขนาดใหญ่ ข้อ 20 โรงเรียนมีหรือเตรียมการจัดหากำลังทรัพย์เพื่อการนิเทศการสอนได้อย่างเพียงพอ ($M = 3.34$)

โรงเรียนขนาดกลาง ข้อ 20 โรงเรียนมีหรือเตรียมการจัดหากำลังทรัพย์เพื่อการนิเทศการสอนไว้อย่างเพียงพอ ($M = 3.30$)

โรงเรียนขนาดเล็ก ข้อ 9 มีการพัฒนาครูอาจารย์ให้มีความรู้ความเข้าใจในขั้นตอนการนิเทศการสอนอย่างชัดเจน ($M = 3.38$)

ข้อ 14 มีการประสานงานกับหน่วยงานภายนอกโรงเรียนเพื่อขอความร่วมมือเกี่ยวกับนิเทศการสอน ($M = 3.31$)

- ข้อ 18 โรงเรียนได้จัดเวลาสำหรับให้บุคลากรทุกคนได้รับการนิเทศอย่างทั่วถึง
(M = 3.47)
- ข้อ 19 โรงเรียนมีการกำหนดสถานที่เพื่อดำเนินการนิเทศไว้อย่างเหมาะสม
(M = 3.13)
- ข้อ 20 โรงเรียนมีหรือเตรียมจัดหาคลังทรัพยากรเพื่อการนิเทศการสอนไว้อย่างเพียงพอ
(M = 3.21)

8. วิเคราะห์การปฏิบัติการนิเทศการสอนภายในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงาน
การศึกษาจังหวัดอุบลราชธานี ที่เป็นโรงเรียนก้นดาร์ ด้านการดำเนินการและกิจกรรมการ
นิเทศการสอนภายในโรงเรียน 3 ขนาด คือ ขนาดใหญ่ ขนาดกลาง และขนาดเล็ก ตามทัศนะ
ของผู้บริหารโรงเรียน และครูผู้สอน

ตาราง 11 การปฏิบัติการนิเทศการสอนภายในโรงเรียนประถมศึกษาจังหวัดอุบลราชธานี ซึ่งเป็นโรงเรียนกึ่งนาค ด้านการดำเนินการ
และกิจกรรมการนิเทศการสอนภายในโรงเรียน 3 ขนาด ได้แก่ ขนาดใหญ่ ขนาดกลาง ขนาดเล็ก ตามทักษะของผู้บริหารโรงเรียน
และครูผู้สอน

	โรงเรียนขนาดใหญ่			โรงเรียนขนาดกลาง			โรงเรียนขนาดเล็ก			รวมทุกขนาด		
	ทักษะ ของผู้ บริหาร	ทักษะ ของครู ผู้สอน	รวม	ทักษะ ของผู้ บริหาร	ทักษะ ของครู ผู้สอน	รวม	ทักษะ ของผู้ บริหาร	ทักษะ ของครู ผู้สอน	รวม	ทักษะ ของผู้ บริหาร	ทักษะ ของครู ผู้สอน	รวม
	M	M	M	M	M	M	M	M	M	M	M	M
การปฏิบัติการนิเทศการสอนภายใน โรงเรียนด้านการดำเนินการและ กิจกรรมการนิเทศการสอน												
	4.11	3.88	4.00	3.87	3.73	3.80	3.36	3.37	3.37	3.78	3.66	3.72
1. ผู้บริหารและคณะทำงานพิเศษของ โรงเรียนสามารถสร้างความร่วมมือ ให้เกิดขึ้นในการนิเทศการสอน ภายในโรงเรียน												
2. คณะครูอาจารย์แต่ละกลุ่ม ประสบความสำเร็จร่วมกัน วิเคราะห์ปัญหาการเรียนการสอน เพื่อดำเนินการแก้ไขปรับปรุงให้ดีขึ้น												
	3.77	3.79	3.78	3.68	3.74	3.71	3.53	3.372	3.63	3.69	3.75	3.72

การปฏิบัติการนี้ ทศการสอนภายใน โรงเรียนด้านการดำเนินงานและการ กิจกรรมการนี้ ทศการสอน	โรงเรียนขนาดใหญ่			โรงเรียนขนาดกลาง			โรงเรียนขนาดเล็ก			รวมทุกขนาด		
	พัฒนาระบบ		รวม	พัฒนาระบบ		รวม	พัฒนาระบบ		รวม	พัฒนาระบบ		รวม
	พัฒนาระบบ	พัฒนาระบบ		พัฒนาระบบ	พัฒนาระบบ		พัฒนาระบบ	พัฒนาระบบ		พัฒนาระบบ	พัฒนาระบบ	
3. ผู้บริหารและคณะครูอาจารย์ร่วมมือ กันวางแผนและดำเนินการนี้เพื่อ อย่างเป็นระบบ	3.84	3.72	3.78	3.79	3.67	3.73	3.56	3.50	3.53	3.73	3.63	3.68
4. มีการเยี่ยมชมโรงเรียนเพื่อนเพื่อเทศการ สอนซึ่งกันและกันอย่างต่อเนื่อง	4.21	3.60	3.91	3.89	3.48	3.69	3.72	2.94	3.83	3.94	3.42	3.68
5. มีการนิเทศโดยการเยี่ยมชมโรงเรียน เพื่อพัฒนาการสอนในโรงเรียน	4.18	4.11	4.15	3.98	3.22	3.60	3.78	2.45	3.12	3.98	3.26	3.62

การปฏิบัติการนิเทศการสอนภายใน โรงเรียนด้านการดำเนินการและ กิจกรรมการนิเทศการสอน	โรงเรียนขนาดใหญ่			โรงเรียนขนาดกลาง			โรงเรียนขนาดเล็ก			รวมทุกขนาด		
	ทักษะ ของผู้ บริหาร	ทักษะ ของครู ผู้สอน	ทักษะ รวม	ทักษะ ของผู้ บริหาร	ทักษะ ของครู ผู้สอน	ทักษะ รวม	ทักษะ ของผู้ บริหาร	ทักษะ ของครู ผู้สอน	ทักษะ รวม	ทักษะ ของผู้ บริหาร	ทักษะ ของครู ผู้สอน	รวม
	M	M	M	M	M	M	M	M	M	M	M	M
6. ครูอาจารย์ได้รับการแนะนำให้มี ความเข้าใจและยอมรับความสำคัญ ของทักษะและพฤติกรรมการสอนแบบ ต่าง ๆ ที่มีผลอย่างสำคัญต่อการ เรียนรู้และการพัฒนาการของเด็ก	3.65	3.48	3.59	3.45	3.52	3.50	3.15	3.33	3.58	3.36	3.47	3.70
7. คณะครูอาจารย์มีการพิจารณาศึกษา และกำหนดทักษะ/พฤติกรรมการสอน ที่มีคุณภาพ	3.76	3.56	3.66	3.63	3.51	3.57	3.47	3.37	3.42	3.62	3.48	3.55

	โรงเรียนขนาดใหญ่			โรงเรียนขนาดกลาง			โรงเรียนขนาดเล็ก			รวมทุกขนาด		
	โรงเรียนขนาดใหญ่			โรงเรียนขนาดกลาง			โรงเรียนขนาดเล็ก			รวมทุกขนาด		
	ทักษะ ของผู้ บริหาร M	ทักษะ ของผู้ สอน M	ทักษะ รวม M	ทักษะ ของผู้ บริหาร M	ทักษะ ของผู้ สอน M	ทักษะ รวม M	ทักษะ ของผู้ บริหาร M	ทักษะ ของผู้ สอน M	ทักษะ รวม M	ทักษะ ของผู้ บริหาร M	ทักษะ ของผู้ สอน M	รวม
การปฏิบัติการนิเทศการสอนภายใน โรงเรียนด้านการดำเนินการและ กิจกรรมการนิเทศการสอน	3.98	3.75	3.87	3.99	3.72	3.86	3.97	3.57	3.77	3.98	3.68	3.83
	3.93	3.95	3.94	3.88	3.84	3.86	3.74	3.64	3.69	3.85	3.81	3.83
	3.57	3.72	3.65	3.48	6.68	3.58	3.42	3.61	3.52	3.49	3.67	3.58
8. คณะครูอาจารย์มีการร่วมมือกัน พิจารณาและศึกษาข้อบกพร่องและ กิจกรรมการสอนแบบต่าง ๆ ที่ให้ ผลดีแก่ผู้เรียน												
9. บุคลากรฝ่ายวิชาการทุกคนให้ความ ร่วมมือในการพัฒนาการสอนอยู่เสมอ ด้วยความตั้งใจ												
10. คณะครูอาจารย์พยายามจัดลำดับขั้น ตอนและให้กิจกรรมการเรียน การสอนอย่างหลากหลายและมี คุณภาพ												

ตาราง 11 (ต่อ)

การปฏิบัติการนี้เทศการสอนภายใน โรงเรียนด้านการดำเนินงานและ กิจกรรมการนี้เทศการสอน	โรงเรียนขนาดใหญ่			โรงเรียนขนาดกลาง			โรงเรียนขนาดเล็ก			รวมทุกขนาด		
	ทัศนะ ของผู้ บริหาร M	ทัศนะ ของครู ผู้สอน M	รวม M	ทัศนะ ของผู้ บริหาร M	ทัศนะ ของครู ผู้สอน M	รวม M	ทัศนะ ของผู้ บริหาร M	ทัศนะ ของครู ผู้สอน M	รวม M	ทัศนะ ของผู้ บริหาร M	ทัศนะ ของครู ผู้สอน M	รวม M
11. มีการให้คำปรึกษาก่อนเข้าสังเกต การสอนเพื่อร่วมกันปรับปรุง แผนการสอนและกำหนดความ มุ่งหมายของการนิเทศให้แน่ชัด	4.28	4.16	4.22	3.89	3.35	3.62	3.68	2.36	3.02	3.95	3.29	3.62
	4.32	4.25	4.29	4.21	3.21	3.71	3.83	2.68	3.26	4.12	3.38	3.75
12. การให้คำปรึกษาก่อนสังเกตการ สอน ทำให้ครูสบายใจ และมั่นใจ การสอน	4.53	4.26	4.40	3.98	3.20	3.59	3.10	2.11	2.61	3.87	3.19	3.53
13. มีการศึกษาและใช้เทคนิคการ สังเกตการสอนในชั้นเรียนอย่าง ได้ผลและเป็นที่พอใจแก่ครูผู้สอน												

ตาราง 11 (ต่อ)

	โรงเรียนขนาดใหญ่			โรงเรียนขนาดกลาง			โรงเรียนขนาดเล็ก			รวมทุกขนาด		
	พัฒนา ของ ผู้ บริหาร	พัฒนา ของ ครู ผู้ สอน	รวม	พัฒนา ของ ผู้ บริหาร	พัฒนา ของ ครู ผู้ สอน	รวม	พัฒนา ของ ผู้ บริหาร	พัฒนา ของ ครู ผู้ สอน	รวม	พัฒนา ของ ผู้ บริหาร	พัฒนา ของ ครู ผู้ สอน	รวม
การปฏิบัติการนิเทศการสอนภายใน โรงเรียนด้านการดำเนินการและ กิจกรรมการนิเทศการสอน	M	M	M	M	M	M	M	M	M	M	M	M
20. มีการจัดสวัสดิการเรียนการสอน โดยเทปวีดีทัศน์	3.50	2.95	3.23	2.75	1.95	2.35	1.25	1.10	1.18	2.50	2.00	2.25
21. มีการจัดให้ครูอาจารย์ไปศึกษา นอกสถานที่เพื่อเรียนรู้งานในอาชีพ เพิ่มเติม	3.45	3.35	3.40	3.12	3.10	3.11	3.06	2.52	2.79	3.21	2.99	3.10
22. มีการจัดประชุมเชิงปฏิบัติการเพื่อ ให้ครูอาจารย์ฝึกทดลองสอนแบบ ใหม่ ๆ เช่นการแสดงบทบาท สมมติ การสอนแบบจุลภาค การใช้ สื่อและเทคโนโลยีทางการศึกษา	3.37	3.35	3.36	3.19	2.98	3.09	3.07	2.64	2.86	3.21	2.99	3.10

	โรงเรียนขนาดใหญ่			โรงเรียนขนาดกลาง			โรงเรียนขนาดเล็ก			รวมทุกขนาด		
	พัฒนา ของ ผู้ บริหาร	พัฒนา ของ ครู ผู้ สอน	รวม	พัฒนา ของ ผู้ บริหาร	พัฒนา ของ ครู ผู้ สอน	รวม	พัฒนา ของ ผู้ บริหาร	พัฒนา ของ ครู ผู้ สอน	รวม	พัฒนา ของ ผู้ บริหาร	พัฒนา ของ ครู ผู้ สอน	รวม
การปฏิบัติการนิเทศการสอนภายใน โรงเรียนดำเนินการดำเนินการและ กิจกรรมการนิเทศการสอน	M	M	M	M	M	M	M	M	M	M	M	M
23. มีการส่งเสริมให้ครูอาจารย์ใน โรงเรียนเขียนบทความเพื่อเผยแพร่ วิธีการจัดการเรียนการสอน	3.18	3.15	3.17	3.17	3.10	3.14	3.10	2.48	2.79	3.15	2.91	3.03
24. มีการเสนอแนะและสนับสนุนให้ครู อาจารย์แสวงหาแหล่งค้นคว้าทาง วิชาการ และจัดเตรียมเอกสาร ที่เกี่ยวข้องไว้	3.95	3.68	3.82	3.71	3.54	3.63	3.56	3.34	3.45	3.74	3.52	3.63
25. การนิเทศการสอนภายใน โรงเรียนช่วยให้ครูอาจารย์ สามารถพัฒนาตนเองให้ทันที่จะ และพฤติกรรมการสอนที่ดีเพิ่มขึ้น	4.12	3.78	3.95	3.84	3.64	3.74	3.68	3.32	3.50	3.88	3.50	3.73

ตาราง 11 (ต่อ)

	โรงเรียนขนาดใหญ่				โรงเรียนขนาดกลาง				โรงเรียนขนาดเล็ก				รวมทุกขนาด		
	ทัศนะ		ทัศนะ		ทัศนะ		ทัศนะ		ทัศนะ		ทัศนะ		ทัศนะ	ทัศนะ	ทัศนะ
	ของผู	ของครู	ของผู	ของครู	ของผู	ของครู	ของผู	ของครู	ของผู	ของครู	ของผู	ของครู			
การปฏิบัติการนิเทศการสอนภายในโรงเรียนด้านการดำเนินการและกิจกรรมการนิเทศการสอน	บริหาร	ผู้สอน	รวม	รวม	บริหาร	ผู้สอน	รวม	รวม	บริหาร	ผู้สอน	รวม	รวม	ทัศนะ	ทัศนะ	รวม
	M	M	M	M	M	M	M	M	M	M	M	M	M	M	M
	3.86	3.58	3.72	3.79	3.49	3.64	3.42	3.35	3.39	3.69	3.45	3.57			
26. การนิเทศการสอนภายในโรงเรียนช่วยให้การสอนของครูแต่ละครั้งมีคุณภาพการสอนไว้อย่างชัดเจน															
	4.42	3.88	4.15	3.85	3.67	3.76	3.61	3.67	3.64	3.96	3.74	3.85			
27. การนิเทศการสอนภายในโรงเรียนช่วยให้ครูอาจารย์สามารถจัดพฤติกรรมการสอนที่ไม่มีประโยชน์และหรือเป็นอุปสรรคต่อการเรียนรู้และพัฒนาการของเด็ก															

การปฏิบัติการนิเทศการสอนภายใน โรงเรียนด้านการดำเนินการและ กิจกรรมการนิเทศการสอน	โรงเรียนขนาดใหญ่			โรงเรียนขนาดกลาง			โรงเรียนขนาดเล็ก			รวมทุกขนาด		
	พัฒนา ของผู บริหาร	พัฒนา ของครู ผู้สอน	รวม	พัฒนา ของผู บริหาร	พัฒนา ของครู ผู้สอน	รวม	พัฒนา ของผู บริหาร	พัฒนา ของครู ผู้สอน	รวม	พัฒนา ของผู บริหาร	พัฒนา ของครู ผู้สอน	รวม
	M	M	M	M	M	M	M	M	M	M	M	M
28. การนิเทศการสอนภายใน โรงเรียนช่วยให้ครูอาจารย์ควบคุม การสอนของตนเองให้ดำเนินไป ตามลำดับขั้นตอนตามแผนการสอน ที่วางไว้	4.23	4.25	4.24	4.19	3.85	4.02	4.12	3.48	4.30	4.18	3.86	4.02
29. ในการสอนแต่ละครั้งครูตระหนักใน ความสำคัญ และความสามารถ แสดงออกซึ่งทักษะการสนับสนุนให้ นักเรียนมีส่วนร่วมในการพิจารณา เหตุผลและความมุ่งหมายใน การเรียนรู้แต่ละบท	4.22	3.65	3.94	3.22	3.54	3.38	3.86	3.31	3.59	4.10	3.50	3.80

	โรงเรียนขนาดใหญ่			โรงเรียนขนาดกลาง			โรงเรียนขนาดเล็ก			รวมทุกขนาด		
	พัฒนา ของ บริหาร	พัฒนา ของครู ผู้สอน	พัฒนา รวม	พัฒนา ของ บริหาร	พัฒนา ของครู ผู้สอน	พัฒนา รวม	พัฒนา ของ บริหาร	พัฒนา ของครู ผู้สอน	พัฒนา รวม	พัฒนา ของ บริหาร	พัฒนา ของครู ผู้สอน	พัฒนา รวม
การปฏิบัติการนิเทศการสอนภายใน โรงเรียนด้านการดำเนินการและ กิจกรรมการนิเทศการสอน	M	M	M	M	M	M	M	M	M	M	M	M
30. ในการสอนแต่ละครั้งครูตระหนัก ในความสำนึกและสามารถแสดง ออกซึ่งทักษะสัมพันธภาพให้นักเรียน รู้จักวางแผนและกำหนดกิจกรรม การเรียนรู้เพื่อให้บรรลุความ มุ่งหมายที่ตั้งไว้	4.18	3.68	3.93	4.08	3.58	3.83	3.59	3.57	3.58	3.95	3.61	3.78
31. ในการสอนแต่ละครั้งครูตระหนัก ในความสำคัญและความสามารถ แสดงออกซึ่งทักษะสัมพันธภาพ ให้นักเรียนร่วมอภิปราย แสดงความ คิดเห็นในการแก้ปัญหาและหรือ												

	โรงเรียนขนาดใหญ่			โรงเรียนขนาดกลาง			โรงเรียนขนาดเล็ก			รวมทุกขนาด		
	พัฒนา ของ ผู้ บริหาร	พัฒนา ของ ครู ผู้ สอน	รวม	พัฒนา ของ ผู้ บริหาร	พัฒนา ของ ครู ผู้ สอน	รวม	พัฒนา ของ ผู้ บริหาร	พัฒนา ของ ครู ผู้ สอน	รวม	พัฒนา ของ ผู้ บริหาร	พัฒนา ของ ครู ผู้ สอน	รวม
	M	M	M	M	M	M	M	M	M	M	M	M
การปฏิบัติการนิเทศการสอนภายใน โรงเรียนด้านการดำเนินการและ กิจกรรมการนิเทศการสอน	4.00	3.92	3.96	3.86	3.73	3.80	3.39	3.48	3.44	3.75	3.71	3.73
หาแนวทางดำเนินงานต่าง ๆ ร่วมกัน												
32. ในการสอนแต่ละครั้งครูตระหนักใน ความสำคัญและสามารถแสดงออก ซึ่งทักษะเสริมแรง อันได้แก่ การชมเชยการยกย่อง และการ ยอมรับในความคิด การพูด การกระทำของนักเรียน เพื่อช่วย ให้นักเรียนมีความมั่นใจและกล้าคิด กล้าพูด กล้าทำมากยิ่งขึ้น	3.74	4.20	3.97	3.63	4.01	3.82	3.40	3.88	3.64	3.59	4.03	3.81

ตาราง 11 (ต่อ)

	โรงเรียนขนาดใหญ่			โรงเรียนขนาดกลาง			โรงเรียนขนาดเล็ก			รวมทุกขนาด		
	ทัศนะ ของผู้ บริหาร M	ทัศนะ ของครู ผู้สอน M	ทัศนะ รวม M	ทัศนะ ของผู้ บริหาร M	ทัศนะ ของครู ผู้สอน M	ทัศนะ รวม M	ทัศนะ ของผู้ บริหาร M	ทัศนะ ของครู ผู้สอน M	ทัศนะ รวม M			
การปฏิบัติการนิเทศการสอนภายใน โรงเรียนด้านการดำเนินการและ กิจกรรมการนิเทศการสอน	4.31	4.11	4.21	3.98	4.03	4.01	3.53	4.04	3.79	3.94	4.06	4.00
33. ในการสอนแต่ละครั้งครูตระหนัก ในความสำคัญและความสามารถ แสดงออกซึ่งทักษะการแสดง ความรัก ความช่วยเหลือเอื้ออาทร ต่อนักเรียน												
34. ในการสอนแต่ละครั้งครูตระหนักใน ความสำคัญและความสามารถ แสดงออกซึ่งทักษะ/พฤติกรรมการ ใช้คำถามที่พัฒนาระดับความคิดของ นักเรียนให้สูงขึ้น	4.35	4.17	4.26	4.20	4.06	4.13	3.75	3.59	3.67	4.10	3.94	4.02

ตาราง 11 (ต่อ)

	โรงเรียนขนาดใหญ่				โรงเรียนขนาดกลาง			โรงเรียนขนาดเล็ก			รวมทุกขนาด		
	ทักษะ ของผู้ บริหาร M	ทักษะ ของผู้ สอน M	ทักษะ ของครู รวม	รวม	ทักษะ ของผู้ บริหาร M	ทักษะ ของผู้ สอน M	รวม	ทักษะ ของผู้ บริหาร M	ทักษะ ของผู้ สอน M	รวม	ทักษะ ของผู้ บริหาร M	ทักษะ ของผู้ สอน M	รวม
35. ในการสอนแต่ละครั้งครูตระหนัก ในความสำคัญและสามารถแสดง ออกซึ่งทักษะพฤติกรรมการเป็น นักฟังที่ดี โดยการลดการพูดการสั่ง การอบรมว่ากล่าว และการลงโทษ ให้น้อยลง	4.14	3.88	4.01	4.01	4.01	3.76	3.89	3.79	3.34	3.57	3.98	3.66	3.82

	โรงเรียนขนาดใหญ่			โรงเรียนขนาดกลาง			โรงเรียนขนาดเล็ก			รวมทุกขนาด		
	ทักษะ ของผู้ บริหาร	ทักษะ ของครู ผู้สอน	รวม	ทักษะ ของผู้ บริหาร	ทักษะ ของครู ผู้สอน	รวม	ทักษะ ของผู้ บริหาร	ทักษะ ของครู ผู้สอน	รวม	ทักษะ ของผู้ บริหาร	ทักษะ ของครู ผู้สอน	รวม
การปฏิบัติการนิเทศการสอนภายใน โรงเรียนด้านการดำเนินการและ กิจกรรมการนิเทศการสอน	M	M	M	M	M	M	M	M	M	M	M	M
36. ในการสอนแต่ละครั้งครูตระหนักใน ความสำคัญและสามารถแสดงออก ซึ่งทักษะพฤติกรรมการทราตรู้จัก และเก็บข้อมูลของนักเรียนแต่ละคน เป็นอย่างดี เพื่อเป็นแนวทางใน	3.64	3.97	3.81	3.35	4.09	3.72	3.67	3.97	3.82	3.55	4.01	3.78
37. ในการสอนแต่ละครั้งครูตระหนักใน ความสำคัญและสามารถแสดงออก ซึ่งทักษะการแสวงหา การเตรียม การ และการใช้วัสดุอุปกรณ์ ประกอบการสอน	3.36	4.16	3.76	3.32	4.00	3.66	3.31	4.05	3.68	3.33	4.07	3.70

	โรงเรียนขนาดใหญ่				โรงเรียนขนาดกลาง				โรงเรียนขนาดเล็ก				รวมทุกขนาด			
	ทัศนะ		ทัศนะ		ทัศนะ		ทัศนะ		ทัศนะ		ทัศนะ		ทัศนะ		ทัศนะ	
	ของผู บริหาร	ของครู ผู้สอน	ของผู บริหาร	ของครู ผู้สอน	ของผู บริหาร	ของครู ผู้สอน	ของผู บริหาร	ของครู ผู้สอน	ของผู บริหาร	ของครู ผู้สอน	ของผู บริหาร	ของครู ผู้สอน	ของผู บริหาร	ของครู ผู้สอน	ของผู บริหาร	ของครู ผู้สอน
การปฏิบัติการนิเทศการสอนภายใน โรงเรียนด้านการดำเนินการและ กิจกรรมการนิเทศการสอน	M	M	M	M	M	M	M	M	M	M	M	M	M	M	M	M
38. ส่งเสริมให้ครูรู้จักใช้ทรัพยากรใน ท้องถิ่นให้เกิดประโยชน์ต่อ การเรียนการสอน	4.11	3.95	4.03	3.00	3.12	3.06	2.25	2.05	2.15	3.12	3.04	3.08				
39. มีการจัดหรือสนับสนุนให้ครู อาจารย์ไปชมนิทรรศการต่าง ๆ ที่เป็นประโยชน์ต่อการพัฒนาการ เรียนการสอน เช่น การผลิตและ การใช้สื่อ การอ่านหนังสือหรือ ตำราวิชาชีพครู	4.16	3.74	3.95	4.00	3.43	3.72	3.72	3.97	3.35	3.96	3.38	3.67				

การปฏิบัติการนิเทศการสอนภายใน โรงเรียนด้านการดำเนินการและ กิจกรรมการนิเทศการสอน	โรงเรียนขนาดใหญ่			โรงเรียนขนาดกลาง			โรงเรียนขนาดเล็ก			รวมทุกขนาด		
	ทัศนะ			ทัศนะ			ทัศนะ			ทัศนะ		
	ของผู้ บริหาร	ของครู ผู้สอน	รวม	ของผู้ บริหาร	ของครู ผู้สอน	รวม	ของผู้ บริหาร	ของครู ผู้สอน	รวม	ของผู้ บริหาร	ของครู ผู้สอน	รวม
	M	M	M	M	M	M	M	M	M	M	M	M
40. ครูอาจารย์ได้รับการส่งเสริมให้ ไปศึกษาเพื่อเติมในระหว่าง ปิดภาคเรียน ในภาคค่ำ หรือ สัปดาห์พิเศษ เพื่อไปศึกษาต่อเต็มเวลา	4.46	3.93	4.20	4.27	2.95	3.61	3.90	2.87	3.39	4.21	3.25	3.73
รวม	4.00	3.66	3.83	3.72	3.36	3.54	3.44	3.70	3.57	3.72	3.46	3.59

จากตาราง 11 แสดงให้เห็นว่า เมื่อพิจารณาการปฏิบัติการนิเทศการสอนภายในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการศึกษาจังหวัดอุบลราชธานี ที่เป็นโรงเรียนก้นคันธาร พบว่า แต่ละขนาด ทุกขนาด การปฏิบัติการนิเทศการสอนภายในโรงเรียน ในด้านการดำเนินการและกิจกรรมการนิเทศการสอน โดยรวมทุกข้อ กลุ่มตัวอย่างทั้งหมดเห็นว่า ปฏิบัติอยู่ในระดับค่อนข้างมาก ($M = 3.59$) โดยมีความเห็นว่า เกือบทุกข้อปฏิบัติค่อนข้างมาก ยกเว้นข้อ 38 ส่งเสริมให้ครูรู้จักใช้ทรัพยากรในท้องถิ่นให้เกิดประโยชน์ต่อการสอน ($M = 3.08$) กลุ่มตัวอย่างทั้งหมดเห็นว่าปฏิบัติในระดับปานกลาง

เมื่อพิจารณาการปฏิบัติการนิเทศการสอนภายในโรงเรียน ด้านการดำเนินการและกิจกรรมการนิเทศการสอนภายในโรงเรียนก้นคันธาร แต่ละขนาดทุกขนาด พบว่า กลุ่มตัวอย่างทั้งหมด มีความเห็นว่าส่วนใหญ่ปฏิบัติในระดับค่อนข้างมาก ยกเว้นในโรงเรียนก้นคันธารขนาดเล็ก ซึ่งผู้บริหารโรงเรียนเห็นว่าปฏิบัติอยู่ในระดับปานกลาง ($M = 3.44$) และเมื่อรวมทุกขนาด ครูผู้สอนก็มีความเห็นว่าปฏิบัติอยู่ในระดับปานกลางด้วย ($M = 3.46$)

เมื่อพิจารณาการปฏิบัติการสอนภายในโรงเรียนก้นคันธารทั้งหมด ในด้านการดำเนินการและกิจกรรมการนิเทศภายในโรงเรียน รายข้อ พบว่า กลุ่มตัวอย่างทั้งหมดมีความเห็นว่าส่วนใหญ่ปฏิบัติอยู่ในระดับค่อนข้างมาก แต่มีบางข้อที่กลุ่มตัวอย่างเห็นว่าปฏิบัติอยู่ในระดับปานกลาง ได้แก่ ข้อ 21 มีการจัดให้ครูอาจารย์ไปศึกษานอกสถานที่เพื่อเรียนรู้งานในอาชีพเพิ่มเติม ($M = 3.10$) ข้อ 22 มีการจัดประชุมเชิงปฏิบัติการเพื่อให้ครูอาจารย์ฝึกทดลองสอนแบบใหม่ ๆ เช่น การแสดงบทบาทสมมติ การสอนแบบจุลภาค การใช้สื่อและเทคโนโลยีทางการศึกษา ($M = 3.10$) และข้อ 23 มีการส่งเสริมครูอาจารย์ในโรงเรียนเขียนบทความเพื่อเผยแพร่วิธีการจัดการเรียนการสอน ($M = 3.03$) ส่วนข้อ 20 ที่ว่า การจัดการสวัสดิการการเรียนการสอน มีการปฏิบัติอยู่ในระดับค่อนข้างน้อย ($M = 2.25$)

โรงเรียนขนาดใหญ่ กลุ่มตัวอย่างมีความเห็นว่า มีการปฏิบัติค่อนข้างน้อย คือข้อ 20 มีการจัดสวัสดิการการเรียนการสอนโดยเทพวิคิต์ ($M = 2.23$) และพบว่ากลุ่มตัวอย่างมีความเห็นว่า มีการปฏิบัติอยู่เพียงระดับปานกลาง ได้แก่ ข้อ 21 มีการจัดให้ครูอาจารย์ไปศึกษานอกสถานที่เพื่อเรียนรู้ในอาชีพเพิ่มเติม ($M = 3.40$) ข้อ 22 มีการจัดการประชุมเชิงปฏิบัติการ

เพื่อให้ครูอาจารย์ฝึกทดลองสอนแบบใหม่ ๆ เช่น การแสดงบทบาทสมมติ การสอนแบบจุลภาค การใช้สื่อและเทคโนโลยีทางการศึกษา ($M = 3.36$) และข้อ 23 มีการส่งเสริมให้ครูอาจารย์ในโรงเรียนเขียนบทความเพื่อเผยแพร่วิธีการจัดการเรียนการสอน ($M = 3.17$)

โรงเรียนขนาดกลาง พบว่า กลุ่มตัวอย่างทั้งหมดมีความเห็นว่า มีการปฏิบัติอยู่ในระดับเดียวกันกับโรงเรียนขนาดใหญ่เกือบทุกข้อ และที่เห็นว่าการปฏิบัติอยู่ระดับปานกลางเพิ่มอีก 3 ข้อ ได้แก่ ข้อ 18 มีการจัดอบรมสัมมนาโดยผู้ทรงคุณวุฒิบรรยายเพื่อให้เกิดความก้าวหน้าในวิชาชีพอยู่เสมอ ($M = 2.97$) ข้อ 19 มีการสาธิตการเรียนการสอนโดยครูผู้สอนดีเด่น ($M = 3.32$) และข้อ 38 ส่งเสริมให้ครูรู้จักใช้ทรัพยากรในท้องถิ่นให้เกิดประโยชน์ต่อการเรียนการสอน ($M = 3.06$)

โรงเรียนขนาดเล็ก พบว่า กลุ่มตัวอย่างทั้งหมด มีความเห็นว่า การปฏิบัติส่วนหนึ่งอยู่ในระดับค่อนข้างมาก และอีกส่วนหนึ่งเห็นว่าการปฏิบัติเพียงระดับปานกลาง และค่อนข้างน้อย โดยมีค่าเฉลี่ยระหว่าง 1.18 - 3.45

9. วิเคราะห์การปฏิบัติการนิเทศการสอนภายในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดอุบลราชธานี ที่เป็นโรงเรียนก้นคันด ด้านการใช้หลักการและวิธีการนิเทศการสอนภายในโรงเรียน 3 ขนาด คือ ขนาดใหญ่ ขนาดกลาง และขนาดเล็ก ตามทัศนะผู้บริหารโรงเรียน และครูผู้สอน

ตาราง 12 การปฏิบัติการนิเทศการสอนภายในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดอุบลราชธานีที่เป็นโรงเรียนกันดาร ด้านการใช้หลักการณ์การสอนภายในโรงเรียน 3 ขนาด ได้แก่ ขนาดใหญ่ ขนาดกลาง และขนาดเล็ก

การปฏิบัติการนิเทศการสอนภายในโรงเรียนด้านการใช้หลักการณ์และการนิเทศการสอน	โรงเรียนขนาดใหญ่			โรงเรียนขนาดกลาง			โรงเรียนขนาดเล็ก			รวมทุกขนาด		
	ทักษะของผู้บริหาร	ทักษะของครูผู้สอน	รวม	ทักษะของผู้บริหาร	ทักษะของครูผู้สอน	รวม	ทักษะของผู้บริหาร	ทักษะของครูผู้สอน	รวม	ทักษะของผู้บริหาร	ทักษะของครูผู้สอน	รวม
1. ผู้ร่วมงานนิเทศการสอนต่างยึดถือหลักการให้ยอมรับนับถือซึ่งกันและกันเสมอ โดยสนับสนุนให้ครูได้ร่วมคิดตัดสินใจ ในการวางแผนดำเนินการและประเมินผลต่าง ๆ ของโรงเรียน	3.93	3.70	3.82	3.86	3.68	3.77	3.67	3.67	3.67	3.82	3.68	3.75
2. ผู้ร่วมงานนิเทศการสอนต่างพยายามที่จะร่วมมือกันแสวงหาทางในการนำเอาทฤษฎีมาใช้ในการปฏิบัติการนิเทศการสอน	3.84	3.67	3.76	3.71	3.58	3.65	3.49	3.31	3.40	3.68	3.52	3.60

การปฏิบัติการนิเทศการสอนภายใน โรงเรียนด้านการใช้หลักการเรียนรู้ การนิเทศการสอน	โรงเรียนขนาดใหญ่			โรงเรียนขนาดกลาง			โรงเรียนขนาดเล็ก			รวมทุกขนาด		
	พัฒนา ของ ผู้ บริหาร	พัฒนา ของ ครู ผู้ สอน	รวม	พัฒนา ของ ผู้ บริหาร	พัฒนา ของ ครู ผู้ สอน	รวม	พัฒนา ของ ผู้ บริหาร	พัฒนา ของ ครู ผู้ สอน	รวม	พัฒนา ของ ผู้ บริหาร	พัฒนา ของ ครู ผู้ สอน	รวม
	M	M	M	M	M	M	M	M	M	M	M	M
3. สิ่งซึ่งบรรณาธิบายอย่างยิ่งของการ นิเทศการสอนภายในโรงเรียน คือ ให้ครูทุกคนสามารถนิเทศกันเองได้	4.10	4.00	4.05	4.05	3.97	4.01	3.97	3.97	3.97	4.04	3.98	4.01
4. โรงเรียนถือหลักว่า การจัดการ การนิเทศการสอนเป็นวิธีการพัฒนา ในวิชาที่การสอนจะต้องทำกัน อย่างต่อเนื่อง	4.10	4.05	4.08	4.01	4.02	4.02	3.89	3.63	3.76	4.00	3.90	3.95
5. มีการกำหนดขั้นตอนและขอบข่ายงาน ที่ครูแต่ละคนจะต้องรับผิดชอบอย่าง ชัดเจน	4.12	3.98	4.05	4.05	3.87	3.96	3.89	3.61	3.75	4.02	3.82	3.92

	โรงเรียนขนาดใหญ่			โรงเรียนขนาดกลาง			โรงเรียนขนาดเล็ก			รวมทุกขนาด		
	โรงเรียนขนาดใหญ่			โรงเรียนขนาดกลาง			โรงเรียนขนาดเล็ก			รวมทุกขนาด		
	พัฒนา ของ บริหาร	พัฒนา ของครู ผู้สอน	รวม	พัฒนา ของ บริหาร	พัฒนา ของครู ผู้สอน	รวม	พัฒนา ของ บริหาร	พัฒนา ของครู ผู้สอน	รวม	พัฒนา ของ บริหาร	พัฒนา ของครู ผู้สอน	รวม
การปฏิบัติการนิเทศการสอนภายใน โรงเรียนด้านการใช้หลักการและวิธี การนิเทศการสอน	M	M	M	M	M	M	M	M	M	M	M	M
6. บุคลากรทุกฝ่ายในโรงเรียนมีส่วน ร่วมในการจัดทำแผนปฏิบัติงาน ประจำปี	4.28	4.10	4.19	4.10	4.08	4.09	4.07	3.97	4.02	4.15	4.05	4.10
7. โรงเรียนพยายามช่วยเหลือครูที่มี ปัญหาทั้งด้านส่วนตัวและด้านการสอน	4.32	3.86	4.09	4.19	3.74	3.97	4.12	3.29	3.71	4.21	3.63	3.92
8. ผู้บริหารและครูผู้สอนมีความ รู้เท่าทันเทคโนโลยีสารสนเทศ และใช้ หลักมนุษยสัมพันธ์อันดีกับครูทุกคนใน โรงเรียน	4.18	4.10	4.14	4.16	3.96	4.06	4.14	3.76	3.95	4.16	3.94	4.05
9. มีการจัดสภาพการทำงานที่ดี มี บรรยากาศในการทำงานที่เสรีและ สงบสุข	3.98	3.94	3.96	4.10	3.88	3.99	3.95	3.85	3.90	4.01	3.89	3.95

ตาราง 12 (ต่อ)

การปฏิบัติการนิเทศการสอนภายใน โรงเรียนด้านการใช้หลักการและวิธี การนิเทศการสอน	โรงเรียนขนาดใหญ่			โรงเรียนขนาดกลาง			โรงเรียนขนาดเล็ก			รวมทุกขนาด		
	ทักษะ ของผู้ บริหาร	ทักษะ ของครู ผู้สอน	รวม	ทักษะ ของผู้ บริหาร	ทักษะ ของครู ผู้สอน	รวม	ทักษะ ของผู้ บริหาร	ทักษะ ของครู ผู้สอน	รวม	ทักษะ ของผู้ บริหาร	ทักษะ ของครู ผู้สอน	รวม
	M	M	M	M	M	M	M	M	M	M	M	M
10. โรงเรียนนี้การประชาสัมพันธ์ ด้วยรูปแบบต่าง ๆ ให้ทุกฝ่ายที่ เกี่ยวข้องได้รับทราบความสำคัญ และการดำเนินงานนิเทศการสอน อย่างต่อเนื่อง ซึ่งมีผลทำให้งาน ดำเนินไปด้วยความราบรื่น	3.82	3.81	3.82	3.77	3.75	3.76	3.63	3.12	3.38	3.74	3.56	3.65
11. โรงเรียนนี้ให้เสรีภาพทางวิชาการ แก่ครูอาจารย์อย่างเต็มที่ในการ ทำการสอนและการพัฒนาการเรียน การสอน	4.25	4.08	4.17	4.18	4.13	4.16	4.11	4.15	4.13	4.18	4.12	4.15

	โรงเรียนขนาดใหญ่			โรงเรียนขนาดกลาง			โรงเรียนขนาดเล็ก			รวมทุกขนาด		
	ทักษะ	ทักษะ	รวม	ทักษะ	ทักษะ	รวม	ทักษะ	ทักษะ	รวม	ทักษะ	ทักษะ	รวม
	ของผู้บริหาร	ของครู	ผู้สอน	ของผู้บริหาร	ของครู	ผู้สอน	ของผู้บริหาร	ของครู	ผู้สอน	ของผู้บริหาร	ของครู	ผู้สอน
การปฏิบัติการนี้เพื่อการสอนภายในโรงเรียนดำเนินการใช้หลักการและวิธีการนี้เพื่อการสอน	M	M	M	M	M	M	M	M	M	M	M	M
	4.11	3.78	3.95	3.95	3.75	3.85	3.85	3.78	3.82	3.97	3.77	3.87
12. โรงเรียนสนับสนุนให้ครูอาจารย์ปรับปรุงและทดลองวิธีสอน โดยถือว่าความก้าวหน้าที่ยอมรับไม่ได้ โดยปราศจากการปรับปรุงเปลี่ยนแปลง												
	3.38	3.97	4.18	4.16	3.94	4.05	3.79	3.88	3.84	4.11	3.93	4.02
13. โรงเรียนมุ่งสร้างความสัมพันธ์และสร้างทีมงานให้เกิดขึ้นในหมู่คณะอาจารย์												

ตาราง 12 (ต่อ)

การปฏิบัติการนิเทศการสอนภายใน โรงเรียนด้านการใช้หลักการและวิธี การนิเทศการสอน	โรงเรียนขนาดใหญ่			โรงเรียนขนาดกลาง			โรงเรียนขนาดเล็ก			รวมทุกขนาด		
	โรงเรียนขนาดใหญ่			โรงเรียนขนาดกลาง			โรงเรียนขนาดเล็ก			รวมทุกขนาด		
	ทัศนะ ของผู้ บริหาร	ทัศนะ ของครู ผู้สอน	รวม	ทัศนะ ของผู้ บริหาร	ทัศนะ ของครู ผู้สอน	รวม	ทัศนะ ของผู้ บริหาร	ทัศนะ ของครู ผู้สอน	รวม	ทัศนะ ของผู้ บริหาร	ทัศนะ ของครู ผู้สอน	รวม
	M	M	M	M	M	M	M	M	M	M	M	M
14. โรงเรียนพยายามทำให้ครูอาจารย์ ร่วมงานนี้ด้วยความสบายใจ ไม่ได้เกิดความท้อหรือกังวล ใจมากนัก	4.15	4.05	4.10	4.16	4.05	4.11	4.02	4.17	4.10	4.11	4.09	4.10
15. โรงเรียนยอมรับและสามารถใช้ ความแตกต่างระหว่างบุคคลให้เกิด ประโยชน์ต่องานนี้	4.23	3.96	4.09	4.18	4.01	4.10	3.95	3.79	3.87	4.12	3.92	4.02

ตาราง 12 (ต่อ)

	โรงเรียนขนาดใหญ่			โรงเรียนขนาดกลาง			โรงเรียนขนาดเล็ก			รวมทุกขนาด		
	พัฒนา ของ บริหาร	พัฒนา ของครู ผู้สอน	รวม	พัฒนา ของ บริหาร	พัฒนา ของครู ผู้สอน	รวม	พัฒนา ของ บริหาร	พัฒนา ของครู ผู้สอน	รวม	พัฒนา ของ บริหาร	พัฒนา ของครู ผู้สอน	รวม
การปฏิบัติการนิเทศการสอนภายใน โรงเรียนด้านการใช้หลักการเรียนรู้ การนิเทศการสอน	M	M	M	M	M	M	M	M	M	M	M	M
16. โรงเรียนที่ใช้หลักการนิเทศแบบ ประชาธิปไตยอันได้แก่ การยอมรับ นับถือและส่งเสริมให้ครูอาจารย์มี ส่วนร่วมในการวางแผนดำเนินงาน และประเมินผลงานต่าง ๆ ของ โรงเรียนอยู่เสมอ	4.21	4.08	4.15	4.15	4.11	4.13	4.03	3.90	3.97	4.13	4.03	4.08
17. ผู้บริหารหรือผู้นำการนิเทศและคณะ ทำงานนิเทศเป็นผู้มีวิสัยภาวะ และ บุคลิกภาพเหมาะสม เป็นที่ เลื่อมใสศรัทธา	4.38	4.16	4.27	4.22	4.09	4.16	4.09	3.18	3.64	4.23	3.81	4.02

ตาราง 12 (ต่อ)

การปฏิบัติการนิเทศการสอนภายใน โรงเรียนด้านการใช้หลักการและวิธี การนิเทศการสอน	โรงเรียนขนาดใหญ่			โรงเรียนขนาดกลาง			โรงเรียนขนาดเล็ก			รวมทุกขนาด		
	พัฒนา		รวม	พัฒนา		รวม	พัฒนา		รวม	พัฒนา		รวม
	ผู้สอน	ผู้เรียน		ผู้สอน	ผู้เรียน		ผู้สอน	ผู้เรียน		ผู้สอน	ผู้เรียน	
18. ผู้บริหารหรือผู้นำการนิเทศเอา ใจใส่ทำการนิเทศด้วยความจริงจัง จริงใจ และเห็นอกเห็นใจ ทำให้ ครูอาจารย์ยินดีให้ความร่วมมือ	4.01	3.96	3.99	4.04	3.98	4.01	3.86	3.85	3.86	3.97	3.93	3.95
19. ผู้บริหารหรือผู้นำการนิเทศการสอน ภายในโรงเรียนเป็นผู้มีความรู้ ความสามารถในการนิเทศ การบริหาร เป็นที่ยอมรับนับถือ แก่คณะครูอาจารย์	4.10	3.88	3.99	4.08	3.86	3.97	3.76	3.42	3.59	3.98	3.72	3.85

ตาราง 12 (ต่อ)

	โรงเรียนขนาดใหญ่			โรงเรียนขนาดกลาง			โรงเรียนขนาดเล็ก				รวมทุกขนาด	
	ทัศนะ ของผู บริหาร	ทัศนะ ของครู ผู้สอน	รวม	ทัศนะ ของผู บริหาร	ทัศนะ ของครู ผู้สอน	รวม	ทัศนะ ของผู บริหาร	ทัศนะ ของครู ผู้สอน	รวม	ทัศนะ ของผู บริหาร	ทัศนะ ของครู ผู้สอน	รวม
การปฏิบัติการนิเทศการสอนภายใน โรงเรียนด้านการใช้หลักการและวิธี การนิเทศการสอน	3.76	3.61	3.96	3.74	3.67	3.71	3.45	3.49	3.47	3.65	3.59	3.62
20. โรงเรียนมีหลักการ วิธีการนิเทศ ที่ดีและเพียงพอที่จะทำใ้ครู อาจารย์พัฒนาการสอนได้จริง	3.72	3.57	3.65	3.68	3.54	3.61	3.49	3.48	3.49	3.63	3.53	3.58
21. การนิเทศการสอนภายในโรงเรียน ดำเนินไปอย่างมีระบบ มีขั้นตอน การดำเนินงานที่มีคุณภาพต่อเนื่อง												
22. ขั้นตอนและวิธีการสอนที่ดี เป็นที่ ตกลงและยอมรับจากคณะครู อาจารย์ ผู้ร่วมงานการนิเทศ												
การสอนภายในโรงเรียนทุกฝ่าย	3.68	3.64	3.66	3.61	3.59	3.54	3.57	3.64	3.58	3.95	3.58	3.61

การปฏิบัติการนิเทศการสอนภายใน โรงเรียนด้านการใช้หลักการและวิธี การนิเทศการสอน	โรงเรียนขนาดใหญ่			โรงเรียนขนาดกลาง			โรงเรียนขนาดเล็ก			รวมทุกขนาด		
	ทักษะ ของผู้ บริหาร	ทักษะ ของครู ผู้สอน	รวม	ทักษะ ของผู้ บริหาร	ทักษะ ของครู ผู้สอน	รวม	ทักษะ ของผู้ บริหาร	ทักษะ ของครู ผู้สอน	รวม	ทักษะ ของผู้ บริหาร	ทักษะ ของครู ผู้สอน	รวม
	M	M	M	M	M	M	M	M	M	M	M	M
23. ผู้ร่วมงานนิเทศทุกฝ่าย เห็นความ สำคัญและสามารถใช้หลักการให้ คำปรึกษาทางอ้อม เพื่อช่วยให้ครู มีกำลังใจ และได้ประเมินตนเอง ให้ได้มากที่สุด	3.71	3.62	3.67	3.68	3.61	3.65	3.50	3.48	3.49	3.63	3.57	3.60
24. ครูอาจารย์ทุกคน มีโอกาสได้รับ การยกย่องให้เป็นผู้นำในการทำ งานที่ตนถนัด	4.12	4.05	4.09	4.08	3.98	4.03	3.95	3.72	3.84	4.05	3.95	4.00

การปฏิบัติการนิเทศการสอนภายใน โรงเรียนด้านการใช้หลักการและวิธี การนิเทศการสอน	โรงเรียนขนาดใหญ่			โรงเรียนขนาดกลาง			โรงเรียนขนาดเล็ก				รวมทุกขนาด		
	ทักษะ		รวม	ทักษะ		รวม	ทักษะ		รวม	M	ทักษะ		รวม
	ของผู้บริหาร	ของครู		ของผู้บริหาร	ของครู		ของผู้บริหาร	ของครู			ของผู้บริหาร	ของครู	
25. การนิเทศการสอนภายใน โรงเรียนจะเริ่มต้นจากสภาพปัญหา สิ่งแวดล้อมและทรัพยากรเท่าที่มี อยู่	3.97	3.88	3.93	3.95	3.86	3.90	3.82	3.72	3.77	3.92	3.82	3.87	
	4.06	4.26	4.16	4.00	3.68	3.84	3.84	3.96	3.90	3.97	3.85	3.91	
	4.15	3.82	3.97	3.72	3.59	3.66	3.91	3.57	3.72	3.83	3.62	3.73	
รวม													
รวมทั้งสิ้น													

จากตาราง 12 แสดงให้เห็นว่า เมื่อพิจารณาการปฏิบัติการนิเทศการสอนภายในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการศึกษาจังหวัดอุบลราชธานี ที่เป็นโรงเรียนกึ่งนิตย 3 ขนาด ในด้านการใช้หลักการและวิธีการนิเทศการสอนโดยรวมทุกข้อ ตามทัศนะของกลุ่มตัวอย่างทั้งหมด เห็นว่า มีการปฏิบัติอยู่ในระดับค่อนข้างมาก ($M = 3.91$) และเมื่อพิจารณาแต่ละขนาดทุกขนาด ก็ยังพบว่าปฏิบัติค่อนข้างมากเช่นเดียวกัน

เมื่อพิจารณาการปฏิบัติการนิเทศการสอนภายในโรงเรียนประถมศึกษาในโรงเรียนกึ่งนิตยแต่ละขนาดเป็นรายข้อ กลุ่มตัวอย่างทั้งหมดเห็นว่าโรงเรียนกึ่งนิตยแต่ละขนาดทุกขนาด มีการปฏิบัติอยู่ในระดับค่อนข้างมากเกือบทั้งหมด ยกเว้นในโรงเรียนกึ่งนิตยขนาดเล็กบางข้อที่กลุ่มตัวอย่างทั้งหมด เห็นว่ามีการปฏิบัติเพียงระดับปานกลาง ได้แก่ ข้อ 2 ผู้ร่วมนิเทศการสอนต่างพยายามที่จะร่วมมือกันแสวงหาทางในการนำเอาทฤษฎีมาใช้ในการปฏิบัติการนิเทศการสอน ($M = 3.40$) ข้อ 10 โรงเรียนมีการประชาสัมพันธ์ด้วยรูปแบบต่าง ๆ ให้ทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้องได้รับทราบความสำคัญ และการดำเนินงานนิเทศการสอนอย่างต่อเนื่อง ซึ่งมีผลทำให้งานดำเนินไปด้วยความราบรื่น ($M = 3.38$) ข้อ 20 โรงเรียนมีหลักการ วิธีการนิเทศที่ดีและเพียงพอจะทำให้ครูอาจารย์ พัฒนาการสอนได้จริง ($M = 3.47$) ข้อ 21 การนิเทศการสอนภายในโรงเรียนดำเนินไปอย่างมีระบบ มีขั้นตอนการดำเนินงานที่มีคุณภาพต่อเนื่อง ($M = 3.49$) ข้อ 23 ผู้ร่วมงานนิเทศทุกฝ่าย เห็นความสำคัญและสามารถใช้หลักการให้คำปรึกษาทางอ้อมเพื่อช่วยให้ครูมีกำลังใจ และได้ประเมินตนเองให้ได้มากที่สุด ($M = 3.49$)

10. วิเคราะห์การปฏิบัติการนิเทศการสอนภายในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการศึกษาจังหวัดอุบลราชธานี ที่เป็นโรงเรียนไม่กึ่งนิตย ด้านการเตรียมความพร้อมในการนิเทศการสอนภายในโรงเรียน 3 ขนาด คือ ขนาดใหญ่ ขนาดกลาง และขนาดเล็ก ตามทัศนะของผู้บริหารและครูผู้สอน

การปฏิบัติการนี้เทศการสอนภายใน โรงเรียนด้านการเตรียมความพร้อม ในการนี้เทศการสอน	โรงเรียนขนาดใหญ่				โรงเรียนขนาดกลาง				โรงเรียนขนาดเล็ก				รวมทุกขนาด			
	ทัศนะ ของผู้ บริหาร		ทัศนะ ของครู ผู้สอน		ทัศนะ ของผู้ บริหาร		ทัศนะ ของครู ผู้สอน		ทัศนะ ของผู้ บริหาร		ทัศนะ ของครู ผู้สอน		ทัศนะ ของผู้ บริหาร		ทัศนะ ของครู ผู้สอน	
	M	M	M	M	M	M	M	M	M	M	M	M	M	M	M	M
3. มีการพัฒนาหัวหน้ากลุ่มประสบการณ์ ใหม่มีความรู้ความสามารถใน การนี้เทศ เพื่อเป็นหลักการใน การในการพัฒนาการเรียนการสอน ในกลุ่มประสบการณ์ของตน	4.38	4.20	4.29	3.51	3.63	3.57	2.25	2.07	2.16	3.38	3.30	3.34				
	4.53	4.42	4.48	4.01	4.95	3.98	3.49	3.00	3.25	4.01	3.79	3.90				
4. โรงเรียนมีความมุ่งหมายในการจัด การศึกษาอย่างชัดเจนและมีการ ทบทวนให้คณะครูอาจารย์ ได้ ตระหนักอยู่เสมอ																

	โรงเรียนขนาดใหญ่			โรงเรียนขนาดกลาง			โรงเรียนขนาดเล็ก			รวมทุกขนาด		
	ทัศนะ ของผู้ บริหาร	ทัศนะ ของครู ผู้สอน	รวม	ทัศนะ ของผู้ บริหาร	ทัศนะ ของครู ผู้สอน	รวม	ทัศนะ ของผู้ บริหาร	ทัศนะ ของครู ผู้สอน	รวม	ทัศนะ ของผู้ บริหาร	ทัศนะ ของครู ผู้สอน	รวม
การปฏิบัติการนิเทศการสอนภายใน โรงเรียนด้านการเตรียมความพร้อม ในการนิเทศการสอน	M	M	M	M	M	M	M	M	M	M	M	M
	4.21	4.09	4.15	3.94	3.98	4.08	4.19	3.86	4.03	4.24	3.96	4.10
5. โรงเรียนมีการกำหนดนโยบาย การจัดการเรียนการสอนและวิธี ปกครองดูแลนักเรียนที่ดี พอที่จะทำ ให้นักเรียนมีคุณภาพตามความ มุ่งหมายที่ตั้งไว้												
	4.25	4.06	4.16	4.17	4.10	4.14	4.15	4.11	4.13	4.19	4.09	4.14
6. ครูอาจารย์ทุกคนได้รับทราบและ เข้าใจนโยบายการปกครอง และ แนวการจัดการเรียนการที่ โรงเรียนกำหนด												

ตาราง 13 (ต่อ)

	โรงเรียนขนาดใหญ่			โรงเรียนขนาดกลาง			โรงเรียนขนาดเล็ก			รวมทุกขนาด		
	พัฒนา	ครู	รวม	พัฒนา	ครู	รวม	พัฒนา	ครู	รวม	พัฒนา	ครู	รวม
	ผู้บริหาร	ผู้สอน	M	ผู้บริหาร	ผู้สอน	M	ผู้บริหาร	ผู้สอน	M	ผู้บริหาร	ผู้สอน	M
การปฏิบัติการนิเทศการสอนภายในโรงเรียนด้านการเตรียมความพร้อมในการนิเทศการสอน	4.52	41.69	4.61	4.39	4.22	4.31	4.53	4.17	4.35	4.48	4.36	4.42
	3.78	3.69	3.74	3.86	3.78	3.82	3.31	3.36	3.34	3.65	3.61	3.63
7. ครูอาจารย์ส่วนใหญ่ต่างมีวิสัยทัศน์ ใจที่จะร่วมมือจะร่วมมือกันพัฒนา การสอนให้ก้าวหน้า												
8. โรงเรียนได้พยายามสร้างความ เข้าใจในหลักการนิเทศปัจจุบัน ซึ่งมีลักษณะร่วมกัน พัฒนาการเรียน การสอนให้แก่คณะครู อาจารย์ ก่อนการปฏิบัติการนิเทศ												

	โรงเรียนขนาดใหญ่				โรงเรียนขนาดกลาง				โรงเรียนขนาดเล็ก				รวมทุกขนาด		
	พัฒนาระดับ		พัฒนาระดับ		พัฒนาระดับ		พัฒนาระดับ		พัฒนาระดับ		พัฒนาระดับ		พัฒนาระดับ		รวม
	พัฒนา	ครู	ผู้สอน	รวม	พัฒนา	ครู	ผู้สอน	รวม	พัฒนา	ครู	ผู้สอน	รวม	พัฒนา	ครู	
การปฏิบัติการนิเทศการสอนภายในโรงเรียนด้านการเตรียมความพร้อมในการนิเทศการสอน	4.13	4.18	4.16	4.16	4.13	4.18	4.16	4.16	4.13	4.18	4.16	4.16	4.13	4.18	4.16
	4.15	4.08	4.12	4.12	4.15	4.08	4.12	4.12	4.15	4.08	4.12	4.12	4.15	4.08	4.12
	4.13	4.18	4.16	4.16	4.13	4.18	4.16	4.16	4.13	4.18	4.16	4.16	4.13	4.18	4.16
	4.13	4.18	4.16	4.16	4.13	4.18	4.16	4.16	4.13	4.18	4.16	4.16	4.13	4.18	4.16
9. มีการพัฒนาครูอาจารย์ให้มีความรู้ความเข้าใจในขั้นตอนการนิเทศการสอนอย่างชัดเจน	4.13	4.18	4.16	4.16	4.13	4.18	4.16	4.16	4.13	4.18	4.16	4.16	4.13	4.18	4.16
	4.15	4.08	4.12	4.12	4.15	4.08	4.12	4.12	4.15	4.08	4.12	4.12	4.15	4.08	4.12
	4.13	4.18	4.16	4.16	4.13	4.18	4.16	4.16	4.13	4.18	4.16	4.16	4.13	4.18	4.16
	4.13	4.18	4.16	4.16	4.13	4.18	4.16	4.16	4.13	4.18	4.16	4.16	4.13	4.18	4.16
10. แผนงาน/โครงการนิเทศที่โรงเรียนจัดทำขึ้น เพื่อแก้ปัญหาเป็นที่ยอมรับของครูอาจารย์ส่วนใหญ่	4.13	4.18	4.16	4.16	4.13	4.18	4.16	4.16	4.13	4.18	4.16	4.16	4.13	4.18	4.16
	4.15	4.08	4.12	4.12	4.15	4.08	4.12	4.12	4.15	4.08	4.12	4.12	4.15	4.08	4.12
	4.13	4.18	4.16	4.16	4.13	4.18	4.16	4.16	4.13	4.18	4.16	4.16	4.13	4.18	4.16
	4.13	4.18	4.16	4.16	4.13	4.18	4.16	4.16	4.13	4.18	4.16	4.16	4.13	4.18	4.16
11. มีการนำเอาข้อมูลที่ได้จากการสำรวจปัญหาและความต้องการของครูมาใช้ในการตั้งเป้าหมายของการพัฒนาการนิเทศ	4.13	4.18	4.16	4.16	4.13	4.18	4.16	4.16	4.13	4.18	4.16	4.16	4.13	4.18	4.16
	4.15	4.08	4.12	4.12	4.15	4.08	4.12	4.12	4.15	4.08	4.12	4.12	4.15	4.08	4.12
	4.13	4.18	4.16	4.16	4.13	4.18	4.16	4.16	4.13	4.18	4.16	4.16	4.13	4.18	4.16
	4.13	4.18	4.16	4.16	4.13	4.18	4.16	4.16	4.13	4.18	4.16	4.16	4.13	4.18	4.16

ตาราง 13 (ต่อ)

การปฏิบัติการนิเทศการสอนภายใน โรงเรียนด้านการเตรียมความพร้อม ในการนิเทศการสอน	โรงเรียนขนาดใหญ่			โรงเรียนขนาดกลาง			โรงเรียนขนาดเล็ก			รวมทุกขนาด		
	พัฒนา ของครู	พัฒนา ของครู	พัฒนา ของครู	พัฒนา ของครู	พัฒนา ของครู	พัฒนา ของครู	พัฒนา ของครู	พัฒนา ของครู	พัฒนา ของครู	พัฒนา ของครู	พัฒนา ของครู	พัฒนา ของครู
	3.65	3.94	3.80	3.48	3.91	3.70	3.31	3.67	3.49	3.48	3.48	3.66
12. มีการจัดลด ัดบทความต้องการจำเป็น ที่จะปรับปรุงและพัฒนาการเรียน การสอนตามล ัดบทความสาคัญของ ปัญหา	3.86	3.91	3.89	3.74	3.85	3.80	3.56	3.34	3.45	3.72	3.70	3.71
13. มีการประสานงานด้านนิเทศการ สอนกับงานอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้อง ภายในโรงเรียนอย่างทั่วถึง	3.64	3.52	3.58	3.48	3.36	3.42	2.15	3.29	2.72	3.09	3.39	3.24
14. มีการประสานงานกับหน่วยงาน ภายนอกโรงเรียนเพื่อขอความ ร่วมมือเกี่ยวกับการนิเทศการสอน												

ตาราง 13 (ต่อ)

	โรงเรียนขนาดใหญ่				โรงเรียนขนาดกลาง				โรงเรียนขนาดเล็ก				รวมทุกขนาด			
	ทิศนะ ของผู บริหาร	ทิศนะ ของครู ผู้สอน	รวม	M	ทิศนะ ของผู บริหาร	ทิศนะ ของครู ผู้สอน	รวม	M	ทิศนะ ของผู บริหาร	ทิศนะ ของครู ผู้สอน	รวม	M	ทิศนะ ของผู บริหาร	ทิศนะ ของครู ผู้สอน	รวม	M
การปฏิบัติการนิเทศการสอนภายใน โรงเรียนด้านการเตรียมความพร้อม ในการนิเทศการสอน	4.63	4.91	4.77	M	4.54	4.95	4.75	M	4.09	4.90	4.50	M	4.42	4.92	4.67	M
15. มีการสร้างความเป็นผู้ให้เก คณะครู โดยเปิดโอกาสให้รับ ผิดชอบต่าง ๆ ตามความสามารถ และความชำนาญ	4.61	4.31	4.46		4.06	4.33	4.20		3.81	3.30	3.56		4.16	3.98	4.07	
16. มีการจัดสิ่งอำนวยความสะดวก ต่าง ภายในโรงเรียนให้ครู มี ความคล่องตัวในการทำงาน	4.17	4.23	4.20		3.64	4.11	3.88		3.11	3.84	3.48		3.64	4.06	3.85	
17. มีการหาความเข้าใจและจัดเตรียม เครื่องมือในการนิเทศการสอน																

การปฏิบัติการนิเทศการสอนภายใน โรงเรียนด้านการเตรียมความพร้อม ในการนิเทศการสอน	โรงเรียนขนาดใหญ่			โรงเรียนขนาดกลาง			โรงเรียนขนาดเล็ก			รวมทุกขนาด		
	ทักษะ ของผู้ บริหาร	ทักษะ ของครู ผู้สอน	รวม	ทักษะ ของผู้ บริหาร	ทักษะ ของครู ผู้สอน	รวม	ทักษะ ของผู้ บริหาร	ทักษะ ของครู ผู้สอน	รวม	ทักษะ ของผู้ บริหาร	ทักษะ ของครู ผู้สอน	รวม
	M	M	M	M	M	M	M	M	M	M	M	M
18. โรงเรียนได้จัดเวลาสำหรับให้ บุคลากรทุกคนได้รับการนิเทศ อย่างทั่วถึง	3.60	4.32	3.96	3.51	4.41	3.96	3.09	4.11	3.60	3.40	3.28	3.84
19. โรงเรียนมีการกำหนดสถานที่เพื่อ ดำเนินงานนิเทศไว้อย่างเหมาะสม	4.10	4.37	4.24	3.24	4.21	3.73	2.08	3.66	2.87	3.14	4.08	3.61
20. โรงเรียนมีหรือเตรียมการจัดหา กำลังทรัพยากรเพื่อการนิเทศการสอน ไว้อย่างเพียงพอ	3.85	3.94	3.90	3.01	3.77	3.39	2.20	3.15	2.68	3.02	3.62	3.32
รวม	4.14	3.60	3.87	3.81	3.83	3.82	3.31	3.95	3.63	3.75	3.69	3.80

จากตาราง 13 แสดงให้เห็นว่า เมื่อพิจารณาการปฏิบัติการนิเทศการสอนภายในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานประถมศึกษาจังหวัดอุบลราชธานี ที่เป็นโรงเรียนไม่กั้นดง ทุกขนาด ในด้านการเตรียมความพร้อมในการนิเทศการสอนภายในโรงเรียน โดยรวมทุกข้อ พบว่า กลุ่มตัวอย่างทั้งหมดมีความเห็นว่า มีการปฏิบัติอยู่ในระดับค่อนข้างมาก ($M = 3.80$) และพบว่า กลุ่มตัวอย่างแต่ละฝ่าย ทั้ง 2 ฝ่ายต่างก็เห็นว่าโรงเรียนไม่กั้นดงแต่ละขนาดทุกขนาดมีการปฏิบัติอยู่ในระดับค่อนข้างมากเช่นเดียวกัน ยกเว้นในโรงเรียนไม่กั้นดงขนาดที่ผู้บริหารโรงเรียนมีความเห็นว่า การปฏิบัติการนิเทศการสอนในด้านการเตรียมความพร้อมในการนิเทศการสอน ปฏิบัติเพียงระดับปานกลาง ($M = 3.31$)

เมื่อพิจารณาการปฏิบัติการนิเทศการสอนภายในโรงเรียนในด้านการเตรียมความพร้อมในการนิเทศการสอนเป็นรายข้อ พบว่า ค่าเฉลี่ย รวมของความคิดเห็นของกลุ่มตัวอย่างทั้งหมดเห็นว่าโรงเรียนไม่กั้นดงทุกขนาดในแต่ละรายข้อ ซึ่งให้เห็นว่า โรงเรียนไม่กั้นดงมีการปฏิบัติการนิเทศการสอนภายในโรงเรียน ด้านการเตรียมความพร้อมในการนิเทศการสอนอยู่ในระดับค่อนข้างมาก แต่มีบางข้อที่กลุ่มตัวอย่างทั้งหมดเห็นว่าปฏิบัติอยู่ในระดับปานกลาง ได้แก่ ข้อ 3 มีการพัฒนาหัวหน้ากลุ่มประสบการณ์ ให้มีความรู้ความสามารถในการนิเทศ เพื่อเป็นหลักการในการพัฒนาการเรียนการสอนในกลุ่มประสบการณ์ของตน ($M = 3.34$) ข้อ 14 มีการประสานงานกับหน่วยงานภายในโรงเรียนเพื่อขอความร่วมมือเกี่ยวกับการนิเทศการสอน ($M = 3.24$) ข้อ 20 โรงเรียนมีหรือเตรียมการจัดหาวัสดุสิ่งพิมพ์เพื่อการนิเทศการสอนไว้อย่างเพียงพอ ($M = 3.32$)

ส่วนในข้อ 15 มีการสร้างความเป็นผู้นำให้แก่คณะครู โดยเปิดโอกาสให้รับผิดชอบงานต่าง ๆ ตามความสามารถและความชำนาญ ($M = 4.67$)

เมื่อพิจารณาการปฏิบัติการนิเทศการสอนภายในโรงเรียนประถมศึกษา ด้านการเตรียมความพร้อมในการนิเทศการสอน รายข้อในโรงเรียนไม่กั้นดงและขนาดทุกขนาดพบว่า กลุ่มตัวอย่างทั้งหมด มีความเห็นว่าโรงเรียนไม่กั้นดงแต่ละขนาดทุกขนาด มีการปฏิบัติในด้านการเตรียมความพร้อมในการนิเทศการสอน ส่วนใหญ่อยู่ในระดับค่อนข้างมาก โดยค่าเฉลี่ยค่อนข้างสูงเกือบถึงระดับมาก ซึ่งมีบางข้อที่ผู้บริหารโรงเรียนและครูผู้สอนเห็นว่าโรงเรียนไม่กั้นดงปฏิบัติได้ในระดับมาก ได้แก่

โรงเรียนไม่กั้นตารขนาดใหญ่ และขนาดกลาง ในข้อ 15 ที่ว่า การสร้างความเป็นผู้นำให้แก่คณะครู โดยเปิดโอกาสให้รับผิดชอบงานต่าง ๆ ตามความสามารถและความชำนาญ ($M = 4.67, 4.76$ ตามลำดับ)

ส่วนโรงเรียนไม่กั้นตารขนาดเล็กนั้น ผู้บริหารโรงเรียนและครูผู้สอน มีความเห็นว่าการปฏิบัติด้านการเตรียมความพร้อมในการนิเทศการสอนภายในโรงเรียนอยู่ในระดับค่อนข้างมาก เช่นเดียวกัน แต่ยังมีบางส่วนที่เห็นว่าปฏิบัติได้เพียงในระดับปานกลาง และในระดับค่อนข้างน้อย ได้แก่

ข้อ 2 การพัฒนาผู้บริหารโรงเรียนและครูผู้สอนให้มีความรู้ความสามารถในการนิเทศการสอน เพื่อให้เป็นผู้นำและประสานงานได้อย่างแท้จริง ($M = 3.15$)

ข้อ 4 โรงเรียนตั้งความมุ่งหมายของการจัดการศึกษาไว้อย่างชัดเจน และทบทวนให้ครูมีความตระหนักอยู่เสมอ ($M = 3.25$)

ข้อ 8 โรงเรียนสร้างความเข้าใจในหลักการนิเทศปัจจุบันและให้ครูทุกคนร่วมกันที่จะพัฒนา ($M = 3.34$)

ข้อ 11 การนำเอาข้อมูลที่ได้จากการสำรวจปัญหา ความต้องการของครูมาใช้ในการตั้งเป้าหมายของการนิเทศการสอน ($M = 3.27$)

ข้อ 12 การจัดลำดับความต้องการจำเป็นที่จะปรับปรุงและพัฒนาการเรียนการสอน ($M = 3.49$)

ข้อ 14 การประสานงานกับหน่วยงานภายนอกโรงเรียนเพื่อขอความร่วมมือเกี่ยวกับการนิเทศการสอน ($M = 2.72$)

ข้อ 17 การทำความเข้าใจและจัดเตรียมเครื่องมือในการนิเทศ ($M = 3.48$)

ข้อ 19 การกำหนดสถานที่เพื่อการดำเนินการนิเทศการสอนอย่างเหมาะสม ($M = 2.87$)

ข้อ 20 โรงเรียนเตรียมการจัดหาบุคลากรเพื่อการนิเทศการสอนไว้อย่างเพียงพอ ($M = 2.68$)

ส่วนในเรื่องที่เห็นว่าปฏิบัติได้ในระดับค่อนข้างน้อยนั้น มีเพียง 1 เรื่อง คือ ข้อ 3 ที่ว่า การพัฒนาหัวหน้ากลุ่มประสบการณ์ ให้มีความรู้ความสามารถในการนิเทศ เพื่อเป็นหลักการในการพัฒนาการเรียนการสอนในกลุ่มประสบการณ์ที่รับผิดชอบ (2.16)

11. วิเคราะห์การปฏิบัติการนิเทศการสอนภายในโรงเรียนประถมศึกษา
สังกัดสำนักงานการศึกษาจังหวัดอุบลราชธานี ที่เป็นโรงเรียนไม่กั้นดาร์ ด้านการ
ดำเนินการและกิจกรรมการนิเทศการสอนภายในโรงเรียนขนาดต่าง ๆ ตามทัศนะของผู้บริหาร
โรงเรียนและครูผู้สอน

ตาราง 14 การปฏิบัติการณ์เทศการสอนภายในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการศึกษาจังหวัดอุบลราชธานี ที่เป็นโรงเรียนไม่ทันดาาร ด้านการดำเนินการและวิธีการนี้เทศการสอนภายในโรงเรียน ตามทัศนะของผู้บริหารโรงเรียน และครูผู้สอน จำนวนตามขนาดโรงเรียน

	โรงเรียนขนาดใหญ่				โรงเรียนขนาดกลาง				โรงเรียนขนาดเล็ก				รวมทุกขนาด		
	ทัศนะ		ทัศนะ		ทัศนะ		ทัศนะ		ทัศนะ		ทัศนะ		ทัศนะ		รวม
	ของผู	ผู้สอน	ของผู	ผู้สอน	ของผู	ผู้สอน	ของผู	ผู้สอน	ของผู	ผู้สอน	ของผู	ผู้สอน	ของผู	ผู้สอน	
การปฏิบัติการณ์เทศการสอนภายในโรงเรียนด้านการดำเนินการและกิจกรรมการนี้เทศการสอน	M	M	M	M	M	M	M	M	M	M	M	M	M	M	M
1. ผู้บริหารและคณะทำงานนี้เทศของโรงเรียนสามารถสร้างความร่วมมือให้เกิดขึ้นในการนี้เทศการสอนภายในโรงเรียน	3.90	4.21	4.06	3.76	4.06	3.91	4.10	3.85	3.98	3.92	4.04	3.98			3.98
2. คณะครูอาจารย์แต่ละกลุ่มประสบการณี่การร่วมมือกันวิเคราะห์ปัญหาการเรียนการสอนเพื่อดำเนินการแก้ไขปรับปรุง ^{ขึ้น} ให้ดีขึ้น	4.07	3.92	4.00	3.81	3.75	3.78	3.55	3.28	3.42	3.81	3.65	3.73			3.73

	โรงเรียนขนาดใหญ่			โรงเรียนขนาดกลาง			โรงเรียนขนาดเล็ก			รวมทุกขนาด		
	ทัศนะ ของผู้ บริหาร	ทัศนะ ของครู	รวม	ทัศนะ ของผู้ บริหาร	ทัศนะ ของครู	รวม	ทัศนะ ของผู้ บริหาร	ทัศนะ ของครู	รวม	ทัศนะ ของผู้ บริหาร	ทัศนะ ของครู	รวม
การปฏิบัติการนิเทศการสอนภายใน โรงเรียนด้านการดำเนินการและ กิจกรรมการนิเทศการสอน	M	M	M	M	M	M	M	M	M	M	M	M
3. ผู้บริหารและคณะครูอาจารย์ร่วมมือ กันวางแผนและดำเนินการนิเทศ อย่างเป็นระบบ	4.22	4.13	4.18	3.78	3.77	3.78	3.73	3.05	3.21	3.79	3.65	3.72
4. มีการเยี่ยมชั้นเรียนเพื่อนิเทศการ สอนซึ่งกันและกันอย่างต่อเนื่อง	4.15	4.08	4.12	3.54	3.67	3.61	2.33	2.99	2.66	3.34	3.58	3.46
5. มีการนิเทศโดยการเยี่ยมชั้นเรียน เพื่อพัฒนาการสอนในโรงเรียน	4.09	4.11	4.10	3.68	4.00	3.84	2.97	2.53	3.25	3.58	3.88	3.73

ตาราง 14 (ต่อ)

การปฏิบัติการนิเทศการสอนภายใน โรงเรียนด้านการดำเนินการและ กิจกรรมการนิเทศการสอน	โรงเรียนขนาดใหญ่			โรงเรียนขนาดกลาง			โรงเรียนขนาดเล็ก			รวมทุกขนาด		
	ทักษะ ของผู้ บริหาร	ทักษะ ของครู ผู้สอน	รวม	ทักษะ ของผู้ บริหาร	ทักษะ ของครู ผู้สอน	รวม	ทักษะ ของผู้ บริหาร	ทักษะ ของครู ผู้สอน	รวม	ทักษะ ของผู้ บริหาร	ทักษะ ของครู ผู้สอน	รวม
	M	M	M	M	M	M	M	M	M	M	M	M
6. ครูอาจารย์ได้รับการแนะนำใหม่ ความเข้าใจและยอมรับความสำคัญ ของทักษะและพฤติกรรมการสอนแบบ ต่าง ๆ ที่มีผลอย่างสำคัญต่อการ เรียนรู้และการพัฒนาการของเด็ก 7. คณะครูอาจารย์มีการพิจารณาศึกษา และกำหนดทักษะ/พฤติกรรมการสอน ที่มีคุณภาพ	3.94	4.21	4.08	3.76	4.17	3.97	3.46	3.98	3.72	3.72	4.12	3.92
	3.56	3.96	3.76	3.48	3.79	3.64	3.28	3.65	3.47	3.44	3.80	3.62

การปฏิบัติการนิเทศการสอนภายใน โรงเรียนด้านการดำเนินงานและ กิจกรรมการนิเทศการสอน	โรงเรียนขนาดใหญ่			โรงเรียนขนาดกลาง			โรงเรียนขนาดเล็ก			รวมทุกขนาด		
	พัฒนา ของครู	พัฒนา ของครู	รวม	พัฒนา ของครู	พัฒนา ของครู	รวม	พัฒนา ของครู	พัฒนา ของครู	รวม	พัฒนา ของครู	พัฒนา ของครู	รวม
	ผู้สอน	ผู้สอน	M	ผู้สอน	ผู้สอน	M	ผู้สอน	ผู้สอน	M	ผู้สอน	ผู้สอน	M
8. คณะครูอาจารย์มีการร่วมมือกัน พิจารณาและศึกษาขั้นตอนและ กิจกรรมการสอนแบบต่าง ๆ ที่ทำ ผลดีแก่ผู้เรียน	3.71	4.25	3.98	3.64	3.62	3.63	3.27	3.29	3.28	3.54	3.72	3.63
9. บุคลากรฝ่ายวิชาการทุกคนให้ความ ร่วมมือในการพัฒนาการสอนอยู่เสมอ ด้วยความตั้งใจ	4.11	4.20	4.16	3.88	4.16	4.02	3.86	3.85	3.06	3.95	4.07	4.01
10. คณะครูอาจารย์พยายามจัดลำดับขั้น ตอนและใช้กิจกรรมการเรียนรู้ การสอนอย่างหลากหลายและมี คุณภาพ	3.88	3.65	3.77	3.74	3.53	3.64	3.63	3.05	3.34	3.75	3.41	3.58

ตาราง 14 (ต่อ)

การปฏิบัติการนิเทศการสอนภายใน โรงเรียนด้านการดำเนินการและ กิจกรรมการนิเทศการสอน	โรงเรียนขนาดใหญ่			โรงเรียนขนาดกลาง			โรงเรียนขนาดเล็ก			รวมทุกขนาด		
	พัฒนา ของ ผู้ บริหาร	พัฒนา ของครู ผู้สอน	รวม	พัฒนา ของ ผู้ บริหาร	พัฒนา ของครู ผู้สอน	รวม	พัฒนา ของ ผู้ บริหาร	พัฒนา ของครู ผู้สอน	รวม	พัฒนา ของ ผู้ บริหาร	พัฒนา ของครู ผู้สอน	รวม
	M	M	M	M	M	M	M	M	M	M	M	M
11. มีการให้คำปรึกษาก่อนเข้าสังเกต การสอนเพื่อร่วมกันปรับปรุง แผนการสอนและกำหนดความ มุ่งหมายของการนิเทศให้แน่ชัด	4.16	4.23	4.20	3.35	3.87	3.61	2.30	2.85	2.58	3.27	3.65	3.46
12. การให้คำปรึกษาก่อนสังเกตการ สอน ทำให้ครูสบายใจ และมั่นใจ การสอน	3.94	4.11	4.03	3.84	3.98	3.91	2.06	3.43	2.75	3.28	3.84	3.56
13. มีการศึกษาและใช้เทคนิคการ สังเกตการสอนในชั้นเรียนอย่าง ได้ผลและเป็นที่พอใจแก่ครูผู้สอน	3.37	4.26	3.82	3.24	3.98	3.61	2.84	3.19	3.02	3.15	3.81	3.48

ตาราง 14 (ต่อ)

การปฏิบัติการนี้เทศการสอนภายใน โรงเรียนด้านการดำเนินการและ กิจกรรมการนี้เทศการสอน	โรงเรียนขนาดใหญ่			โรงเรียนขนาดกลาง			โรงเรียนขนาดเล็ก			รวมทุกขนาด		
	พัฒนา ของ บริหาร	พัฒนา ของครู ผู้สอน	รวม	พัฒนา ของ บริหาร	พัฒนา ของครู ผู้สอน	รวม	พัฒนา ของ บริหาร	พัฒนา ของครู ผู้สอน	รวม	พัฒนา ของ บริหาร	พัฒนา ของครู ผู้สอน	รวม
	M	M	M	M	M	M	M	M	M	M	M	M
14. ผู้ที่พิเศษและผู้สอนสามารถสร้าง หรือเลือกใช้เครื่องมือในการพัฒนา การเรียนการสอนในชั้นเรียนได้ อย่างเหมาะสมกับความมุ่งหมาย ของการนี้พิเศษแต่ละครั้ง	4.38	4.22	4.30	3.30	3.64	3.47	2.67	2.64	2.66	3.45	3.50	3.48
15. มีการบันทึกพฤติกรรมการสอนของ ครู ตามความมุ่งหมายของการ นี้พิเศษนี้พิเศษและผู้สอนร่วมกัน กำหนดไว้	3.97	3.88	3.93	3.50	3.67	3.59	2.55	2.89	2.72	3.34	3.48	3.36

การปฏิบัติการนี้เพื่อการสอนภายใน โรงเรียนด้านการค้าเงินและการและ กิจกรรมการนี้เพื่อการสอน	โรงเรียนขนาดใหญ่			โรงเรียนขนาดกลาง			โรงเรียนขนาดเล็ก			รวมทุกขนาด		
	ทักษะ ของผู้ บริหาร	ทักษะ ของครู ผู้สอน	รวม	ทักษะ ของผู้ บริหาร	ทักษะ ของครู ผู้สอน	รวม	ทักษะ ของผู้ บริหาร	ทักษะ ของครู ผู้สอน	รวม	ทักษะ ของผู้ บริหาร	ทักษะ ของครู ผู้สอน	รวม
	M	M	M	M	M	M	M	M	M	M	M	M
16. มีการพบปะหลังการสังเกต การสอนที่เพื่อนร่วมชั้นพิจารณาและ สรุปความก้าวหน้าของการสอน	3.95	3.87	3.91	3.32	3.68	3.50	2.45	2.89	2.67	3.24	3.48	3.31
17. การนี้เพื่อช่วยการสังเกตการสอน ในชั้นเรียนนี้เพื่อช่วยรับจากครู อาจารย์ว่ามีประโยชน์จริง	3.92	4.11	4.02	3.84	4.00	3.92	3.73	3.62	3.68	3.83	3.91	3.87
18. มีการจัดอบรมสัมมนาโดยผู้ทรง คุณวุฒิมาบรรยายเพื่อให้เกิดความ ก้าวหน้าในวิชาชีพอยู่เสมอ	3.15	3.89	3.52	2.10	3.63	2.87	2.07	3.10	2.59	2.44	3.54	2.99
19. มีการจัดการสวัสดิการการเรียน การสอนโดยครูผู้สอนดีเด่น	2.56	3.67	3.12	2.31	3.14	2.73	2.00	2.10	2.05	2.29	2.97	2.63

ตาราง 14 (ต่อ)

	โรงเรียนขนาดใหญ่			โรงเรียนขนาดกลาง			โรงเรียนขนาดเล็ก			รวมทุกขนาด		
	ทัศนะ ของผู้ บริหาร	ทัศนะ ของครู ผู้สอน	ทัศนะ รวม	ทัศนะ ของผู้ บริหาร	ทัศนะ ของครู ผู้สอน	ทัศนะ รวม	ทัศนะ ของผู้ บริหาร	ทัศนะ ของครู ผู้สอน	ทัศนะ รวม	ทัศนะ ของผู้ บริหาร	ทัศนะ ของครู ผู้สอน	ทัศนะ รวม
การปฏิบัติการนิเทศการสอนภายใน โรงเรียนด้านการคราเนินการและ กิจกรรมการนิเทศการสอน	M	M	M	M	M	M	M	M	M	M	M	M
20. มีการจัดสวัสดิการเรียนการสอน โดยเขตพื้นที่	2.43	3.32	2.88	2.05	3.11	2.58	2.00	2.15	2.08	2.16	2.86	2.51
21. มีการจัดให้ครูอาจารย์ไปศึกษา นอกสถานที่เพื่อเรียนรู้งานในอาชีพ เพิ่มเติม	3.10	3.54	3.32	3.90	3.25	3.08	2.85	2.90	2.88	2.95	3.23	3.09
22. มีการจัดประชุมเชิงปฏิบัติการเพื่อ ให้ครูอาจารย์ฝึกทดลองสอนแบบ ใหม่ ๆ เช่นการแสดงบทบาท สมมติ การสอนแบบจุลภาค การใช้ สื่อและเทคโนโลยีทางการศึกษา	3.41	3.20	3.31	2.84	3.08	2.96	2.24	2.93	2.59	2.83	3.07	2.95

ตาราง 14 (ต่อ)

	โรงเรียนขนาดใหญ่			โรงเรียนขนาดกลาง			โรงเรียนขนาดเล็ก			รวมทุกขนาด		
	พัฒนา ของ ผู้ บริหาร M	พัฒนา ของ ครู ผู้ สอน M	รวม M	พัฒนา ของ ผู้ บริหาร M	พัฒนา ของ ครู ผู้ สอน M	รวม M	พัฒนา ของ ผู้ บริหาร M	พัฒนา ของ ครู ผู้ สอน M	รวม M	พัฒนา ของ ผู้ บริหาร M	พัฒนา ของ ครู ผู้ สอน M	รวม M
การปฏิบัติการนี้เทศการสอนภายใน โรงเรียนด้านการดำเนินการและ กิจกรรมการนี้เทศการสอน												
23. มีการส่งเสริมให้ครูอาจารย์ใน โรงเรียน ขียนบทความเพื่อเผยแพร่ วิธีการจัดการเรียนการสอน	3.62	3.39	3.51	2.88	3.00	2.94	2.23	2.76	2.50	2.91	3.05	2.98
24. มีการเสนอแนะและสนับสนุนให้ครู อาจารย์แสวงหาแหล่งค้นคว้าทาง วิชาการ และจัดเตรียมเอกสาร ที่เกี่ยวข้องไว้	4.26	4.15	4.21	3.92	3.83	3.88	2.92	3.36	3.14	3.70	3.78	3.74
25. การนี้เทศการสอนภายใน โรงเรียนช่วยให้ครูอาจารย์ สามารถพัฒนาตนเองให้ทันที่จะ และพฤติกรรมการสอนที่ดีเพิ่มขึ้น	4.01	4.30	4.16	3.97	3.89	3.93	3.84	3.57	3.71	3.94	3.92	3.93

ตาราง 14 (ต่อ)

	โรงเรียนขนาดใหญ่			โรงเรียนขนาดกลาง			โรงเรียนขนาดเล็ก			รวมทุกขนาด		
	พัฒนา ของ ผู้ บริหาร	พัฒนา ของ ครู ผู้ สอน	รวม	พัฒนา ของ ผู้ บริหาร	พัฒนา ของ ครู ผู้ สอน	รวม	พัฒนา ของ ผู้ บริหาร	พัฒนา ของ ครู ผู้ สอน	รวม	พัฒนา ของ ผู้ บริหาร	พัฒนา ของ ครู ผู้ สอน	รวม
การปฏิบัติงานนี้เทศการสอนภายใน โรงเรียนดำเนินการดำเนินการและ กิจกรรมการนี้เทศการสอน	M	M	M	M	M	M	M	M	M	M	M	M
26. การนี้เทศการสอนภายใน โรงเรียนช่วยให้การสอนของครู แต่ละครั้งมีการกาหนดความ มุ่งหมายของการสอนไว้อย่าง ชัดเจน	4.13	4.19	4.16	3.88	4.00	3.94	3.30	3.96	3.63	3.77	4.05	3.91
27. การนี้เทศการสอนภายในโรงเรียน ช่วยให้ครูอาจารย์สามารถจัด พฤติกรรมการสอนที่มีประโยชน์ และหรือเป็นอุปสรรคต่อการเรียนรู้ และพัฒนาการของเด็ก	3.80	3.94	3.87	3.67	3.82	3.75	3.09	3.40	3.25	3.52	3.72	3.62

การปฏิบัติการนิเทศการสอนภายใน โรงเรียนด้านการดำเนินงานและ กิจกรรมการนิเทศการสอน	โรงเรียนขนาดใหญ่			โรงเรียนขนาดกลาง			โรงเรียนขนาดเล็ก			รวมทุกขนาด		
	พัฒนาระ			พัฒนาระ			พัฒนาระ			พัฒนาระ		
	ของผู บริหาร	ของครู ผู้สอน	รวม	ของผู บริหาร	ของครู ผู้สอน	รวม	ของผู บริหาร	ของครู ผู้สอน	รวม	ของผู บริหาร	ของครู ผู้สอน	รวม
	M	M	M	M	M	M	M	M	M	M	M	M
28. การนิเทศการสอนภายใน โรงเรียนช่วยให้ครูอาจารย์ควบคุม การสอนของตนเองได้ค่านับไป ตามลำดับขั้นตอนตามแผนการสอน ที่วางไว้	3.77	3.98	3.88	3.58	3.94	3.76	3.45	3.36	3.41	3.60	3.76	3.68
29. ในการสอนแต่ละครั้งครูตระหนักใน ความสำคัญ และความสามารถ แสดงออกซึ่งทักษะการสนับสุนนให้ นักเรียนมีส่วนร่วมในการพิจารณา เหตุผลและความมุ่งหมายใน การเรียนแต่ละบท	4.46	4.40	3.93	3.43	4.29	3.86	3.25	3.91	3.58	3.38	4.20	3.79

การปฏิบัติการนิเทศการสอนภายใน โรงเรียนด้านการดำเนินการและ กิจกรรมการนิเทศการสอน	โรงเรียนขนาดใหญ่			โรงเรียนขนาดกลาง			โรงเรียนขนาดเล็ก			รวมทุกขนาด		
	ทักษะ ของผู้ บริหาร	ทักษะ ของครู ผู้สอน	ทักษะ รวม	ทักษะ ของผู้ บริหาร	ทักษะ ของครู ผู้สอน	ทักษะ รวม	ทักษะ ของผู้ บริหาร	ทักษะ ของครู ผู้สอน	ทักษะ รวม	ทักษะ ของผู้ บริหาร	ทักษะ ของครู ผู้สอน	รวม
	M	M	M	M	M	M	M	M	M	M	M	M
30. ในการสอนแต่ละครั้งครูตระหนัก ในความสำเร็จและสามารถแสดง ออกซึ่งทักษะสนับสนุนให้นักเรียน รู้จักวางแผนและกำหนดกิจกรรม การเรียนรู้เพื่อให้บรรลุความ มุ่งหมายที่ตั้งไว้	3.45	4.23	3.84	3.30	4.11	3.71	3.12	3.96	3.41	3.29	4.01	3.65
31. ในการสอนแต่ละครั้งครูตระหนัก ในความสำคัญและความสามารถ แสดงออกซึ่งทักษะสนับสนุนให้ นักเรียนร่วมอภิปราย แสดงความ คิดเห็นในการแก้ปัญหาและหรือ												

ตาราง 14 (ต่อ)

การปฏิบัติการนิเทศการสอนภายใน โรงเรียนด้านการดำเนินงานและ กิจกรรมการนิเทศการสอน	โรงเรียนขนาดใหญ่			โรงเรียนขนาดกลาง			โรงเรียนขนาดเล็ก			รวมทุกขนาด		
	พัฒนา ของ ผู้ บริหาร	พัฒนา ของ ครู ผู้ สอน	รวม	พัฒนา ของ ผู้ บริหาร	พัฒนา ของ ครู ผู้ สอน	รวม	พัฒนา ของ ผู้ บริหาร	พัฒนา ของ ครู ผู้ สอน	รวม	พัฒนา ของ ผู้ บริหาร	พัฒนา ของ ครู ผู้ สอน	รวม
	M	M	M	M	M	M	M	M	M	M	M	M
หาแนวทางดำเนินงานต่าง ๆ ร่วมกัน	4.14	4.35	4.25	3.28	4.16	3.72	2.63	3.58	3.11	3.35	4.03	3.69
32. ในการสอนแต่ละครั้งครูตระหนักใน ความสำคัญและสามารถแสดงออก ซึ่งทักษะเสริมแรง อันได้แก่ การชมเชยการยกย่อง และการ ยอมรับในความคิด การพูด การกระทำของนักเรียน เพื่อช่วย ให้นักเรียนมีความมั่นใจและกล้าคิด กล้าพูด กล้าถามมากยิ่งขึ้น	4.58	4.39	4.49	4.44	4.41	4.43	4.15	4.89	4.02	3.39	4.23	4.31

ตาราง 14 (ต่อ)

การปฏิบัติการนิเทศการสอนภายใน โรงเรียนด้านการดำเนินการและ กิจกรรมการนิเทศการสอน	โรงเรียนขนาดใหญ่			โรงเรียนขนาดกลาง			โรงเรียนขนาดเล็ก			รวมทุกขนาด		
	ทักษะ ของผู้ บริหาร	ทักษะ ของครู ผู้สอน	รวม	ทักษะ ของผู้ บริหาร	ทักษะ ของครู ผู้สอน	รวม	ทักษะ ของผู้ บริหาร	ทักษะ ของครู ผู้สอน	รวม	ทักษะ ของผู้ บริหาร	ทักษะ ของครู ผู้สอน	รวม
	M	M	M	M	M	M	M	M	M	M	M	M
33. ในการสอนแต่ละครั้งครูตระหนัก ในความสำคัญและความสามารถ แสดงออกซึ่งทักษะการแสดง ความรัก ความช่วยเหลือเอื้ออาทร ต่อนักเรียน	4.39	4.38	4.39	4.16	4.25	4.21	3.21	3.85	3.53	3.92	4.16	4.04
34. ในการสอนแต่ละครั้งครูตระหนักใน ความสำคัญและความสามารถ แสดงออกซึ่งทักษะ/พฤติกรรมการ ใช้คำถามที่พัฒนาระดับความคิดของ นักเรียนให้สูงขึ้น	4.19	4.20	4.20	3.98	3.88	3.93	2.27	3.50	2.89	3.48	3.86	3.67

การปฏิบัติการนิเทศการสอนภายใน โรงเรียนด้านการดำเนินการและ กิจกรรมการนิเทศการสอน	โรงเรียนขนาดใหญ่			โรงเรียนขนาดกลาง			โรงเรียนขนาดเล็ก			รวมทุกขนาด		
	ทัศนะ ของผู บริหาร		รวม	ทัศนะ ของผู บริหาร		รวม	ทัศนะ ของผู บริหาร		รวม	ทัศนะ ของผู บริหาร		รวม
	ทัศนะ ของผู บริหาร	ทัศนะ ของผู บริหาร		ทัศนะ ของผู บริหาร	ทัศนะ ของผู บริหาร		ทัศนะ ของผู บริหาร	ทัศนะ ของผู บริหาร		ทัศนะ ของผู บริหาร	ทัศนะ ของผู บริหาร	
35. ในการสอนแต่ละครั้งครูตระหนัก ในความสำคัญและสามารถแสดง ออกซึ่งทักษะพฤติกรรมการเป็น นักฟังที่ดี โดยการลดการพูดการสั่ง การอบรมว่ากล่าว และการลงโทษ ให้น้อยลง	4.23	4.38	4.31	3.89	4.21	4.05	3.22	3.89	3.56	3.78	4.16	3.97

ตาราง 14 (ต่อ)

	โรงเรียนขนาดใหญ่			โรงเรียนขนาดกลาง			โรงเรียนขนาดเล็ก			รวมทุกขนาด		
	พัฒนา ของ ผู้ บริหาร	พัฒนา ของ ครู	รวม	พัฒนา ของ ผู้ บริหาร	พัฒนา ของ ครู	รวม	พัฒนา ของ ผู้ บริหาร	พัฒนา ของ ครู	รวม	พัฒนา ของ ผู้ บริหาร	พัฒนา ของ ครู	รวม
	M	M	M	M	M	M	M	M	M	M	M	M
การปฏิบัติงานในเทศการสอนภายใน โรงเรียนด้านการดำเนินงานและ กิจกรรมการนิเทศการสอน												
36. ในการสอนแต่ละครั้งครูตระหนักใน ความสำคัญและสามารถแสดงออก ซึ่งทักษะพฤติกรรมการทำความรู้จัก และเก็บข้อมูลของนักเรียนแต่ละคน เป็นอย่างดี เพื่อเป็นแนวทางใน	3.79	3.54	3.67	3.74	3.58	3.66	3.84	3.65	3.75	3.79	3.59	3.69
37. ในการสอนแต่ละครั้งครูตระหนักใน ความสำคัญและสามารถแสดงออก ซึ่งทักษะการแสวงหา การเตรียม การ และการใช้วัสดุอุปกรณ์ ประกอบการสอน	4.17	3.52	3.85	3.89	3.47	3.68	3.37	3.18	3.28	3.81	3.39	3.60

ตาราง 14 (ต่อ)

การปฏิบัติการนิเทศการสอนภายใน โรงเรียนด้านการดำเนินการและ กิจกรรมการนิเทศการสอน	โรงเรียนขนาดใหญ่			โรงเรียนขนาดกลาง			โรงเรียนขนาดเล็ก			รวมทุกขนาด		
	ทักษะ ของผู้ บริหาร	ทักษะ ของครู ผู้สอน	รวม	ทักษะ ของผู้ บริหาร	ทักษะ ของครู ผู้สอน	รวม	ทักษะ ของผู้ บริหาร	ทักษะ ของครู ผู้สอน	รวม	ทักษะ ของผู้ บริหาร	ทักษะ ของครู ผู้สอน	รวม
	M	M	M	M	M	M	M	M	M	M	M	M
38. ส่งเสริมให้ครูรู้จักใช้ทรัพยากรใน ท้องถิ่นให้เกิดประโยชน์ต่อ การเรียนการสอน	4.62	4.88	3.75	4.67	4.88	4.78	4.45	4.82	4.64	4.58	4.86	4.72
39. มีการจัดหรือสนับสนุนให้ครู อาจารย์ไปชมนิทรรศการต่าง ๆ ที่เป็นประโยชน์ต่อการพัฒนาการ เรียนการสอน เช่น การผลิตและ การใช้สื่อ การอ่านหนังสือหรือ ตำราวิชาชีพครู	4.30	4.21	4.26	3.68	4.36	4.02	2.28	3.43	2.86	3.42	4.00	3.71

ตาราง 14 (ต่อ)

การปฏิบัติการนี้เทศการสอนภายใน โรงเรียนด้านการดำเนินงานและ กิจกรรมการนี้เทศการสอน	โรงเรียนขนาดใหญ่			โรงเรียนขนาดกลาง			โรงเรียนขนาดเล็ก			รวมทุกขนาด		
	ทัศนะ ของผู้ บริหาร		ทัศนะ ของผู้ บริหาร	ทัศนะ ของผู้ บริหาร		ทัศนะ ของผู้ บริหาร	ทัศนะ ของผู้ บริหาร		ทัศนะ ของผู้ บริหาร	ทัศนะ ของผู้ บริหาร		ทัศนะ ของผู้ บริหาร
	ทัศนะ ของผู้ บริหาร	ทัศนะ ของผู้ บริหาร		ทัศนะ ของผู้ บริหาร	ทัศนะ ของผู้ บริหาร		ทัศนะ ของผู้ บริหาร	ทัศนะ ของผู้ บริหาร		ทัศนะ ของผู้ บริหาร	ทัศนะ ของผู้ บริหาร	
40. ครูอาจารย์ได้รับการส่งเสริมให้ ไปศึกษาเพื่อเติมในระหว่าง ปิดภาคเรียน ในภาคค่ำ หรือ สอยบึงทุนเพื่อไปศึกษาต่อเติมเวลา	4.28	4.52	4.40	2.98	3.94	3.46	2.31	2.85	2.58	3.19	3.77	3.48
	3.88	3.52	3.70	3.53	3.96	3.61	3.02	3.82	3.42	3.48	3.72	3.60
	รวม											

จากตาราง 14 แสดงให้เห็นว่า เมื่อพิจารณาการปฏิบัติการนิเทศการสอนภายในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการศึกษาจังหวัดอุบลราชธานี ที่เป็นโรงเรียนไม่กัณดาร ในด้านการดำเนินการและกิจกรรมการนิเทศการสอนโดยรวมทุกข้อ พบว่า กลุ่มตัวอย่างทั้งหมด มีความเห็นว่า การปฏิบัติการนิเทศการสอนภายในโรงเรียนแต่ละขนาดทุกขนาดปฏิบัติอยู่ในระดับค่อนข้างมาก ($M = 3.60$) โดยที่กลุ่มตัวอย่างทั้งหมดและมีความเห็นว่าส่วนใหญ่การปฏิบัติอยู่ในระดับค่อนข้างมาก เช่นเดียวกัน แต่มีการบางส่วนที่เห็นว่าการปฏิบัติอยู่ในระดับปานกลางเท่านั้น โดยมีค่าเฉลี่ยอยู่ระดับ 2.51 - 3.48 และยังพบว่าข้อ 38 ที่ว่า ส่งเสริมให้ครูรู้จักใช้ทรัพยากรในท้องถิ่นให้เกิดประโยชน์ต่อการเรียนการสอน กลุ่มตัวอย่างทั้งหมดเห็นว่าการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก ($M = 4.72$)

เมื่อพิจารณาการปฏิบัติการนิเทศการสอนภายในโรงเรียนประถมศึกษา ด้านการดำเนินการและกิจกรรมการนิเทศการสอนภายในโรงเรียนไม่กัณดาร พบว่า ค่าเฉลี่ยของโรงเรียนทุกขนาด รวมทุกข้อ อยู่ในระดับค่อนข้างมาก ยกเว้นโรงเรียนขนาดเล็ก ที่กลุ่มตัวอย่างเห็นว่าการปฏิบัติอยู่ในระดับปานกลาง ($M = 3.42$)

เมื่อพิจารณาการปฏิบัติการนิเทศการสอนภายในโรงเรียนประถมศึกษา ด้านการดำเนินการและกิจกรรมการนิเทศการสอนภายในโรงเรียนแต่ละขนาดทุกขนาด โดยรวมรายข้อ พบว่า กลุ่มตัวอย่างเห็นว่า โรงเรียนไม่กัณดารแต่ละขนาดทุกขนาดปฏิบัติอยู่ในระดับค่อนข้างมาก เช่นเดียวกัน ยกเว้นในบางข้อที่เห็นว่าปฏิบัติเพียงระดับปานกลาง ซึ่งมีค่าเฉลี่ยระหว่าง 2.51 - 3.48 มีจำนวน 12 ข้อ

เมื่อพิจารณาการปฏิบัติการนิเทศการสอนภายในโรงเรียนประถมศึกษา ด้านการดำเนินการและกิจกรรมการนิเทศการสอนภายในโรงเรียนไม่กัณดารแต่ละขนาด รายข้อ ทุกกลุ่มตัวอย่างทั้งหมด มีความเห็นดังนี้

โรงเรียนขนาดใหญ่ กลุ่มตัวอย่างทั้งหมด มีความเห็นว่าการปฏิบัติการนิเทศการสอนภายในโรงเรียนประถมศึกษา ด้านการดำเนินการและกิจกรรมการนิเทศการสอนมีการปฏิบัติอยู่ในระดับค่อนข้างมากเกือบทั้งหมด ยกเว้นข้อต่อไปนี้ ที่เห็นว่าการปฏิบัติอยู่ในระดับปานกลาง ได้แก่ ข้อ 19 มีการจัดสวัสดิการการเรียนการสอนโดยครูผู้สอนดีเด่น ($M = 3.12$) ข้อ 20 มีการ

จัดสัณติการเรียนการสอนโดยเทปวีดีทัศน์ (M = 2.88) ข้อ 21 มีการจัดให้ครูอาจารย์ไปศึกษา
นอกสถานที่เพื่อเรียนรู้งานในอาชีพเพิ่มเติม (M = 3.32) มีการจัดประชุมเชิงปฏิบัติการ เพื่อให้
ครูอาจารย์ฝึกทดลองสอนแบบใหม่ ๆ เช่น การแสดงบทบาทสมมติ การสอนแบบจุลภาค การใช้สื่อ
และเทคโนโลยีทางการศึกษา (M = 3.3)

โรงเรียนขนาดกลาง กลุ่มตัวอย่างทั้งหมด เห็นว่าการปฏิบัติการนิเทศการสอนภายใน
โรงเรียนประถมศึกษา ด้านการดำเนินการและกิจกรรมการนิเทศการสอนส่วนใหญ่ปฏิบัติอยู่ใน
ระดับค่อนข้างมาก ยกเว้นข้อต่อไปนี้ที่เห็นว่าการปฏิบัติอยู่ในระดับปานกลาง ซึ่งได้แก่ ข้อ 14
ผู้นิเทศและผู้สอนสามารถสร้างหรือเลือกใช้เครื่องมือในการพัฒนาการเรียนการสอนในชั้นเรียน
ได้อย่างเหมาะสมกับความมุ่งหมายของการนิเทศแต่ละครั้ง (M = 3.47) ข้อ 18 มีการจัด
อบรมสัมมนาโดยผู้ทรงคุณวุฒิบรรยายเพื่อให้เกิดความก้าวหน้าในวิชาชีพอยู่เสมอ (M = 2.87)
ข้อ 19 มีการจัดสัณติการเรียนการสอนโดยครูผู้สอนดีเด่น (M = 2.73) ข้อ 20 มีการจัดสัณติ
การเรียนโดยเทปวีดีทัศน์ (M = 2.58) ข้อ 21 มีการจัดให้ครูอาจารย์ไปศึกษานอกสถานที่เพื่อ
เรียนรู้งานในอาชีพเพิ่มเติม (M = 3.08) ข้อ 22 มีการจัดประชุมเชิงปฏิบัติการเพื่อให้ครู
อาจารย์ฝึกทดลองสอนแบบใหม่ ๆ เช่น การแสดงบทบาทสมมติ การสอนแบบจุลภาคการใช้สื่อ
และเทคโนโลยีทางการศึกษา (M = 2.26) ข้อ 23 มีการส่งเสริมให้ครูอาจารย์ในโรงเรียน
เขียนบทความเพื่อเผยแพร่วิธีการจัดการเรียนการสอน (M = 2.94) ข้อ 40 ครูอาจารย์ได้รับ
การส่งเสริมให้ไปศึกษาเพิ่มเติมในระหว่างปิดภาคเรียน ในภาคฤดูร้อน หรือสอบชิงทุนเพื่อศึกษา
ต่อเติมเวลา (M = 3.46)

โรงเรียนขนาดเล็ก การปฏิบัติการนิเทศการสอนภายในโรงเรียนประถมศึกษาในด้าน
การดำเนินการและกิจกรรมการนิเทศการสอนภายในโรงเรียน กลุ่มตัวอย่างทั้งหมดมีความเห็น
บางส่วนมีการปฏิบัติอยู่ในระดับค่อนข้างมาก แต่โรงเรียนขนาดเล็ก ส่วนใหญ่มีการปฏิบัติเพียง
ระดับปานกลาง โดยมีค่าเฉลี่ยระหว่าง 2.66 - 3.47 ได้แก่ ข้อ 2 คณะครูอาจารย์แต่ละกลุ่ม
ประสบการณืมีการร่วมมือกันวิเคราะห์ปัญหาการเรียนการสอน เพื่อดำเนินการแก้ไขปรับปรุง
ให้ดีขึ้น ข้อ 4 มีการเยี่ยมชั้นเรียนเพื่อนิเทศการสอนซึ่งกันและกันอย่างต่อเนื่อง (M = 2.66)
ข้อ 12 การให้คำปรึกษาท่อนสังเกตการสอนทำให้ครูสบายใจในการสอน (M = 2.75)

ข้อ 14 ผู้นิเทศและผู้สอนสามารถสร้างหรือเลือกใช้เครื่องมือในการพัฒนาการสอนในชั้นเรียน ได้อย่างเหมาะสมกับความมุ่งหมายของการนิเทศแต่ละครั้ง (2.66) ข้อ 15 มีการบันทึก พฤติกรรมการสอนของครูตามความมุ่งหมายของการนิเทศที่ผู้นิเทศร่วมกันกำหนดไว้ ($M = 2.67$)

12. วิเคราะห์การปฏิบัติการนิเทศการสอนภายในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัด สำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดอุบลราชธานี ที่เป็นโรงเรียนไม่กั้นดาร์ ด้านการใช้หลักการและ วิธีการนิเทศการสอนภายในโรงเรียน 3 ขนาด คือ ขนาดใหญ่ ขนาดกลาง และขนาดเล็ก ตาม ทักษะของผู้บริหารครูผู้สอน

ตาราง 15 การปฏิบัติการนิเทศการสอนภายในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดอุบลราชธานี ที่เป็นโรงเรียนไม่กัณดาร ด้านการใช้หลักการและวิธีการนิเทศการสอนภายในโรงเรียน ตามทัศนะของผู้บริหารโรงเรียนและครูผู้สอน
จำแนกตามขนาดโรงเรียน

การปฏิบัติการนิเทศการสอนภายใน โรงเรียนด้านการใช้หลักการและวิธี การนิเทศการสอน	โรงเรียนขนาดใหญ่			โรงเรียนขนาดกลาง			โรงเรียนขนาดเล็ก			รวมทุกขนาด		
	ทัศนะ ของผู้ บริหาร	ทัศนะ ของครู ผู้สอน	รวม	ทัศนะ ของผู้ บริหาร	ทัศนะ ของครู ผู้สอน	รวม	ทัศนะ ของผู้ บริหาร	ทัศนะ ของครู ผู้สอน	รวม	ทัศนะ ของผู้ บริหาร	ทัศนะ ของครู ผู้สอน	รวม
	M	M	M	M	M	M	M	M	M	M	M	M
1. ผู้ร่วมงานนิเทศการสอนต่างยึดถือ หลักการให้การยอมรับนับถือซึ่งกันและกัน เสมอ โดยสนับสนุนให้ครูได้ร่วมคิด ตัดสินใจ ในการวางแผนดำเนินการ และประเมินผลต่าง ๆ ของ โรงเรียน	4.11	4.30	4.21	4.10	4.21	4.16	3.43	4.03	4.73	3.88	4.18	4.03
2. ผู้ร่วมงานนิเทศการสอนต่างพยายามที่จะ ร่วมมือกันแสวงหาทางในการนำเอา ทฤษฎีมาใช้ในการปฏิบัติการนิเทศ การสอน	4.06	4.11	4.09	4.04	3.91	3.98	3.66	3.52	3.92	3.80	3.86	3.73

การปฏิบัติงานนิเทศการสอนภายใน โรงเรียนด้านการใช้หลักการและวิธี การนิเทศการสอน	โรงเรียนขนาดใหญ่			โรงเรียนขนาดกลาง			โรงเรียนขนาดเล็ก			รวมทุกขนาด		
	ทัศนะ ของผู้ บริหาร	ทัศนะ ของครู ผู้สอน	รวม	ทัศนะ ของผู้ บริหาร	ทัศนะ ของครู ผู้สอน	รวม	ทัศนะ ของผู้ บริหาร	ทัศนะ ของครู ผู้สอน	รวม	ทัศนะ ของผู้ บริหาร	ทัศนะ ของครู ผู้สอน	รวม
	M	M	M	M	M	M	M	M	M	M	M	M
3. สิ่งพึงปรารถนาอย่างยิ่งของการ นิเทศการสอนภายในโรงเรียน คือ ให้ครูทุกคนสามารถนิเทศกันเองได้	4.50	4.21	4.36	4.36	4.00	4.18	4.10	3.73	3.92	4.32	3.98	4.15
4. โรงเรียนถือหลักว่า การจัดการ การนิเทศการสอนเป็นวิธีการพัฒนา ในวิชาชีพการสอนที่จะต้องทำกัน อย่างต่อเนื่อง	4.60	4.17	4.39	4.54	4.09	4.32	4.24	3.92	4.08	4.46	4.06	4.26
5. มีการกำหนดขั้นตอนและขอบข่ายงาน ที่ครูแต่ละคนจะต้องรับผิดชอบอย่าง ชัดเจน	4.70	4.23	4.47	4.41	4.17	4.29	4.39	3.84	4.12	4.50	4.08	4.29

	โรงเรียนขนาดใหญ่			โรงเรียนขนาดกลาง			โรงเรียนขนาดเล็ก			รวมทุกขนาด		
	พัฒนา ของ ผู้ บริหาร M	พัฒนา ของ ครู ผู้ สอน M	รวม M	พัฒนา ของ ผู้ บริหาร M	พัฒนา ของ ครู ผู้ สอน M	รวม M	พัฒนา ของ ผู้ บริหาร M	พัฒนา ของ ครู ผู้ สอน M	รวม M	พัฒนา ของ ผู้ บริหาร M	พัฒนา ของ ครู ผู้ สอน M	รวม M
การปฏิบัติการนี้เพื่อการสอนภายใน โรงเรียนด้านการใช้หลักการและวิธี การนี้เพื่อการสอน												
6. บุคลากรทุกฝ่ายในโรงเรียนมีส่วน ร่วมในการจัดทำแผนปฏิบัติงาน ประจำปี	3.98	3.97	3.98	4.20	4.11	4.16	3.79	3.53	3.66	3.99	3.87	3.93
7. โรงเรียนพยายามช่วยเหลือครูที่มี ปัญหาทั้งด้านส่วนตัวและด้านการสอน	4.31	4.86	4.59	4.28	4.89	4.59	3.86	4.68	4.27	4.15	4.81	4.48
8. ผู้บริหารและครูผู้สอนร่วมกัน พัฒนาระบบสัมพันธ์อันดีกับครูทุกคนใน โรงเรียน	3.97	3.94	3.96	4.49	4.40	4.45	4.68	4.50	4.59	4.38	4.28	4.33
9. มีการจัดสภาพการทำงานที่ดี มี บรรยากาศในการทำงานที่เสรีและ สงบสุข	3.98	3.95	3.97	3.88	3.92	3.90	4.36	3.92	4.14	3.93	3.93	3.93

ตาราง 15 (ต่อ)

การปฏิบัติการนิเทศการสอนภายใน โรงเรียนด้านการใช้หลักการและวิธี การนิเทศการสอน	โรงเรียนขนาดใหญ่			โรงเรียนขนาดกลาง			โรงเรียนขนาดเล็ก			รวมทุกขนาด		
	ทักษะ ของผู้ บริหาร	ทักษะ ของครู ผู้สอน	รวม	ทักษะ ของผู้ บริหาร	ทักษะ ของครู ผู้สอน	รวม	ทักษะ ของผู้ บริหาร	ทักษะ ของครู ผู้สอน	รวม	ทักษะ ของผู้ บริหาร	ทักษะ ของครู ผู้สอน	รวม
	M	M	M	M	M	M	M	M	M	M	M	M
10. โรงเรียนมีการประชาสัมพันธ์ ด้วยรูปแบบต่าง ๆ ให้ทุกฝ่ายที่ เกี่ยวข้องได้รับความสำคัญ และการคำนึงงานนิเทศการสอน อย่างต่อเนื่อง ซึ่งมีผลทำให้งาน ดำเนินไปด้วยความราบรื่น	3.88	3.89	3.89	4.38	3.91	4.15	4.28	3.72	4.00	4.18	3.84	4.01
11. โรงเรียนให้เสรีภาพทางวิชาการ แก่ครูอาจารย์อย่างเต็มที่ในการ ทำการสอนและการพัฒนาการเรียน การสอน	4.56	3.97	4.27	4.19	4.30	4.25	4.69	4.21	4.45	4.48	4.16	4.32

	โรงเรียนขนาดใหญ่			โรงเรียนขนาดกลาง			โรงเรียนขนาดเล็ก			รวมทุกขนาด		
	ทักษะ ของผู้ บริหาร	ทักษะ ของครู ผู้สอน	รวม	ทักษะ ของผู้ บริหาร	ทักษะ ของครู ผู้สอน	รวม	ทักษะ ของผู้ บริหาร	ทักษะ ของครู ผู้สอน	รวม	ทักษะ ของผู้ บริหาร	ทักษะ ของครู ผู้สอน	รวม
การปฏิบัติการนิเทศการสอนภายใน โรงเรียนด้านการใช้หลักการเรียนรู้ การนิเทศการสอน	M	M	M	M	M	M	M	M	M	M	M	M
12. โรงเรียนสนับสนุนให้ครูอาจารย์ ปรับปรุงและทดลองวิธีสอน โดย ถือว่าความก้าวหน้าย่อมเกิดขึ้นได้ โดยปราศจากการปรับปรุง เปลี่ยนแปลง	4.30	3.88	4.09	4.25	4.01	4.13	4.32	4.01	4.17	4.29	3.97	4.13
13. โรงเรียนมุ่งสร้างความสัมพันธ์ และสร้างทีมงานให้เกิดขึ้นใน หมู่คณะอาจารย์	3.98	3.96	3.97	4.57	4.45	4.51	4.56	4.04	4.30	4.37	4.15	4.26

	โรงเรียนขนาดใหญ่				โรงเรียนขนาดกลาง				โรงเรียนขนาดเล็ก				รวมทุกขนาด			
	ทัศนะ		ทัศนะ		ทัศนะ		ทัศนะ		ทัศนะ		ทัศนะ		ทัศนะ		ทัศนะ	
	ของผู บริหาร	ของครู ผู้สอน	รวม	M	ของผู บริหาร	ของครู ผู้สอน	รวม	M	ของผู บริหาร	ของครู ผู้สอน	รวม	M	ของผู บริหาร	ของครู ผู้สอน	รวม	M
การปฏิบัติการนิเทศการสอนภายใน โรงเรียนด้านการใช้หลักการและวิธี การนิเทศการสอน																
14. โรงเรียนพยาบาลมหาไศรัยาจารย์ ร่วมงานนิเทศด้วยความสบายใจ ไม่ได้เกิดความท้อใจหรือกังวล ใจมากนัก	3.89	3.95	3.93		4.68	3.96	4.32		4.78	4.18	4.48		4.45	4.03	4.24	
15. โรงเรียนยอมรับและสามารถใช้ ความแตกต่างระหว่างบุคคลให้เกิด ประโยชน์ต่องานนิเทศ	4.56	3.86	4.21		4.39	3.95	4.17		4.25	3.96	4.11		4.40	3.92	4.16	

	โรงเรียนขนาดใหญ่				โรงเรียนขนาดกลาง				โรงเรียนขนาดเล็ก				รวมทุกขนาด			
	ทัศนะ ของผู บริหาร	ทัศนะ ของครู ผู้สอน	ทัศนะ รวม	ทัศนะ ของผู บริหาร	ทัศนะ ของครู ผู้สอน	ทัศนะ รวม	ทัศนะ ของผู บริหาร	ทัศนะ ของครู ผู้สอน	ทัศนะ รวม	ทัศนะ ของผู บริหาร	ทัศนะ ของครู ผู้สอน	ทัศนะ รวม	ทัศนะ ของผู บริหาร	ทัศนะ ของครู ผู้สอน	ทัศนะ รวม	ทัศนะ ของผู บริหาร
การปฏิบัติการนี้เทศการสอนภายใน โรงเรียนด้านการใช้หลักการและวิธี การนี้เทศการสอน	M	M	M	M	M	M	M	M	M	M	M	M	M	M	M	M
16. โรงเรียนนี้ใช้หลักการนี้เทศแบบ ประชาธิปไตยอันได้แก่ การยอมรับ นับถือและส่งเสริมให้ครูอาจารย์มี ส่วนร่วมในการวางแผนดำเนินงาน และประเมินผลงานต่าง ๆ ของ โรงเรียนอยู่เสมอ	4.64	3.96	4.30	4.45	4.18	4.32	4.50	4.25	4.38	4.53	4.13	4.33				
17. ผู้บริหารหรือผู้ดำเนินการนี้เทศและคณะ ทำงานนี้เทศเป็นผู้มีความดีความ และ บุคลิกภาพเหมาะสม เป็นที่วาง เลื่อมใสศรัทธา	4.23	4.18	4.21	4.02	4.31	4.17	4.02	4.32	4.17	4.09	4.27	4.18				

	โรงเรียนขนาดใหญ่			โรงเรียนขนาดกลาง			โรงเรียนขนาดเล็ก			รวมทุกขนาด		
	พัฒนา	พัฒนา	รวม	พัฒนา	พัฒนา	รวม	พัฒนา	พัฒนา	รวม	พัฒนา	พัฒนา	รวม
	ของ	ของ	ของ	ของ	ของ	ของ	ของ	ของ	ของ	ของ	ของ	ของ
การปฏิบัติการนิเทศการสอนภายในโรงเรียนด้านการใช้หลักการและวิธีการในการนิเทศการสอน	บริหาร	ครู		บริหาร	ครู		บริหาร	ครู		บริหาร	ครู	
	ผู้	ผู้		ผู้	ผู้		ผู้	ผู้		ผู้	ผู้	
	สอน	สอน		สอน	สอน		สอน	สอน		สอน	สอน	
18. ผู้บริหารหรือผู้นำการนิเทศเอาใจใส่ทำการนิเทศด้วยความจริงจังจริงใจ และเห็นอกเห็นใจ ทำให้ครูอาจารย์ยินดีให้ความร่วมมือ	4.36	3.94	4.15	4.08	3.77	3.93	4.06	3.78	3.92	4.17	3.83	4.00
19. ผู้บริหารหรือผู้นำการนิเทศการสอนภายในโรงเรียนเป็นผู้มีความรู้ความสามารถในการนิเทศการบริหาร เป็นพหุอมรบัณฑิตแก่คณะครูอาจารย์	3.98	4.27	4.13	4.01	4.19	4.10	4.01	4.32	4.17	4.00	4.26	4.13

	โรงเรียนขนาดใหญ่			โรงเรียนขนาดกลาง			โรงเรียนขนาดเล็ก			รวมทุกขนาด		
	ทักษะ ของผู้ บริหาร M	ทักษะ ของครู ผู้สอน M	รวม M	ทักษะ ของผู้ บริหาร M	ทักษะ ของครู ผู้สอน M	รวม M	ทักษะ ของผู้ บริหาร M	ทักษะ ของครู ผู้สอน M	รวม M	ทักษะ ของผู้ บริหาร M	ทักษะ ของครู ผู้สอน M	รวม M
การปฏิบัติการนี้เทศการสอนภายใน โรงเรียนด้านการใช้หลักการและวิธี การนี้เทศการสอน												
20. โรงเรียนนี้หลักการ วิธีการนี้เทศ ที่นี้และเพียงพอที่จะทำให้ครู อาจารย์พัฒนาการสอนได้จริง	3.79	4.09	3.94	3.26	4.09	3.68	3.27	4.15	3.71	3.44	4.11	3.78
21. การนี้เทศการสอนภายในโรงเรียน ดำเนินไปอย่างมีระบบ มีขั้นตอน การดำเนินงานที่มีคุณภาพต่อเนื่อง	3.89	3.65	3.77	3.90	3.84	3.87	3.70	3.64	3.76	3.83	3.71	3.77
22. ขั้นตอนและวิธีการสอนที่ดี เป็นที่ ตกลงและยอมรับจากคณะครู อาจารย์ ผู้ร่วมงานการนี้เทศ การสอนภายในโรงเรียนทุกฝ่าย	4.16	3.56	3.86	4.35	4.28	4.32	4.27	4.34	4.31	3.95	3.82	3.88

ตาราง 15 (ต่อ)

	โรงเรียนขนาดใหญ่			โรงเรียนขนาดกลาง			โรงเรียนขนาดเล็ก			รวมทุกขนาด		
	ทัศนะ ของผู้ บริหาร M	ทัศนะ ของครู ผู้สอน M	รวม M	ทัศนะ ของผู้ บริหาร M	ทัศนะ ของครู ผู้สอน M	รวม M	ทัศนะ ของผู้ บริหาร M	ทัศนะ ของครู ผู้สอน M	รวม M	ทัศนะ ของผู้ บริหาร M	ทัศนะ ของครู ผู้สอน M	รวม M
การปฏิบัติการนิเทศการสอนภายใน โรงเรียนด้านการใช้หลักการและวิธี การนิเทศการสอน	4.41	3.77	4.09	4.40	3.78	4.09	4.30	3.95	4.13	3.47	3.82	4.10
23. ผู้ร่วมงานนิเทศทุกฝ่าย เห็นความ สำคัญและสามารถให้หลักการให้ คำปรึกษาทางอ้อม เพื่อช่วยให้ครู มีกำลังใจ และได้ประเมินตนเอง ให้ได้มากที่สุด	4.41	3.77	4.09	4.40	3.78	4.09	4.30	3.95	4.13	3.47	3.82	4.10
24. ครูอาจารย์ทุกคน มีโอกาสได้รับ การยกย่องให้เป็นผู้นำในการทำ งานที่ตนถนัด	4.11	3.92	4.02	4.34	4.12	4.23	4.18	4.11	4.15	4.21	4.05	4.13

ตาราง 15 (ต่อ)

การปฏิบัติการนิเทศการสอนภายใน โรงเรียนด้านการใช้หลักการและวิธี การนิเทศการสอน	โรงเรียนขนาดใหญ่			โรงเรียนขนาดกลาง			โรงเรียนขนาดเล็ก			รวมทุกขนาด		
	ที่คณะ ของผู บริหาร	ที่คณะ ของครู ผู้สอน	รวม	ที่คณะ ของผู บริหาร	ที่คณะ ของครู ผู้สอน	รวม	ที่คณะ ของผู บริหาร	ที่คณะ ของครู ผู้สอน	รวม	ที่คณะ ของผู บริหาร	ที่คณะ ของครู ผู้สอน	รวม
	M	M	M	M	M	M	M	M	M	M	M	M
25. การนิเทศการสอนภายใน โรงเรียนจะเริ่มต้นจากสภาพปัญหา สิ่งแวดล้อมและทรัพยากรเท่าที่มี อยู่	4.29	3.99	4.14	4.35	4.00	4.18	3.90	4.01	3.96	4.18	4.00	4.09
รวม	4.21	3.95	4.08	4.24	3.84	4.04	4.14	4.46	3.80	4.20	3.80	4.00
รวมทั้งสิ้น	3.95	3.79	3.85	3.77	3.80	3.77	3.70	3.49	3.58	3.80	3.74	3.77

จากตาราง 15 แสดงให้เห็นว่า เมื่อพิจารณาการปฏิบัติการนิเทศการสอนภายในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดอุบลราชธานี ที่เป็นโรงเรียนไม่กัณคาร ในด้านการใช้หลักการและวิธีการนิเทศการสอนภายในโรงเรียน โดยรวมทุกข้อพบว่า กลุ่มตัวอย่างทั้งหมด มีความเห็นว่า ปฏิบัติอยู่ในระดับค่อนข้างมาก ($M = 4.00$) และพบว่ากลุ่มตัวอย่างแต่ละฝ่าย คือฝ่ายผู้บริหารโรงเรียนและฝ่ายครูผู้สอนก็เห็นว่า มีการปฏิบัติค่อนข้างมากเช่นเดียวกัน

เมื่อพิจารณาการปฏิบัติการนิเทศการสอนภายในโรงเรียนประถมศึกษา ด้านการใช้หลักการและวิธีการนิเทศการสอนภายในโรงเรียนแต่ละขนาด ทุกขนาด และรายข้อ พบว่า กลุ่มตัวอย่างทั้งหมด เห็นว่า โรงเรียนไม่กัณคารและขนาดทุกขนาด มีการปฏิบัติอยู่ในระดับค่อนข้างมากทุกข้อ

ตอนที่ 2 เปรียบเทียบการปฏิบัติการนิเทศการสอนภายในโรงเรียนประถมศึกษาสังกัดสำนักงานการประถมศึกษา ตามทัศนะของกลุ่มตัวอย่างตามตัวแปร

1. วิเคราะห์การเปรียบเทียบการปฏิบัติการนิเทศการสอนภายในโรงเรียนประถมศึกษา ระหว่างโรงเรียนกัณคารกับโรงเรียนไม่กัณคาร ตามทัศนะของผู้บริหารโรงเรียนและครูผู้สอน

ตาราง 16 เปรียบเทียบการปฏิบัติการนิเทศการสอนภายในโรงเรียนประถมศึกษาระหว่างโรงเรียนกัณคารกับโรงเรียนไม่กัณคาร โดยรวมทุกด้าน ตามทัศนะของผู้บริหารโรงเรียนและครูผู้สอน

ประเภทโรงเรียน	N	ทัศนะที่มีต่อการปฏิบัตินิเทศการสอน		t
		M	S.D.	
โรงเรียนกัณคาร	60	3.73	0.57	0.41
โรงเรียนไม่กัณคาร	690	3.77	0.74	

จากตาราง 16 แสดงให้เห็นว่า เมื่อเปรียบเทียบการปฏิบัติการนิเทศการสอนภายในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการศึกษาจังหวัดอุบลราชธานี ระหว่างโรงเรียนกัณดารกับโรงเรียนไม่กัณดาร ตามทัศนะของผู้บริหารโรงเรียนและครูผู้สอน พบว่า โรงเรียนทั้ง 2 ประเภท มีการปฏิบัติการนิเทศการสอนภายในโรงเรียนแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ ซึ่งสามารถสรุปได้ว่า โรงเรียนกัณดารกับโรงเรียนไม่กัณดารมีการปฏิบัติการนิเทศการสอนภายในโรงเรียน ไม่แตกต่างกัน

2. วิเคราะห์การเปรียบเทียบการนิเทศการสอนภายในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการศึกษาจังหวัดอุบลราชธานี ระหว่างโรงเรียนกัณดารกับโรงเรียนไม่กัณดาร ในด้านการเตรียมความพร้อมในการนิเทศการสอนภายในโรงเรียนตามทัศนะของกลุ่มตัวอย่างทั้งหมด

ตาราง 17 เปรียบเทียบการปฏิบัติการนิเทศการสอนภายในโรงเรียนประถมศึกษาสังกัดสำนักงานการศึกษาจังหวัดอุบลราชธานี ระหว่างโรงเรียนกัณดารกับโรงเรียนไม่กัณดาร ตามทัศนะของผู้บริหารโรงเรียนและครูผู้สอน

ประเภทโรงเรียน	N	ทัศนะที่มีต่อการนิเทศการสอน ด้านการเตรียมความพร้อม		t
		M	S.D.	
โรงเรียนกัณดาร	60	3.83	0.57	0.33
โรงเรียนไม่กัณดาร	690	3.80	0.69	

จากตาราง 17 แสดงให้เห็นว่า เมื่อเปรียบเทียบการปฏิบัติการนิเทศการสอนภายในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดอุบลราชธานี ในด้านการเตรียมความพร้อมในการนิเทศการสอนภายในโรงเรียนกึ่งคารและโรงเรียนไม่กึ่งคารตามทัศนะของกลุ่มตัวอย่างทั้งหมด แล้วพบว่า ผู้บริหารโรงเรียนและครูผู้สอน มีความเห็นว่าโรงเรียนกึ่งคารและโรงเรียนไม่กึ่งคาร มีการปฏิบัติการนิเทศการสอนภายในโรงเรียน ในด้านการเตรียมความพร้อมในการนิเทศการสอนภายในโรงเรียนแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ ซึ่งสามารถสรุปได้ว่าโรงเรียนทั้ง 2 ประเภท มีการปฏิบัติการนิเทศการสอนภายในโรงเรียน ด้านการเตรียมความพร้อมในการนิเทศการสอนภายในโรงเรียนประถมศึกษา ที่เป็นโรงเรียนกึ่งคารและโรงเรียนไม่กึ่งคาร ไม่แตกต่างกัน

3. วิเคราะห์การเปรียบเทียบการปฏิบัติการนิเทศการสอนภายในโรงเรียนประถมศึกษา ระหว่างโรงเรียนกึ่งคารกับโรงเรียนไม่กึ่งคาร ในด้านการดำเนินการและกิจกรรมการนิเทศการสอนภายในโรงเรียน ตามทัศนะของผู้บริหารโรงเรียนและครูผู้สอน

ตาราง 18 เปรียบเทียบการปฏิบัติการนิเทศการสอนภายในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดอุบลราชธานี ระหว่างโรงเรียนกึ่งคารกับโรงเรียนไม่กึ่งคาร ตามทัศนะของกลุ่มตัวอย่างทั้งหมด

ประเภทโรงเรียน	N	ทัศนะที่มีต่อการนิเทศการสอนด้านการดำเนินการและกิจกรรมการนิเทศ		t
		M	S.D.	
โรงเรียนกึ่งคาร	60	3.59	0.57	0.14
โรงเรียนไม่กึ่งคาร	690	3.60	0.74	

จากตาราง 18 แสดงให้เห็นว่า เมื่อเปรียบเทียบการปฏิบัติการนิเทศการสอนภายในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดอุบลราชธานี ในด้านการดำเนินการและกิจกรรมการนิเทศการสอนภายในโรงเรียนกันดาร์และโรงเรียนไม่กันดาร์ตามทัศนะของกลุ่มตัวอย่างทั้งหมด แล้วพบว่า กลุ่มตัวอย่างทั้งหมด มีความเห็นว่า โรงเรียนทั้ง 2 ประเภท มีการปฏิบัติการนิเทศการสอน ในด้านการดำเนินการและกิจกรรมการนิเทศการสอนภายในโรงเรียน แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ ซึ่งสามารถสรุปได้ว่าโรงเรียนทั้ง 2 ประเภท มีการปฏิบัติการนิเทศการสอนภายในโรงเรียน ในด้านการดำเนินการและกิจกรรมการนิเทศการสอนภายในโรงเรียนประถมศึกษา ที่เป็นโรงเรียนกันดาร์กับโรงเรียนไม่กันดาร์ ไม่แตกต่างกัน

4. วิเคราะห์การเปรียบเทียบการปฏิบัติการนิเทศการสอนภายในโรงเรียนประถมศึกษา ระหว่างโรงเรียนกันดาร์กับโรงเรียนไม่กันดาร์ ในด้านการใช้หลักการและวิธีการนิเทศการสอนภายในโรงเรียน ตามทัศนะของผู้บริหารโรงเรียนและครูผู้สอน

ตาราง 19 เปรียบเทียบการปฏิบัติการนิเทศการสอนภายในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดอุบลราชธานี ระหว่างโรงเรียนกันดาร์กับโรงเรียนไม่กันดาร์ ตามทัศนะของกลุ่มตัวอย่างทั้งหมด

ประเภทโรงเรียน	N	ทัศนะที่มีต่อการนิเทศการสอน ด้านการใช้หลักการและวิธีการนิเทศ		t
		M	S.D.	
โรงเรียนกันดาร์	60	3.91	0.57	1.29
โรงเรียนไม่กันดาร์	690	4.00	0.74	

จากตาราง 19 แสดงให้เห็นว่าเมื่อเปรียบเทียบการปฏิบัติการนิเทศการสอนภายในโรงเรียนประถมศึกษา สำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดอุบลราชธานี ในด้านการใช้หลักการและวิธีการนิเทศการสอนภายในโรงเรียนกันดารกับโรงเรียนไม่กันดาร ตามทัศนะของผู้บริหารโรงเรียนและครูผู้สอน พบว่า โรงเรียนกันดารและโรงเรียนไม่กันดารเกณฑ์การปฏิบัติการนิเทศการสอนภายในโรงเรียน ในด้านการใช้หลักและวิธีการนิเทศการสอนภายในโรงเรียนแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ ซึ่งสามารถสรุปได้ว่าโรงเรียนทั้ง 2 ประเภท มีการปฏิบัติการนิเทศการสอนภายในโรงเรียนในด้านการใช้หลักการและวิธีนิเทศการสอนภายในโรงเรียนประถมศึกษาไม่แตกต่างกัน

5. วิเคราะห์การเปรียบเทียบการปฏิบัติการนิเทศการสอนภายในโรงเรียนประถมศึกษา ที่เป็นโรงเรียนกันดาร ทุกด้าน ระหว่างโรงเรียนกันดาร 3 ขนาด คือ ขนาดใหญ่ ขนาดกลาง และขนาดเล็ก ตามทัศนะของกลุ่มตัวอย่างทั้งหมด

ตาราง 20 เปรียบเทียบการปฏิบัติการนิเทศการสอนภายในโรงเรียนประถมศึกษาที่เป็นโรงเรียนกันดาร ทุกด้าน ตามทัศนะของผู้บริหารโรงเรียนและครูผู้สอน จำแนกตามขนาดโรงเรียน

แหล่งความแปรปรวน	SS	df	MS	F
ขนาดโรงเรียน	.6696	2	.3348	1.1530
ภายในกลุ่ม	16.5524	57	.2904	
รวม	17.2221	59		

จากตาราง 20 แสดงให้เห็นว่า เมื่อเปรียบเทียบการปฏิบัติการนิเทศการสอนภายในโรงเรียนประถมศึกษา สำนักสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดอุบลราชธานี ของโรงเรียนกันดาร 3 ขนาด คือ ขนาดใหญ่ ขนาดกลาง และขนาดเล็ก ตามทัศนะของผู้บริหารโรงเรียน และครูผู้สอน แล้วพบว่า ผู้บริหารโรงเรียนและครูผู้สอนมีความเห็นว่าระหว่างโรงเรียนกันดารแต่ละขนาดมีการปฏิบัติการนิเทศการสอนภายในโรงเรียน ทุกด้าน แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ ซึ่งสามารถสรุปได้ว่าโรงเรียนกันดาร ที่มีขนาดแตกต่างกัน ปฏิบัติการนิเทศภายในโรงเรียน ไม่แตกต่างกัน

6. วิเคราะห์การเปรียบเทียบการปฏิบัติการนิเทศการสอนภายในโรงเรียนประถมศึกษา ที่เป็นโรงเรียนไม่กันดารทุกด้าน ระหว่างโรงเรียนไม่กันดาร 3 ขนาด คือ ขนาดใหญ่ ขนาดกลาง และขนาดเล็ก ตามทัศนะของผู้บริหารโรงเรียน และครูผู้สอน

ตาราง 21 เปรียบเทียบการปฏิบัติการนิเทศการสอนภายในโรงเรียนประถมศึกษา ของโรงเรียนไม่กันดาร ทุกด้าน ตามทัศนะของผู้บริหารโรงเรียนและครูผู้สอน จำแนกตามขนาดโรงเรียน

แหล่งความแปรปรวน	SS	df	MS	F
ระหว่างกลุ่ม	5.8105	2	2.9052	5.9761**
ภายในกลุ่ม	333.9785	687	.4861	
รวม	339.7890	689		

**P < .01

จากตาราง 21 แสดงให้เห็นว่า เมื่อเปรียบเทียบการปฏิบัติการนิเทศภายในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการศึกษาจังหวัดอุบลราชธานี ของโรงเรียนไม่กั้นคารทุกด้าน ระหว่างโรงเรียนไม่กั้นคาร คือ ขนาดใหญ่ ขนาดกลาง ขนาดเล็ก ตามทัศนะของผู้บริหาร โรงเรียนและครูผู้สอน แล้วพบว่า โรงเรียนไม่กั้นคารที่มีขนาดต่างกัน มีการปฏิบัติการนิเทศการสอนภายในโรงเรียน ทุกด้าน แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ซึ่งสามารถสรุปได้ว่า โรงเรียนไม่กั้นคารที่มีขนาดต่างกัน มีการปฏิบัติการนิเทศการสอนภายในโรงเรียน ทุกด้าน แตกต่างกัน

7. เปรียบเทียบความแตกต่างของการปฏิบัติการนิเทศการสอนภายในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการศึกษาจังหวัดอุบลราชธานี ของโรงเรียนไม่กั้นคาร ขนาดใหญ่ ขนาดกลาง และขนาดเล็กเป็นรายคู่

ตาราง 22 เปรียบเทียบความแตกต่างของการปฏิบัติการนิเทศการสอนภายในโรงเรียน
ประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดอุบลราชธานีของโรงเรียนไม่กั้นดาร์
3 ขนาด คือ ขนาดใหญ่ ขนาดกลาง ขนาดเล็กเป็นรายคู่ โดยวิธี Studentized
q-Statistic ของ Newman Keul

แหล่งความแปรปรวน	โรงเรียน ไม่กั้นดาร์ ขนาดเล็ก			โรงเรียน ไม่กั้นดาร์ ขนาดกลาง	โรงเรียน ไม่กั้นดาร์ ขนาดใหญ่
	M	3.80	4.0419	4.0760	
โรงเรียนขนาดเล็ก	3.80	-	0.2419**	0.2760**	
โรงเรียนขนาดกลาง	4.0419		-	0.0341	
โรงเรียนขนาดใหญ่	4.076			-	

**P < .01

จากตาราง 22 แสดงให้เห็นว่า เมื่อทดสอบความแตกต่างของการปฏิบัติการนิเทศ
การสอนตามทัศนะของผู้บริหารโรงเรียนและผู้สอนภายในโรงเรียนประถมศึกษาที่เป็นโรงเรียน
ไม่กั้นดาร์ต่างขนาดกันทุกด้าน พบว่า โรงเรียนไม่กั้นดาร์ขนาดใหญ่ และขนาดกลาง ปฏิบัติได้
มากกว่าในโรงเรียนไม่กั้นดาร์ขนาดเล็ก ส่วนในโรงเรียนไม่กั้นดาร์ขนาดใหญ่กับขนาดกลาง
ไม่พบความแตกต่าง

ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐานแสดงผลการวิเคราะห์เป็นรายข้อในแต่ละด้านที่ไม่ได้
แสดงไว้ในตารางวิเคราะห์นั้น เนื่องจากหน้ากระดาษมีขนาดจำกัด ทำให้ไม่สามารถนำมาแสดง
ไว้ได้ แต่อย่างไรก็ตาม จากผลการวิจัยปรากฏว่าค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐานของการปฏิบัติ
การนิเทศการสอนรายข้อนั้น มีค่าระหว่าง 0.87 - 0.54 ซึ่งโดยส่วนใหญ่แล้วมีค่าอยู่ประมาณ
0.65 ซึ่งแสดงให้เห็นว่าความคิดเห็นของผู้บริหารโรงเรียนและครูผู้สอนที่มีต่อการปฏิบัติการ
นิเทศการสอนภายในโรงเรียนประถมศึกษา ในแต่ละรายข้อที่ศึกษานี้มีค่าการกระจายไม่มากนัก

บทที่ 5

สรุป อภิปราย และข้อเสนอแนะ

ความมุ่งหมายการศึกษาค้นคว้า

1. เพื่อศึกษาการปฏิบัติการนิเทศการสอนภายในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดอุบลราชธานี ตามทัศนะของผู้บริหารโรงเรียนและครูผู้สอน
2. เพื่อเปรียบเทียบการปฏิบัติการนิเทศการสอนภายในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดอุบลราชธานี ระหว่างโรงเรียนกัณคารกับโรงเรียนไม่กัณคาร ตามทัศนะของผู้บริหารโรงเรียนและครูผู้สอน
3. เพื่อเปรียบเทียบการปฏิบัติการนิเทศการสอนภายในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดอุบลราชธานี ระหว่างโรงเรียนไม่กัณคาร ที่มีขนาดแตกต่างกัน
4. เพื่อเปรียบเทียบการปฏิบัติการนิเทศการสอนภายในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดอุบลราชธานี ระหว่างโรงเรียนกัณคารที่มีขนาดแตกต่างกัน

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากร ได้แก่ ผู้บริหารโรงเรียนและครูผู้สอนในโรงเรียนประถมศึกษา จังหวัดอุบลราชธานี ในปีการศึกษา 2534 จำนวน 13,187 คน แยกเป็นผู้บริหารโรงเรียนกัณคาร จำนวน 203 คน ครูผู้สอนในโรงเรียนกัณคาร จำนวน 687 คน และผู้บริหารโรงเรียนไม่กัณคาร จำนวน 3,240 คน ครูผู้สอนในโรงเรียนไม่กัณคาร จำนวน 10,057 คน สุ่มออกมาเป็นกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 750 คน เป็นผู้บริหารโรงเรียนกัณคาร จำนวน 30 คน ครูผู้สอนในโรงเรียนกัณคาร จำนวน 30 คน และผู้บริหารโรงเรียนไม่กัณคาร จำนวน 320 คน ครูผู้สอนในโรงเรียนไม่กัณคาร 370 คน

เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้า

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล เป็นแบบสอบถาม ซึ่งผู้วิจัยสร้างขึ้นเอง แบ่งเป็น 2 ตอน คือ

ตอนที่ 1 แบบสอบถามให้เลือกตอบ ถามเกี่ยวกับสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม ได้แก่ ตำแหน่ง ขนาดโรงเรียน ลักษณะของโรงเรียน ที่ผู้ตอบแบบสอบถามปฏิบัติงานอยู่

ตอนที่ 2 แบบสอบถามเกี่ยวกับการปฏิบัติการนิเทศการสอนภายในโรงเรียน ประถมศึกษา 3 ด้าน คือ ด้านการเตรียมความพร้อมในการนิเทศการสอนภายในโรงเรียน ด้านการดำเนินการและกิจกรรมการนิเทศการสอนภายในโรงเรียน และด้านการใช้หลักการ และวิธีการนิเทศการสอนภายในโรงเรียน ซึ่งแบบสอบถามเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า ใช้ตัวเลข 5 ระดับ คือ

- 5 หมายถึง มีการปฏิบัติมากหรือการปฏิบัติได้ผลดีมาก
- 4 หมายถึง มีการปฏิบัติค่อนข้างมากหรือการปฏิบัติได้ผลค่อนข้างมาก
- 3 หมายถึง มีการปฏิบัติปานกลางหรือการปฏิบัติได้ผลปานกลาง
- 2 หมายถึง มีการปฏิบัติค่อนข้างน้อยหรือการปฏิบัติได้ผลค่อนข้างน้อย
- 1 หมายถึง มีการปฏิบัติน้อยหรือการปฏิบัติได้ผลน้อย

การเก็บข้อมูล ดำเนินการด้วยวิธีทางราชการโดยส่งแบบสอบถามพร้อมด้วยหนังสือสั่งการจากผู้อำนวยการประถมศึกษาจังหวัดอุบลราชธานีไปยังสำนักงานการประถมศึกษาอำเภอ/กิ่งอำเภอ เพื่อขอความร่วมมือให้สำนักงานการประถมศึกษาอำเภอ/กิ่งอำเภอทุกแห่งช่วยส่งและรวบรวมแบบสอบถามจากกลุ่มตัวอย่างทุกคนที่อยู่ในสังกัดแล้วส่งสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดอุบลราชธานี การดำเนินการโดยหนังสือสั่งการของทางราชการนี้ทำให้ผู้วิจัยได้รับแบบสอบถามกลับคืนอย่างครบถ้วน 750 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 100

การวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูล แยกวิเคราะห์และนำเสนอข้อมูลเป็น 2 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 ศึกษาการปฏิบัติการนิเทศการสอนภายในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดอุบลราชธานี ตามทัศนะของผู้บริหารโรงเรียนและครูผู้สอน จำแนกตามตัวแปรโดยการหาค่าเฉลี่ย หาค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐานที่เกี่ยวกับ

1. ทัศนะของผู้บริหารโรงเรียนและครูผู้สอนที่มีต่อการปฏิบัติการนิเทศการสอนภายในโรงเรียนกัณธการกับโรงเรียนไมกัณธการ

2. ทัศนะของผู้บริหารโรงเรียนและครูผู้สอนที่มีต่อการปฏิบัติการนิเทศการสอนภายในโรงเรียนประถมศึกษาขนาดต่าง ๆ

3. ทัศนะของผู้บริหารโรงเรียนและครูผู้สอนที่มีต่อการปฏิบัติการนิเทศการสอนภายในโรงเรียนแต่ละด้าน ได้แก่ ด้านการเตรียมความพร้อมในการนิเทศการสอน ด้านการดำเนินการและกิจกรรมการนิเทศการสอน และด้านการใช้หลักการและวิธีการนิเทศการสอน

ตอนที่ 2 เปรียบเทียบการปฏิบัติการนิเทศการสอนภายในโรงเรียนประถมศึกษา ระหว่างโรงเรียนกัณธการกับโรงเรียนไมกัณธการ และระหว่างโรงเรียนแต่ละประเภทที่มีขนาดแตกต่างกันโดยใช้ t-test และ F-test ตามลำดับ

สรุปผลการวิเคราะห์ข้อมูล

จากการวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับการปฏิบัติการนิเทศการสอนภายในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดอุบลราชธานี ตามทัศนะของผู้บริหารโรงเรียนและครูผู้สอน ปรากฏผลว่า

1. เมื่อวิเคราะห์ค่าสถิติโดย

1.1 รวมทั้งจังหวัด

1.2 จำแนกตามประเภทของโรงเรียน (กัณธการและไมกัณธการ)

1.3 จำแนกตามขนาดของโรงเรียน (ใหญ่ กลาง เล็ก)

1.4 จาแนกรายด้านทั้ง 3 ด้าน (ด้านการเตรียมความพร้อม ด้านการ
ดำเนินการและกิจกรรมการนิเทศ และด้านการใช้หลักการและวิธีการ)

พบว่า ในแต่ละกรณีมีการปฏิบัติอยู่ในระดับค่อนข้างมากทุกกรณี

2. เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ ในแต่ละด้านของการนิเทศการสอนในโรงเรียนประถมศึกษา
ศึกษา ของโรงเรียนกั้นดาร์แต่ละขนาด พบว่า

2.1 ด้านการเตรียมความพร้อมในการนิเทศการสอน

2.1.1 โรงเรียนขนาดใหญ่ ปรากฏว่า ผู้บริหารโรงเรียนและครูผู้สอน
มีความเห็นว่า มีการปฏิบัติการนิเทศการสอนทุกข้ออยู่ในระดับค่อนข้างมาก

2.2.2 โรงเรียนขนาดกลาง ปรากฏว่า ผู้บริหารโรงเรียนและครู
ผู้สอนมีความเห็นว่ามีการปฏิบัติการนิเทศการสอนทุกข้ออยู่ในระดับค่อนข้างมาก ยกเว้นในรายข้อ
ต่อไปนี้ ที่ฝ่ายครูผู้สอนมีความเห็นว่าปฏิบัติได้เพียงระดับปานกลาง ได้แก่ เรื่องการวางแผนงาน/
โครงการนิเทศให้เป็นที่ยอมรับของครูอาจารย์ส่วนใหญ่ให้มากขึ้นการนำเอาข้อมูลที่ได้จาก
การสำรวจปัญหาและความต้องการ ของครูมาใช้ในการตั้งเป้าหมายของการวางแผนการนิเทศ
การจัดลำดับความต้องการจำเป็นที่จะปรับปรุงและพัฒนาการเรียนการสอนตามลำดับความสำคัญ
ของปัญหา การสร้างความเป็นผู้นำให้แก่คณะครูโดยเปิดโอกาสให้รับผิดชอบงานตาม
ความสามารถและความชำนาญ การจัดสิ่งอำนวยความสะดวกภายในโรงเรียนให้ครูมีความ
คล่องตัวในการทำงาน การจัดเวลาให้บุคลากรทุกคนได้รับการนิเทศ การกำหนดสถานที่เพื่อ
การนิเทศให้เหมาะสม การจัดเตรียมกำลังทรัพยากรเพื่อการนิเทศไว้อย่างเพียงพอ

2.2.3 โรงเรียนขนาดเล็ก ปรากฏว่า ผู้บริหารโรงเรียนเห็นว่าเกือบทุก
ประเด็นมีการปฏิบัติอยู่ในระดับค่อนข้างมาก ยกเว้น 2 ประเด็น ที่เห็นว่าปฏิบัติได้เพียงระดับ
ปานกลาง ได้แก่ เรื่องการสร้างขวัญกำลังใจให้แก่ครู และเรื่องการพัฒนาครูให้มีความรู้เรื่อง
การนิเทศ ส่วนครูผู้สอนเห็นว่า การปฏิบัติส่วนใหญ่กระทำได้เพียงระดับปานกลาง ได้แก่ เรื่อง
การพัฒนาหัวหน้ากลุ่มประสบการณ์ให้มีความรู้ความสามารถในการนิเทศ การช่วยยี้ให้ครูอาจารย์
มีขวัญกำลังใจที่จะร่วมมือกันพัฒนาการสอน การพัฒนาครูอาจารย์ได้มีความรู้เรื่องการนิเทศ
การสอน การวางแผนงาน/โครงการนิเทศที่เป็นที่ยอมรับของครู การจัดลำดับความต้องการ

จำเป็นที่จะปรับปรุงและพัฒนาตามลำดับความสำคัญของปัญหา การประสานงานด้านการนิเทศ กับหน่วยงานอื่น การทำความเข้าใจและจัดเตรียมเครื่องมือนิเทศ และที่สำคัญคือยังมีอีกหลาย เรื่องที่ครูผู้สอนเห็นว่าปฏิบัติได้ค่อนข้างน้อยได้แก่ การนำเอาข้อมูลจากการสำรวจปัญหา ความต้องการตั้งเป้าหมายการนิเทศ การประสานงานกับหน่วยงานภายนอกโรงเรียน การสร้าง ความเป็นผู้นำให้แก่คณะครู การจัดเวลาให้บุคลากรได้รับการนิเทศอย่างทั่วถึง การจัดเตรียม กำลังทรัพยากรเพื่อการนิเทศอย่างเพียงพอ

สรุปด้านที่ 1 : การเตรียมความพร้อมในโรงเรียนเพื่อการนิเทศ

การสอนจะเห็นได้ว่า เมื่อพิจารณารายละเอียดรายข้อของโรงเรียนกันดารแต่ละขนาดโรงเรียน ขนาดเล็กมีส่วนที่ปฏิบัติได้ค่อนข้างน้อยเป็นจำนวนมากกว่าในโรงเรียนขนาดกลางและขนาดใหญ่ โดยผู้บริหารโรงเรียนและครูผู้สอนมีความเห็นไม่สอดคล้องกันมากที่สุดด้วย ส่วนในโรงเรียน ขนาดกลางก็ยังมีเป็นบางส่วนที่ผู้บริหารโรงเรียนและครูผู้สอนมีความเห็นไม่สอดคล้องกันแต่เป็น จำนวนที่น้อยกว่าในโรงเรียนขนาดเล็ก สำหรับโรงเรียนขนาดใหญ่ที่มีการปฏิบัติมากกว่า โรงเรียนขนาดอื่น ๆ ทั้ง 2 ขนาด โดยที่ผู้บริหารโรงเรียนและครูผู้สอน มีความเห็นสอดคล้อง กันทุกรายข้อ

2.2 ด้านการดำเนินงานและกิจกรรมการนิเทศการสอน จากผลการวิเคราะห์ ข้อมูล พบว่า

2.2.1 โรงเรียนขนาดใหญ่ ผู้บริหารโรงเรียนและครูผู้สอนมีความเห็นว่า มีการปฏิบัติการนิเทศการสอนอยู่ในระดับค่อนข้างมากเกือบทุกประเด็น ยกเว้น 3 ประเด็นต่อไปนี้ ที่เห็นว่าปฏิบัติได้เพียงระดับปานกลาง คือการส่งเสริมให้ครูไปศึกษานอกสถานที่ การจัดประชุม เชิงปฏิบัติการ และการส่งเสริมครูให้เขียนบทความเกี่ยวกับการเรียนการสอน แต่ในบางเรื่อง ที่ผู้บริหารโรงเรียนเห็นว่าปฏิบัติได้ค่อนข้างมาก แต่ครูผู้สอนเห็นว่าปฏิบัติได้เพียงระดับปานกลาง ได้แก่ การจัดอบรมสัมมนาโดยผู้ทรงคุณวุฒิ การสาธิตการสอนโดยครูดีเด่นและวิดีทัศน์

2.2.2 โรงเรียนขนาดกลาง พบว่า ผู้บริหารโรงเรียนและครูผู้สอน เห็นว่า โรงเรียนมีการปฏิบัติการนิเทศในระดับค่อนข้างมาก ในประเด็นต่าง ๆ เป็นส่วนใหญ่ ยกเว้นในเรื่อง การจัดการสาธิตการสอนด้วยวิดีทัศน์ การจัดให้ครูไปศึกษานอกสถานที่ การจัด

ประชุมเชิงปฏิบัติการ การส่งเสริมให้ครูเขียนบทความเกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอน การเยี่ยมเยียนเพื่อนครูเพื่อพัฒนาการสอนอย่างต่อเนื่อง การแนะนำให้ครูเห็นความสำคัญของทักษะการสอน การให้คำปรึกษาโดยการเข้าถึงเหตุการณ์สอน การใช้เทคนิคการสังเกตการสอน ที่ฝ่ายครูผู้สอนเห็นว่ายังมีการปฏิบัติเพียงในระดับปานกลางเท่านั้น

2.2.3 โรงเรียนขนาดเล็ก ปรากฏว่า เป็นโรงเรียนที่มีการปฏิบัติ

การนิเทศการสอนค่อนข้างน้อยกว่าโรงเรียนขนาดอื่น กล่าวคือผู้บริหารโรงเรียนและครูผู้สอน มีความเห็นสอดคล้องกันว่าโรงเรียนมีการปฏิบัติอยู่ในระดับค่อนข้างมากอยู่บ้างพอสมควร แต่ก็มีอยู่ในระดับปานกลาง หลายเรื่อง ได้แก่ เรื่อง การสร้างความร่วมมือให้เกิดขึ้น ในการนิเทศ การใช้เทคนิคการสังเกตการสอน การสร้างหรือเลือกเครื่องมือการนิเทศ การสอน การจัดเชิญทรงคุณวุฒิมาให้ความรู้แก่ครู การจัดสัปดาห์การสอนโดยครูดีเด่น การจัดให้ครูได้ไปศึกษานอกสถานที่ การจัดประชุมเชิงปฏิบัติการ การส่งเสริมครูให้เขียนบทความทาง วิชาการ การนิเทศให้ครูกำหนดความมุ่งหมายในการสอนให้ชัดเจน การส่งเสริมให้ครูรู้จักใช้ ทรัพยากรในห้องเรียนเพื่อการเรียนการสอน และยังมีส่วนที่เห็นสอดคล้องกันว่ามี การปฏิบัติในระดับ ค่อนข้างน้อยอยู่อีกด้วย ได้แก่ เรื่องการจัดการสัปดาห์การสอนโดยใช้เทปวีดิทัศน์ ซึ่งมีค่า คะแนนเฉลี่ยในระดับต่ำมาก สำหรับประเด็นอื่น ๆ นอกจากที่กล่าวมาแล้วนี้ ปรากฏว่า เกือบทุกประเด็นที่เหลือ ได้แก่ ประเด็นที่เกี่ยวกับขั้นตอนและเทคนิคต่าง ๆ ที่เกี่ยวกับ การนิเทศ การสอนโดยการเยี่ยมเยียนเพื่อนครู การแนะนำให้ครูเห็นความสำคัญของทักษะการสอนชนิดต่าง ๆ การกำหนดร่วมกันเกี่ยวกับทักษะการสอนตามความมุ่งหมายที่กำหนด การให้คำปรึกษาก่อนการ สังเกตการสอน การบันทึกพฤติกรรมการสอนตามความมุ่งหมายที่กำหนด การพบปะกับครูหลัง สังเกตการสอน การยอมรับของครูว่าการนิเทศการสอนมีประโยชน์การสนับสนุนให้ครูแสวงหา แหล่งศึกษาค้นคว้า การส่งเสริมให้ครูตระหนักในความสำคัญของการตั้งจุดหมายอย่างชัดเจน ในการสอนตลอดจน การส่งเสริมให้ครูเป็นนักฟังที่ดี ซึ่งทั้ง 12 ประเด็นดังกล่าวมานี้ ครูผู้สอน เห็นว่ายังมีการปฏิบัติเพียงในระดับปานกลางเท่านั้น แต่ผู้บริหารโรงเรียนเห็นว่ามี การปฏิบัติใน ระดับค่อนข้างมาก

สรุปด้านที่ 2 : ด้านการดำเนินการและการจัดกิจกรรมการนิเทศของโรงเรียนกัณดาร จะเห็นได้ว่าในด้านการดำเนินการและการจัดกิจกรรมการนิเทศภายในของโรงเรียนกัณดารในจังหวัดอุบลราชธานี นั้น เมื่อพิจารณารายละเอียดเป็นรายข้อในโรงเรียนแต่ละขนาดแล้ว จะพบเช่นเดียวกันว่า โรงเรียนขนาดเล็กมีการปฏิบัติในระดับต่ำสุดเมื่อเทียบกับโรงเรียนขนาดอื่น และผู้บริหารโรงเรียนและครูผู้สอนมีความเห็นที่ไม่สอดคล้องกันมากที่สุด โดยมีโรงเรียนขนาดกลางและขนาดใหญ่ มีการปฏิบัติในรายข้อในลำดับมากกว่าเรียงตามลำดับและผู้บริหารโรงเรียนและครูผู้สอน มีความเห็นไม่สอดคล้องกันน้อยกว่าตามลำดับกันอีกด้วย

นอกจากนี้ยังพบว่า ในโรงเรียนทุกขนาดมีประเด็นที่มีการปฏิบัติในบางรายข้อน้อยกว่าประเด็นในรายข้ออื่น ๆ ค่อนข้างตรงกัน ซึ่งส่วนมากเป็นประเด็นเกี่ยวกับกิจกรรมการนิเทศ อันได้แก่ การสาธิตการสอนโดยเทววิทยศาสตร์และโดยครูดีเด่น การส่งเสริมให้ครูได้ไปศึกษานอกสถานที่ การจัดอบรมครูโดยผู้ทรงคุณวุฒิ การประชุมเชิงปฏิบัติการ การส่งเสริมให้ครูเขียนบทความเกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอน และการนิเทศการสอนโดยการเยี่ยมชั้นอย่างมีขั้นตอนและได้ผลอย่างแท้จริง ซึ่งยังมีการปฏิบัติค่อนข้างน้อยหรือน้อยมากเมื่อเทียบกับประเด็นในรายข้ออื่น ๆ

2.3 ด้านการใช้หลักการและวิธีการนิเทศการสอน

เมื่อพิจารณาการปฏิบัติการนิเทศด้านการใช้หลักการและวิธีการนิเทศการสอนในโรงเรียนทั้ง 3 ขนาด คือขนาดใหญ่ ขนาดกลาง และขนาดเล็กแล้ว ปรากฏว่าโรงเรียนทุกขนาดมีการปฏิบัติการนิเทศในด้านนี้อยู่ในระดับค่อนข้างมากเกือบทั้งหมดทุกรายข้อ โดยเฉพาะในโรงเรียนขนาดใหญ่และขนาดกลาง จะมีก็เฉพาะในโรงเรียนขนาดเล็กที่พบว่า มีเพียงบางรายข้อ ที่ครูผู้สอนเห็นว่ามีปฏิบัติเพียงในระดับปานกลางเท่านั้น ได้แก่ รายข้อที่เกี่ยวกับ การแสวงหาทฤษฎีการนิเทศมาใช้ การพยายามช่วยเหลือครูที่มีปัญหาทั้งด้านส่วนตัวและด้านการสอน การประชาสัมพันธ์ด้วยรูปแบบต่าง ๆ ให้ทุกฝ่ายเห็นความสำคัญของการนิเทศ การพัฒนาผู้นิเทศให้มีวุฒิภาวะและบุคลิกภาพที่เหมาะสม

ซึ่งกล่าวโดยสรุป เมื่อพิจารณาในรายข้อแล้วจะเห็นได้ว่า ด้านการใช้หลักการและวิธีการนิเทศเป็นด้านที่มีปัญหาน้อยที่สุดในโรงเรียนกัณดาร เมื่อเปรียบเทียบกับอีก

3. เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อในแต่ละด้านของการนิเทศภายในโรงเรียนไม่กันดารแต่ละขนาด พบว่า

3.1 ด้านการเตรียมความพร้อมในการนิเทศการสอน

3.1.1 โรงเรียนขนาดใหญ่ ปรากฏว่า ผู้บริหารโรงเรียนและครูผู้สอนต่างมีความเห็นสอดคล้องกันว่า ในโรงเรียนดังกล่าวมีการปฏิบัติการนิเทศในด้านนี้อยู่ในระดับค่อนข้างมากในเกือบทุกรายข้อ นอกจากนี้บางรายข้อที่ผู้บริหารเห็นว่ามีปฏิบัติอยู่ในระดับมาก ได้แก่ เรื่อง การตั้งความมุ่งหมายในการจัดการศึกษาของโรงเรียนและบททวนให้คณะครูได้ทราบ การสร้างขวัญกำลังใจให้ครูยืนหยัดอยู่ในงานนิเทศ การสร้างภาวะผู้นำให้เกิดแก่ครูโดยให้โอกาสรับผิดชอบงานต่าง ๆ การจัดสิ่งอำนวยความสะดวกต่าง ๆ ให้แก่ครู

3.1.2 โรงเรียนขนาดกลาง พบว่าผู้บริหารโรงเรียนและครูผู้สอนทั้ง 2 ฝ่ายเห็นว่าโรงเรียนมีการปฏิบัติการนิเทศในด้านการเตรียมความพร้อมในระดับค่อนข้างมากในเกือบทุกเรื่อง ยกเว้นเพียง 3 เรื่องเท่านั้นที่ผู้บริหารเห็นว่ามีปฏิบัติอยู่เพียงในระดับปานกลาง ได้แก่ เรื่อง การประสานงานขอความร่วมมือกับหน่วยงานภายนอก การกำหนดสถานที่ และการเตรียมจัดหากำลังใจทรัพย์เพื่อดำเนินการนิเทศ

3.1.3 ในโรงเรียนขนาดเล็ก ปรากฏว่าผู้บริหารโรงเรียนและครูผู้สอนเห็นว่าโรงเรียนมีการปฏิบัติในด้านการเตรียมความพร้อมเพื่อการนิเทศในหลายข้ออยู่ในระดับค่อนข้างมาก แต่มีอยู่ถึง 4 รายข้อที่ผู้บริหารเห็นว่ามีปฏิบัติอยู่ในระดับค่อนข้างน้อย ได้แก่ ข้อที่เกี่ยวกับเรื่อง การพัฒนาหัวหน้ากลุ่มประสบการณ์ให้มีความรู้ความสามารถในการนิเทศ การขอความร่วมมือจากหน่วยงานภายนอก การกำหนดสถานที่และการจัดหากำลังใจทรัพย์เพื่อใช้ในการนิเทศ

สำหรับฝ่ายครูผู้สอนในโรงเรียนไม่กันดารขนาดเล็กเห็นว่าในเรื่องการพัฒนาหัวหน้ากลุ่มประสบการณ์ให้มีความรู้ความสามารถในการนิเทศนั้น โรงเรียนมีการปฏิบัติในระดับน้อย/และในเรื่อง การพัฒนาผู้บริหารและครูผู้สอนให้มีความรู้ความสามารถในการนิเทศ การกำหนดความมุ่งหมายของการจัดการศึกษาอย่างชัดเจนและบททวนให้ครูตระหนัก

อยู่เสมอ การสร้างความเข้าใจแก่ครูในหลักการนิเทศปัจจุบัน การประสานงานนิเทศกับฝ่ายงานอื่น ๆ ในโรงเรียนและกับหน่วยงานอื่นภายนอกโรงเรียน การจัดสิ่งอำนวยความสะดวกให้แก่ครู และการเตรียมการจัดหาบุคลากรที่จะใช้ในการนิเทศนั้น โรงเรียนมีการปฏิบัติในระดับปานกลางเท่านั้น

สรุปด้านที่ 1 : การเตรียมความพร้อมในการนิเทศการสอนของโรงเรียน
ไม่กันดาร

จะเห็นได้ว่า เมื่อพิจารณารายละเอียดเป็นรายข้อในโรงเรียนแต่ละขนาดแล้ว ปรากฏว่า โรงเรียนทุกขนาดมีการปฏิบัติการณ์ในด้านการเตรียมความพร้อมอยู่ในระดับปานกลางกับระดับค่อนข้างมากในรายข้อต่าง ๆ เป็นส่วนใหญ่ มีเพียง 2 - 3 ข้อที่โรงเรียนขนาดใหญ่มีการปฏิบัติในระดับมาก และบางข้อที่ปรากฏว่า ในโรงเรียนขนาดกลางมีการปฏิบัติเพียงในระดับปานกลาง ซึ่งได้แก่ เรื่องการประสานงานกับหน่วยงานนอกโรงเรียนเพื่อขอความร่วมมือเกี่ยวกับการนิเทศ และการจัดเตรียมจัดหาบุคลากรที่จะใช้ในการนิเทศส่วนในโรงเรียนขนาดเล็กเป็นโรงเรียนประเภทเดียวที่มีการปฏิบัติในบางรายข้อในระดับค่อนข้างน้อย ได้แก่ เรื่องการพัฒนาหัวหน้ากลุ่มประสบการณ์ให้มีความรู้ความสามารถในการนิเทศ การประสานงานกับหน่วยงานภายนอกเพื่อขอความร่วมมือในการนิเทศกับการกำหนดสถานที่ และการเตรียมจัดหาบุคลากรที่จะใช้ในการนิเทศ

นอกจากนี้ข้อที่น่าสังเกตสำหรับในโรงเรียนไม่กันดารก็คือปรากฏว่าครูอาจารย์ส่วนใหญ่ในโรงเรียนทุกขนาดต่างมีขวัญกำลังใจที่จะร่วมมือในงานนิเทศในระดับค่อนข้างมากถึงระดับมาก ผิดกับโรงเรียนขนาดเล็กในโรงเรียนกันดาร ซึ่งมีขวัญกำลังใจเพียงในระดับปานกลางเท่านั้น

3.2 ด้านการดำเนินการและกิจกรรมการนิเทศ

3.2.1 โรงเรียนขนาดใหญ่ ปรากฏว่ามีการปฏิบัติในเกือบทุกรายข้ออยู่ในระดับค่อนข้างมาก ยกเว้น 4 รายข้อที่ผู้บริหารเห็นว่าการปฏิบัติอยู่ในระดับปานกลาง ได้แก่ เรื่องที่เกี่ยวกับการศึกษาและการใช้เทคนิคการสังเกตการสอน การจัดอบรมสัมมนาโดยเชิญผู้ทรงคุณวุฒิมาบรรยาย การจัดการสาธิตโดยครูดีเด่น และการจัดให้ครูไปศึกษา

นอกสถานที่กับอีก 1 ข้อ ที่มีการปฏิบัติค่อนข้างน้อย ได้แก่ เรื่องการจัดการสาธิตการสอนด้วย เทปวีดิทัศน์ ส่วนครูผู้สอนเห็นว่ามีเพียง 3 เรื่อง ที่มีการปฏิบัติในระดับปานกลาง ได้แก่ เรื่องการจัดการสาธิตการสอนโดยเทปวีดิทัศน์ การประชุมเชิงปฏิบัติการเกี่ยวกับการทดลองการสอน แบบใหม่ ๆ และการส่งเสริมครูให้เขียนบทความเผยแพร่วิธีการจัดการเรียนการสอน

3.2.2 โรงเรียนขนาดกลาง ปรากฏว่าผู้บริหารโรงเรียนและครูผู้สอน เห็นว่า มีการปฏิบัติในเกือบทุกรายข้ออยู่ในระดับปานกลางถึงระดับค่อนข้างมากเป็นส่วนใหญ่ สำหรับ รายข้อที่มีการปฏิบัติในระดับน้อยถึงในระดับปานกลางที่มีคะแนนเฉลี่ยค่อนข้างต่ำ ได้แก่ เรื่องที่ เกี่ยวกับการจัดสาธิตการสอนทั้ง โดยครูดีเด่นและโดยเทปวีดิทัศน์ การจัดให้ครูได้ไปศึกษา นอกสถานที่ การจัดประชุมเชิงปฏิบัติการ เพื่อทดลองวิธีสอนแบบใหม่ ๆ และการส่งเสริม ให้ครูเขียนบทความเผยแพร่วิธีการจัดการเรียนการสอน

3.2.3 โรงเรียนขนาดเล็ก พบว่า ผู้บริหารโรงเรียนและครูผู้สอน เห็นว่า โรงเรียนมีการปฏิบัติในเกือบทุกรายข้ออยู่ในระดับปานกลาง สำหรับรายข้อที่มีการปฏิบัติ ในระดับค่อนข้างน้อยถึงระดับปานกลางที่มีค่าคะแนนเฉลี่ยค่อนข้างต่ำ มีอยู่หลายข้อซึ่งส่วนใหญ่ เป็นข้อที่เกี่ยวกับกิจกรรมการนิเทศที่สำคัญ ได้แก่ เรื่องการนิเทศการสอนด้วยการเยี่ยมชั้นเรียน การให้คำปรึกษาก่อนเข้าสังเกตการสอน การศึกษาและการใช้เทคนิคการสังเกตการสอนใน ชั้นเรียน การสร้างและเลือกใช้เครื่องมือสังเกตการสอน การบันทึกพฤติกรรมการสอน การทบทวน หลังการสังเกตการสอน การจัดสัมมนาโดยเชิญผู้ทรงคุณวุฒิมาบรรยาย การจัดสาธิตการสอนโดย ครูดีเด่นและโดยเทปวีดิทัศน์ การจัดให้ครูได้ไปศึกษานอกสถานที่ การประชุมเชิงปฏิบัติการเพื่อ ทดลองวิธีสอนใหม่ ๆ การส่งเสริมให้ครูเขียนบทความเพื่อเผยแพร่วิธีการจัดการเรียนการสอน การสนับสนุนให้ครูแสวงหาแหล่งค้นคว้าทางวิชาการ การส่งเสริมให้ครูมีทักษะและสนับสนุน นักเรียนใหม่มีส่วนร่วมในกิจกรรมต่าง ๆ การพัฒนาครูให้มีทักษะการใช้คำถามที่ยกระดับความคิด ของนักเรียน การสนับสนุนให้ครูได้ไปชมนิทรรศการต่าง ๆ ที่เป็นประโยชน์ต่อการส่งเสริม ให้ครูได้มีโอกาสศึกษาเพิ่มเติม

สรุปด้านที่ 2 : การดำเนินการและกิจกรรมการนิเทศของโรงเรียนไม่
กันดารจะเห็นว่าโรงเรียนที่มีการปฏิบัติในรายข้อต่าง ๆ ค่อนข้างมาก ได้แก่

โรงเรียนขนาดใหญ่ รองลงมาให้แก่โรงเรียนขนาดกลาง ส่วนโรงเรียนขนาดเล็กเป็นโรงเรียนที่มีการปฏิบัติในรายข้อในระดับค่อนข้างน้อยและน้อยกว่าในโรงเรียนอีก 2 ขนาด

3.3 ด้านการใช้หลักการและวิธีการนิเทศ

3.3.1 โรงเรียนขนาดใหญ่ ปรากฏว่า ผู้บริหารโรงเรียนและครูผู้สอนมีความเห็นว่าการปฏิบัติการณ์เทศการสอนอยู่ในระดับค่อนข้างมาก เกือบถึงระดับมากเกือบทุกรายข้อ ข้อที่มีคะแนนเฉลี่ยถึงระดับมาก คือในเรื่องที่ว่าโรงเรียนได้พยายามช่วยเหลือครูที่มีปัญหาทั้งด้านส่วนตัวและด้านการสอน ส่วนในเรื่องต่อไปนี้ผู้บริหารโรงเรียนเห็นว่า ปฏิบัติได้มาก คือมีการกำหนดขั้นตอนและขอบข่ายงานที่ครูแต่ละคนจะต้องรับผิดชอบอย่างชัดเจน โรงเรียนให้เสรีภาพทางวิชาการแก่ครูอย่างเต็มที่ โรงเรียนยอมรับและใช้ความแตกต่างระหว่างบุคคลให้เกิดประโยชน์ต่องานนิเทศและโรงเรียนใช้หลักการนิเทศแบบประชาธิปไตยอยู่เสมอ สำหรับครูผู้สอนมีความเห็นว่า เรื่องที่โรงเรียนปฏิบัติได้มากคือ โรงเรียนได้พยายามช่วยเหลือครูที่มีปัญหาทั้งด้านส่วนตัวและด้านการสอน

3.3.2 โรงเรียนขนาดกลาง ปรากฏว่า ผู้บริหารและครูผู้สอนมีความเห็นสอดคล้องว่ามีการปฏิบัติอยู่ในระดับค่อนข้างมากเกือบถึงระดับมากเกือบทุกรายข้อ ยกเว้นเพียงเรื่องเดียวที่ผู้บริหารโรงเรียนเห็นว่าปฏิบัติได้เพียงระดับปานกลาง คือการใช้หลักการและวิธีการนิเทศที่จะทำให้ครูพัฒนาการสอนได้ ส่วนในเรื่องที่ผู้บริหารโรงเรียน เห็นว่าปฏิบัติได้ระดับมากมี 3 เรื่อง ได้แก่ การถือว่าการจัดการนิเทศเป็นการพัฒนาวิชาชีพในการสอน การสร้างความสัมพันธ์และสร้างทีมงานในหมู่คณะอาจารย์ และการพยายามทำให้ครูอาจารย์ร่วมงานนิเทศด้วยความสบายใจ

3.3.3 โรงเรียนขนาดเล็ก ปรากฏว่า ผู้บริหารโรงเรียนและครูผู้สอนมีความเห็นสอดคล้องกันทุกกรณีว่าโรงเรียนปฏิบัติได้ระดับค่อนข้างมากเกือบถึงระดับมาก ยกเว้นเพียงเรื่องเดียวที่ผู้บริหารโรงเรียนเห็นว่าปฏิบัติได้เพียงระดับปานกลางคือ การใช้หลักการและวิธีการนิเทศที่จะทำให้ครูพัฒนาการสอนได้ สำหรับเรื่องที่ทั้ง 2 ฝ่าย เห็นตรงกันว่าปฏิบัติได้มากคือเรื่องผู้นำนิเทศวางตัวเป็นกันเอง และใช้หลักมนุษยสัมพันธ์อันดีกับครูทุกคน

สรุปด้านที่ 3 : ด้านการใช้หลักการและวิธีการนิเทศของโรงเรียน

ไม่กันดาร จะเห็นได้ว่าการปฏิบัติการนิเทศการสอนภายในโรงเรียนอยู่ในระดับค่อนข้างมาก เกือบถึงระดับมากทุกขนาด โดยที่ทั้งผู้บริหารโรงเรียนและครูผู้สอนมีความเห็นสอดคล้องกัน เป็นส่วนใหญ่

4. เมื่อเปรียบเทียบการปฏิบัติการนิเทศการสอนภายในโรงเรียน โดยรวมทุกด้าน และแต่ละด้าน ได้แก่ ด้านการเตรียมความพร้อม ด้านการดำเนินการและกิจกรรมการนิเทศ และด้านการใช้หลักการและวิธีการของโรงเรียนกันดารกับโรงเรียน ไม่กันดารแล้วพบว่าการปฏิบัติไม่แตกต่างกัน

5. เมื่อเปรียบเทียบการปฏิบัติการนิเทศการสอนภายในของโรงเรียนกันดารที่มีขนาด ต่างกันพบว่า โรงเรียนทั้ง 3 ขนาด ได้แก่ ขนาดใหญ่ ขนาดกลาง และขนาดเล็ก มีการปฏิบัติ ไม่แตกต่างกัน

6. เปรียบเทียบการปฏิบัติการนิเทศการสอนภายในโรงเรียนประถมศึกษาของ โรงเรียนไม่กันดารต่างขนาดกันพบว่า ระหว่างโรงเรียนขนาดใหญ่ กับโรงเรียน ขนาดเล็ก และระหว่างโรงเรียนขนาดกลางกับโรงเรียนขนาดเล็ก มีการปฏิบัติการนิเทศการสอนแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 โดยโรงเรียนขนาดใหญ่และขนาดกลางมีการปฏิบัติมากกว่า ในโรงเรียนขนาดเล็ก ส่วนการปฏิบัติการนิเทศภายในโรงเรียนขนาดใหญ่กับโรงเรียน ขนาดกลาง ไม่พบที่มีความแตกต่างกัน

อภิปรายผล

ผลจากการวิจัยที่ทำให้ทราบสภาพภาพของการปฏิบัติการนิเทศการสอนภายในโรงเรียน ประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดอุบลราชธานีแล้วนั้น ผู้วิจัยเห็นว่า มีประเด็น ที่ควรอภิปรายดังนี้

1. จากผลการวิจัยสรุปได้ว่า ระดับการปฏิบัติการนิเทศการสอนภายในโรงเรียน ประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดอุบลราชธานี ทั้งโรงเรียนกันดาร และโรงเรียนไม่กันดาร ตามทัศนะของผู้บริหารโรงเรียนและครูผู้สอน พบว่า มีการปฏิบัติอยู่ใน

ระดับค่อนข้างมาก และปรากฏด้วยว่า การปฏิบัติการนิเทศการสอนแต่ละด้าน 3 ด้าน ได้แก่ ด้านการเตรียมความพร้อมในการนิเทศการสอน ด้านการดำเนินการและกิจกรรมการนิเทศการสอน และด้านการใช้หลักการและวิธีนิเทศการสอน อยู่ในระดับค่อนข้างมากเช่นเดียวกัน และแม้ว่าผู้บริหารโรงเรียนไม่กันดารขนาดเล็ก จะเห็นว่าการปฏิบัติการนิเทศการสอนโดยรวม มีเพียงระดับปานกลาง แต่ค่าเฉลี่ยก็เกือบถึงระดับเดียวกับโรงเรียนขนาดอื่น การที่ผลการวิจัยปรากฏออกมาเช่นนี้ แสดงว่า โรงเรียนประถมศึกษาส่วนใหญ่อยู่นิ่งในสังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดอุบลราชธานี คงจะยึดถือแนวปฏิบัติและพยายามพัฒนาการสอนในระดับประถมศึกษาให้ได้ผลตามแนวการนิเทศการสอนของสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติได้อย่างแท้จริง โดยถือว่างานการนิเทศการสอนเป็นงานหนึ่งที่มีความสำคัญและจำเป็นอย่างยิ่งต่อการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนและการพัฒนาคุณภาพการศึกษาในโรงเรียน และถือว่าเป็นหน้าที่โดยตรงของผู้บริหารโรงเรียนและคณะครูในโรงเรียน ท่านผู้บริหารโรงเรียนและครูผู้สอนต้องประเมินผลการปฏิบัติงานและพัฒนางานนิเทศการสอนอยู่เสมอ นอกจากนี้ สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติยังได้กระตุ้นและเน้นความสำคัญของกระบวนการนิเทศอย่างต่อเนื่อง โดยการจัดอบรมสัมมนาทางวิชาการ จัดพิมพ์เอกสารคู่มือการนิเทศรายกลุ่ม ประสพการณ์ให้โรงเรียนในสังกัดทุกโรงเรียนใช้เป็นแนวทางในการปฏิบัติการนิเทศได้อย่างทั่วถึง และต่อเนื่อง อีกประการหนึ่งคงจะเป็นเพราะสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดอุบลราชธานี ได้กำหนดนโยบายสำคัญไว้ว่า ในการพัฒนาคุณภาพการจัดการเรียนการสอนภายในโรงเรียน ประถมศึกษาทุกโรงเรียนให้ใช้กระบวนการนิเทศเป็นเครื่องมือ สำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดอุบลราชธานี (2534 : คำนำ) โดยให้ถือว่า การปฏิบัติการนิเทศการสอนภายในโรงเรียนเป็นหน้าที่ของศึกษานิเทศก์สำนักงานการประถมศึกษาจังหวัด ศึกษานิเทศก์สำนักงานการประถมศึกษาอำเภอ/กิ่งอำเภอ ผู้บริหารโรงเรียน และครูผู้สอน ซึ่งสอดคล้องกับ แนวปฏิบัติของสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ (2535 : 5) ในการนี้ ผู้บริหารโรงเรียนและคณะครูจึงต้องทำความเข้าใจให้ตรงกันเกี่ยวกับ ความหมาย ขอบข่าย และกระบวนการนิเทศ และจะต้องร่วมกันศึกษา

รายละเอียดขั้นตอนการดำเนินงานการนิเทศอย่างชัดเจนก่อนลงมือปฏิบัติจริง กล่าวคือ ศึกษา รายละเอียดในเรื่อง การสร้างความเข้าใจในการดำเนินงานร่วมกัน การแต่งตั้งคณะกรรมการดำเนินงาน การทำความเข้าใจในบทบาทหน้าที่ และการซักซ้อมความเข้าใจเกี่ยวกับการปฏิบัติการนิเทศ และอาจจะเป็นเพราะ การที่ครูผู้สอนได้มีโอกาสแลกเปลี่ยนความคิดเห็นและทำความเข้าใจร่วมกัน แลกเปลี่ยนความรู้ซึ่งกันและกันอยู่เสมอ นั้น ถือว่าเป็นกิจกรรมสำคัญของการนิเทศ อีกทั้งการได้ศึกษาดูงาน คู่มือการนิเทศ เอกสารประกอบการนิเทศ อย่างต่อเนื่องและทั่วถึง จึงทำให้ผู้บริหารโรงเรียนและครูผู้สอนในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษา จังหวัดอุบลราชธานี มีความเข้าใจระบบงานการนิเทศ และได้ร่วมกิจกรรมการนิเทศอย่างต่อเนื่อง จึงสามารถดำเนินการนิเทศได้อย่างมีประสิทธิภาพ นอกจากนี้ยังพบว่า ผู้บริหารโรงเรียนมีการกระจายงานให้ครูผู้สอนในโรงเรียนทุกคนรับทราบ และมีโอกาสปฏิบัติอย่างเท่าเทียมกัน ทำให้เกิดการประสานที่ดีส่งผลต่อกิจกรรมการนิเทศและการพัฒนาการเรียนการสอน ได้ค่อนข้างดีดังผลการวิจัยที่ปรากฏ

แต่อย่างไรก็ตาม แม้ผลการวิจัยปรากฏว่าการปฏิบัติการนิเทศการสอนภายในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดอุบลราชธานีจะอยู่ในระดับค่อนข้างดีก็ตาม แต่ก็ยังไม่ถึงขั้นดีมากหรือดีที่สุด และยังปรากฏว่ามีรายละเอียดปลีกย่อยอีกบางประการที่ยังพัฒนาไปได้ไม่มากนัก ควรได้มีการศึกษารายละเอียดของผลการวิจัยเพื่อใช้เป็นแนวทางในการพัฒนาการนิเทศการสอนภายในโรงเรียนให้ก้าวหน้าเกิดประโยชน์แก่ผู้เรียนให้มากที่สุดต่อไป ซึ่งผู้วิจัยจะพยายามวิเคราะห์หากลไกปราชัยรายละเอียดต่อไป

2. การปฏิบัติการนิเทศการสอนภายในโรงเรียนประถมศึกษาที่เป็นโรงเรียนกึ่งคันและไมกั้นคัน แต่ละขนาดในแต่ละด้านของการปฏิบัติการนิเทศการสอน

2.1 ด้านการเตรียมความพร้อมในการนิเทศ

2.1.1 โรงเรียนขนาดใหญ่ จากผลการวิจัยสรุป โรงเรียนกั้นคันและไมกั้นคันขนาดใหญ่ผู้ปฏิบัติการปฏิบัติด้านการเตรียมความพร้อมอยู่ในระดับค่อนข้างมากทุกข้อประเด็นการที่ผลปรากฏเช่นนี้อาจจะเป็นเพราะโรงเรียนขนาดใหญ่ แม้จะเป็นโรงเรียนกั้นคัน แต่ก็มีความพร้อมในหลาย ๆ ด้าน เช่น ด้านบุคลากร ด้านอาคารสถานที่ ด้านวัสดุอุปกรณ์ จึงสามารถจัดเตรียมความพร้อมในการนิเทศได้มากกว่าในโรงเรียนขนาดเล็กอื่น ๆ

2.1.2 โรงเรียนขนาดกลาง จากผลการวิจัยสรุปได้ว่าเกือบทุกประเด็นปฏิบัติได้ในระดับค่อนข้างมาก แต่ก็ยังมีอีกหลายเรื่องที่ปฏิบัติได้เพียงระดับปานกลาง ทั้งนี้อาจจะเป็นเพราะในเรื่องที่เกี่ยวกับการวางแผน การนำเอาข้อมูลมาใช้ การจัดลำดับความสำคัญของปัญหา การสร้างความเป็นผู้นำให้แก่ครู การจัดหาสิ่งอำนวยความสะดวก การจัดเวลาให้ครู การจัดสถานที่เพื่อการนิเทศ และการจัดหากำลังใจทรัพยากร ในโรงเรียนขนาดกลาง มีข้อจำกัดหลายประการกล่าวคือ มีบุคลากรที่ทำการสอนครบชั้นเรียนพอดี ได้รับงบประมาณจำกัดจึงทำให้การวางแผนการใช้งบประมาณไม่ได้หลายโครงการ แม้ว่าเรื่องดังกล่าวยังมีความจำเป็นต่อการจัดเตรียมเพื่อให้งานด้านการนิเทศให้ประสบผลสำเร็จ ฉะนั้นจากผลการวิจัยนี้ น่าจะชี้ให้เห็นว่าผู้บริหารทุกระดับควรให้ความสนใจในการมีส่วนร่วมให้โรงเรียนดำเนินการได้ โดยการสนับสนุนให้จัดมุมเอกสาร คู่มือการนิเทศ จัดหาผู้เชี่ยวชาญเข้ามาช่วยเหลือในการจัดทำแผนงานนิเทศ สนับสนุนให้ศูนย์วิชาการกลุ่มมีความคล่องตัวมากขึ้น ในการปฏิบัติงานและในระดับโรงเรียนก็ต้องพยายามประสานงานกับชุมชนเพื่อขอความช่วยเหลือด้านกำลังใจทรัพยากรให้เพียงพอกับความต้องการจำเป็น

2.1.3 โรงเรียนขนาดเล็ก จากผลการวิจัยสรุปได้ว่า เป็นกลุ่มโรงเรียนที่มีปัญหาในด้านการเตรียมความพร้อมมากที่สุด โดยพบว่ามีหลายประเด็นที่ปฏิบัติได้เพียงระดับปานกลางเกือบถึงระดับค่อนข้างน้อย ได้แก่ การนำเอาปัญหาที่สำรวจได้มาวางแผน การสร้างความเป็นผู้นำให้แก่คณะครู การจัดเวลา สถานที่ กำลังใจทรัพยากรการขอความร่วมมือจากหน่วยงานภายนอก การพัฒนาครูให้รู้เรื่องการนิเทศ และการสร้างขวัญกำลังใจแก่ครู การที่ปรากฏผลเช่นนี้อาจจะเป็นเพราะโรงเรียนขนาดเล็กเป็นโรงเรียนที่ตั้งอยู่ห่างไกลจากตัวเมือง มีบุคลากรในโรงเรียนจำนวนน้อย งบประมาณได้รับจำกัดไม่สามารถแยกย่อยเพื่อสนับสนุนให้ครอบคลุมได้ทุกงานดังนั้น จากผลการวิจัยจึงชี้ให้เห็นว่า ในโรงเรียนขนาดเล็กควรได้รับความสนใจเป็นอย่างมากจากบุคลากรหลาย ๆ ฝ่าย โดยเฉพาะศึกษานิเทศก์ทุกระดับและโดยเฉพาะศึกษานิเทศก์สำนักการประถมศึกษาอำเภอ/กิ่งอำเภอซึ่งเป็นบุคลากรที่อยู่ใกล้ชิดกับโรงเรียนมากที่สุด ตลอดจนบุคลากรในศูนย์วิชาการกลุ่มโรงเรียน

2.2 ด้านการดำเนินและกิจกรรมการนิเทศ

2.2.1 โรงเรียนขนาดใหญ่ จากผลการวิจัยพบว่า มีการปฏิบัติอยู่ในระดับค่อนข้างมากแต่ยังมีประเด็นสำคัญที่โรงเรียนขนาดใหญ่ปฏิบัติได้เพียงระดับปานกลาง ได้แก่ การศึกษาคูงานนอกสถานที่ การประชุมเชิงปฏิบัติการ การเขียนบทความเผยแพร่ การสาธิตการสอน โดยที่เรื่องเหล่านี้เป็นกิจกรรมที่ช่วยพัฒนาการจัดการเรียนการสอนได้มากแต่โรงเรียนสามารถปฏิบัติได้เพียงปานกลาง ทั้งนี้อาจจะเป็นเพราะกิจกรรมเหล่านี้ ต้องมีการวางแผนอย่างรอบคอบและมีงบประมาณสนับสนุนที่เพียงพอ จึงจะดำเนินการให้บรรลุผลได้ ถ้าหากบุคลากรทุกฝ่ายร่วมมือสนับสนุนโรงเรียนประถมศึกษาขนาดใหญ่ก็น่าจะดำเนินการและพัฒนาได้ตามความต้องการ

2.2.2 โรงเรียนขนาดกลาง ผลปรากฏว่ามีการปฏิบัติอยู่ในระดับค่อนข้างมาก แต่มีหลายประเด็นในด้านการดำเนินการและกิจกรรมการนิเทศที่โรงเรียนขนาดกลางจะต้องจัดทําและพัฒนา ซึ่งพบว่าปฏิบัติได้เพียงระดับปานกลาง ได้แก่ การศึกษาคูงาน การประชุมเชิงปฏิบัติการ การเขียนบทความ การสาธิตการเรียนการสอน การเยี่ยมชั้นเรียน การสนับสนุนให้นักเรียนมีส่วนร่วมในกิจกรรม การที่ผลปรากฏเช่นนี้ อาจจะ เป็นเพราะในโรงเรียนขนาดกลาง ส่วนใหญ่ตั้งอยู่ค่อนข้างห่างไกลจากตัวเมือง ครูอาจารย์ทุกคนทำหน้าที่สอนประจำชั้นโดยครบชั้นเรียนพอดี การได้รับความสนับสนุนจากชุมชนก็น้อย จึงทำให้การวางแผนดำเนินการเพื่อจัดกิจกรรมดังกล่าวได้ไม่เต็มที่ ดังนั้นถ้าหากศูนย์วิชาการกลุ่มโรงเรียน จัดหาบุคลากรเพื่อการนิเทศได้อย่างพอเพียง หรือจัดหาสื่อนิเทศ เช่น วีดิทัศน์ คู่มือนิเทศ เผยแพร่ได้ทั่วถึงก็ควรจะช่วยเหลือโรงเรียนขนาดกลางให้มีการพัฒนา กิจกรรมการนิเทศได้เหมาะสมยิ่งขึ้น

2.2.3 โรงเรียนขนาดเล็ก ผลการวิจัยพบว่า ในโรงเรียนขนาดเล็ก แม้ว่าจะปฏิบัติได้ระดับค่อนข้างมาก แต่ยังมีปัญหา มากกว่าในโรงเรียนทุกขนาดในประเด็นที่สำคัญ ได้แก่ การศึกษาคูงาน การประชุมเชิงปฏิบัติการ การเขียนบทความของครู การสาธิตการเรียนการสอน การเยี่ยมชั้นเรียน การให้นักเรียนมีส่วนร่วม การขอความร่วมมือ การสังเกตการสอน การส่งเสริมให้ใช้ทรัพยากรในท้องถิ่น การเชิญวิทยากรมาบรรยาย การเตรียมวัสดุอุปกรณ์ของครู ซึ่งพบว่าประเด็นเหล่านี้ โรงเรียนขนาดเล็กมีปัญหาคือการจัดกิจกรรมการนิเทศ

มากที่สุด เมื่อเปรียบเทียบกับโรงเรียนประถมศึกษาขนาดต่าง ๆ จึงจำเป็นต้องการให้ความช่วยเหลือและสนใจที่จะพัฒนาให้ได้ผลอย่างจริงจัง โดยการจัดทำสื่ออินเทอร์เน็ตทางไกลเผยแพร่ให้ทั่วถึง ได้แก่ ผลิตเอกสารนิตินิตส์น วิดีทัศน์ที่เกี่ยวกับการสาธิตการเรียนการสอน สนับสนุนให้จัดมเอกสารเพื่อเน็ตครบททุกโรงเรียน

2.3 ด้านการใช้หลักการและวิธีการนเทศการสอนภายในโรงเรียนขนาดต่าง ๆ

ผลการวิจัย พบว่า ในโรงเรียนทุกขนาดสามารถปฏิบัติได้ในระดับ

ค่อนข้างมาก ยกเว้นในโรงเรียนขนาดเล็กซึ่งมีบางประเด็นที่จะต้องพัฒนามากขึ้น ได้แก่ การนำเอาทฤษฎีการนเทศมาใช้ การช่วยเหลือครูที่มีปัญหาทั้งในด้านส่วนตัวและด้านการสอน การชี้แจงให้เห็นความสำคัญของการนเทศ และการพัฒนาลักษณะของการนเทศ ที่ปรากฏผลเช่นนี้ อาจจะเพราะในเรื่องทฤษฎีหลักการและวิธีการนเทศเป็นเรื่องของความรู้ความเข้าใจที่ครูทุกคนสามารถศึกษาได้แต่ในขณะเดียวกันก็ต้องการผู้มีความรู้ความสามารถเข้ามาช่วยฝึกอบรมและติดตามดูแลช่วยเหลืออย่างใกล้ชิด ซึ่งเป็นเรื่องที่ทำได้เฉพาะโรงเรียนขนาดใหญ่หรือขนาดกลางซึ่งตั้งอยู่ในเขตตัวเมืองเท่านั้น ส่วนโรงเรียนขนาดเล็ก ซึ่งส่วนใหญ่จะตั้งอยู่ในท้องที่ห่างไกล แม้จะมี ความรู้ความเข้าใจในหลักการ วิธีการ แต่ในบางประเด็นก็ไม่สามารถนำมาปฏิบัติได้เท่าที่ควร เพราะยังมีข้อจำกัดที่เป็นองค์ประกอบสำคัญมากมาย ดังนั้นในแนวทางที่ควรปฏิบัติต่อไปก็คือการให้ความช่วยเหลือกันระหว่างโรงเรียนภายในกลุ่มเดียวกัน ในลักษณะโรงเรียนพี่ช่วยเหลือโรงเรียนน้อง การให้ความช่วยเหลือจากศึกษานิเทศก์ทุกระดับ และผู้เชี่ยวชาญซึ่งจะต้องให้ความสนใจเป็นพิเศษ จึงจะทำให้โรงเรียนสามารถดำเนินงานด้านการนเทศการสอนได้ดียิ่งขึ้นจนสามารถดำเนินการได้อย่างมีประสิทธิภาพ

804 กล่าวโดยสรุปโรงเรียนประถมศึกษา ทั้งโรงเรียนกันดารและโรงเรียนไม่กันดาร ในสังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดอุบลราชธานี แม้จะปรากฏผลโดยรวมว่าเป็นโรงเรียนที่มีการปฏิบัติการนเทศในระดับค่อนข้างมาก แต่เมื่อพิจารณาในรายละเอียดแล้วปรากฏว่ายังมีอีกหลายเรื่องที่โรงเรียนเกือบทุกขนาดโดยเฉพาะขนาดเล็กปฏิบัติได้ไม่ถึงขั้นดี ได้แก่ การเตรียมกำลังทรัพยากรเพื่อใช้ในการนเทศ การวางแผนนเทศ การจัดเวลาและสถานที่เพื่อการนเทศ การสร้างภาวะผู้นำ การประสานงานกับหน่วยงานภายนอก และการจัดกิจกรรม

การนิเทศชนิดต่าง ๆ ซึ่งเป็นเรื่องที่เห็นอย่างเด่นชัดว่ามีการปฏิบัติค่อนข้างน้อย ทั้ง ๆ ที่เป็นเรื่องที่มีความสำคัญมาก ซึ่งประเด็นเหล่านี้จำเป็นต้องดูแลเอาใจใส่พัฒนาให้มากกว่าการปฏิบัติในด้านอื่น ๆ

3. ผลการเปรียบเทียบการปฏิบัติการนิเทศการสอนภายในโรงเรียนประถมศึกษาสังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดอุบลราชธานี ระหว่างในโรงเรียนกัณการกับโรงเรียนไม่กัณการ ตามทัศนะของผู้บริหารโรงเรียนและครูผู้สอน พบว่า การปฏิบัติไม่แตกต่างกัน เมื่อเปรียบเทียบรายด้านก็พบว่า การปฏิบัติการนิเทศการสอนแต่ละด้านทั้ง 3 ด้าน ไม่แตกต่างกันเช่นเดียวกัน การที่ปรากฏผลเช่นนี้ อาจเนื่องมาจากการกำหนดให้โรงเรียนประถมศึกษาในสังกัดสำนักงานการประถมศึกษา จังหวัดอุบลราชธานี เป็นโรงเรียนกัณการหรือไม่เป็นโรงเรียนกัณการนั้น ขึ้นอยู่กับประกาศของกระทรวงการคลัง เรื่อง กำหนดโรงเรียนในพื้นที่กัณการ โดยกำหนดให้โรงเรียนกัณการอยู่ในเกณฑ์ข้อใดข้อหนึ่งต่อไปนี้คือ เป็นโรงเรียนอยู่ในท้องที่ที่การคมนาคมไม่สะดวก ไม่มีรถยนต์/รถยนต์โดยสารตลอดปี เป็นโรงเรียนที่อยู่ในเขตที่มีโรคภัยไข้เจ็บชุกชุม ซึ่งสภาพการเป็นโรงเรียนกัณการในปัจจุบันมีความแตกต่างจากสภาพของโรงเรียนที่ไม่กัณการเพียงเล็กน้อยเท่านั้น โดยเฉพาะในเรื่องการคมนาคม การมีไฟฟ้าใช้ในหมู่บ้านเกือบจะไม่มี ความแตกต่างกัน ประกอบกับการจะเข้าอยู่ในเขตพื้นที่กัณการหรือไม่กัณการนั้น มีการปรับเปลี่ยนทุก 5 ปี และอีกประการหนึ่ง โรงเรียนประถมศึกษาทุกโรงเรียนต่างก็ได้รับการสนับสนุนความช่วยเหลือด้านการดำเนินงานตามนโยบายเร่งคุณภาพอย่างเท่าเทียมกัน โดยบุคลากรทุกคนในโรงเรียนมีโอกาสได้พัฒนาความรู้ ความสามารถในวิชาชีพ ตลอดจนด้านวิชาการได้อย่างพร้อมเพรียงกัน มีแนวปฏิบัติด้านการนิเทศการสอนภายในโรงเรียนเป็นลักษณะเหมือนกัน

ปัจจุบันโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดอุบลราชธานี ได้รับการนิเทศทางไกลอย่างทั่วถึง เห็นได้จาก การที่สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ ได้จัดทำเอกสารประกอบการนิเทศภายใน เอกสารชุดฝึกอบรมด้วยตนเองในด้านการนิเทศ จัดส่งให้ทุกโรงเรียนในสังกัด อย่างสม่ำเสมอและต่อเนื่อง บุคลากรทุกคนในโรงเรียนทุกแห่งจึงมีโอกาสดูแลศึกษาค้นคว้า และพัฒนาการนิเทศการสอนได้ตรงกับสภาพปัญหา นอกจากนี้บุคลากรในโรงเรียนประถมศึกษา ในพื้นที่จังหวัดอุบลราชธานีอยู่ในเขตบริการของวิทยาลัยครู

อุบลราชธานี ซึ่งเป็นสถาบันที่พัฒนาครูประจำการ ได้อย่างทั่วถึง ในปีการศึกษา 2533 สถิติข้อมูลสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดอุบลราชธานี (2533 : 7) พบว่า ครูในโรงเรียนประถมศึกษาที่เป็นโรงเรียนกึ่งคารร้อยละ 57.78 มีวุฒิทางครูระดับปริญญาตรีขึ้นไป คงจะด้วยเหตุดังกล่าวที่ทำให้แนวปฏิบัติในด้านการนิเทศการสอนภายในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดอุบลราชธานีที่เป็นโรงเรียนกึ่งคารกับโรงเรียนไม่กึ่งคาร จึงไม่มีความแตกต่างกัน

ดังนั้นจึงมีข้อสังเกตว่า การกำหนดตัวแปรเกี่ยวกับประเภทของโรงเรียนประถมศึกษาในครั้งนี้ตัวแปรที่เกี่ยวกับความกึ่งคารและไม่กึ่งคารของท้องที่ที่โรงเรียนตั้งอยู่นั้นเป็นตัวแปรที่ควรจะได้มีการศึกษากันไปว่าควรจะเป็นตัวแปรที่แท้จริงต่อไปอีกหรือไม่จากการค้นพบในครั้งนี้ตัวแปรที่แท้จริง น่าจะได้แก่ ตัวแปรเกี่ยวกับขนาดของโรงเรียนกึ่งคาร 3 ขนาด คือ ขนาดใหญ่ ขนาดกลาง และขนาดเล็ก ซึ่งเป็นตัวแปรที่มีผลต่อการพัฒนางานด้านการปฏิบัติการนิเทศการสอนภายในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดอุบลราชธานี ที่เห็นได้ค่อนข้างชัด โดยเฉพาะเมื่อพิจารณาผลการวิจัยเป็นรายข้อของแต่ละรายด้าน จะเห็นจึงน่าจะมีการศึกษาต่อไปให้ได้ผลอย่างชัดเจนว่าการแบ่งประเภทโรงเรียนกึ่งคารกับโรงเรียนไม่กึ่งคาร นั้นในปัจจุบันเกณฑ์และเหตุผลที่ใช้ยังมีความถูกต้องและเหมาะสมเพียงพอหรือเป็นองค์ประกอบสำคัญในการแบ่งที่แท้จริงเพียงใด

ข้อเสนอแนะ

จากข้อค้นพบในการวิจัยครั้งนี้มี เรื่องที่เห็นสมควรเสนอแนะให้ดำเนินการปรับปรุงพัฒนาการนิเทศการสอนภายในโรงเรียนประถมศึกษาสังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดอุบลราชธานี ดังต่อไปนี้

1. ในโรงเรียนทุกขนาดทั้งที่เป็นโรงเรียนกึ่งคารและไม่กึ่งคาร ผู้บริหารโรงเรียนและผู้เกี่ยวข้องกับการนิเทศ ควรเอาใจใส่การปรับปรุงและพัฒนาการจัดกิจกรรมการนิเทศชนิดต่าง ๆ ให้มากขึ้น โดยจะต้องมีการแสวงหาทรัพยากรทั้งกำลังทรัพย์และบุคลากรที่มีความรู้ความสามารถในการนิเทศ ตลอดจนการจัดให้ครูมีเวลาว่าง ที่เพียงพอในการร่วมงานด้านการนิเทศการสอนภายในโรงเรียนให้มากขึ้น

2. โดยเฉพาะในโรงเรียนขนาดเล็กทั้งที่เป็นโรงเรียนกัณการและไม่กัณการ ซึ่งเมื่อพิจารณาในรายละเอียดเป็นรายข้อแล้ว พบว่า มีปัญหาค่อนข้างมากกว่าในโรงเรียนขนาดเล็กอื่น ๆ ในการนิเทศการสอนทุก ๆ ด้าน จึงควรได้รับการเอาใจใส่ให้ความช่วยเหลือมากขึ้น ในหลาย ๆ เรื่องนอกเหนือจากที่กล่าวไว้ในข้อ 1 ได้แก่ ในส่วนที่เกี่ยวข้องคือการช่วยเหลือพัฒนาให้มีความรู้ความเข้าใจ ในหลักการนิเทศ เทคนิคการนิเทศ การสร้างภาวะผู้นำให้แก่ครู การสร้างขวัญและกำลังใจ การจัดหาสื่อการเรียนการสอน การพัฒนาทักษะการสอน เช่น ทักษะการให้นักเรียนมีส่วนร่วม ทักษะการใช้คำถามที่ยกระดับความคิด เป็นต้น ในส่วนของผู้นิเทศการสอน ควรพัฒนาในเรื่องต่อไปนี้ การรู้จักนำปัญหามาประกอบ การวางแผน การขอความร่วมมือจากหน่วยงานภายนอกคือการพัฒนาเทคนิคการนิเทศการสอน โดยการเยี่ยมชั้น การให้บริการสื่อการเรียนการสอน การพัฒนาบุคลิกภาพ การจัดหากำลังใจทรัพยากรในการนิเทศ การพัฒนาตนเองให้เข้าใจหลักการนิเทศ การอำนวยความสะดวกให้แก่ครูการสนับสนุนให้ครูรู้จักแสวงหาแหล่งศึกษาค้นคว้า เป็นต้น

จากสภาพปัญหาที่กล่าวไว้ในระดับกลุ่มโรงเรียน ระดับโรงเรียน ควรได้รับการสนับสนุนอย่างจริงจังจากผู้บริหารระดับสูง โดยการจัดหาผู้เชี่ยวชาญ การจัดทาสื่อนิเทศ การจัดหางบประมาณและตำรา อย่างพอเพียง

ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยต่อไป

1. ควรศึกษาปัญหาที่ทำให้โรงเรียนทุกขนาดไม่สามารถปฏิบัติการนิเทศการสอนในบางกิจกรรมได้อย่างประสบผลสำเร็จ เพื่อจะได้ทราบสาเหตุที่แท้จริง เพื่อใช้ในการปรับปรุงและพัฒนาการนิเทศภายในโรงเรียนต่อไป

2. ควรศึกษาปัญหาการจัดกิจกรรมการนิเทศการสอนภายในโรงเรียนประถมศึกษาทุกขนาด โดยเฉพาะในโรงเรียนขนาดเล็ก เพราะเป็นเรื่องที่พบว่ามี การปฏิบัติในระดับน้อยหรือค่อนข้างน้อยอย่างเด่นชัดทั้งที่เป็น เรื่องที่มีความสำคัญมาก

3. ควรศึกษาเหตุผลเกี่ยวกับการแบ่งประเภทโรงเรียนกัณการและไม่กัณการในปัจจุบัน

ให้แน่ชัด

บรรณาการ

บรรณานุกรม

- กฤษณ์ น้ำเพชร. วิธีปฏิบัติการจัดนิเทศการศึกษาภายในโรงเรียนมัธยมศึกษา. วิทยานิพนธ์
ค.ม. กรุงเทพฯ : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2521. อัดสำเนา.
- กาตุจนา ศรีกาฬสินธุ์. "หลักการนิเทศการสอนอย่างมีระบบ," เอกสารประกอบการอบรม
โครงการฝึกอบรมผู้ช่วยหัวหน้าสถานศึกษา ฝ่ายวิชาการแบบครบวงจร รุ่นที่ 5 ณ
ห้องประชุม คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร,
20 เมษายน - 1 พฤษภาคม 2530. อัดสำเนา.
- การประถมศึกษา จังหวัดอุบลราชธานี, สำนักงาน. การนิเทศภายในโรงเรียนประถมศึกษา,
อุบลราชธานี : ยงสวัสดิ์ออฟเซ็ท, 2534.
- _____. แผนการนิเทศติดตามผลเพื่อเร่งรัดและพัฒนาคุณภาพการประถมศึกษา ปีการศึกษา
2533. อุบลราชธานี : รุ่งศิลป์การพิมพ์, 2533.
- คณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ, สำนักงาน. การนิเทศภายในโรงเรียน,
กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์คุรุสภา, 2529.
- _____. การประถมศึกษาเพื่อเยาวชนในประเทศไทย, กรุงเทพฯ : สำนักงาน
คณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ, 2528.
- _____. โครงการปรับปรุงประสิทธิภาพการบริหารโรงเรียนประถมศึกษา, กรุงเทพฯ :
ชวนพิมพ์, 2528.
- _____. โครงการปรับปรุงประสิทธิภาพการบริหารโรงเรียนประถมศึกษา. เล่มที่ 11.
กรุงเทพฯ : สามเจริญพานิช, 2528.
- _____. รายงานการวิจัยกองการวิจัยและวางแผนเพื่อพัฒนาการศึกษา, กรุงเทพฯ :
สำนักพิมพ์วัฒนาพานิช, 2528.
- _____. รายงานการวิจัยและประเมินผลประสิทธิภาพของการประถมศึกษา, กรุงเทพฯ :
คุรุสภา, 2527.
- _____. เอกสารชุดการนิเทศการศึกษา การนิเทศภายในโรงเรียน เล่มที่ 1.
กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์คุรุสภาลาดพร้าว, 2530.

บรรณานุกรม

- กฤษฎี น้ำเพชร. วิธีปฏิบัติการจัดนิเทศการศึกษาภายในโรงเรียนมัธยมศึกษา. วิทยานิพนธ์
ศ.ม. กรุงเทพฯ : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2521. อัดสำเนา.
- กาตุจนา ศรีกาฬสินธุ์. "หลักการนิเทศการสอนอย่างมีระบบ," เอกสารประกอบการอบรม
โครงการฝึกอบรมผู้ช่วยหัวหน้าสถานศึกษา ฝ่ายวิชาการแบบครบวงจร วันที่ 5 ณ
ห้องประชุม คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร,
20 เมษายน - 1 พฤษภาคม 2530. อัดสำเนา.
- การประถมศึกษา จังหวัดอุบลราชธานี, สำนักงาน. การนิเทศภายในโรงเรียนประถมศึกษา.
อุบลราชธานี : ยงสวัสดิ์ออฟเซ็ท, 2534.
- _____. แผนการนิเทศติดตามผลเพื่อเร่งรัดและพัฒนาคุณภาพการประถมศึกษา ปีการศึกษา
2533. อุบลราชธานี : รุ่งศิลป์การพิมพ์, 2533.
- คณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ, สำนักงาน. การนิเทศภายในโรงเรียน.
กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์คุรุสภา, 2529.
- _____. การประถมศึกษาเพื่อปวงชนในประเทศไทย. กรุงเทพฯ : สำนักงาน
คณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ, 2528.
- _____. โครงการปรับปรุงประสิทธิภาพการบริหารโรงเรียนประถมศึกษา. กรุงเทพฯ :
ชวนพิมพ์, 2528.
- _____. โครงการปรับปรุงประสิทธิภาพการบริหารโรงเรียนประถมศึกษา. เล่มที่ 11.
กรุงเทพฯ : สามเจริญพานิช, 2528.
- _____. รายงานการวิจัยกองการวิจัยและวางแผนเพื่อพัฒนาการศึกษา. กรุงเทพฯ :
สำนักพิมพ์วัฒนาพานิช, 2528.
- _____. รายงานการวิจัยและประเมินผลประสิทธิภาพของการประถมศึกษา. กรุงเทพฯ :
คุรุสภา, 2527.
- _____. เอกสารชุดการนิเทศการศึกษา การนิเทศภายในโรงเรียน เล่มที่ 1.
กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์คุรุสภาลาดพร้าว, 2530.

- ฉลอง บุญอนันต์. รายงานการวิเคราะห์ปัญหาการนิเทศการศึกษา. กรุงเทพฯ :
หน่วยศึกษานิเทศก์ กรมสามัญศึกษา, 2515.
- ฉลอง ปิ่นทอง. "การนิเทศภายในโรงเรียน," ใน มิตรครู. 26(9) : 14 - 17 ; 15
พฤษภาคม 2527.
- ช. ชนบท. "เทคนิคการนิเทศภายในโรงเรียนประถมศึกษาเชิงปฏิบัติ," ใน มิตรครู.
24(13) : 22 - 25 ; กรกฎาคม 2525.
- ชลอ จันทกรุล. บทบาทการนิเทศการศึกษาของผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษาในจังหวัดศรีสะเกษ.
วิทยานิพนธ์ ค.ม. กรุงเทพฯ : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2524. อัดสำเนา.
- ชัยพงศ์ สุวรรณรักษ์. ความต้องการความช่วยเหลือของผู้บริหารและครูโรงเรียนประถมศึกษา
จากผู้นิเทศ สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดกาฬสินธุ์. ปรียุณานิพนธ์ กศ.ม.
กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2526. อัดสำเนา.
- ชัดเจน ไทยแท้. สภาพการจัดการนิเทศการศึกษภายในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัด
สำนักงานการประถมศึกษาจังหวัด : การศึกษาเฉพาะจังหวัดนนทบุรี. วิทยานิพนธ์
ค.ม. กรุงเทพฯ : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2527. อัดสำเนา.
- ชัยวัฒน์ วรดพงษ์. การปฏิบัติงานของศึกษานิเทศก์ในเขตสิบเอ็ด. วิทยานิพนธ์ ค.ม.
กรุงเทพฯ : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2521. อัดสำเนา.
- ชาญชัย อาจิณสมภาร. การนิเทศการศึกษา. กรุงเทพฯ : จงเจริญการพิมพ์, 2525.
_____. การนิเทศการศึกษา. เอกสารการนิเทศการศึกษา ฉบับที่ 243.
- ซารี มณีศรี. การนิเทศการศึกษา. กรุงเทพฯ : อมรการพิมพ์, 2526.
- ชินภัทร ภูมิรัตน์. "บทนำ," วารสารการศึกษาแห่งชาติ. 18(3) : 1 - 4 ; กุมภาพันธ์
ถึง มีนาคม 2527.
- ชินวรรณ บุญเกียรติ. การปฏิบัติการนิเทศภายในของผู้บริหารโรงเรียนสังกัดสำนักงาน
การประถมศึกษาจังหวัดนครศรีธรรมราช. ปรียุณานิพนธ์ กศ.ม. กรุงเทพฯ :
มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2530. อัดสำเนา.
- ธานี ยิ่งวัฒนา. การศึกษาการปฏิบัติงานด้านการนิเทศภายในของผู้บริหารโรงเรียน
ประถมศึกษาสังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดพัทลุง. ปรียุณานิพนธ์ กศ.ม.
สงขลา : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ สงขลา, 2532. อัดสำเนา.

- ชูศรี วงศ์รัตนะ. เทคนิคการให้สถิติเพื่อการวิจัย. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์เจริญผล, 2525.
- ถวิล วรรณปะเก. ความเห็นของศึกษานิเทศก์ ผู้บริหาร ครูประถมศึกษาเกี่ยวกับการนิเทศการศึกษาภายในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาในเขตการศึกษา 6. วิทยานิพนธ์ ค.ม. กรุงเทพฯ : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2524. อัดสำเนา.
- นพพงษ์ บุญจิตราดุลย์. การนิเทศการศึกษาซึ่งทางนักบริหารการศึกษา, เอกสารทางวิชาการ ฉบับที่ 3 สมาคมผู้บริหารการศึกษาแห่งประเทศไทย, กรุงเทพฯ : บริษัท เอส. เอ็ม. เอ็ม, ม.ป.ป.
- _____. หลักการนิเทศการศึกษา. กรุงเทพฯ : ครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2526.
- นิพนธ์ ไทยพานิช, การนิเทศแบบคลินิค. พิมพ์ครั้งที่ 5. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2532.
- _____. ลักษณะการนิเทศแบบคลินิค. กรุงเทพฯ : ภาควิชาบริหาร คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, ม.ป.ป., อัดสำเนา.
- นิตยา ปรีชาหาญ. การจัดการนิเทศการศึกษาภายในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดกรุงเทพมหานคร. วิทยานิพนธ์ ค.ม. กรุงเทพฯ : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2524. อัดสำเนา.
- นิสิตปริญญาโทสาขานิเทศศาสตร์และพัฒนาหลักสูตร. "การส่งเสริมการนิเทศการศึกษาภายในประเทศไทย," รายงานการสัมมนาการนิเทศการศึกษาและพัฒนาหลักสูตร ปีการศึกษา 2527. กรุงเทพฯ : ภาควิชาการบริหารการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2527. อัดสำเนา.
- ธีรวิทย์ ประทุมพรรัตน์ และคนอื่น ๆ. การบริหารและการนิเทศการศึกษา. สงขลา : เขมการพิมพ์, 2529.
- ประกาศ แสงเพชร. "เทคนิคการนิเทศการศึกษา," ประมวลบทความการนิเทศการศึกษา ปีการศึกษา 2521. หน่วยศึกษานิเทศก์ กรมการสามัญศึกษา 2521.

- ประมวล รัตนวงศ์. บทบาททางวิชาการของครูใหญ่โรงเรียนประถมศึกษาตามทัศนะของ
นักการศึกษาในจังหวัดนครราชสีมา. ปริชญานีพนธ์ กศ.ม. กรุงเทพฯ :
 มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2519. อัดสำเนา.
- ประสงค์ เทพศิริ. ปัญหาการนิเทศภายในโรงเรียนของผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษาสังกัด
สำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดกำแพงเพชร. ปริชญานีพนธ์ กศ.ม. พิษณุโลก :
 มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ พิษณุโลก, 2531. อัดสำเนา.
- ประสิทธิ์ พรหมตัน. "การประยุกต์ใช้วิธีการนิเทศแบบคลินิคในโรงเรียนประถมศึกษา,"
สารพัฒนาหลักสูตร. 59 : 14 ; กุมภาพันธ์ 2530.
- ประหยัด ทาสีดาพันธ์. เอกสารประกอบคำบรรยายวิชานิเทศการศึกษา ระดับปริญญาโท.
 2528. อัดสำเนา.
- แก้ว รุจิระนันท์บุตร. การศึกษากระบวนการนิเทศการศึกษาของผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษา
สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดตรัง. ปริชญานีพนธ์ กศ.ม. สงขลา :
 มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2525. อัดสำเนา.
- พนัส หันนาคินทร์. หลักการบริหารโรงเรียน. กรุงเทพฯ : วัฒนาพานิช, 2529.
- พรรณี ชูชัย. จิตวิทยาการเรียนการสอน. พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพฯ : วรวิดิการพิมพ์, 2522.
- ภิญโญ สาธร. การบริหารงานบุคคล. กรุงเทพฯ : วัฒนาพานิช, 2529.
- มณฑิยา ชมดอกไม้. การนำเสนอรูปแบบการจัดการนิเทศการศึกษาภายในกลุ่มโรงเรียน
ประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดบึงกาฬ. วิทยานิพนธ์ ค.ม.
 กรุงเทพฯ : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2527. อัดสำเนา.
- มาลี คลาภทม. ปัญหาการนิเทศภายในโรงเรียนประถมศึกษาจังหวัดอุดรธานี. วิทยานิพนธ์ ค.ม.
 กรุงเทพฯ : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2524. อัดสำเนา.
- เมธี ปิณฑานนท์. "การนิเทศการศึกษา," ครูสาร. 9 : 7 ; พฤษภาคม 2525.
- ยง วิชวัลลค์. การนิเทศการศึกษา. กรุงเทพฯ : บัณฑิตไทย, 2524.
- ระเบียบกระทรวงศึกษาธิการ ว่าด้วยศึกษานิเทศก์ กรมสามัญศึกษา พ.ศ. 2519.
ความมุ่งหมายของงานนิเทศการศึกษาและหน้าที่ของศึกษานิเทศก์. ลงวันที่
 19 พฤษภาคม 2519.

รองรัตน์ อิศรภักดี. "การนิเทศการศึกษา," ศูนย์การศึกษา. 6 - 7 พฤศจิกายน 2521.

ล้วน สายยศ และอังคณา สายยศ. หลักการวิจัยทางการศึกษา. พิมพ์ครั้งที่ 3.

กรุงเทพฯ : บริษัท วิกตอรีเพอร์พอยท์, 2527.

✓ วนิดา เลิศกมลภาณุจัน. ความคิดเห็นของผู้บริหารและศึกษานิเทศก์เกี่ยวกับการปฏิบัติงานของศึกษานิเทศก์ สำนักงานการประถมศึกษาในจังหวัดภาคเหนือ. วิทยานิพนธ์ ค.ม.

กรุงเทพฯ : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2526. อัดสำเนา.

✓ วราภรณ์ ชัยโอกาส. การสังเกตและวิเคราะห์ขบวนการเรียนการสอนวิทยาศาสตร์แบบสืบสวนสอบสวน และการสร้างโครงงานการสอน. วิทยานิพนธ์ กศ.ม. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2515. อัดสำเนา.

✓ วรวิทย์ วชิรกิจโกศล. การศึกษาความเข้าใจเกี่ยวกับการนิเทศการศึกษาของผู้บริหารและครูในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ เขตการศึกษา 5. วิทยานิพนธ์ ค.ม. กรุงเทพฯ : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2529. อัดสำเนา.

สังัด อุทรานันท์. "กระบวนการนิเทศการศึกษา ความเข้าใจเกี่ยวกับการนิเทศการศึกษา," เอกสารการรายงานการปฏิบัติงานเรื่อง การทดลองรูปแบบการนิเทศการศึกษาภายในโรงเรียน. 4 - 8 ; มีนาคม 2527. อัดสำเนา.

_____. กระบวนการนิเทศการศึกษา เอกสารประกอบคำบรรยายวิชาการฝึกปฏิบัติทางการนิเทศการศึกษาและพัฒนาหลักสูตร. กรุงเทพฯ : ภาควิชาบริหารการศึกษา คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2527. อัดสำเนา.

_____. การนิเทศการศึกษา หลักการ ทฤษฎีและปฏิบัติ. ฉบับปรับปรุงเพิ่มเติม ครั้งที่ 3. กรุงเทพฯ : มิตรสยาม, 2530.

_____. การนิเทศการศึกษา หลักการ ทฤษฎีและปฏิบัติ. กรุงเทพฯ : มิตรสยาม, 2529.

_____. "การนิเทศแบบคลินิก," ครูปริทัศน์. 7 : 62 - 64 ; พฤษภาคม 2525.

_____. การนิเทศภายในโรงเรียน. กรุงเทพฯ : คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, ม.ป.ป. อัดสำเนา.

- สังัด อุทรานันท์. การศึกษางานวิจัยทางการนิเทศการศึกษาในประเทศไทย ทนรัชคาภิเษก
สมโภช. กรุงเทพฯ : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2528.
- เทคนิคการจัดการเรียนการสอนอย่างเป็นระบบ. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์
มิตรสยาม, 2532.
- สมาน สัมเศวตกุล. สมรรถภาพในการบริหารงานของครูใหญ่โรงเรียนมัธยมศึกษา
ในเขตการศึกษา 6. ปริญญาโท กศ.ม. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัย
ศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2528. อัดสำเนา.
- สมจิตร อุดม. สภาพและปัญหาการนิเทศภายในโรงเรียนประถมศึกษาสังกัดสำนักงาน
การประถมศึกษาจังหวัดพัทลุง. ปริญญาโท กศ.ม. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัย
ศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2532. อัดสำเนา.
- สมชาย สุขชาติ. การใช้เวลาในการบริหารของผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษา ในเขต
การศึกษา 11. วิทยานิพนธ์ ค.ม. กรุงเทพฯ : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2524.
อัดสำเนา.
- สมบูรณ์ ดันยะ. การพัฒนาหลักสูตรการฝึกอบรมเพื่อสร้างเสริมสมรรถภาพด้านการสอนของครู
ประจำการระดับประถมศึกษา. ปริญญาโท กศ.ค. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัย
ศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2524. อัดสำเนา.
- สมพร สุขเกษม. ความคิดเห็นเกี่ยวกับการจัดการนิเทศการศึกษภายในกลุ่มโรงเรียน
ประถมศึกษาสังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัด ในเขตการศึกษา 5. วิทยานิพนธ์
ค.ม. กรุงเทพฯ : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2526. อัดสำเนา.
- สมมาตร แก้วลาย. การศึกษาการปฏิบัติงานของผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษาสังกัด
สำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดตรัง. ปริญญาโท กศ.ม. สงขลา :
มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ สงขลา, 2528. อัดสำเนา.
- สมศักดิ์ สายเทพ. การศึกษาค้นหาการนิเทศภายในโรงเรียนประถมศึกษาสังกัดสำนักงาน
การประถมศึกษาจังหวัดตาก. วิทยานิพนธ์ ค.ม. เชียงใหม่ : มหาวิทยาลัย
เชียงใหม่, 2530. อัดสำเนา.

- สันต์ ธรรมบำรุง. การนิเทศการศึกษา. กรุงเทพฯ : วรุฒิการพิมพ์, 2519.
- _____. หลักการนิเทศการสอน. กรุงเทพฯ : อักษรบัณฑิต, 2526.
- สัมพันธ์ ทวนเงิน. ทัศนะของครูต่อการนิเทศทางวิชาการของผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษาสังกัดสำนักงานการศึกษาจังหวัดสุพรรณบุรี. วิทยานิพนธ์ ค.ม. กรุงเทพฯ : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2527. อัดสำเนา.
- สามัญศึกษา, กรม. บันทึกการนิเทศการศึกษา 2522. กรุงเทพฯ : จงเจริญการพิมพ์, 2522.
- _____. ประมวลบทความนิเทศการศึกษา ปี 2521. หน้า 41 - 44. เอกสารลำดับที่ 44/2521.
- สามัญศึกษา, กรม. หน่วยศึกษานิเทศก์. งานนิเทศการศึกษา. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย, 2521.
- สาย ภานุรัตน์. หลักการนิเทศการศึกษา. กรุงเทพฯ : ศูรสภา, 2517.
- ลีปนนท์ เกตุทัต. การปฏิรูปการศึกษา. กรุงเทพฯ : วัฒนาพานิช, ม.ป.ป.
- สุกิจ สุมานิช. "เทคนิคการนิเทศการศึกษา," สารพัฒนาหลักสูตร, 53 : 19 ; พฤศจิกายน 2529.
- สุจริต เพียรชอบ. "ครูใหญ่กับการนิเทศการศึกษา," วารสารการศึกษาแห่งชาติ, 6(1) : กรกฎาคม 2525.
- สุจินต์ ตันเจริญ. คุณลักษณะ บทบาท และงานของศึกษานิเทศก์ ตามทัศนะของครูสังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดฉะเชิงเทรา. วิทยานิพนธ์ กศ.ม. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2524. อัดสำเนา.
- สุชาติ ศรีสุวรรณ. การจัดการนิเทศการศึกษภายในโรงเรียน สังกัดสำนักงานการศึกษาจังหวัดเลย. วิทยานิพนธ์ ค.ม. กรุงเทพฯ : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2527. อัดสำเนา.
- สุนทร ไคลมี. การจัดการนิเทศการศึกษภายในโรงเรียน สังกัดสำนักงานการศึกษาจังหวัดกาญจนบุรี. วิทยานิพนธ์ ค.ม. กรุงเทพฯ : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2527. อัดสำเนา.

- สุพิชญา อีระกุล กาญจนา ศรีภาพสินธุ์ และวิจิตร (อีระกุล) วรุตบางกร. การนิเทศการศึกษา. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์วิทยากร, 2524.
- โสภณ รอดทอง. ปัญหาในการปฏิบัติงานตามหน้าที่ของศึกษานิเทศก์ฝ่ายสามัญศึกษาประจำจังหวัด. วิทยานิพนธ์ กศ.ม. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2521. อัดสำเนา.
- ถาวร สนิทบาล และสมศักดิ์ ศรีมาโนชน. การนิเทศการศึกษา. กรุงเทพฯ : โอเดียนสโตร์, 2521.
- อาคม จันทสุนทร. "การนิเทศภายในโรงเรียน," มิตรครู. 21 กันยายน 2522.
- _____. "การนิเทศภายในโรงเรียน," วารสารสามัญศึกษา, 45 - 52 ; 13 สิงหาคม 2529.
- _____. "การนิเทศภายในโรงเรียน," เอกสารสัมมนาเรื่อง การส่งเสริมการนิเทศภายในโรงเรียนของประเทศไทย. 25 - 30 ; กรกฎาคม 2527. อัดสำเนา.
- _____. "การบริหารงานวิชาในโรงเรียน," มิตรครู. 28 - 29 ; 21 มีนาคม 2529.
- ถาวรธรรม สุธะราช. การประเมินโครงการนิเทศและติดตามผลการเรียนการสอนของสำนักงานการประถมศึกษาอำเภอเขียงคำ จังหวัดพระเยา. วิทยานิพนธ์ ค.ม. เขียงใหม่ : มหาวิทยาลัยเขียงใหม่, 2529. อัดสำเนา.
- อานวยพร วงษ์ถนอม. บทบาททางวิชาการของครูใหญ่โรงเรียนประถมศึกษาสังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดนครปฐม. วิทยานิพนธ์ ค.ม. กรุงเทพฯ : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2521. อัดสำเนา.
- อ้อม ประนอม. "ทำอย่างไรจะนิเทศภายในให้เกิดผลดี," มิตรครู. 22 : 25 - 51 ; พฤศจิกายน 2528.
- อุทัย บุญประเสริฐ และชโลมใจ กิงคารวัฒน์. หลักและแนวทางในการจัดนิเทศภายในโรงเรียน. กรุงเทพฯ : รุ่งเรืองสาส์นการพิมพ์, 2528.
- _____. หลักและแนวการจัดการนิเทศภายในโรงเรียนประถมศึกษา. เอกสารลำดับที่ 1. สมาคมศึกษานิเทศก์ กรุงเทพฯ : รุ่งเรืองสาส์นการพิมพ์, 2528.

- Adam, Harold P. and Frank G. Dickey. Basic Principles of Supervision. New York : American book Co., 1953.
- Blumburg, Arthur and Edmund Amida. "Theacher Perceptions of Supervision Teacher Interaction," Administrators Notebook 14. 1 - 8 ; 1965.
- Burton, William E. and Leo J. Bruckner. Supervision. New York : Appleton Century - Croft, 1974.
- Cogan, Morris L. Clinical Supervision. Boston : Houghton Mifflin, 1973.
- _____. "Clinclal Supervision by Group," The College Supervisor Association for Student Teaching. Duburge, Iowa : W.C. Grown Inc., 1964.
- _____. "Rationale for Clinical Supervising," Journal of Research and Development in Educacion. 9 : 3 - 19 ; Winter, 1976.
- Eye, Clen G., Lenor A. Netzer and Robert D. Krey. Supervision of Instruction. 2nd ed. New York : Harper and Row Publisher, 1971.
- Ferguson, George A. Statistical Analysis in Psychology and Education. New York : McGraw - Hill book Company, 1971.
- Flander, Ned A. Interaction Analysis and Clinical Supervision Journal of Research and Development in Education. 9 : 47 - 48 ; Winter, 1976.
- Garman, Noreen B. "A Study of Clinical Supervision as a Resource for College Teachers of English," Doctoral Dissertation, University of Pittsburgh, 1971. Dissertation Abstracts International. 32 : 6835 - A; 1971.
- Glickman, C.D. Development Supervision : Alternative Practice Helping Teachers Improve Instruction for Supervision. Washington D.C. Association for Supervision and Curriculum Development, 1981.
- Goldhammer. Robert, H. Anderson and Rober J. Krajewski. Clinical Supervision : Speacial Methods for the Supervision of Teacher. 2nd ed. New York : Hall Rinehart and Winston, 1980.
- Good, Carter V. Dictionary of Education. New York : McGraw - Hill book Company, 1951.
- Harris, Ben M. Supervision Behavior in Education. 2nd. Englewood Cliff, New Jersey : Prentice - Hall, 1975.

- Harrison, Raymaon H. Supervisory Leadership in Education. New York : Van Nostrand Reinhold Company, 1968.
- Hick, Hanne John. Educational Supervision in Principle and Practice. New York : Ronald Presws, 1960.
- Kerr, T.G. "The Relationship Among Attitude Scores, Dogmatism Scores, and Change in a Classroom Teaching kPattern of Teachers Who Have Experienced Clinical Supervision," Doctoral Dissertation, Temple University, 1976. Dissertation Abstracts International. 37 : 2132-A ; 1976.
- Krajewski, Rober J. "Some Thoughts on clinical Supervision," Professional Education. 1 ; Fall, 1978.
- Krejcie, robert V. and Daryle W. Morgan. "Determinging Sample Size for Research Activities," Educational and Psychological Measurement. 3 : 608 ; Autum, 1970.
- Mark, Jane R. Emery Stoops and Joyce King-Stoops. "Handbook of Educational," Supervision : A Guide for the Practitioner. 2nd ed. Boston, Allyn and Bacon, Inc., 1978.
- Reavis, Charles A. Teacher Improvement Through Clinical Supervision Indiana. The Phi Delta Dappa Educational Foundation, 1978.
- Shark, N.D. "The Application of Immediate, Secondary Reinforcement to Classroom Teaching Oservations in Clinical of Pittsburgue 1973," Dissertation Abstracts International. 34 : 1140-A ; 1973.
- Snyder, Karolyn J. "Clinical Supervision in the 1980," Education Leadership. 521 - 524 ; April, 1981.
- Spears, Harold. Improving the Supervision of Instruction. New York : Prentice - Hall, 1967.
- Sullvian, Cheryl Grandade. Clinical Supervision : A State of the Art Review. Assosiation for Supervision and Curriculum Development,
- Wiles, Kimbal. Supervision for Better Schools. New Jersey : Prentice-Hall, Inc., 1975.

ภาคผนวก

สำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดอุบลราชธานี
ถนนสุรศักดิ์ อำเภอเมืองอุบลราชธานี
จังหวัดอุบลราชธานี 34000

สิงหาคม 2534

เรียน

ดิฉันรู้สึกเป็นเกียรติที่จะเรียนให้ท่านทราบว่า ดิฉันกำลังดำเนินการศึกษาวิจัยเรื่อง "การปฏิบัติการนิเทศการสอนภายในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดอุบลราชธานี" เพื่อจัดทำวิทยานิพนธ์ในการศึกษาระดับปริญญาโท สาขาวิชาการบริหารการศึกษา ณ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร ผลของการวิจัยจะเป็นแนวทางในการพัฒนาการศึกษาและการนิเทศการศึกษา ซึ่งจะเป็นผลดีต่อการประถมศึกษาในจังหวัดอุบลราชธานีต่อไป

เพื่อให้การศึกษามีความสมบูรณ์ จึงมีความจำเป็นต้องให้ผู้บริหารโรงเรียนและครูอาจารย์ ต้องมีส่วนร่วมในการให้ข้อมูล ในฐานะที่ท่านและครูอาจารย์ในโรงเรียนของท่านเป็นผู้เกี่ยวข้องกับการนิเทศการศึกษาระดับประถมศึกษาในพื้นที่ดำเนินการวิจัย ด้วยจดหมายฉบับนี้ ดิฉันจึงใคร่ขอความช่วยเหลือและความร่วมมือจากท่าน ขอท่านได้โปรดตอบแบบสอบถามที่ส่งมาพร้อมกับจดหมายนี้ด้วยตนเอง และให้ครูอาจารย์ผู้สอนในโรงเรียนของท่านที่เป็นผู้ดำเนินการนิเทศการสอนในโรงเรียนอีก จำนวน คน ตอบแบบสอบถามนี้ด้วย เมื่อเสร็จแล้วขอได้โปรดรวบรวมส่งสำนักงานการประถมศึกษาอำเภอ/กิ่งอำเภอที่ท่านสังกัดอยู่

ดิฉันขอถือโอกาสนี้ขอบคุณท่านและครูอาจารย์ผู้ตอบแบบสอบถามสำหรับความร่วมมือของท่าน

ขอแสดงความนับถือ

(น.ส.เพ็ญศรี สืบภา)

ศึกษานิเทศก์ 6 ฝ่ายวิจัยและประเมินผลทางการศึกษา

สำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดอุบลราชธานี

แบบสอบถามผู้บริหารโรงเรียนและครูผู้สอน

เรื่อง

การปฏิบัติการนิเทศการสอนภายในโรงเรียนประถมศึกษา

คำชี้แจง

แบบสอบถามชุดนี้ เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับการปฏิบัติการนิเทศการสอนภายในโรงเรียนประถมศึกษา ที่ท่านกำลังปฏิบัติงานอยู่ ซึ่งแบ่งเป็น 2 ตอน คือ

ตอนที่ 1 ข้อมูลส่วนตัวของผู้ตอบแบบสอบถาม

ตอนที่ 2 แบบสอบถามเกี่ยวกับการปฏิบัติการนิเทศการสอนภายในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดอุบลราชธานี แบ่งออกเป็น 3 ส่วน และมีข้อความให้แสดงความคิดเห็น จำนวน ดังนี้

ส่วน ก การเตรียมความพร้อมในการนิเทศการสอน มีข้อความ 20 ข้อ

ส่วน ข การดำเนินการและกิจกรรมการนิเทศการสอนภายในโรงเรียน มีข้อความ 40 ข้อ

ส่วน ค การใช้หลักการและวิธีการนิเทศการสอน มีข้อความ 25 ข้อ

ขอขอบคุณในความร่วมมือของท่าน

(นางสาวเพ็ญศรี สีนภา)

ผู้วิจัย

สิงหาคม 2534

แบบสอบถาม

ตอนที่ 1 ข้อมูลส่วนตัวของผู้ตอบแบบสอบถาม

คำชี้แจง โปรดเขียนเครื่องหมาย / ลงในช่อง
ที่ตรงกับความเป็นจริง

ตำแหน่งปัจจุบันของท่านคือ

ผู้บริหารโรงเรียน

ครูผู้สอน

โรงเรียนที่ท่านปฏิบัติงานอยู่เป็นโรงเรียน

ก้นคาร

ไม่ก้นคาร

และมีจำนวนนักเรียนดังนี้

ระหว่าง 1 - 120 คน

ระหว่าง 121 - 300 คน

ตั้งแต่ 301 คนขึ้นไป

ตอนที่ 2 แบบสอบถามเกี่ยวกับการปฏิบัติกรนิเทศการสอนภายในโรงเรียนประถมศึกษา

คำชี้แจง โปรดอ่านและพิจารณาข้อความแต่ละข้อ แล้วทำเครื่องหมาย / ลงในช่องใดช่องหนึ่ง
ทางด้านขวามือ ที่ตรงกับความเป็นจริงมากที่สุด

เกณฑ์การให้คะแนนระดับปฏิบัติ หรือผลการปฏิบัติเป็นดังนี้

- คะแนน 5 หมายถึง มีการปฏิบัติมาก หรือการปฏิบัติได้ผลดีมาก
- คะแนน 4 หมายถึง มีการปฏิบัติค่อนข้างมาก หรือการปฏิบัติได้ผลค่อนข้างมาก
- คะแนน 3 หมายถึง มีการปฏิบัติปานกลาง หรือการปฏิบัติได้ผลปานกลาง
- คะแนน 2 หมายถึง มีการปฏิบัติค่อนข้างน้อย หรือการปฏิบัติได้ผลค่อนข้างน้อย
- คะแนน 1 หมายถึง มีการปฏิบัติน้อย หรือการปฏิบัติได้ผลน้อย

โปรดตอบข้อความทุกส่วนและทุกข้อ คือ 3 ส่วน และ 85 ข้อ

ลำดับ ที่	การปฏิบัติการนิเทศการสอนภายในโรงเรียน	ระดับการปฏิบัติ				
		5	4	3	2	1
	ก. <u>การเตรียมความพร้อมในการนิเทศการสอนภายในโรงเรียน</u>					
1	โรงเรียนมีการประชาสัมพันธ์ด้วยรูปแบบต่าง ๆ เพื่อให้บุคลากรทุกฝ่ายรู้จักการนิเทศการสอนและเข้าใจในความสำคัญของการนิเทศการสอนภายในโรงเรียน	...	...	...	...	...
2	มีการพัฒนาผู้บริหารโรงเรียนและครูผู้สอนให้มีความรู้ความสามารถในการนิเทศการสอน เพื่อเป็นผู้นำและสามารถประสานงานได้อย่างแท้จริง	...	...	...	...	...
3	มีการพัฒนาหัวหน้ากลุ่มประสบการณ์ ให้มีความรู้ความสามารถในการนิเทศ เพื่อเป็นหลักการในการพัฒนาการเรียนการสอนในกลุ่มประสบการณ์ของตน ...	...	...	...	...	...
4	โรงเรียนมีความมุ่งหมายในการจัดการศึกษาอย่างชัดเจน และมีการทบทวนให้คณะครูอาจารย์ได้ตระหนักอยู่เสมอ ...	...	...	...	...	...
5	โรงเรียนมีการกำหนดนโยบาย การจัดการเรียนการสอน และวิธีปกครองดูแลนักเรียนที่ดีพอที่จะทำให้นักเรียนมีคุณภาพตามความมุ่งหมายที่ตั้งไว้	...	...	...	...	...
6	ครูอาจารย์ทุกคนได้รับทราบและเข้าใจนโยบาย การปกครอง และแนวการจัดการเรียนการสอนที่โรงเรียนกำหนด	...	...	...	...	...

ลำดับ ที่	การปฏิบัติการนิเทศการสอนภายในโรงเรียน	ระดับการปฏิบัติ				
		5	4	3	2	1
7	ครูอาจารย์ส่วนใหญ่ต่างมีขวัญกำลังใจที่จะร่วมมือกันพัฒนา การสอนให้ก้าวหน้า	...	...	...	...	...
8	โรงเรียนได้พยายามสร้างความเข้าใจในหลักการนิเทศ ปัจจุบัน ซึ่งมีลักษณะร่วมกันพัฒนาการเรียนการสอนให้แก่ คณะครูอาจารย์ก่อนการปฏิบัติการนิเทศ	...	...	...	...	...
9	มีการพัฒนาครูอาจารย์ ให้มีความรู้ความเข้าใจในขั้นตอน การนิเทศการสอนอย่างชัดเจน	...	...	...	...	...
10	แผนงาน/โครงการนิเทศที่โรงเรียนจัดทำขึ้น เพื่อแก้ปัญหา เป็นที่พึงพอใจของครูอาจารย์ส่วนใหญ่	...	...	...	...	...
11	มีการนำเอาข้อมูลที่ได้จากการสำรวจปัญหาและความ ต้องการของครูมาใช้ในการตั้งเป้าหมายของการทำ แผนการนิเทศ	...	...	...	...	...
12	มีการจัดลำดับความต้องการจำเป็นที่จะปรับปรุงและ พัฒนาการเรียนการสอนตามลำดับความสำคัญของปัญหา ...	...	...	...	...	...
13	มีการประสานงานด้านนิเทศการสอนกับงานอื่น ๆ ที่ เกี่ยวข้องภายในโรงเรียนอย่างทั่วถึง	...	...	...	...	...
14	มีการประสานงานกับหน่วยงานภายนอกโรงเรียน เพื่อ ขอความร่วมมือเกี่ยวกับการนิเทศการสอน	...	...	...	...	...
15	มีการสร้างความเป็นผู้นำให้แก่คณะครู โดยเปิดโอกาสให้ รับผิดชอบงานต่าง ๆ ตามความสามารถและความชำนาญ .	...	...	...	...	...

ลำดับ ที่	การปฏิบัติการนิเทศการสอนภายในโรงเรียน	ระดับการปฏิบัติ				
		5	4	3	2	1
16	มีการจัดสิ่งอำนวยความสะดวกต่าง ๆ ภายในโรงเรียนให้ ครูมีความคล่องตัวในการทำงาน	...	...	...	...	...
17	มีการทำความเข้าใจและจัดเตรียมเครื่องมือในการนิเทศ การสอน	...	...	...	...	...
18	โรงเรียนได้จัดเวลาสำหรับให้บุคลากรทุกคนได้รับ การนิเทศอย่างทั่วถึง	...	...	...	...	...
19	โรงเรียนมีการกำหนดสถานที่เพื่อดำเนินงานนิเทศไว้ อย่างเหมาะสม	...	...	...	...	...
20	โรงเรียนมีหรือเตรียมการจัดหาคลังทรัพยากรเพื่อการนิเทศ การสอนไว้อย่างเพียงพอ	...	...	...	...	...
ข. <u>การดำเนินการและกิจกรรมการนิเทศการสอน</u> <u>ภายในโรงเรียน</u>						
1	ผู้บริหารและคณะทำงานนิเทศของโรงเรียนสามารถสร้าง ความร่วมมือให้เกิดขึ้นในการนิเทศการสอนภายใน โรงเรียน	...	...	...	...	...
2	คณะกรรมการแต่ละกลุ่มประสานการดำเนินการร่วมมือกัน วิเคราะห์ปัญหาการเรียนการสอน เพื่อดำเนินการ แก้ไขปรับปรุงให้ดีขึ้น	...	...	...	...	...

ลำดับ ที่	การปฏิบัติการนิเทศการสอนภายในโรงเรียน	ระดับการปฏิบัติ				
		5	4	3	2	1
3	ผู้บริหารและคณะกรรมการร่วมกันวางแผนและ ดำเนินการนิเทศอย่างเป็นระบบ					
4	มีการเยี่ยมชั้นเรียนเพื่อนิเทศการสอนซึ่งกันและกันอย่าง ต่อเนื่อง					
5	มีการนิเทศโดยการเยี่ยมชั้นเรียนเพื่อพัฒนาการสอนใน โรงเรียน					
6	ครูอาจารย์ได้รับการแนะนำให้มีความเข้าใจและยอมรับ ความสำคัญของทักษะและพฤติกรรมการสอนแบบต่าง ๆ ที่มีผลอย่างสำคัญต่อการเรียนรู้และการพัฒนาการ ของเด็ก					
7	คณะกรรมการมีการพิจารณาศึกษา และกำหนดทักษะ/ พฤติกรรมการสอนที่มีคุณภาพ					
8	คณะกรรมการมีการร่วมกันพิจารณาและศึกษาค้นคว้า และกิจกรรมการสอนแบบต่าง ๆ ที่ให้ผลดีแก่ผู้เรียน					
9	บุคลากรฝ่ายวิชาการทุกคนให้ความร่วมมือในการพัฒนา การสอนอยู่เสมอด้วยความตั้งใจ					
10	คณะกรรมการพยายามจัดลำดับขั้นตอนและใช้กิจกรรม การเรียนการสอนอย่างหลากหลายและมีคุณภาพ					
11	มีการให้คำปรึกษา ก่อนเข้าสังเกตการสอน เพื่อร่วมกัน ปรับปรุงการสอนและกำหนดความมุ่งหมายของการนิเทศ ให้แน่ชัด					

ลำดับ ที่	การปฏิบัติการนิเทศการสอนภายในโรงเรียน	ระดับการปฏิบัติ				
		5	4	3	2	1
12	การให้คำปรึกษาก่อนสังเกตการสอนทำให้ครูสบายใจ และมั่นใจในการสอน	...	...	...	...	...
13	มีการศึกษาและใช้เทคนิคการสังเกตการสอนในชั้นเรียน อย่างได้ผล และเป็นที่พอใจแก่ครูผู้สอน	...	...	...	...	...
14	ผู้นิเทศและผู้สอนสามารถสร้างหรือเลือกใช้เครื่องมือใน การพัฒนาการเรียนการสอนในชั้นเรียนได้อย่างเหมาะสม กับความมุ่งหมายของการนิเทศแต่ละครั้ง	...	...	...	...	...
15	มีการบันทึกพฤติกรรมการสอนของครูตามความมุ่งหมาย ของการนิเทศที่ผู้นิเทศและผู้สอนร่วมกันกำหนดไว้	...	...	...	...	...
16	มีการพบปะหลังการสังเกตการสอนเพื่อร่วมกันพิจารณา และสรุปความก้าวหน้าของการสอน	...	...	...	...	...
17	การนิเทศด้วยการสังเกตการสอนในชั้นเรียนเป็นที่ ยอมรับจากครูอาจารย์ว่ามีประโยชน์จริง	...	...	...	...	...
18	มีการจัดอบรมสัมมนาโดยผู้ทรงคุณวุฒิมาบรรยายเพื่อ เกิดความก้าวหน้าในวิชาชีพอยู่เสมอ	...	...	...	...	...
19	มีการจัดสาธิตการเรียนการสอนโดยครูสอนดีเด่น	...	...	...	...	...
20	มีการจัดสาธิตการเรียนการสอนโดยเทพวิทัศน์	...	...	...	...	...
21	มีการจัดให้ครูอาจารย์ไปศึกษานอกสถานที่เพื่อ เรียนรู้งานในอาชีพเพิ่มเติม	...	...	...	...	...

ลำดับ ที่	การปฏิบัติการนิเทศการสอนภายในโรงเรียน	ระดับการปฏิบัติ				
		5	4	3	2	1
22	มีการจัดประชุมเชิงปฏิบัติการ เพื่อให้ครูอาจารย์ฝึกทดลอง สอนแบบใหม่ ๆ เช่น การแสดงบทบาทสมมติ การสอนแบบ จุลภาค การใช้สื่อและเทคโนโลยีทางการศึกษา	...	...	...	...	...
23	มีการส่งเสริมให้ครูอาจารย์ในโรงเรียนเขียนบทความ เพื่อเผยแพร่วิธีการจัดการเรียนการสอน	...	...	...	...	...
24	มีการเสนอแนะและสนับสนุนให้ครูอาจารย์แสวงหาแหล่ง ค้นคว้าทางวิชาการและจัดเตรียมเอกสารที่เกี่ยวข้องไว้ ..	...	...	...	...	...
25	การนิเทศการสอนภายในโรงเรียนช่วยให้ครูอาจารย์ สามารถพัฒนาตนเอง ให้มีทักษะและพฤติกรรมการสอนที่ดี เพิ่มขึ้น	...	...	...	...	...
26	การนิเทศการสอนภายในโรงเรียนช่วยให้การสอนของ ครูแต่ละครั้งมีการกำหนดความมุ่งหมายของการสอน ไว้อย่างชัดเจน	...	...	...	...	...
27	การนิเทศการสอนภายในโรงเรียนช่วยให้ครูอาจารย์ สามารถจัดพฤติกรรมการสอนที่ไม่มีประโยชน์และหรือ เป็นอุปสรรคต่อการเรียนรู้และการพัฒนาการของเด็ก	...	...	...	...	...
28	การนิเทศการสอนภายในโรงเรียนช่วยให้ครูอาจารย์ สามารถควบคุมการสอนของตนเองให้ดำเนินไปตาม ลำดับขั้นตอนตามแผนการสอนที่วางไว้	...	...	...	...	...

ลำดับ ที่	การปฏิบัติการนิเทศการสอนภายในโรงเรียน	ระดับการปฏิบัติ				
		5	4	3	2	1
29	ในการสอนแต่ละครั้งครูตระหนักในความสัมพันธ์และความสามารถแสดงออกซึ่งทักษะการสนับสนุนให้นักเรียนมีส่วนร่วมในการพิจารณาเหตุผลและความมุ่งหมายในการเรียนแต่ละบทเรียน					
30	ในการสอนแต่ละครั้งครูตระหนักในความสัมพันธ์และสามารถแสดงออกซึ่งทักษะสนับสนุนให้นักเรียนรู้จักวางแผนและกำหนดกิจกรรมการเรียนรู้เพื่อให้บรรลุความมุ่งหมายที่ตั้งไว้					
31	ในการสอนแต่ละครั้งครูตระหนักในความสัมพันธ์และความสามารถแสดงออกซึ่งทักษะสนับสนุนให้นักเรียนร่วมอภิปราย แสดงความคิดเห็นในการแก้ปัญหาและหรือหาแนวทางดำเนินงานต่าง ๆ ร่วมกัน					
32	ในการสอนแต่ละครั้งครูตระหนักในความสัมพันธ์และสามารถแสดงออกซึ่งทักษะเสริมแรง อันได้แก่ การชมเชย การยกย่อง และการยอมรับในความคิด การพูด การกระทำของนักเรียน เพื่อช่วยให้นักเรียนมีความมั่นใจและกล้าคิด กล้าพูด กล้าทำมากยิ่งขึ้น					
33	ในการสอนแต่ละครั้งครูตระหนักในความสัมพันธ์และสามารถแสดงออกซึ่งทักษะการแสดงความรัก ความช่วยเหลือ เอื้ออาทรต่อนักเรียน					

ลำดับ ที่	การปฏิบัติการนิเทศการสอนภายในโรงเรียน	ระดับการปฏิบัติ				
		5	4	3	2	1
34	ในการสอนแต่ละครั้งครูตระหนักในสำคัญ และความสามารถแสดงออกซึ่งทักษะ/พฤติกรรมการใช้คำถามที่พัฒนาระดับความคิดของนักเรียนให้สูงขึ้น	...	...	...	...	...
35	ในการสอนแต่ละครั้งครูตระหนักในสำคัญและสามารถแสดงออกซึ่งทักษะ/พฤติกรรมการเป็นนักฟังที่ดี โดยลดการพูด การสั่ง การอบรมว่ากล่าว และการลงโทษ ให้น้อยลง	...	...	...	...	...
36	ในการสอนแต่ละครั้งครูตระหนักในสำคัญและสามารถแสดงออกซึ่งทักษะ/พฤติกรรมการทำความรู้จัก และเก็บข้อมูลของนักเรียนแต่ละคนเป็นอย่างดี เพื่อเป็นแนวทางในการช่วยเหลือสนับสนุน	...	...	...	...	...
37	ในการสอนแต่ละครั้งครูตระหนักในสำคัญและสามารถและแสดงออกซึ่งทักษะการแสวงหา การเตรียมการ และการใช้วัสดุอุปกรณ์ประกอบการสอน	...	...	...	...	...
38	ส่งเสริมให้ครูรู้จักใช้ทรัพยากรในห้องถิ่นให้เกิดประโยชน์ต่อการเรียนการสอน	...	...	...	...	...
39	มีการจัดหรือสนับสนุนให้ครูอาจารย์ไปชมนิทรรศการต่าง ๆ ที่เป็นประโยชน์ต่อการพัฒนาการเรียนการสอน เช่น นิเทศการผลิตและใช้สื่อ นิเทศการอ่านหนังสือหรือตำราวิชาชีพครู	...	...	...	...	...

ลำดับ ที่	การปฏิบัติการนิเทศการสอนภายในโรงเรียน	ระดับการปฏิบัติ				
		5	4	3	2	1
40	ครูอาจารย์ได้รับการส่งเสริมให้ไปศึกษาเพิ่มเติมในระหว่าง ปิดภาคเรียน ในภาคค่ำ หรือสอบชิงทุนเพื่อไปศึกษาต่อ เต็มเวลา					
	ค. <u>การใช้หลักการและวิธีการนิเทศการสอน</u>					
1	ผู้ร่วมงานนิเทศการสอนต่างยึดถือหลักในการยอมรับนับถือ ซึ่งกันและกันเสมอ โดยสนับสนุนให้ครูได้ร่วมคิด ตัดสินใจ ในการวางแผนดำเนินการ และประเมินผลงานต่าง ๆ ของโรงเรียน					
2	ผู้ร่วมนิเทศการสอนต่างพยายามที่จะร่วมมือกันแสวงหาทาง ในการนำเอาทฤษฎีมาใช้ในการปฏิบัติการนิเทศการสอน ..					
3	สิ่งที่พึงปรารถนาอย่างยิ่งของการนิเทศการสอนภายใน โรงเรียน คือให้ครูทุกคนสามารถนิเทศกันเอง ได้					
4	โรงเรียนถือหลักว่า การจัดการนิเทศการสอนเป็น วิธีการพัฒนาวิชาชีพการสอนที่จะต้องทำกันอย่าง ต่อเนื่อง					
5	มีการกำหนดขั้นตอนและขอบข่ายงานที่ครูแต่ละคน จะต้องรับผิดชอบอย่างชัดเจน					
6	บุคลากรทุกฝ่ายในโรงเรียนมีส่วนร่วมในการจัดทำ แผนปฏิบัติงานประจำปี					

ลำดับ ที่	การปฏิบัติการนิเทศการสอนภายในโรงเรียน	ระดับการปฏิบัติ				
		5	4	3	2	1
7	โรงเรียนพยายามช่วยเหลือครูที่มีปัญหาทั้งด้านส่วนตัว และด้านการสอน					
8	ผู้นำเทศวางตัวเป็นกันเอง และใช้หลักมนุษยสัมพันธ์อันดี กับครูทุกคนในโรงเรียน					
9	มีการจัดสภาพการทำงานที่ดี มีบรรยากาศในการทำงาน ที่เสรีและสงบสุข					
10	โรงเรียนมีการประชาสัมพันธ์ด้วยรูปแบบต่าง ๆ ให้ทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้องได้รับทราบความสำคัญ และ การดำเนินงานนิเทศการสอนอย่างต่อเนื่อง ซึ่งมีผล ทำให้งานดำเนินไปด้วยความราบรื่น					
11	โรงเรียนให้เสรีภาพทางวิชาการแก่ครูอาจารย์ อย่างเต็มที่ในการทำการสอนและการพัฒนาการเรียน การสอน					
12	โรงเรียนสนับสนุนให้ครูอาจารย์ปรับปรุงและทดลอง วิธีสอน โดยถือว่าความก้าวหน้าย่อมเกิดขึ้นไม่ได้ โดยปราศจากการปรับปรุงเปลี่ยนแปลง					
13	โรงเรียนมุ่งสร้างความสัมพันธ์และสร้างทีมงานให้ เกิดขึ้นในหมู่คณะอาจารย์					
14	โรงเรียนพยายามทำให้ครูอาจารย์ร่วมงานนิเทศ ด้วยความสบายใจ ไม่ให้เกิดความหนักใจหรือ กังวลใจมากนัก					

ลำดับ ที่	การปฏิบัติการนิเทศการสอนภายในโรงเรียน	ระดับการปฏิบัติ				
		5	4	3	2	1
15	โรงเรียนยอมรับและสามารถใช้ความแตกต่างระหว่างบุคคลให้เกิดประโยชน์ต่องานนิเทศ	...	...	...	...	...
16	โรงเรียนใช้หลักการนิเทศแบบประชาธิปไตย อันได้แก่ การยอมรับนับถือ และส่งเสริมให้ครูอาจารย์มีส่วนร่วมในการวางแผนดำเนินงาน และประเมินผลงานต่าง ๆ ของโรงเรียนอยู่เสมอ	...	...	...	...	...
17	ผู้บริหาร หรือผู้นำการนิเทศและคณะทำงานนิเทศเป็นผู้มีภาวะ และบุคลิกภาพเหมาะสม เป็นที่น่าเลื่อมใสศรัทธา	...	...	...	...	...
18	ผู้บริหารหรือผู้นำการนิเทศเอาใจใส่ ทำการนิเทศด้วยความจริงจัง จริงใจและเห็นอกเห็นใจ ทำให้ครูอาจารย์ยินดีให้ความร่วมมือ	...	...	...	...	...
19	ผู้บริหารหรือผู้นำการนิเทศการสอนภายในโรงเรียนเป็นผู้มีความรู้ ความสามารถในการนิเทศ การบริหาร เป็นที่ยอมรับนับถือแก่คณะครูอาจารย์	...	...	...	...	...
20	โรงเรียนมีหลักการ วิธีการนิเทศที่ดีและเพียงพอที่จะทำให้ครูอาจารย์ พัฒนาการสอนได้จริง	...	...	...	...	...
21	การนิเทศการสอนภายในโรงเรียนดำเนินไปอย่างมีระบบ มีขั้นตอนการดำเนินงานที่มีคุณภาพต่อเนื่อง	...	...	...	...	...

ลำดับ ที่	การปฏิบัติการนิเทศการสอนภายในโรงเรียน	ระดับการปฏิบัติ				
		5	4	3	2	1
22	ขั้นตอนและวิธีการสอนที่ดี เป็นที่ตกลงและยอมรับจาก คณะครูอาจารย์ ผู้ร่วมงานการนิเทศการสอนภายใน โรงเรียนทุกฝ่าย					
23	ผู้ร่วมงานนิเทศทุกฝ่าย เห็นความสำคัญและสามารถใช้ หลักการให้คำปรึกษาทางอ้อม เพื่อช่วยให้ครูมีกำลังใจ และได้ประเมินตนเองให้ดีที่สุด					
24	ครูอาจารย์ทุกคน มีโอกาสได้รับการยกย่องให้เป็นผู้นำ ในการทำงานที่ตนถนัด					
25	การนิเทศการสอนภายในโรงเรียน จะเริ่มต้นจากสภาพ ปัญหา สิ่งแวดล้อมและทรัพยากรเท่าที่มีอยู่					

ขอขอบคุณในความร่วมมือของท่านอีกครั้งหนึ่ง

รายนามผู้เชี่ยวชาญ

รายนามผู้เชี่ยวชาญที่ให้ความกรุณาตรวจสอบ แก้ไขเครื่องมือ ให้ความแนะนำในการทาวิจัยมีจำนวน 5 ท่าน

1. นายปิยะศักดิ์ เกษมศิลป์ หัวหน้าหน่วยศึกษานิเทศก์ สำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดอุบลราชธานี
2. นายระลึก ธาณี ผู้ช่วยผู้อำนวยการการประถมศึกษาจังหวัดยโสธร
3. ดร.ประสิทธิ์ เครือสิงห์ หัวหน้าฝ่ายวิจัยและประเมินผลทางการศึกษา
หน่วยศึกษานิเทศก์ สำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดอุบลราชธานี
- 4.- นายสถิต จิตตะนาดี หัวหน้าฝ่ายพัฒนางานวิชาการ หน่วยศึกษานิเทศก์
สำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดอุบลราชธานี
5. นายอรุณ สมชัย หัวหน้าการการประถมศึกษาอำเภอวารินชำราบ
จังหวัดอุบลราชธานี

ประวัติย่อของผู้วิจัย

ชื่อ นางสาวเพ็ญศรี ชื่อสกุล สืบภา

เกิดวันที่ 30 พฤศจิกายน พุทธศักราช 2488

สถานที่เกิด อำเภอตระการพืชผล จังหวัดอุบลราชธานี

สถานที่อยู่ปัจจุบัน 282 ถนนผาแดง อำเภอเมือง จังหวัดอุบลราชธานี

ตำแหน่งหน้าที่ปัจจุบัน ศึกษานิเทศก์ 6 สำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดอุบลราชธานี

ประวัติการศึกษา

พ.ศ. 2508

ป.กศ.สูง จากวิทยาลัยครูอุบลราชธานี

พ.ศ. 2515

กศ.บ. จากวิทยาลัยวิชาการศึกษามหาสารคาม

พ.ศ. 2535

กศ.ม. จากมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร

การปฏิบัติการนิเทศการสอนภายในโรงเรียนประถมศึกษา
สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดอุบลราชธานี

บทคัดย่อ
ของ
เพ็ญศรี สืบภา

เสนอต่อมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา
ตามหลักสูตรปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต วิชาเอกการบริหารการศึกษา

กันยายน 2535

การวิจัยครั้งนี้ มีความมุ่งหมายเพื่อศึกษาการปฏิบัติการนิเทศการสอนภายในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดอุบลราชธานี ใน 3 ด้าน ได้แก่ ด้านการเตรียมความพร้อมในการนิเทศ ด้านการดำเนินการและกิจกรรมการนิเทศ และด้านการใช้หลักการและวิธีการนิเทศ และเพื่อเปรียบเทียบการปฏิบัติการนิเทศการสอนภายในโรงเรียนกึ่งคันธารกับโรงเรียนที่ไม่กึ่งคันธาร และในโรงเรียนที่ต่างขนาดกันตามทัศนะของผู้บริหารโรงเรียนและครูผู้สอน

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ทั้งสิ้น 750 คน ประกอบด้วย ผู้บริหารโรงเรียนจำนวน 350 คน และครูผู้สอน 400 คน

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บข้อมูล เป็นแบบสอบถามแบบมาตราส่วนประมาณค่าและการวิเคราะห์ข้อมูล กระทำโดยการหาค่าร้อยละ ค่าคะแนนเฉลี่ย ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน การทดสอบสมมติฐานใช้ t -test และ F -test

ผลการวิจัยพบว่า

1. โรงเรียนประถมศึกษาทั้งที่เป็นโรงเรียนกึ่งคันธารและไม่กึ่งคันธาร ในสังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดอุบลราชธานี มีการปฏิบัติการนิเทศการสอนภายในโรงเรียนอยู่ในระดับค่อนข้างมาก และเมื่อพิจารณาในแต่ละด้านแล้ว พบว่า มีการปฏิบัติในทุกด้านอยู่ในระดับค่อนข้างมาก เช่นเดียวกัน
2. การปฏิบัติการนิเทศการสอนภายในโรงเรียนประถมศึกษาที่เป็นโรงเรียนกึ่งคันธารและโรงเรียนไม่กึ่งคันธาร ไม่แตกต่างกัน
3. การปฏิบัติการนิเทศการสอนภายในโรงเรียนประถมศึกษาที่เป็นโรงเรียนกึ่งคันธารต่างขนาดกันไม่แตกต่างกัน
4. การปฏิบัติการนิเทศการสอนภายในโรงเรียนประถมศึกษาที่เป็นโรงเรียนไม่กึ่งคันธารต่างขนาดกัน ไม่แตกต่างกัน ยกเว้นในโรงเรียนขนาดใหญ่กับโรงเรียนขนาดเล็กและในโรงเรียนขนาดกลางกับโรงเรียนขนาดเล็กที่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

THE INTERNAL INSTRUCTIONAL SUPERVISION PRACTICE OF THE
PRIMARY SCHOOL UNDER THE OFFICE OF THE UBON
RATCHATHANI PROVINCIAL PRIMARY EDUCATION

AN ABSTRACT

BY

PENSEE SUEBPAP

Presented in partial fulfillment of the requirement for the
Master of Education degree in Educational Administration
at Srinakharinwirot University

September 1992

The Internal Instructional Supervision Practice of the Primary School Under the Office of the Ubon Ratchathani Provincial Primary Education.

The Purposes of this study were (1) to investigate the internal Instructional supervision practice of the primary schools under the Office of the Ubon Ratchathani Provincial Primary Education in three parts : the preparation, the implementation and activities, and the procedure and the principles, (2) to compare the practice of the poorly communicable schools with that of the normal communicable school, and (3) to compare the practices of the school of three sizes : the large, the medium, and the small ones, situated in each kind of the areas : the poorly communicable and the normal communicable.

The sample randomly selected from the primary schools in the studied area, consisted of 350 school administrators and 400 teachers. The instrument used for collecting the data was the rating scale questionnaire, constructed by the researcher. The statistical analysis employed included mean, standard deviation, t-test and F-test.

The research findings were as follow :

1. The total and each part of the internal instructional supervision practice of the school of all sizes in both poorly communicable and normal communicable areas were at the rather high level.

2. The internal instructional Supervisory of the poorly Communicable School and the normal Communicable School was not Statistically Significant different.

3. The supervisory practice of each pair of those three sizes of poorly communicable schools was not statistically Significant different.

4. The supervisory practice of each pair of the three sizes of the normal communicable schools was statistically significant different at .01 level except between the large and the medium which was not statistically significant different.